

สำนักหอสมุดกลาง - พระจอมเกล้าลาดกระบัง

ศูนย์พัฒนาเด็กคลองเตย

CHILDREN DEVELOPMENT CENTER KLONGTAEY

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาสถาปัตยกรรมบัณฑิต
ภาควิชาสถาปัตยกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ปีการศึกษา ๒๕๔๔ - ๒๕๔๕

เลขที่.....
เลขทะเบียน..... 45340
วัน, เดือน, ปี 25 3 ค.ศ. 2546

.b.....
1.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารสงวนไว้สำหรับอ้างอิงงานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งหากมีเหตุเปลี่ยนแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
อนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตร์
บัณฑิต

.....
(ผศ.กฤษกร เลื่อนจวี)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ผศ.สุภณัฐ

นิลรัตน์

ประธานกรรมการ

รศ.อนุสรณ์

จิวังพานิช

รองประธานกรรมการ

อ.ทรรคนิย์

ดิตรระกุล

กรรมการ

อ.โอชากร

ภาคสุวรรณ

กรรมการ และเลขานุการ

.....
(ผศ.เอกพงษ์ จุลเสนีย์)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

.....
(ดร.นันทนา ศิริประภาศิริ)

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อวิทยานิพนธ์ โครงการศูนย์พัฒนาเด็กคลองเตย
ชื่อ นายสุวิทย์ ธวัชชัยนุวัตร
ภาควิชา สถาปัตยกรรม
อาจารย์ที่ปรึกษา ผศ.เอกพงษ์ จุลเสนีย์
ปีการศึกษา 2544 – 2545

บทคัดย่อ

ปัจจุบันในภาวะที่เลวร้ายทางเศรษฐกิจ และความถดถอยทางด้านสังคม ตลอดจนการรับมาซึ่งค่านิยม ความเชื่อผิดๆ จากซีกโลกตะวันตก ส่งผลทำให้เกิดปัญหาทางสังคมครอบครัวขึ้น ดังจะเห็นได้จากจำนวนประชากรที่มีการเพิ่มขึ้น สดวนกระแสนับเศรษฐกิจที่ตกต่ำลง ความล้มเหลวในครอบครัวเกิดขึ้นสูง ทำให้เกิดปัญหาเด็กถูกทอดทิ้ง เด็กเร่ร่อน เด็กขอทาน ตามจำนวนสถิติการรับเข้าของเด็กในสถานสงเคราะห์เมื่อปีพ.ศ. 2542 เทียบกับปีพ.ศ. 2543 จะเห็นได้ว่ามีจำนวนยอดการรับสงเคราะห์เด็กเพิ่มขึ้นจากเดิม โดยเด็กอ่อนที่มีการรับเข้ามีการเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 33.98 แยกเป็นจำนวนการรับเด็กอ่อนเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 75.80 และจำนวนการรับเด็กโตเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 14.31 ซึ่งภาพโดยรวมจะเห็นได้ว่ามีอัตราการเพิ่มขึ้นของจำนวนเด็กกำพร้า เด็กถูกทอดทิ้ง และอื่นๆ เพิ่มขึ้นในทุกๆ ปี โดยเฉพาะในภาคกลางซึ่งมีอัตราในการทอดทิ้งเด็กสูง ส่งผลให้ สถานสงเคราะห์เด็กมีไม่เพียงพอต่อความต้องการที่เกิดขึ้น

โครงการศูนย์รับเลี้ยงและพัฒนาเด็ก จึงเป็นโครงการที่จัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นตัวช่วยรองรับปัญหาดังกล่าวซึ่งอาจทวีความรุนแรงขึ้นในอนาคต โดยมุ่งเน้นที่การบริการดูแลทดแทน (Substitution care) เพื่อเป็นการดูแลทดแทนชั่วคราว (Temporary Care) นอกจากนี้ยังมุ่งเน้นในด้านการพัฒนาของเด็กในด้านการให้การศึกษา และการจัดการอบรมวิชาชีพในด้านต่างๆ สำหรับเด็กในช่วงแรกเกิดถึงอายุ 18 ปี โดยมีกลุ่มเป้าหมายคือเด็กกำพร้า เด็กถูกทอดทิ้ง เด็กเร่ร่อนพลัดหลง เด็กที่พ่อแม่ต้องโทษ เด็กรับจากผู้ปกครอง เด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูไม่เหมาะสม

จากปัญหาดังกล่าว จึงได้นำเสนอการออกแบบเพื่อให้สามารถตอบสนองของวัตถุประสงค์ของโครงการซึ่งประกอบด้วย การออกแบบอาคารทางสถาปัตยกรรม ให้เกิดประโยชน์ใช้สอยสอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้อาคารโดยเฉพาะเด็ก โดยทำการศึกษาค้นคว้าข้อมูลที่จะกำหนดแนวทางการออกแบบให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ โดยอาศัยวิธีการศึกษา วิจัย ค้นคว้า ออกแบบ และหาข้อสรุปเพื่อนำไปใช้เป็นประโยชน์โดยการศึกษาอย่างเป็นระบบดังต่อไปนี้

ในการศึกษาเกี่ยวกับโครงการศูนย์รับเลี้ยงและพัฒนาเด็ก ได้ทำการรวบรวมข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในการออกแบบ เพื่อที่จะได้นำข้อมูลเหล่านั้นมาวิเคราะห์ทำการศึกษาในขั้นต่อไป แหล่งข้อมูล เหล่านี้ได้แก่ หนังสือ และบทความที่เกี่ยวข้องกับเด็กและวัยรุ่น การสอบถามเจ้าหน้าที่ในสถาบันเด็ก มูลนิธิเด็ก รวมถึงหน่วยงานกองสงเคราะห์เด็กและบุคคลวัยรุ่น กรมประชาสงเคราะห์

ในส่วนของขั้นตอนการวิเคราะห์จะแยกเป็นหมวดต่างๆ โดยทำการศึกษาข้อมูลทางสถิติต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดขอบเขตบางส่วนของโครงการ ศึกษาโครงการประเภทอื่นๆที่มีลักษณะเดียวกัน หรือคล้ายกัน เพื่อวิเคราะห์ถึงสิ่งจำเป็นที่โครงการตัวอย่างเหล่านี้มีได้คำนึงถึง ศึกษาลักษณะผู้ใช้อาคารและพฤติกรรมของผู้ใช้อาคาร ที่มีความหลากหลายในช่วงอายุ ซึ่งส่งผลต่อลักษณะการออกแบบในแต่ละส่วนของโครงการที่มีความแตกต่างกัน ศึกษารายละเอียดและส่วนประกอบของโครงการ ลักษณะการบริหารโครงการ รวมถึงความสัมพันธ์ของส่วนประกอบต่างๆภายในโครงการ ศึกษาการจัดวางผังขององค์ประกอบต่างๆภายในโครงการ เพื่อตอบสนองหน้าที่ใช้สอย และศึกษาลักษณะของที่ตั้งในด้านลักษณะภูมิประเทศทั่วไป ลักษณะภูมิอากาศ สภาพแวดล้อม และลักษณะเฉพาะตัวของที่ตั้ง รวมทั้งศักยภาพของที่ตั้งในการคมนาคม แหล่งสาธารณูปโภคในด้านต่างๆที่ส่งผลต่อการออกแบบโครงการ และศักยภาพของที่ตั้งที่ส่งผลทำให้โครงการสามารถตอบสนองประโยชน์ใช้สอยต่อสังคมได้มากที่สุดเพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบศูนย์รับเลี้ยงและพัฒนาเด็ก

ในส่วนของการนำเสนอข้อมูล จะทำออกมาในรูปแบบเสนอเป็นลักษณะทางกายภาพของตัวโครงการ คือ เสนอรูปแบบของอาคารศูนย์รับเลี้ยงและพัฒนาเด็ก ว่ามีลักษณะเป็นอย่างไรจากข้อมูลที่ได้ศึกษาและวิเคราะห์มาทั้งหมด

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ จะเห็นได้ว่าโครงการนี้เป็นโครงการที่จัดตั้งขึ้นเพื่อให้การดูแลอุปการะ ปกป้องคุ้มครองสิทธิ สวัสดิภาพของเด็กที่ถูกทอดทิ้ง และป้องกันปัญหาการถูกทอดทิ้งเด็กให้เป็นกำพร้า นอกจากนี้ยังเป็นหน่วยงานที่จะเป็นตัวประสานงานระหว่างองค์กรต่างๆทั้งทางภาครัฐ และเอกชนที่คอยให้ความช่วยเหลือแก่เด็กที่ด้อยโอกาสให้มีโอกาสขึ้นอีกครั้ง อีกทั้งยังเป็นการลดปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นจากเด็กซึ่งไม่มีวุฒิภาวะในการที่จะไตร่ตรอง พิจารณาสังต่างๆได้ อันจะก่อให้เกิดปัญหาตามมาจากการถูกล่อลวง ชักนำไปในทางที่ผิด นอกจากนี้ยังเป็นสถานที่ที่ให้การดูแลในเรื่องการฟื้นฟูสภาพจิตใจ การเป็นสถานที่ที่ใช้ผ่อนคลายจิตใจ และอารมณ์ ปรับสภาพทางอารมณ์ที่เกิดปมด้อยในจิตใจเกี่ยวกับการถูกทอดทิ้ง รวมทั้งการถูกทำร้ายร่างกายอย่างหนักอันส่งผลต่อสภาพจิตใจ จากบทสรุปของการศึกษาและวิจัยเพื่อการออกแบบในครั้งนี้ อาจทำให้รูปแบบทางสถาปัตยกรรมของสถานสงเคราะห์เด็กมีการเปลี่ยนแปลงไปจากรูปแบบเดิม แต่อย่างไรก็ตามโครงการนี้ยังคงต้องการการตอบสนองในด้านการใช้งานหลัก โดยเฉพาะเด็กซึ่งถือเป็นกลุ่มผู้ใช้โครงการที่สำคัญในการจัดทำโครงการนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้สำเร็จตามเป้าหมายโดยได้รับความอนุเคราะห์และช่วยเหลือในด้านต่างๆจากบุคคลดังต่อไปนี้

ผศ. เอกพงษ์ จุลเสนีย์

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ดร.นันทนา ศิริประภาศิริ

อาจารย์ร่วมปรึกษาวิทยานิพนธ์

เจ้าหน้าที่กรมประชาสัมพันธ์ กองส่งเสริมเด็ก และบุคคลวัยรุ่น

เจ้าหน้าที่สถานส่งเสริมเด็กขอนแก่น

เจ้าหน้าที่สถานส่งเสริมเด็กชายบ้านปากเกร็ด

นอกจากนี้ยังได้รับความช่วยเหลือเป็นอย่างมากจากบุคคลอีกหลายท่าน

ขอขอบคุณทุกท่านที่ทำให้วิทยานิพนธ์สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

นาย สุวิทย์ วิชาชัยนุวัตร

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
กิตติกรรมประกาศ	ค
บทที่	
1. บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาของโครงการ	1
1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ	3
1.3 ประโยชน์ของการศึกษาโครงการ	3
1.4 ขอบเขตของการศึกษาโครงการ	4
2. การศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับโครงการ	5
2.1 พื้นฐานทางสังคมวิทยาเกี่ยวกับเด็ก	5
2.2 ทฤษฎีด้านลักษณะทางกายภาพ และข้อจำกัดของเด็ก	7
2.3 งานสังเคราะห์และการจัดตั้งโครงการสำหรับเด็กและเยาวชน	16
3. การจัดตั้งองค์ประกอบของโครงการ	20
3.1 รูปแบบ และลักษณะการดำเนินงานของสถานสงเคราะห์เด็ก	20
3.2 ผู้ใช้โครงการ	22
3.3 จำนวนผู้ใช้โครงการ	28
3.4 พฤติกรรมผู้ใช้โครงการ	37
3.5 องค์ประกอบของโครงการ	39
3.6 พื้นที่ใช้สอยของโครงการ	70
4. การศึกษาข้อมูลพื้นฐานของที่ตั้งโครงการ	93
4.1 ความสัมพันธ์ระหว่างโครงการกับที่ตั้งโครงการ	93
4.2 การวิเคราะห์และพิจารณาเลือกที่ตั้งโครงการ	97
4.3 การศึกษารายละเอียดของที่ตั้งโครงการ	108
5. การศึกษาอาคารตัวอย่าง	110
5.1 อาคารภายในประเทศ	110

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.2 อาคารในต่างประเทศ	140
6. แนวความคิดในการออกแบบ	156
6.1 แนวความคิดในการออกแบบทั่วไป	156
6.2 ผลการออกแบบ	158
บรรณานุกรม	166
ภาคผนวก	167
ก. ข้อกำหนดและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง	167
ข. งานระบบที่เกี่ยวข้องกับโครงการ	175
ค. ระบบการศึกษานอกโรงเรียน	181

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาของโครงการ

ปัจจุบันในภาวะที่เลวร้ายทางเศรษฐกิจ และความถดถอยทางด้านสังคม ตลอดจนการรับมาซึ่งค่านิยม ความเชื่อผิดๆ จากซีกโลกตะวันตก ส่งผลทำให้เกิดปัญหาทางสังคมครอบครัวขึ้น ดังจะเห็นได้จากจำนวนประชากรที่มีการเพิ่มขึ้น สวนกระแสบกกับเศรษฐกิจที่ตกต่ำลง ความล้มเหลวในครอบครัวเกิดขึ้นสูง ทำให้เกิดปัญหาเด็กถูกทอดทิ้ง เด็กเร่ร่อน เด็กขอทาน และอื่นๆ ซึ่งกำลังขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างน่ากลัว

ด้วยเหตุนี้ทางรัฐบาลจึงได้ดำเนินการในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 โดยได้ปรับแนวคิดจากการเน้นการพัฒนาเศรษฐกิจเป็นจุดมุ่งหมายหลักของการพัฒนาแต่เพียงอย่างเดียว มาเป็นการเน้น "คน" เป็นศูนย์กลางของการพัฒนา เพราะคนเป็นปัจจัยชี้ขาดความสำเร็จของการพัฒนาในทุกเรื่อง โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพของคน เพื่อให้สามารถเข้ามามีส่วนร่วมและรับผลประโยชน์จากการพัฒนาได้อย่างสมบูรณ์ ทั้งนี้ ทุกกระทรวงได้กำหนดจุดมุ่งหมายของการพัฒนาเดียวกัน คือ การเพิ่มศักยภาพของคนและการพัฒนาสังคมให้ส่งเสริมและสนับสนุนต่อการพัฒนาคน ส่งผลให้กิจกรรมการพัฒนาเด็กและเยาวชนซึ่งมีแนวทางในการพัฒนากระจุกตัวกระจายอยู่ทุกกระทรวงขาดการประสานและความเชื่อมโยงระหว่างกิจกรรมในแผนพัฒนาด้านต่างๆ

ดังนั้น แผนพัฒนาเด็กและเยาวชน ในระยะแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 พ.ศ.2540-2544 ได้กำหนดภาพ แนวทาง การพัฒนาเด็กและเยาวชนไว้อย่างชัดเจน ทั้งในกลุ่มภาวะยากลำบาก กลุ่มปกติทั่วไป และกลุ่มปัญญาเลิศ เพื่อเป็นเครื่องมือในการบริหารงานพัฒนาเด็กและเยาวชน ให้หน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้องได้นำแนวทางและวิธีการไปปฏิบัติตามภารกิจหน้าที่ให้สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกันโดยเฉพาะกลุ่มภาวะยากลำบากให้ได้รับการช่วยเหลือคุ้มครอง การบริการทุกด้านอย่างทั่วถึง และให้ได้รับโอกาสทางด้านต่างๆ มีความเสมอภาคจากการพัฒนารอบด้านเหมาะสมตามวัยเต็มศักยภาพเพื่อช่วยให้เด็กให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ในระยะยาว

ตารางที่ 1.1/1 เปรียบเทียบจำนวนเด็กที่อยู่ในสภาวะยากลำบากแยกกลุ่มในปี พ.ศ.2542 และปี พ.ศ.2543 ทั่วประเทศไทย

ประเภทเด็ก	จำนวน(คน)		
	ปี พ.ศ.2542	ปี พ.ศ.2543	ร้อยละที่เพิ่มขึ้น
เด็กกำพร้า	355	461	29.86
เด็กเร่ร่อน	434	526	21.20
เด็กถูกทอดทิ้ง	1,220	1,845	51.23
เด็กที่พ่อแม่ต้องโทษ	219	363	65.75
เด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูไม่เหมาะสม	376	480	27.66
เด็กที่ครอบครัวแตกแยก	239	320	33.89
เด็กยากจน	911	1,097	20.42
อื่นๆ	736	1004	36.41
รวม	4550	6096	33.91

ที่มา : กองสงเคราะห์เด็กและบุคคลวัยรุ่น กรมประชาสงเคราะห์

จากการตารางที่ 1.1/1 แสดงให้เห็นถึงจำนวนเด็กในสภาวะยากลำบากที่มีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว และนอกจากนี้ยังมีกลุ่มเด็กที่ปราศจากได้รับการดูแลอันเนื่องมาจากการที่ผู้ปกครองมีภาระในการทำงานในช่วงเวลาปกติ หรือเด็กที่อยู่ในชุมชนแออัดทำให้เด็กอยู่ในสภาวะที่เสี่ยงต่ออันตรายต่างๆที่อาจเกิดขึ้นได้ ปัญหาเหล่านี้ได้รับส่งผลให้ สถานสงเคราะห์เด็กมีไม่เพียงพอต่อความต้องการที่เกิดขึ้นทางภาครัฐบาลได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการสงเคราะห์แก่เด็กเหล่านี้ โครงการศูนย์รับเลี้ยง และพัฒนาเด็ก จึงเป็นโครงการที่จัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นตัวช่วยรองรับปัญหาดังกล่าวซึ่งอาจทวีความรุนแรงขึ้นในอนาคต โดยมุ่งเน้นที่การบริการดูแลทดแทนเพื่อเป็นการดูแลทดแทนชั่วคราว นอกจากนี้ยังมุ่งเน้นในด้านการพัฒนาของเด็กในด้านการให้การศึกษา และการจัดการอบรมวิชาชีพในด้านต่างๆ สำหรับเด็กในช่วงแรกเกิดถึงอายุ 18 ปี โดยมีกลุ่มเป้าหมายคือ กลุ่มเด็กในสภาวะยากลำบากต่างๆ เช่น เด็กกำพร้า เด็กถูกทอดทิ้ง เด็กเร่ร่อนพลัดหลง เด็กที่พ่อแม่ต้องโทษ เด็กรับจากผู้ปกครอง เด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูไม่เหมาะสม และอื่นๆ

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ

1. ทางด้านมนุษยธรรม โครงการนี้จึงจัดตั้งขึ้นเพื่อให้การดูแลอุปการะ ปกป้องคุ้มครอง สิทธิสวัสดิภาพของเด็กที่ถูกทอดทิ้ง และป้องกันปัญหาการถูกทอดทิ้งเด็กให้เป็นกำแพง นอกจากรนี่ยังเป็นหน่วยงานที่จะเป็นตัวประสานงานระหว่างองค์กรต่างๆทั้งทางภาครัฐ และเอกชนที่คอยให้ความช่วยเหลือแก่เด็กที่ด้อยโอกาสให้มีโอกาสขึ้นอีกครั้ง

2. ทางด้านสังคม เป็นการลดปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นจากเด็กซึ่งไม่มีวุฒิภาวะในการที่จะไตร่ตรอง พิจารณาสังต่างๆได้ อันจะก่อให้เกิดปัญหาตามมาจากการถูกล่อลวง ชักนำไปในทางที่ผิด เช่น ปัญหาโสเภณีเด็ก ปัญหายาเสพติด ปัญหาการก่ออาชญากรรม การชกชิงชิงวิ่งราวในเด็ก

3. ทางด้านสาธารณสุข โครงการนี้จึงจัดตั้งขึ้นเพื่อให้การดูแลทางด้านสาธารณสุขทั้งเพื่อป้องกันโรคร้าย และเพื่อฟื้นฟู บำบัดรักษาให้มีสภาพร่างกายที่ดี และมีความสมบูรณ์เป็นปกติ

นอกจากนี้ยังมีวัตถุประสงค์เพื่อเพื่อให้การดูแลในเรื่องการฟื้นฟูสภาพจิตใจ การเป็นสถานที่ที่ที่ใฝ่ฝันคลายจิตใจ และอารมณ์ ปรับสภาพทางอารมณ์ที่เกิดปมด้อยในจิตใจเกี่ยวกับการถูกทอดทิ้ง รวมทั้งการถูกทำร้ายร่างกายอย่างหนักอันส่งผลต่อสภาพจิตใจ

4. ทางด้านการสวัสดิการ มุ่งเน้นถึงการยกระดับมาตรฐานชีวิตของเด็กผู้ด้อยโอกาสทั้งทางด้านการศึกษา การประกอบวิชาชีพ กิจกรรมทางด้านความบันเทิง การกีฬา และอื่นๆให้เท่าเทียมในฐานะของความเป็นบุคคลกลุ่มหนึ่งในสังคมเดียวกัน

5. ทางด้านเศรษฐกิจ เป็นการลดปัญหาการขาดแคลนบุคลากรที่ไร้ความสามารถที่เกิดขึ้นจากการขาดโอกาสขณะเด็กที่ถูกทอดทิ้ง โดยการจัดให้การศึกษา การฝึกอาชีพ ซึ่งเป็นการพัฒนาบุคลากร และแรงงาน ให้เป็นบุคลากรที่มีคุณภาพ มีทักษะความรู้ ความสามารถประกอบวิชาชีพได้คืนสู่สังคม

1.3 ประโยชน์ของการศึกษาโครงการ

1. ได้รับความรู้เรื่องการออกแบบตอบรับผู้ใช้โครงการที่มีความหลากหลายตั้งแต่ เด็กอ่อน เด็กเล็ก เด็กโตจนถึงช่วงวัยผู้ใหญ่ที่มีพฤติกรรม ลักษณะทางกายภาพ และความต้องการที่ต่างกัน

2. ได้รับความรู้เรื่องการวางผังของส่วนประกอบต่างๆที่มีความหลากหลายภายในโครงการ เช่น ส่วนสำนักงาน ส่วนที่พักอาศัย ส่วนการให้การศึกษา และอื่นๆ ให้มีความสัมพันธ์กันอย่างเหมาะสม

3. ได้รับความรู้เรื่องการค้าเนินงานของหน่วยงานทางภาครัฐ และเอกชนที่เกี่ยวข้องกับโครงการ รูปแบบโครงการ ซึ่งสามารถนำมาวิเคราะห์ข้อดี ข้อเสียเพื่อนำมาเป็นข้อเสนอแนะของโครงการ

4. ได้รับความรู้เรื่องการศึกษาลักษณะ ศักยภาพ และข้อมูลพื้นฐานที่ตั้งของโครงการ เพื่อนำมาวิเคราะห์ เป็นแนวทางในการเลือกที่ตั้งให้เหมาะสมกับโครงการ

1.4 ขอบเขตของการศึกษาโครงการ

1. ศึกษาข้อมูลทางสถิติต่างๆที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดขอบเขตบางส่วนของโครงการ เช่น ที่ตั้งซึ่งมีความต้องการในการจัดตั้งโครงการนี้ จำนวนของเด็กกำพร้าที่โครงการควรออกแบบให้รองรับได้อย่างเพียงพอต่อความต้องการ เป็นต้น

2. ศึกษาโครงการประเภทอื่นที่มีลักษณะเดียวกัน หรือคล้ายกัน เพื่อวิเคราะห์ถึงสิ่งจำเป็นที่โครงการตัวอย่างเหล่านี้มิได้คำนึงถึง รวมทั้งปัญหาที่เกิดขึ้นในด้านต่างๆเช่น ระบบการจัดการภายใน รูปแบบการส่งเสริม เป็นต้น และนำมาใช้เป็นแนวทางแก้ไขในการออกแบบโครงการ

3. ศึกษาลักษณะผู้ใช้อาคารที่มีความหลากหลายในช่วงอายุ ซึ่งส่งผลต่อลักษณะการออกแบบในแต่ละส่วนของโครงการที่มีความแตกต่างกัน ให้สามารถตอบสนองประโยชน์ให้สอยมากที่สุด และพฤติกรรมผู้ใช้ อาคารที่เกิดขึ้นอันส่งผลต่อการออกแบบเพื่อรองรับกิจกรรมดังกล่าว

4. ศึกษารายละเอียด และส่วนประกอบของโครงการ ลักษณะการบริหารโครงการ รวมถึงความสัมพันธ์ของส่วนประกอบต่างๆภายในโครงการ

5. ศึกษาการจัดวางผังขององค์ประกอบต่างๆภายในโครงการ เพื่อตอบสนองหน้าที่ให้สอย และความเป็นสัดส่วนของในแต่ละองค์ประกอบที่มีบริบทต่างกัน รวมทั้งการจัดผังให้ตอบรับกับสภาพแวดล้อมภายนอกของโครงการ

6. ศึกษาลักษณะของที่ตั้งในด้านลักษณะภูมิประเทศทั่วไป ลักษณะภูมิอากาศ สภาพแวดล้อม และลักษณะเฉพาะตัวของที่ตั้ง รวมทั้งศักยภาพของที่ตั้งในด้านการคมนาคม แหล่งสาธารณูปโภคในด้านต่างๆที่ส่งผลต่อการออกแบบโครงการ และศักยภาพของที่ตั้งที่ส่งผลทำให้โครงการสามารถตอบสนองประโยชน์ให้สอยต่อสังคมได้มากที่สุด

7. ศึกษาแนวทางการแก้ปัญหา และการออกแบบทางสถาปัตยกรรมที่เหมาะสมทั้งในเรื่องรูปทรงอาคาร รูปลักษณะของอาคาร และที่ว่างทางสถาปัตยกรรม ลักษณะการเลือกโครงสร้างอาคารที่เหมาะสม งานระบบประกอบอาคาร รวมทั้งข้อกำหนด กฎหมาย เทศบัญญัติต่างๆที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 2

การศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับโครงการ

2.1 พื้นฐานทางสังคมวิทยาเกี่ยวกับเด็ก

2.1.1 ความหมายของเด็ก

ตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ. 2494 ได้บัญญัติไว้ว่า

"เด็ก" หมายถึง บุคคลอายุเกินกว่า 7 ปีบริบูรณ์ แต่ยังไม่เกิน 14 ปีบริบูรณ์

"สถานรับเลี้ยงเด็ก" หมายความว่า สถานที่รับเลี้ยงเด็กซึ่งมีอายุไม่เกินเจ็ดปี และมีจำนวนเกินห้าคนซึ่งไม่เกี่ยวข้องเป็นญาติกับผู้เลี้ยง แต่ไม่รวมถึงสถานพยาบาลหรือโรงเรียนอนุบาล

"สถานสงเคราะห์เด็ก" หมายความว่า สถานที่ให้การอุปการะเลี้ยงดูเด็กซึ่งพึงได้รับการสงเคราะห์ และมีจำนวนเกินเจ็ดคน

พระราชบัญญัติส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2521

"เยาวชน" หมายความว่า บุคคลซึ่งมีอายุไม่เกินยี่สิบห้าปี

คำยามศัพท์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน

"กลุ่มผู้ด้อยโอกาส" หมายถึง บุคคลที่อยู่ในสถานะที่ไม่เหมาะสม ยากลำบาก ไม่ได้รับการศึกษาตามสมควรแก่วัย ขาดโอกาสที่จะได้รับบริการขั้นพื้นฐานจากรัฐ อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ไม่เหมาะสมต่อการพัฒนาทั้งทางร่างกายและจิตใจ ตกอยู่ในภาวะที่เสี่ยงต่อการกระทำผิดหรือถูกใช้เป็นเครื่องมือในทางมิชอบ ถูกละเลยและขาดความเอาใจใส่จากสังคมและครอบครัว

2.1.2 สาเหตุของการเป็นเด็กด้อยโอกาส

การพัฒนาที่ไม่สมดุลกันระหว่างเศรษฐกิจและสังคม ก่อให้เกิดการกระจายรายได้ที่ไม่ทั่วถึง คนยากจนในสังคมมีส่วนแบ่งของรายได้น้อยมากและถูกบีบบังคับให้ต้องทุ่มเทเวลาที่มีอยู่ทั้งหมดเพื่อการเพิ่มรายได้ของครอบครัว ประกอบกับคนเหล่านี้มักไม่ค่อยได้รับการศึกษาอย่างพอเพียง ไม่สามารถนำความรู้มาพัฒนาอาชีพหรือหาช่องทางในการประกอบอาชีพอย่างอื่น ซึ่งส่งผลให้ต้องตกอยู่ในภาวะด้อยโอกาสทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างเรื้อรัง และถูกบีบคั้นจากสังคมรอบด้าน อันเป็นสาเหตุหลักของความเครียดในชีวิต และการเก็บกด ซึ่งนำไปสู่การพัวพันกับแหล่งอบายมุขและความรุนแรงต่อครอบครัว เด็กที่อยู่ในสภาพด้อยโอกาสต่อจากพ่อแม่ผู้ปกครอง เนื่องจากได้เห็นตัวอย่างที่ไม่เหมาะสมและเป็นภัยต่อการพัฒนาร่างกาย จิตใจ และสังคมแล้ว ยังเป็นผู้

รองรับการกระทำจากผู้ใหญ่ในสังคม ในลักษณะเป็นผู้ถูกดูหมิ่นเหยียดหยาม และทารุณ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ใดๆ ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กรรมต่าง ๆ วัตถุประสงค์ลักษณะนี้ได้บังคับให้เด็กกลายมาเป็นเด็กด้อยโอกาสมากยิ่งขึ้น ซึ่งอาจสรุปสาเหตุของการเป็นเด็กด้อยโอกาสได้ 3 ประเด็นใหญ่ ๆ คือ

1. สาเหตุมาจากครอบครัวและผู้ปกครอง ได้แก่

1.1 ขาดความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัว มีสภาพครอบครัวที่แตกแยก พ่อแม่หย่าร้าง บางครอบครัวพ่อแม่แต่งงานใหม่ มีพ่อเลี้ยง แม่เลี้ยง บางครอบครัวมีการทะเลาะวิวาทเป็นประจำ บางครอบครัวพ่อตาย หรือแม่ตาย หรือตายทั้งคู่ ไม่มีความอบอุ่นในครอบครัว

1.2 สภาพเศรษฐกิจในครอบครัวไม่ดี ครอบครัวมีฐานะยากจน หรืออยู่ในภาวะการตกงาน ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาความขัดแย้งภายในครอบครัว รายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่าย ต้องกู้หนี้ยืมสิน ขายทรัพย์สินสมบัติที่ทำกิน รวมทั้งขายลูกของตน

1.3 ค่านิยมในการเลี้ยงดูเด็กไม่ถูกต้อง พ่อ แม่ ผู้ปกครอง ไม่มีความรู้ความเข้าใจในการเลี้ยงดูบุตรธิดา มีค่านิยมที่ไม่ถูกต้อง เช่น การเลี้ยงดูแบบเข้มงวด มีการลงโทษคู่ค้า ทบตี โดยไม่มีเหตุผล บางกรณี พ่อแม่ ผู้ปกครองปล่อยปละละเลยไม่เอาใจใส่ บางครอบครัวเลี้ยงดูไม่เหมาะสมกับวัย

1.4 พ่อ แม่ อายุยังน้อย ขาดวุฒิภาวะในการเป็นครอบครัว ไม่มีความรู้ และประสบการณ์ในการเลี้ยงดูเด็กทำให้เด็กไม่ได้รับการเอาใจใส่เท่าที่ควรทั้งด้านสุขภาพร่างกาย จิตใจ รวมทั้งการให้การศึกษาอบรมที่เหมาะสม

1.5 พ่อแม่มีทัศนคติไม่ดีต่อบุตรธิดา ซึ่งไม่พร้อมที่จะมีเด็ก แต่พลัดหลังมีลูกขึ้นโดยไม่ตั้งใจ จึงมีทัศนคติไม่ชอบ เกียดขัง เห็นว่าเป็นอุปสรรคต่อการใช้ชีวิตจึงมักทอดทิ้ง หรือทุบตีทำร้าย ไม่เอาใจใส่

2. สาเหตุจากสภาพแวดล้อมและสังคม ได้แก่

2.1 การอพยพย้ายถิ่นจากชนบทเข้ามาทำงานในเมืองใหญ่เข้ามาอาศัยอยู่ในชุมชนแออัด เนื่องจากความลำบากยากแค้นในชนบท ไม่สามารถประกอบอาชีพในชนบทได้จึงต้องแสวงหางานอื่นทำในเมือง

2.2 สภาพสังคมเมืองที่มีสถานเริงรมย์ แหล่งท่องเที่ยว สถานอบายมุขต่าง ๆ ซึ่งเป็นแหล่งยั่วยักทำให้เด็กอยากทดลองอยากเข้าใกล้ อยากเข้าไปใช้บริการเช่นเดียวกับผู้ใหญ่ หรือเป็นแหล่งที่เด็กสามารถเข้าไปหารายได้

2.3 สภาพที่อยู่อาศัย อยู่ในแหล่งเสื่อมโทรม และแหล่งที่มีอบายมุข ใช้ชีวิตอย่างไม่มีการยับยั้งแบบแผนที่มีค่านิยมที่ผิดๆ ทำให้เด็กซึมซับสิ่งต่าง ๆ เหล่านั้นเข้ามาโดยไม่รู้ตัว และกระทำผิดโดยไม่ได้ตั้งใจ

3. สาเหตุมาจากตัวเด็กเอง

3.1 เด็กเป็นวัยที่พร้อมจะได้รับการอบรมสั่งสอนไปในทิศทางต่าง ๆ ตามที่ผู้ใหญ่ในสังคมประพฤติปฏิบัติจึงทำให้เด็กมีโอกาส มีพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนได้โดยง่ายและกลายเป็นเด็กด้อยโอกาสในอนาคต

3.2 เด็กเป็นวัยที่อยากเรียนรู้ ทดลอง และทำตามอย่างที่ได้พบเห็น หรือถูกล่อลวง บังคับข่มขู่ก็ได้ หากเบี่ยงเบนไปในทางที่ไม่เหมาะสมก็มีโอกาสกลายเป็นเด็กด้อยโอกาสได้

3.3 เด็กด้อยโอกาสส่วนใหญ่ มีจิตใจอ่อนแอ ขาดความรัก ความอบอุ่น เก็บกด มีอาการทางประสาทและเอาแต่ใจตนเอง จนดูเหมือนเป็นวัยที่รักอิสระ เสรี แต่สภาพลักษณะเช่นนี้ เชื่อให้เด็กกลายเป็นเด็กด้อยโอกาสได้มาก

2.1.3 ประเภทของเด็กด้อยโอกาส

สภาพของเด็กที่ต้องประสบปัญหาและต้องการความช่วยเหลือจากสังคมเป็นพิเศษเป็นอย่างมาก เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างเป็นปกติสุข ได้จำแนกเด็กด้อยโอกาส หรือ เด็กที่อยู่ในสภาวะยากลำบากไว้ 5 ประเภท คือ

ก. เด็กถูกละเมิดสิทธิ ซึ่งถูกเอาเปรียบด้วยวิธีทางต่าง ๆ และถูกกีดกันไปจากสิทธิอันพึงได้ของเด็ก ได้แก่ เด็กถูกทารุณแรงงานเด็ก โสเภณีเด็ก เด็กที่ถูกกระทำมีติมีร้ายทางเพศ ฯลฯ

ข. เด็กถูกปล่อยปละละเลย ซึ่งถูกทอดทิ้งและขาดการดูแลเอาใจใส่เท่าที่ควร จนเสียเปรียบและขาดโอกาสที่จะได้รับการพัฒนาตามวัย ได้แก่ เด็กในครอบครัวยากจนมาก ถูกทอดทิ้ง กำพร้า เร่ร่อน ลูกกรรมกรก่อสร้าง เด็กในสลัม เด็กชนกลุ่มน้อย ฯลฯ

ค. เด็กประพฤติตัวไม่สมควร ซึ่งมีการกระทำหรือความประพฤติที่ไม่ถูกต้อง เบี่ยงเบนจากหลักเกณฑ์ของสังคม อาจเนื่องจากตัวของเด็กเองหรือสภาพปัญหาทางครอบครัว ตลอดจนสภาพแวดล้อมของสังคมเมือง ได้แก่ เด็กกระทำผิด เด็กติดสารเสพติด เด็กมีวุ่นในสถานเริงรมย์หรือสถานบริการ เด็กตั้งครรภ์นอกสมรสหรือมีปัญหาทางเพศจนเกิดเป็นปัญหาสังคม

ง. เด็กพิการ ได้แก่ เด็กพิการทุกประเภททั้งทางร่างกาย ทางปัญญาหรือพิการซ้ำซ้อน

2.2 จิตวิทยาและพัฒนาการของเด็ก

2.2.1 พฤติกรรมและการพัฒนาการ

กระบวนการเปลี่ยนแปลงที่ช่วยเพิ่มความสามารถของเด็ก และเพิ่มประสิทธิภาพของการทำงานของระบบต่างๆ จากการทำสิ่งง่าย ๆ ไปสู่การทำสิ่งยากและซับซ้อนขึ้นได้นั้น เรียกว่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

"พัฒนาการ" ซึ่งจะดำเนินไปตามขั้นตอนของระดับอายุตัวอย่างเช่น เด็กจะมีพัฒนาการของกล้ามเนื้อมัดใหญ่ อันหมายถึงการทรงตัว และการเคลื่อนไหวร่างกาย จากนอนหงายเป็นคว่ำ ขันคอ คลาน นั่ง เกาะยืน เดินได้เอง และวิ่งได้ เป็นต้น การทราบถึงพัฒนาการของเด็กแต่ละวัย จึงเป็น ปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้ผู้เลี้ยงดูเด็ก สามารถสังเกตและส่งเสริมพัฒนาการให้เด็กมีโอกาสใช้ ความสามารถของตนอย่างเต็มที่ ตามความพร้อมของเด็กแต่ละคน

พัฒนาการเด็ก จะมีอัตราการเปลี่ยนแปลงแตกต่างกันไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านพันธุกรรม และภาวะแวดล้อมของเด็กที่ถือกำเนิดขึ้นมา ซึ่งอาจจะอยู่ในสภาพที่เอื้ออำนวย หรือไม่เอื้ออำนวย ต่อการพัฒนาและเติบโตของเด็กก็ได้ โดยที่ปัจจัยด้านพันธุกรรม เป็นผลของการถ่ายทอดทางพันธุ กรรมที่กำหนดศักยภาพของบุคคลนั้นๆ ซึ่งจะแสดงออกให้เห็นได้ในด้านความสมบูรณ์หรือความ บกพร่องของร่างกายเพียงอย่างเดียวอย่างหนึ่ง ในขณะที่ ปัจจัยด้านภาวะแวดล้อม เป็นส่วนสำคัญที่ เอื้ออำนวยต่อการเจริญเติบโตและพัฒนาความสามารถของเด็กที่สำคัญคือ การเปิดโอกาสให้เด็ก ได้ทดลองทำบางสิ่งบางอย่างซึ่งไม่เป็นอันตรายต่อเด็ก การส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กมีโอกาส คือแก้ปัญหาหรือตัดสินใจด้วยตนเอง ตลอดจนการจัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับเด็กแต่ละวัย ที่จะช่วยให้ได้เรียนรู้สิ่งต่างๆ เพิ่มขึ้น

พัฒนาการของเด็กแต่ละคน จะเกิดขึ้นพร้อมๆ กันทุกด้านทั้งด้านร่างกาย ด้านการรับรู้ การสื่อความหมายตลอดจนอารมณ์ สังคม และสติปัญญา

เพื่อให้ความเข้าใจเรื่องพัฒนาการของเด็กเป็นไปได้ดีขึ้นจะขอแยกกล่าวถึงพัฒนาการแต่ละด้านดังนี้

1. พัฒนาการทางด้านร่างกาย ในแง่ของจิตวิทยาพัฒนาการ จะหมายถึงการเคลื่อนไหว ร่างกาย แบ่งเป็น
 - การเคลื่อนไหวด้วยกล้ามเนื้อมัดใหญ่และการทรงตัว ซึ่งหมายถึงการทรงตัว และการ เคลื่อนตัวจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่ง
 - การเคลื่อนไหวด้วยกล้ามเนื้อมัดเล็กหมายถึง ความสามารถในการประสานงานของตา และมือให้เคลื่อนไหวอย่างเฉพาะเจาะจงได้ ซึ่งจะนำไปใช้ในด้านการแก้ไขปัญหา หรือการปรับตัว ของบุคคลนั้นด้วย
2. พัฒนาการด้านการรับรู้ แบ่งเป็น
 - การมองเห็นภาพ
 - การได้ยินเสียง และการส่งเสียง
 - การสัมผัส

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- การรู้รส
- การได้กลิ่น

3. พัฒนาการด้านสติปัญญา เป็นความเปลี่ยนแปลงความสามารถด้านความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งรอบตัว และความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น ซึ่งทำให้บุคคลสามารถปรับตัว และแก้ไขปัญหาได้โดยเริ่มจากความเข้าใจในเชิงรูปธรรม และใช้ตัวเด็กเองเป็นศูนย์กลางในการตัดสินใจปัญหา แล้วพัฒนามาสู่ระบบการคิดเชิงนามธรรมและรู้จักใช้เหตุผลวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ เพื่อหาวิธีการแก้ไขปัญหาที่ดีขึ้น

4. พัฒนาการด้านภาษาและการสื่อความหมาย หมายถึง การเปลี่ยนแปลงความสามารถด้านการติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคล เด็กจะเริ่มจากการเปล่งเสียง.. อ้อแอ้ และร้องไห้ มาเป็นท่าทางที่มีความหมายมากขึ้น เช่น สบิ๊ตตี โบกมือลาจากนั้นก็จะเปล่งเสียงที่ไม่มีความหมายได้หลายเสียง จนกระทั่งสามารถพูดคำเหมือน แล้วกลายมาเป็นคำพูดที่มีความหมายและสามารถเล่าเรื่องซักถาม ติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นให้เกิดความเข้าใจกันได้

5. พัฒนาการด้านอารมณ์ เป็นการเปลี่ยนแปลงความสามารถด้านการแสดงความรู้สึกในลักษณะต่างๆ ทั้งการแสดงทางสีหน้า ท่าทาง จนถึงการสื่อความหมายด้วยการพูดและการเขียน เป็นต้น เด็กจะมีความรู้สึกเริ่มจาก ชอบ ไม่ชอบ จนสามารถแยกแยะอารมณ์ได้อย่างละเอียดอ่อน เช่น รัก โกรธ กลียุติ เศร้า ดีใจ เสียใจ ฯลฯ โดยการแสดงออกทางสีหน้าแววตา และคำพูด ได้อย่างเหมาะสม

6. พัฒนาการทางด้านสังคม เป็นการเปลี่ยนแปลงในด้านการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และการดำรงตนอยู่ในสังคม โดยเริ่มจากเด็กทารกจะสนใจมองหน้า พี่เลี้ยง ยิ้ม หัวเราะ พออายุ 6-8 เดือน จะแสดงอาการแปลกหน้าผู้ที่ไม่คุ้นเคยจะติดแม่ หรือพี่เลี้ยงไม่ยอมห่าง อายุ 2-3 ปี จะชอบเล่นสำรวจสิ่งต่างๆ รอบตัว เริ่มจากเล่นคนเดียว แล้วเปลี่ยนแปลงมาเป็นการเล่นร่วมกับผู้อื่น ซึ่งมีทั้งเด็กหญิงและเด็กชายอยู่ในกลุ่มการเล่นจะปรับจากการเล่นอย่างไม่มีกฎเกณฑ์ ไปสู่การเล่นแบบมีกติกามากขึ้น

2.2.2 จิตวิทยาและพัฒนาการของเด็กแยกตามอายุ

ขั้นตอนพัฒนาการด้านต่างๆ ของเด็กแต่ละช่วงวัย สามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

1. วัยก่อนเข้าเรียน (0-6 ปี)

พัฒนาการทางด้านร่างกาย สัดส่วนของร่างกายจะเปลี่ยนไป กล้ามเนื้อเติบโตและแข็งแรงขึ้นสามารถ

พัฒนาการทางด้านภาษา เด็กจะเริ่มจับเค้าคำของคำพูด ออกท่าทางของผู้พูด

พัฒนาการทางอารมณ์ เด็กมักจะเป็นคนเจ้าอารมณ์ หวาดกลัวสุดขีด อิจฉาริษยา ไม่มีเหตุผล ไม่โห่ร้าย

พัฒนาการทางด้านสังคม เด็กจะต้องการความรักความอบอุ่น เริ่มรู้จักคบเพื่อน
ขั้นตอนการพัฒนาการแบ่งตามอายุได้ดังนี้

ตารางที่ 2.2/1 แสดงลักษณะการพัฒนาการทางด้านร่างกายแยกตามอายุของเด็กวัยวัยก่อนเข้าเรียน

อายุ	การทรงตัวและการเคลื่อนไหวร่างกาย	การใช้ตาและมือ	การสื่อความหมายและภาษา	สังคม
แรกเกิด	-นอนงอ -แขนขา เคลื่อนไหวเท่ากันทั้งสองข้าง	- มองเหม่อ - จับได้เฉพาะระยะ 8-9 นิ้ว	- ร้อง - หยุดฟังเสียง	- มองหน้าช่วงสั้น
1 เดือน	- เริ่มชันคอ ผงกหัว - หันหน้าซ้ายขวา - ขาเริ่มเหยียดในท่าคว่ำ	- กำมือแน่น - จับมองสิ่งต่างๆ - มองตามไม่เกิดเส้นที่กึ่งกลางของตัว	- ทำเสียงในคอ	- มองหน้า
2 เดือน	- ท่าคว่ำ - ชันคอได้ 45 องศา - ทำนั่ง ยกหัว เงยหน้าขึ้น	- มือกำหลวมๆ - มองตามข้ามเส้นกึ่งกลาง	- ฟังเสียง - คอยด้วยแล้วยิ้มตอบ - หันหาเสียง	- สบตา - ยิ้มตอบ - แสดงความสนใจ
4 เดือน	- ท่าคว่ำ ชันคอได้ 90 องศา		- ส่งเสียงอ้อแอ้ได้ ตอบ	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อายุ	การทรงตัวและการเคลื่อนไหวร่างกาย	การใช้ตาและมือ	การสื่อความหมายและภาษา	สังคม
4 เดือน (ตล)	<ul style="list-style-type: none"> - ใช้มือและแขนยันยกตัวชูขึ้น - ทำนั่ง-ยกหัวตั้งตรงได้ 	<ul style="list-style-type: none"> - มองตาม 180 องศา - มือ 2 ข้างมาจับกันตรงกลาง - ไขว่คว้าของใกล้ตัว 	<ul style="list-style-type: none"> - หัวเราะ ส่งเสียงแหลมรัว - เวลาดีใจ สนุก 	<ul style="list-style-type: none"> - ยิ้มตอบและยิ้มทัก - ทำท่าทางดีใจเวลาเห็นอาหารหรือคนเลี้ยงดู
6 เดือน	<ul style="list-style-type: none"> - คว้าและหยายตัวเอง - ทำคว่ำใช้ข้อมื่อยันได้ ตั้ง จากพาดนอนหงายมาทำนั่งศีรษะไม่ตกไปข้างหลัง - นั่งเองได้ชั่วคราว - ทำจับยื่น เริ่มลงน้ำหนักที่เท้าทั้งสองได้ 	<ul style="list-style-type: none"> - คว้าของด้วยฝ่ามือ - หยิบของมือเดียวและเปลี่ยนมือได้ - มองเห็นทั้งไกลและใกล้ใช้ทั้งสองตาประสานกันได้ดี 	<ul style="list-style-type: none"> - หันหูเสียงเรียก - เล่นน้ำลาย - ส่งเสียงหลายเสียง 	<ul style="list-style-type: none"> - รู้จักแปลกหน้า - เล่นตบมือ - กินอาหารเสริมที่บ้วนด้วยช้อนได้
9 เดือน	<ul style="list-style-type: none"> - นั่งได้มั่นคง - คลาน - เกาะยืน 	<ul style="list-style-type: none"> - ใช้นิ้วหยิบของได้ - เริ่มหยิบของเล็กโดยใช้นิ้วหัวแม่มือและนิ้วชี้ได้ - หยิบอาหารกินได้ - มองตามของตก - เปิดหาของที่ซ่อนไว้ได้ 	<ul style="list-style-type: none"> - ฟังรู้ภาษาและเข้าใจสีหน้าท่าทางได้ - เปล่งเสียงเลียนเสียงไม่มีความหมาย 	<ul style="list-style-type: none"> - เล่นจ๊ะเอ๋ได้ - ทำท่าโบกมือ - ตามไปเก็บของที่ตกหรือร้องตามเมื่อผู้ดูแลจะออกไปจากห้อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อายุ	การทรงตัวและการเคลื่อนไหวร่างกาย	การใช้ตาและมือ	การสื่อความหมายและภาษา	สังคม
12 เดือน	<ul style="list-style-type: none"> - เกาะเดิน - ยืนเองได้ชั่วคราว - แขนขากางเพื่อทรงตัว 	<ul style="list-style-type: none"> - ใช้นิ้วหัวแม่มือและนิ้วชี้ - หยิบของเล็กๆ ได้ - หยิบของใส่ถ้วยหรือกล่อง 	<ul style="list-style-type: none"> - เรียกพ่อ แม่ หรือ พุดคำโดดๆ ที่มี ความหมาย 	<ul style="list-style-type: none"> - ร่วมมือเวลาแต่งตัวและชอบสำรวจ
15 เดือน (ต่อ)	<ul style="list-style-type: none"> - เดินเองได้ 	<ul style="list-style-type: none"> - วางของซ้อนกัน 2 ชั้น 	<ul style="list-style-type: none"> - พุดเป็นคำที่มี ความหมายหลาย คำ - ชี้ส่วนต่างๆ ของร่างกายได้ตามคำบอก 	<ul style="list-style-type: none"> - ใช้ช้อนตักแต่ยังหกอยู่
18 เดือน	<ul style="list-style-type: none"> - เดินคล่อง วิ่ง ยืน - กำมดกเก็บของแล้วลุกขึ้นได้ไม่ล้ม - ลูมือเดียวขึ้นบันได 	<ul style="list-style-type: none"> - วางของซ้อนได้ 3 ชั้น - จัดเขียนเป็นเส้นบนกระดาษ 	<ul style="list-style-type: none"> - ชี้อุปกรณ์ตามคำบอกได้ 	<ul style="list-style-type: none"> - ถือก้วยดื่มเอง
2 ปี	<ul style="list-style-type: none"> - เดินขึ้นลงบันได - ตะลุกบอด - ตอรถไฟ - กระโดด 2 เท้า 	<ul style="list-style-type: none"> - จัดเส้นตรงและโค้งเป็นวงๆ ได้ - ตั้งของซ้อนได้ 6-7 ชั้น - เปิดหนังสือทีละหน้า 	<ul style="list-style-type: none"> - พุด 2-3 คำต่อกันได้อย่างมีความหมาย - เรียกสิ่งของที่คุ้นเคยได้ - บอกชื่อตัวเองได้ 	<ul style="list-style-type: none"> - เลียนแบบผู้ใหญ่ - ตักป้อนเองได้ - บอกได้เวลาจะถ่าย
3 ปี	<ul style="list-style-type: none"> - ขึ้นบันไดสลับเท้า - ชี้อสามล้อ 	<ul style="list-style-type: none"> - วาดวงกลมได้ตามแบบ 	<ul style="list-style-type: none"> - เล่าเรื่องที่ตนเองประสบมาได้ 	<ul style="list-style-type: none"> - ถอดรองเท้าและเสื่อได้ - รู้เพศตนเอง - แบ่งของให้คนอื่น - เล่นกับคนอื่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อายุ	การทรงตัวและการเคลื่อนไหวร่างกาย	การใช้ตาและมือ	การสื่อความหมายและภาษา	สังคม
3 ปี (ต่อ)				- คุมการถ่าย อุจจาระ ได้
4 ปี	- กระโดดเท้าเดียว - เดินลงบันไดสลั เท้าได้	- วาดสี่เหลี่ยมได้ ตามแบบ - รู้ 4 สี - วาดคนได้ 3 ส่วน	- ร้องเพลง - พุดเป็นประโยคที่ จำได้ - รู้จักถามคำถาม	- เล่นร่วมกับคนอื่น ได้ - คุมการถ่าย ปัสสาวะได้
5 ปี	- กระโดดสลัขา ได้ - กระโดดข้ามสิ่ง กีดขวางเดี่ยวได้ โดยไม่ล้ม - เดินต่อเท้าตาม แบบ	- วาดสามเหลี่ยม ได้ - วาดคนได้ 6 ส่วน	- พุดฟังเข้าใจได้ นับได้ถึง 20 - ถามคำถามเกี่ยว กับความหมาย และเหตุผล - จำตัวอักษรได้	- เล่นแข่งกัน - ติดกระดุม แต่ง ตัวเองได้ - เล่นโดยให้ จินตนาการ
6 ปี	- เดินต่อเท้าถอย หลังได้ - ใช้สองมือรับลูก บอลที่โยนมา	- วาดรูปตามแบบ ได้ - เขียนตัวอักษรได้	- รู้ซ้ายขวา - นับเลขได้ถึง 30 - บอกวันใน สัปดาห์ - รู้ความแตกต่าง อธิบายความหมาย ของคำได้	- ช่วยงานบ้าน - เล่นอย่างมีกติกา - ผูกเชือกทรงเท้า เองได้ - แต่งตัวเอง - รู้จักใช้เงิน

2. เด็กวัยตอนกลาง (6-10 ปี)

พัฒนาการทางด้านร่างกาย เมื่อเด็กมีอายุเข้าปีที่ 6 ร่างกายจะขยายความสูงมากกว่าความอ้วน สายตายังไม่สามารถมองวัตถุในระยะใกล้ได้ชัดเจน(สายตายาว)เมื่อเด็กอายุ 7 ปีขึ้นไป จะสามารถใช้กล้ามเนื้อทำงานประสานกันได้มากขึ้น เมื่อเด็กอายุ 8-10 ปี นัยน์ตาจะได้ขนาด และลักษณะนัยน์ตาของผู้ใหญ่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พัฒนาการทางด้านอารมณ์ เด็กต้องการความรักความอบอุ่น ความมั่นคงปลอดภัย ความเอาใจใส่จากผู้ดูแล ต้องการเป็นผู้ชนะ ให้ผู้อื่นเห็นความสำคัญของตน เมื่อเด็กเจริญวัยมากขึ้นได้เรียนรู้มากขึ้น เด็กก็จะสามารถปรับตัวได้ดีขึ้น ควบคุมอารมณ์ได้ดีขึ้น ทั้งยังรู้จักระงับความโกรธได้ด้วย

พัฒนาการทางด้านสังคม เด็กวัยนี้จะมีสังคมกว้างขึ้น รู้จักคนเพิ่มขึ้น การเล่นยังต่างคนต่างเล่น เพียงแต่มารวมกลุ่มเล่นใกล้ๆกันเท่านั้น

พัฒนาการทางด้านสติปัญญา เด็กจะเรียนรู้ประสบการณ์จะทำให้มีความรู้เพิ่มเติม

3. เด็กวัยตอนปลาย (10-12 ปี)

พัฒนาการทางด้านร่างกาย เด็กในช่วงนี้จะเป็นช่วงเจริญเติบโตก่อนถึงวัยหนุ่มสาว เด็กจะมีระยะพัก อยู่ช่วงหนึ่ง คือร่างกายจะไม่โตขึ้นเลย ในขณะที่เจริญเติบโต แขนยาวออก มือใหญ่ขึ้น ลักษณะเพศจะเริ่มปรากฏขึ้นเรื่อยๆ

พัฒนาการทางด้านอารมณ์ เด็กในช่วงนี้จะมีอารมณ์อยู่ในช่วงปานกลางคือ ไม่ดีไม่ร้ายเกินไป เด็กสามารถรักษาอารมณ์ได้ดีพอควร และปรับอารมณ์ได้ดีขึ้นเรื่อยๆ ไม่โกรธง่าย เมื่อโกรธจะแสดงออกมาตรงๆ เด็กในวัยนี้ควรมีโอกาสได้แสดงความคิดเห็น ต้องการการไว้วางใจ และความมีอิสระ

พัฒนาการทางด้านสังคม เด็กในวัยนี้จะมีการรวมกลุ่มเพื่อน ต้องการเหมือนเพื่อน ทั้งเรื่องกายพุดจา ปรึกษาทักทาย พฤติกรรมและการแต่งกาย เด็กในวัยนี้มักไม่มีใครใกล้ชิดกับพ่อแม่

พัฒนาการทางด้านสติปัญญา เด็กในวัยนี้จะมีความคิดอ่านเป็นของตัวเองมากขึ้น สามารถคิดและตัดสินใจได้เอง รู้จักรับผิดชอบ มีเหตุมีผล มีความกระตือรือร้น

4. เด็กวัยรุ่นตอนต้น (13-15 ปี)

พัฒนาการทางด้านร่างกาย เด็กในช่วงนี้อัตราความเจริญเริ่มช้าลง รูปร่างเข้าส่วนของผู้ใหญ่ เริ่มเข้าสู่ระยะความเป็นหนุ่มสาว

พัฒนาการทางด้านอารมณ์ เด็กในวัยนี้เป็นวัยที่ได้ชื่อว่า "พายุบุแคม" คือมีอารมณ์รุนแรง แสดงความรู้สึกอย่างเปิดเผย และตรงเกินไป ไม่ยอมใครง่ายๆ วัยนี้เป็นวัยเข้าหมู่พวก ต้องการอยู่กับเพื่อน

พัฒนาการทางด้านสังคม เด็กในวัยนี้มักชอบอยู่ตามลำพังในครอบครัว ชอบความอิสระ แต่มักชอบอยู่รวมกันกับเพื่อนเป็นกลุ่ม

พัฒนาการทางด้านสติปัญญาเด็กในวัยนี้มีความกระตือรือร้น สนใจผู้อื่น โดยสนใจมากในเรื่องความแตกต่างของบุคลิกภาพ สามารถใช้ความคิดของตนได้อย่างมีเหตุผล

5. เด็กวัยรุ่นตอนปลาย (16-18 ปี)

เป็นช่วงสุดท้ายที่เราจะเรียกบุคคลว่า “เด็ก” เพราะเมื่อผ่านวัยนี้ไปแล้วจะถึงวัยผู้ใหญ่ ซึ่งต้องมีความรับผิดชอบและรับบทบาทของผู้ใหญ่ไว้แทนที่ ระยะวัยรุ่นตอนปลายนี้จึงถือว่าเป็นระยะคาบเกี่ยวที่บุคคลจะต้องใช้ความสามารถในการปรับตัวเองให้เข้ากับสภาพแวดล้อมหลายอย่างในเวลาเดียวกัน

ในวัยนี้ความเจริญเติบโตของร่างกายจะสิ้นสุดลง นอกจากนี้การพัฒนาทางด้านจิตใจก็จะมีความมั่นคงขึ้น รู้จักแก้ปัญหา สุขุมรอบคอบ มีความเจริญทางด้านวุฒิภาวะมาก

2.2.3 ทิศทางในการพัฒนาเด็ก

ตามความต้องการพื้นฐานของเด็กนั้นสามารถสรุปทิศทางในการพัฒนาเด็กได้ดังนี้

1. เด็กต้องได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากบิดา มารดา บุคคล หรือครอบครัวที่ให้ความรักและความเข้าใจ เพื่อเป็นพื้นฐานในการสร้างเสริมพัฒนาการทุกด้านอันได้แก่ การพัฒนาการทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา สังคม อารมณ์ ค่านิยม และเจตคติ โดยเฉพาะในระยะแรกเกิดถึงอายุ 6 ปีซึ่งเป็นระยะสำคัญที่สุดในการวางรากฐาน และเสริมสร้างคุณภาพตน
2. เด็กต้องได้รับสารอาหารอย่างน้อยที่สุดตามความต้องการของร่างกายที่กำหนดไว้ตามวัย เพื่อให้ร่างกายเจริญเติบโตเต็มที่ และแข็งแรงสมบูรณ์ตามปกติในวัยของตน
3. เด็กต้องได้รับการส่งเสริมสุขภาพ และพัฒนาการ และได้รับการป้องกันโรคภัยที่สามารถหลีกเลี่ยงได้ เด็กต้องการได้รับการส่งเสริมภูมิคุ้มกันด้วยวัคซีนตามที่กำหนดไว้ รวมทั้งได้รับการรักษาพยาบาลขั้นพื้นฐานในกรณีเจ็บป่วย และได้รับการฟื้นฟู
4. เด็กต้องมีที่อยู่ที่ถูกสุขลักษณะ ไม่คับแคบจนเกินไป และอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ไม่เป็นพิษภัยต่อสุขภาพทั้งทางร่างกาย และจิตใจ เด็กต้องมีโอกาสและสถานที่วิ่งเล่น ออกกำลังกายและเล่นกีฬา รวมทั้งมีส่วนร่วมในกิจกรรมนันทนาการด้วย
5. เด็กต้องได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างน้อย เพื่อพัฒนาให้มีความรู้ มีคุณธรรม และมีจริยธรรมขั้นพื้นฐาน เด็กต้องได้รับการอบรมให้มีความรู้ และทักษะในการดำรงชีวิต มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีเจตคติที่จะไม่เรียนอย่างต่องเนื้อ มีเจตคติที่ดีต่อครอบครัว สังคมและการดำเนินชีวิต มีความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองอย่างถูกต้อง เป็นจริง และยอมรับความต้องการสิทธิ และบทบาทของตน และผู้อื่น เพื่อให้เป็นพลเมืองไทยที่มีคุณภาพ
6. เด็กต้องได้รับการพัฒนาให้มีสุนทรียภาพ เข้าใจในความงาม รู้จักรัก เข้าใจ และอนุรักษ์ในกิจกรรมด้านศิลปะ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ด้วยการมีส่วนร่วม สร้างสรรค์ และพัฒนา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำ 5 ไปใช้

7. เด็กต้องได้รับการฝึกอบรม พัฒนาความรู้ และทักษะสำหรับการเตรียมประกอบวิชาชีพ ตามความถนัด ความสามารถและความสนใจของตน เพื่อให้สามารถพึ่งตนเองได้ในเชิงเศรษฐกิจ รวมทั้งมีค่านิยมที่พึงประสงค์ในการประกอบอาชีพที่สุจริตและเหมาะสมกับวัย

8. เด็กต้องมีโอกาส และสามารถแสดงความคิดเห็นของตนได้ ด้วยจิตสำนึกต่อสังคมส่วนรวม และสาธารณสมบัติ มีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม รวมทั้งการยึดถือเรื่อง ความมีวินัยในตนเอง และความยุติธรรมในสังคม เพื่อเป็นพื้นฐานของวิถีทางตามครรลองใน ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

9. เด็กต้องมีโอกาสเข้าถึงบริการขั้นพื้นฐานด้านต่างๆของสังคม ทั้งภาครัฐ และเอกชน อัน หมายรวมถึงสิทธิในการใช้บริการด้านการป้องกัน การคุ้มครอง และแก้ไข การฟื้นฟู และพัฒนา

10. เด็กต้องมีโอกาสในการรับรู้และพิทักษ์สิทธิและผลประโยชน์พื้นฐานจากรัฐ สถาบัน สังคม และองค์กร พร้อมทั้งมีตัวแทนในการพิทักษ์สิทธิและผลประโยชน์ดังกล่าวตามความเหมาะสม และได้รับการคุ้มครองอย่างเป็นธรรม

2.3 งานสถานสงเคราะห์และการจัดสวัสดิการสำหรับเด็กและเยาวชน

2.3.1 รูปแบบงานสถานสงเคราะห์และการจัดสวัสดิการสำหรับเด็กและเยาวชน

ในการจัดสวัสดิการสังคมแก่เด็กและเยาวชน อายุแรกเกิดถึง 18 ปี ที่ประสบปัญหาถูก ทอดทิ้ง เหว่อน ประพฤติตนไม่สมควรแก่วัย ถูกกระทำทารุณ ถูกใช้แรงงาน กำพ้อ ครอบครัวยาก จน ตามประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 294 ลงวันที่ 27 พฤศจิกายน 2515 กรมประชาสงเคราะห์ ดำเนินการ ดังนี้

1. สงเคราะห์เด็กในสถานสงเคราะห์

เด็กที่ครอบครัวยุติธรรมไม่สามารถให้การเลี้ยงดูได้อย่างเหมาะสม เด็กกำพร้า ถูกทอดทิ้ง เหว่อน ขอดทาน ประพฤติตนไม่สมควรแก่วัย ถูกทารุณกรรม ถูกใช้เป็นเครื่องมือแสวงหาประโยชน์ โดยมีชอบ จะได้รับการอุปการะไว้ในสถานสงเคราะห์ และให้บริการปัจจัย 4 การศึกษา ฝึกอาชีพ นันทนาการ รวมถึงกิจกรรมอื่นๆ เพื่อพัฒนาเด็ก และจัดหางานให้ทำเมื่อถึงวัยอันสมควร ปัจจุบัน มีสถานสงเคราะห์ ทุกภูมิภาค ดังนี้

1.1 สถานสงเคราะห์เด็กอ่อน (รับเด็กอายุแรกเกิด-5ปี) มี 3 แห่ง ที่กรุงเทพฯ นนทบุรี และปทุมธานี

1.2 สถานแรกรับเด็ก (รับเด็กอายุ 5-8 ปี) มี 2 แห่ง ที่กรุงเทพฯ และนนทบุรี

1.3 สถานคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก (รับเด็กอายุ 7-18 ปี) มี 2 แห่ง ที่จังหวัด

ขอนแก่น และระยอง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สำนักหอสมุดกลาง_พระจอมเกล้าลาดกระบัง

1.4 สถานสงเคราะห์เด็ก (รับเด็กอายุ 5-18 ปี) มี 17 แห่ง ใน 15 จังหวัด คือ กรุงเทพฯ ชลบุรี นนทบุรี ปทุมธานี สระบุรี เชียงใหม่ ขอนแก่น นครราชสีมาหนองคาย อุตรดิตถ์ นราธิวาส นครศรีธรรมราช บัตตานี ยะลา และสงขลา

1.5 ศูนย์สงเคราะห์และฝึกอาชีพเด็ก มี 1 แห่ง ที่จังหวัดศรีสะเกษ เป็นศูนย์ฝึกอาชีพแก่เด็กในสถานสงเคราะห์ และเด็กจากครอบครัวยากจน โดยฝึกอาชีพด้านเกษตรกรรม

2. สงเคราะห์เด็กในครอบครัวและชุมชน

2.1 สงเคราะห์เด็กในครอบครัว เป็นการให้ความช่วยเหลือแก่ครอบครัวที่มีเด็กอายุแรกเกิด ถึง 18 ปีอยู่ในอุปการะ และประสบปัญหาความเดือดร้อน โดยให้บริการ ให้คำแนะนำปรึกษา ช่วยเหลือเป็นค่าครองชีพ ทุนประกอบอาชีพ และ / หรือเครื่องอุปโภค ให้ทุนการศึกษา อุปกรณ์การศึกษา และ / หรือ ชุดนักเรียน ให้ยืมเงินเพื่อการศึกษาของเด็ก โดยไม่คิดดอกเบี้ย และส่งใช้คืนภายใน 3 ปี

2.2 จัดหาครอบครัวอุปถัมภ์แก่เด็ก เป็นการจัดหาครอบครัวใหม่ที่เหมาะสมให้แก่เด็กกำพร้า ถูกทอดทิ้ง ที่อยู่ในความอุปการะของกรมประชาสงเคราะห์ อายุแรกเกิด ถึง 18 ปี โดยนักสังคมสงเคราะห์จะติดตามการเลี้ยงดูเป็นระยะๆ จนพ้นเกณฑ์การสงเคราะห์ หรือเปลี่ยนวิธีการสงเคราะห์เป็นอย่างอื่น ซึ่งอาจพิจารณาสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงดูเด็ก และ / หรือสิ่งของเครื่องใช้ ตามความเหมาะสม

3. คຸ່ມครอบครัวสวัสดิภาพเด็ก

เด็กที่ประพฤติดนไม่สมควรแก่วัย เด็กเร่ร่อน ขอดทาน เด็กที่ตกอยู่ในสภาพแวดล้อมอันเป็นเหตุให้เกิดอันตรายต่อร่างกาย จิตใจ ศีลธรรม และเด็กที่ถูกใช้เป็นเครื่องมือแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ กรมประชาสงเคราะห์ ให้การสงเคราะห์และคຸ່ມครอบครัวสวัสดิภาพเด็กตามประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 294 ลงวันที่ 27 พฤศจิกายน 2515 โดยออกสำรวจ และให้การช่วยเหลือ ดังนี้

3.1 ให้คำแนะนำปรึกษาแก่บิดามารดา ผู้ปกครอง ในการป้องกันแก้ไขปัญหา ความประพฤติเด็ก

3.2 ติดตามสอดส่องความประพฤติ เพื่อพัฒนา ฟื้นฟู และปรับสภาพให้แก่เด็ก และเยาวชนได้ดำเนินชีวิตในแนวทางที่ถูกต้องและเหมาะสม

3.3 ช่วยเหลือเด็กและครอบครัว โดยสงเคราะห์เป็นเงินค่าครองชีพ หรือ เครื่องอุปโภคบริโภค ฯลฯ

3.4 ส่งเด็กเข้ารับการสงเคราะห์ และคุ้มครองสวัสดิภาพในสถานแรกรับ สถานสงเคราะห์ หรือสถานคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก

3.5 ให้การศึกษา ฝึกอาชีพ และอบรมแก้ไขปัญหาความประพฤติ นอกจากนี้ ได้จัดบริการ "บ้านพักเด็กและครอบครัว" (บ้านพักฉุกเฉิน) เพื่อช่วยเหลือเด็ก สตรี และครอบครัวที่ประสบปัญหาความเดือดร้อนเฉพาะหน้า ปัจจุบันมี 9 แห่ง ที่ กรุงเทพมหานคร ชลบุรี ปราจีนบุรี เชียงใหม่ นครสวรรค์ อุตรธานี นครราชสีมา ภูเก็ต และสงขลา

4. การรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม

การสงเคราะห์และคุ้มครองสวัสดิภาพแก่เด็กกำพร้า หรือเด็กที่ไม่สามารถอยู่ร่วมกับครอบครัวของตน ให้ได้มีครอบครัวทดแทนที่ถาวร กรมประชาสงเคราะห์ได้สนับสนุนให้มีการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม โดยดำเนินการตามพระราชบัญญัติการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม พ.ศ. 2522 และพระราชบัญญัติการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2533 โดยผู้ประสงค์จะรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม จะต้องได้รับการตรวจสอบคุณสมบัติ และความเหมาะสม จากพนักงานเจ้าหน้าที่ และต้องทำการทดลองเลี้ยงดูเด็กไม่น้อยกว่าหกเดือน (เว้นแต่กรณีที่ได้รับยกเว้นการทดลองเลี้ยงดูตามที่กฎหมายกำหนด) โดยเจ้าหน้าที่จะติดตามผลการทดลองเลี้ยงดูตลอดระยะเวลาดังกล่าว ก่อนพิจารณาอนุมัติให้จดทะเบียนรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมต่อไป

2.3.2 ประเภทของสถานสงเคราะห์เด็ก

การที่เด็กเข้ามาอยู่ในความอุปการะของสถานสงเคราะห์ต่างๆนับว่าเป็นวิธีการสุดท้ายในลักษณะการบริการจัดหาบ้านทดแทนให้แก่เด็กที่อยู่ในสภาวะยากลำบากในช่วงระยะเวลาหนึ่ง โดยพิจารณาเด็กที่เข้ารับการอุปการะในสถานสงเคราะห์ประเภทต่างๆตามความเหมาะสม โดยคำนึงถึงเพศ และอายุของเด็กแต่ละราย

ประเภทของสถานสงเคราะห์เด็ก จำแนกได้ 2 ประเภทดังนี้

1. สำหรับเด็กอ่อน รับเด็กช่วงอายุแรกเกิดถึง 6 ปี มี 2 ลักษณะคือ
 - การเลี้ยงดูแบบกึ่งถาวรคือดูแลเด็กตลอดเวลา
 - การรับเลี้ยงดูเฉพาะในช่วงกลางวัน
2. สำหรับเด็กโต รับเด็กช่วงอายุ 6-18 ปีซึ่งจะมีการแยกเพศชาย และหญิงออกจากกัน มี 4 ลักษณะคือ
 - เป็นสถานที่ให้การอุปการะเลี้ยงดู และให้การศึกษาภายใน

- เป็นสถานที่ให้การอุปการะเลี้ยงดู และทางด้านการให้การศึกษาจะมีการจัดให้เด็กได้เรียนจากโรงเรียนภายนอก
- เป็นสถานที่ให้การอุปการะเลี้ยงดู และจัดการฝึกอบรมอาชีพ
- เป็นสถานแรกรับ ดูแลความประพฤติ และอุปการะเด็กชั่วคราวก่อนส่งสู่สถานสงเคราะห์ทั่วไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3

การจัดตั้งองค์ประกอบของโครงการ

3.1 รูปแบบ และลักษณะการดำเนินการของสถานสงเคราะห์เด็ก

รูปแบบของโครงการมีลักษณะเป็นสถานสงเคราะห์ที่รับเด็กรวมทั้งแต่ช่วงอายุ 6 เดือน ถึง 18 ปี เป็นสถานที่ให้การอุปการะเลี้ยงดู และทางด้านการให้การศึกษาจะมีการจัดให้เด็กได้ เรียนจากโรงเรียนภายนอก และจัดการฝึกอบรมอาชีพ

ลักษณะการให้บริการของสถานสงเคราะห์มีอยู่ 8 ประการคือ

1. บริการด้านการเลี้ยงดู
 - 1.1 จัดที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม และเครื่องใช้ต่างๆที่จำเป็นในชีวิตประจำวัน ให้แก่เด็ก โดยให้มีพ่อบ้านหรือแม่บ้านประจำอาคารพักเด็ก ทำหน้าที่ดูแลให้ความรัก ความอบอุ่นเสมือนเป็นบิดา มารดาของเด็ก
 - 1.2 จัดให้มีพี่เลี้ยง ทำหน้าที่ช่วยพ่อบ้าน หรือแม่บ้านดูแลความเป็นอยู่ของเด็กเล็ก
 - 1.3 จัดอาหารเลี้ยงเด็กวันละ 3 มื้อ สำหรับเด็กที่ออกไปเรียนภายนอก จะได้รับเงินค่าอาหารกลางวันและค่าพาหนะ
2. บริการด้านการรักษาพยาบาล
 - 2.1 จัดให้มีเจ้าหน้าที่พยาบาลประจำในสถานสงเคราะห์
 - 2.2 จัดให้มีกัตรวจสุขภาพเด็กเป็นประจำทุกเดือน
 - 2.3 จัดให้เด็กได้รับภูมิคุ้มกันโรค เช่น วัคซีนป้องกันโรคระบาด
 - 2.4 จัดให้บริการทันตอนามัยเป็นประจำ
 - 2.5 จัดให้บริการรักษาพยาบาลยามเด็กเจ็บป่วยภายในสถานสงเคราะห์ หากป่วยรุนแรงจะนำไปรักษาตัวที่โรงพยาบาล
3. บริการด้านการศึกษายาสามัญ
 - 3.1 จัดชั้นเรียนพิเศษสำหรับเด็กเข้าใหม่ เพื่อทดสอบพื้นความรู้ หรือความรู้ยังไม่ถึงระดับ ตลอดจนให้การศึกษาแก่เด็กที่ เชาววิปัญญาต่ำ หรือเรียนช้า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการ 20 ไปใช้

- 3.2 ให้การศึกษาสายสามัญภาคบังคับ ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 ตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ
- 3.3 พิจารณาส่งเด็กออกไปเรียนภายนอกสถานสงเคราะห์ ในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา อาชีวศึกษา และอื่นๆ
4. บริการด้านการฝึกอบรมวิชาชีพ
 - 4.1 สำหรับเด็กที่ไม่สามารถเรียนสายสามัญสูงกว่าระดับชั้นประถมศึกษา จะจัดให้เรียนทางด้านวิชาชีพ สาขาต่างๆ ภายในสถานสงเคราะห์ เช่น ช่างตัดเย็บเสื้อผ้า ช่างตัดผม ช่างไม้ ช่างโลหะ ช่างไฟฟ้า และเกษตรกรรม เป็นต้น ทั้งนี้ตามความสนใจ และความถนัดของเด็ก
 - 4.2 จัดให้มีการฝึกวิชาชีพภาคสนามแก่เด็กที่เรียนสายสามัญ แต่สนใจจะเข้าฝึกวิชาชีพด้วย
5. บริการด้านสังคมสงเคราะห์
 - 5.1 มีนักสังคมสงเคราะห์รับผิดชอบในการบริการด้านสังคมสงเคราะห์แก่เด็ก
 - 5.2 บริการคำแนะนำ ปรึกษา แก้ไขปัญหาให้แก่เด็ก และครอบครัวของเด็ก
 - 5.3 บริการจัดทํา CASEWORK, GROUP WORK, CASE CONFERENCE เพื่อช่วยในการแก้ปัญหาพัฒนาบุคลิกภาพ และพฤติกรรมแก่เด็ก
 - 5.4 จัดให้มีนักจิตวิทยาบริการในกรณีที่เด็กมีปัญหาทางด้านจิตใจ
6. บริการด้านสันทนาการ
 - 6.1 จัดให้มีการฝึกกายบริหารประจำทุกวัน
 - 6.2 จัดให้มีการเล่นกีฬาประเภทต่างๆ ทั้งในร่ม และกลางแจ้งรวมทั้งการแข่งขันกีฬา
 - 6.3 จัดกิจกรรมกลุ่มที่เป็นประโยชน์ เช่น เข้าค่ายพักแรม กิจกรรมลูกเสือ กิจกรรมสาธารณประโยชน์
 - 6.4 จัดนำเด็กไปทัศนศึกษานอกสถานที่
 - 6.5 จัดกิจกรรมรื่นเริงในเทศกาลต่างๆ
 - 6.6 จัดให้มีวิทยุ โทรทัศน์ ให้เด็กได้รับชมและรับฟัง ตลอดจนจัดให้มีการฉายภาพยนตร์ในโอกาสอันควร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการ 21 ไปใช้

- 6.7 ส่งเสริมการเล่นดนตรีไทย สากล การขับร้องเพลง รวมถึงการนำกิจกรรมออกแสดงภายนอกด้วย
7. บริการด้านฝึกวินัย และอบรมศีลธรรมจรรยา
- 7.1 จัดให้ครูอบรมหน้าที่พลเมืองดี ศีลธรรม จริยามารยาท ก่อนเรียนตอนเช้าเป็นประจำทุกวัน
- 7.2 จัดให้พ่อบ้าน/แม่บ้านอบรมเด็กก่อนเข้าเรียน และสวดมนต์ก่อนเข้าเรียนเป็นประจำทุกคืน
- 7.3 นิมนต์พระภิกษุ หรือเชษฐาภิเษก ผู้ทรงคุณวุฒิ มาอบรมปาฐกถาธรรมแก่เด็กเป็นประจำเดือนละครั้ง
- 7.4 มีการฝึกวินัย และส่งเสริมวัฒนธรรม โดยเน้นเป็นรายบุคคล และเป็นกลุ่มแต่ละอาคารพัก
8. บริการด้านการติดตามผลการให้การสังคมสงเคราะห์
- 8.1 จัดส่งแบบรายงานการติดตามผล ส่งให้เด็กทางไปรษณีย์ เพื่อให้เด็กกรอกข้อมูล และส่งคืนสถานสงเคราะห์ทางไปรษณีย์
- 8.2 ติดตามผลการช่วยเหลือเด็กที่พ้นการสงเคราะห์แล้ว โดยการออกเยี่ยมบ้านเด็ก เพื่อทราบความเป็นอยู่ของเด็ก หากมีปัญหาที่ช่วยให้คำแนะนำแก้ไขปัญหา
- 3.2 ผู้ใช้โครงการ
- ผู้ใช้โครงการในศูนย์พัฒนาเด็กนี้สามารถแบ่งได้เป็น 3 ประเภทคือ
- 3.2.1 เด็กที่เข้ามารับการอุปการะ ได้แก่ เด็กที่อยู่ในสภาวะยากลำบากต่างๆ
- 3.2.2 ผู้มาเยี่ยม และติดต่อโครงการ ได้แก่ ผู้ปกครอง หรือผู้ที่มาเยี่ยมเด็กที่รับการอุปการะในโครงการ ผู้มาติดต่อกับโครงการในกรณีต่างๆ เช่น มาขอรับอุปการะเด็ก มาติดต่อขอข้อมูลต่างๆ
- 3.2.3 เจ้าหน้าที่ภายในโครงการ สามารถแยกตามกลุ่มได้ 6 กลุ่มด้วยกันคือ
1. กลุ่มงานบริหารโครงการ ได้แก่ ผู้อำนวยการ และเจ้าหน้าที่ในฝ่ายต่างๆ
 2. กลุ่มผู้ดูแลสุขภาพ และรักษาพยาบาล ได้แก่ นางพยาบาล นักจิตวิทยา
 3. กลุ่มงานสังคมสงเคราะห์ ได้แก่ นักสังคมสงเคราะห์
 4. กลุ่มงานด้านการศึกษา และการฝึกอาชีพ ได้แก่ ครูประจำวิชาในสายสามัญ และสายวิชาชีพ

5. กลุ่มเจ้าหน้าที่ในสวนบริการ ได้แก่ ฝ่ายปรุงอาหาร ฝ่ายดูแลอาคารสถานที่ ฝ่ายรักษาความปลอดภัย ฝ่ายยานพาหนะ ฝ่ายงานซักฟอก

6. กลุ่มงานดูแลเด็ก ได้แก่ แม่บ้าน และพี่เลี้ยง

โดยจะกล่าวถึงรายละเอียดและหน้าที่ ความรับผิดชอบของบุคลากรในโครงการดังต่อไปนี้

1. กลุ่มงานบริหารโครงการ แบ่งเป็น

1.1 ส่วนบริหารทั่วไป ประกอบด้วย

- งานบริหาร

มีหน้าที่ - รับผิดชอบด้านการบริหาร วางแผนปรับปรุงโครงการ

- งานสารบรรณ และธุรการ

มีหน้าที่ - ดูแลงานรับส่ง ได้ตอบหนังสือราชการ

- รายงานกิจการประจำเดือน

- รวบรวมเอกสารหลักฐานของข้าราชการ และเจ้าหน้าที่

- งานบัญชีและการเงิน มีหน้าที่ เบิกจ่าย

มีหน้าที่ - เบิกจ่ายเงินงบประมาณ

จัดทำงบประมาณประจำปี

จัดลงบัญชี

- รับส่งเงินนอกงบประมาณ และเงินบริจาค

- รายงานด้านการเงินและบัญชีส่งกรม และส่งตง.ทุกเดือน

- จัดเก็บเอกสารหลักฐานเกี่ยวกับการเงิน

- งานวัสดุครุภัณฑ์

มีหน้าที่ - จัดซื้อจัดจ้างพัสดุครุภัณฑ์ประจำเดือน

- รับจ่ายพัสดุประจำเดือน

- ดำเนินงานด้านครุภัณฑ์ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง

- ตรวจสอบพัสดุครุภัณฑ์ประจำปี

- จำหน่ายครุภัณฑ์สิ้นปีงบประมาณ

1.2 ส่วนแผนงานและโครงการ ประกอบด้วย

- งานโครงการ และประสานงาน

มีหน้าที่ - จัดทำแผนงานโครงการเกี่ยวกับการสงเคราะห์ ฟื้นฟู พัฒนา และคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก

- ติดต่อประสานงานกับหน่วยงานภายนอก
- ส่งเสริม ประสานงาน และให้การสนับสนุนการพัฒนาสถานสงเคราะห์ บุคลากร การสังคมสงเคราะห์ การฝึกอาชีพ การจัดกิจกรรมต่างๆ
- งานสถิติและทะเบียนประวัติ
 - มีหน้าที่ - จัดรวบรวมสถิติเกี่ยวกับเด็กในความอุปการะ จัดทำทะเบียนประวัติ และติดตามรายงานการเปลี่ยนแปลงเด็กในความอุปการะ
 - การติดตามสืบหาบิดา มารดา หรือผู้ปกครองของเด็ก
 - ติดตามผลการสงเคราะห์ภายหลังเด็กพ้นการอุปการะ
- งานติดตามและประเมินผล
 - มีหน้าที่ - ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานตามโครงการ และแผนปฏิบัติการประจำปี
 - รายงานผลการปฏิบัติงานประจำงวดตามนโยบาย หรือข้อสั่งการ
 - จัดทำเอกสาร รายงานประจำปี หรือเอกสารบรรยายสรุป รวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อใช้ประโยชน์ในการดำเนินงานด้านสวัสดิการสังคมโดยเฉพาะเด็กในสภาวะยากลำบาก
 - ให้บริการข้อมูลการสงเคราะห์ พื้นฟู และพัฒนาเด็กแก่หน่วยงานภาครัฐ หรือเอกชน นักศึกษาและผู้สนใจ

1.3 ส่วนส่งเสริมและพัฒนาเด็ก

- งานสถานรับเลี้ยงและพัฒนาเด็ก
 - มีหน้าที่ - ดูแลด้านการดำเนินงานภายในสถานสงเคราะห์
 - คุ้มครองสวัสดิภาพเด็กในสถานสงเคราะห์
 - เตรียมความพร้อมให้สอดคล้องกับการพัฒนาเด็ก และจัดกิจกรรม
 - ฝึกอบรม และควบคุมการปฏิบัติงานของพี่เลี้ยงเด็ก
 - ประสานงานกับผู้ปกครองเด็ก

- ประสานงานการจัดตรวจสุขภาพเด็ก
- งานส่งเสริมการพัฒนาเด็กปฐมวัย
 - มีหน้าที่ - ส่งเสริมสนับสนุนด้านวิชาการ ด้านการดูแลการเจริญเติบโต และพัฒนาการของเด็ก
 - ควบคุมดูแลด้านโภชนาการ และด้านสุขภาพอนามัยแก่เด็ก และพี่เลี้ยงเด็ก
 - จัดทำเอกสารวิชาการ
 - นิเทศงานด้านวิชาการ
 - จัดประชุมสัมมนาเกี่ยวกับเด็กปฐมวัย

1.4 ส่วนงานวิจัยและพัฒนา

- มีหน้าที่ - ศึกษา ค้นคว้า วิจัย เพื่อเสนอแนะแนวทาง รูปแบบ การส่งเสริมเด็ก และการคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก
- ให้คำแนะนำปรึกษา หรือพิจารณาวินิจฉัยกรณีปัญหาเด็กมีความยุ่งยากซับซ้อนสูงมาก
- บริการให้คำปรึกษาแนะนำ หรือบริการทางวิชาการแก่หน่วยงานด้านการส่งเสริม และการคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก

2. กลุ่มผู้ดูแลสุขภาพ และรักษาพยาบาล

2.1 ส่วนงานจิตวิทยาและพัฒนาการเด็ก

- มีหน้าที่ - ทดสอบเชาวน์ปัญญาเด็ก และติดต่อประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการทดสอบเชาวน์ปัญญา
- แก้ไขปัญหาทางพฤติกรรมและอารมณ์ร่วมกับทีมงาน
- วางแผนในการกระตุ้นส่งเสริมพัฒนาการร่วมกับทีมงาน
- จัดทำรายงานบันทึกประวัติเด็กด้านสติปัญญา อารมณ์ พฤติกรรม
- วางแผนจัดกิจกรรมพัฒนาการ และการกระตุ้นพัฒนาการ
- เตรียมความพร้อมรอบด้านแก่เด็ก
- แก้ไขปัญหาพัฒนาการเด็กร่วมกับทีมงาน
- ร่วมกับทีมงานทำแผนการศึกษาเด็กเฉพาะราย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ประเมินผล และติดตามผลการพัฒนาเด็ก
- จัดกิจกรรม และนันทนาการ

2.2 ส่วนงานรักษาพยาบาล

- มีหน้าที่ - ตรวจสุขภาพทั่วไป และให้ภูมิคุ้มกันโรค และป้องกันโรค
- รักษาพยาบาล และให้ความรู้ด้านสาธารณสุข
 - จัดส่งเด็กไปรับการตรวจรักษาตามโรงพยาบาลต่างๆ และติดตามผล
 - ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในด้านการป้องกันรักษาโรคติดต่อ และโรคทั่วไป
 - ประสานหน่วยงานทั้งภาครัฐ และเอกชนในการรักษาพยาบาล และศึกษาดูงาน

2.3 ส่วนงานโภชนาการ

- มีหน้าที่ - ดูแลสุขภาพบิดา และอนามัยในสถานสงเคราะห์
- ดูแลสุขภาพอนามัยทั่วไป และสุขภาพจิตของเด็ก
 - รับผิดชอบด้านการโภชนาการสำหรับเด็ก
 - จัดนม และอาหารเสริมตามวัยของเด็ก เน้นการได้รับสารอาหารครบถ้วน และปริมาณที่เพียงพอ
 - ประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดทำตารางอาหาร ตรวจสอบคุณภาพอาหาร และให้ความรู้ทางโภชนาการ
 - ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในกรณีเด็กมีปัญหาขาดสารอาหาร มีโภชนาการบกพร่อง

3. กลุ่มงานสังคมสงเคราะห์ ประกอบด้วย

3.1 งานพินิจ และวิเคราะห์

- มีหน้าที่ - พิจารณาให้การสงเคราะห์เด็กในครอบครัวที่ประสบปัญหาความเดือดร้อน
- พิจารณาเด็กเข้ารับการสงเคราะห์ในสถานสงเคราะห์

3.2 งานสงเคราะห์เด็กในครอบครัว

- มีหน้าที่ - ให้การสงเคราะห์มารดา และเด็กนอกสมรส

- ดำเนินการโครงการสงเคราะห์เด็ก และครอบครัวในชุมชนแออัด
- ให้การสงเคราะห์นักเรียนขาดแคลน
- ให้คำแนะนำ ปรีกษา และการติดตามผลหลังการสงเคราะห์
- ให้การช่วยเหลือเด็กนักเรียนยากจนตามโครงการกองทุนพัฒนาการศึกษาเด็กด้อยโอกาส
- ให้ความช่วยเหลือเด็กโดยประสานงานกับหน่วยงานทั้งภาครัฐ และเอกชน

3.3 งานครอบครัวอุปถัมภ์

- มีหน้าที่ - จัดหาครอบครัวทดแทนชั่วคราว(ครอบครัวอุปถัมภ์) ให้แก่เด็กในสถานสงเคราะห์
- รับเรื่องราวผู้แสดงความจำนงขอรับเด็ก
 - เยี่ยมบ้านสอบข้อเท็จจริง
 - ตรวจสอบเอกสารหลักฐาน
 - พิจารณาคุณสมบัติผู้ขอตามระเบียบของกรมประชาสงเคราะห์
 - ติดตามผล เยี่ยมเยียนเด็ก และผู้รับอุปการะเด็ก
 - ให้คำแนะนำปรีกษา
 - ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

4. กลุ่มงานด้านการศึกษา และการฝึกอาชีพ

- มีหน้าที่ - วางแผนกำหนดหลักสูตรการให้การศึกษาและการฝึกอาชีพในสถานสงเคราะห์
- ให้การดูแล อบรม ให้ความรู้เป็นรายวิชาแก่เด็ก

5. กลุ่มเจ้าหน้าที่ในส่วนบริการ ประกอบด้วย

5.1 งานยานพาหนะ

- มีหน้าที่ - ให้การบริการขับรถของโครงการแก่บุคลากรในโครงการ

5.2 งานครัว

- มีหน้าที่ - ประสานอาหารบริการสำหรับบุคลากร เจ้าหน้าที่ภายในโครงการ และเด็กในโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.3 งานซักฟอก

มีหน้าที่ - ดูแลรักษาความสะอาดภายในโครงการ รวมทั้งทำความสะอาดเสื้อผ้าของเด็กที่รับการอุปการะในโครงการ

5.4 งานดูแลรักษาความปลอดภัย

มีหน้าที่ - รักษาความปลอดภัยในอาคาร

5.5 งานอาคารสถานที่

มีหน้าที่ - ดูแลสถานที่ งานภูมิสถาปัตยกรรมของโครงการ

5.6 งานซ่อมบำรุง

มีหน้าที่ - ดูแลส่วนงานระบบภายในโครงการ
- ซ่อมแซมเฟอร์นิเจอร์ของโครงการ

6. กลุ่มงานดูแลเด็ก

มีหน้าที่ - ดูแล ให้ความรัก ความอบอุ่น แก่เด็กภายในโครงการ
- ดูแลความเป็นระเบียบเรียบร้อยในบ้านพัก

3.3 จำนวนผู้ใต้โครงการ

3.3.1 จำนวนเด็กที่รับการอุปการะภายในโครงการ

สถานสงเคราะห์โดยทั่วไปจะมีอัตราในการรับเลี้ยงสงเคราะห์ตั้งแต่ 100, 150, 200 250, 300, 350, 400, 450, 500 และ 600 เพื่อรองรับปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ที่มีความต้องการต่างกัน ซึ่งทั้งนี้ต้องคำนึงถึงอัตราในการคืนเด็กออกสู่สังคมด้วย

ตารางที่ 3.3/1 แสดงจำนวนเด็กในสภาวะยากลำบากจากการสำรวจแยกตามภาค (ปี พ.ศ.2543)

เขตพื้นที่/ภาค	จำนวน(คน)
กรุงเทพมหานคร	1,003
ภาคกลาง (ยกเว้นกทม.)	1,135
ภาคเหนือ	1,168
ภาคใต้	1,042
ภาคตะวันออก	241
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	1,231

ที่มา : กองสงเคราะห์เด็กและบุคคลวัยรุ่น กรมประชาสงเคราะห์

จากตารางที่ 3.3/1 โครงการศูนย์พัฒนาเด็กคลองเตยจึงกำหนดจำนวนเด็กที่รับอุปการะในโครงการโดยประมาณ 350 คน ทั้งนี้เพื่อความเหมาะสมต่อจำนวนอัตรากำลังบุคลากรในหน่วยงานต่างๆ และทำให้การช่วยเหลือเด็กๆ เหล่านี้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เทียบเป็นร้อยละ 23.22 ของจำนวนเด็กกำพร้าที่เพิ่มขึ้น

จากตารางที่ 3.3/2 ได้แสดงอัตราส่วนเปรียบเทียบจำนวนเด็กในช่วงอายุต่างๆ ในปีพ.ศ. 2543 และปีพ.ศ. 2542 จะเห็นได้ว่าอัตราส่วนของเด็กในแต่ละช่วงอายุนั้นไม่เท่ากันในแต่ละปี แต่มีค่าเฉลี่ยใกล้เคียงกันโดยจะคลาดเคลื่อนของประมาณ 3.42 % ซึ่งนำมาประมาณจำนวนเด็กในช่วงวัยต่างๆ ของโครงการโดยใช้อัตราส่วนของเด็กในปี พ.ศ. 2543 เป็นเกณฑ์ได้ดังที่แสดงในตารางที่ 3.3/3

ตารางที่ 3.3/2 แสดงจำนวนเด็กในสภาวะยากลำบากจากการสำรวจแยกตามอายุ

กลุ่มอายุ	ปี พ.ศ.2543		ปี พ.ศ.2542		ความคลาดเคลื่อน
	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ	
6 เดือน - 1 ปี	1,117	18.32	595	13.05	5.27
1-2ปี	626	10.27	387	8.48	1.79
2-3ปี	363	5.95	172	3.77	2.18
3-6ปี	571	9.36	269	5.90	3.46
6-10ปี	1,389	22.78	1,359	29.80	7.02
11-15ปี	1,285	21.08	1,162	25.48	4.40
มากกว่า 15 ปี	745	12.24	615	13.52	1.28
รวม	6,096	100	4,559	100	

ที่มา : กองสงเคราะห์เด็กและบุคคลวัยรุ่น กรมประชาสงเคราะห์

ตารางที่ 3.3/3 แสดงจำนวนเด็กในโครงการแยกตามช่วงอายุ

กลุ่มอายุ	จำนวน(คน)	ร้อยละ	เฉลี่ย(คน)
6 เดือน – 2 ปี	52-76	14.90-21.74	64
2-3ปี	24-48	6.85-13.69	35
3-4ปี	9-33	2.53-9.37	21
4-7ปี	21-45	5.94-12.78	33
7-10ปี	68-91	19.36-26.20	80
11-15ปี	62-86	17.66-24.50	74
มากกว่า 15 ปีขึ้นไป	31-55	8.82-15.66	43
รวม			350

จากตารางแสดงจำนวนเด็กแยกตามอายุสามารถใช้กำหนดระดับชั้นในการศึกษาคือ เด็กช่วงอายุ 2-3 ปี จะอยู่ในระดับชั้นเตรียมอนุบาล มีจำนวนทั้งสิ้นประมาณ 24-48 คน เด็กช่วงอายุ 3-6 ปี จะอยู่ในระดับชั้นอนุบาล มีจำนวนทั้งสิ้นประมาณ 30-63 คน เด็กช่วงอายุ 7-14 ปี จะจัดอยู่ในระดับชั้นประถม มีจำนวนทั้งสิ้นประมาณ 185-232 คน โดยคิดในจำนวนเด็กที่อยู่ในช่วงเกณฑ์ซึ่งอาจมีการคลาดเคลื่อนเนื่องจากปัญหาของเด็กบางกลุ่มที่เรียนช้าซึ่งจากการสำรวจของสถานสงเคราะห์เยาวชนมูลนิธิมหามหาราช เรื่องปัญหาทางการศึกษาของเด็กในสถานสงเคราะห์ พบว่าเด็กในโครงการที่มีปัญหาเรื่องการพัฒนาการช้ากว่าปกติ นั้นมีจำนวนเฉลี่ยเท่ากับเกือบทุกปีคือ 5.41 % ของจำนวนเด็กที่ถึงวัยเรียนในโครงการ ฉะนั้นจึงประมาณจำนวนเด็กที่มีพัฒนาการทางการเรียนช้าได้จำนวน 13-18 คนสรุปจึงมีจำนวนนักเรียนในระดับชั้นประถมทั้งสิ้นประมาณ 203-245 คนซึ่งจะมีการจัดให้ได้รับการศึกษาจากสถานศึกษาบริเวณใกล้เคียง

เด็กช่วงอายุ 11 ปีขึ้นไปที่สามารถฝึกอาชีพได้ มีจำนวนทั้งสิ้นประมาณ 117 คน ซึ่งสามารถเทียบหาสัดส่วนการฝึกอาชีพ จากตารางที่ 3.3/4 และนำมาเปรียบเทียบหาจำนวนเด็กต่อลักษณะการฝึกอาชีพต่างๆภายในโครงการดังแสดงในตารางที่ 3.3/5

ตารางที่ 3/3.4 แสดงจำนวนเด็กที่ฝึกอาชีพภายในสถานสงเคราะห์

สถานสงเคราะห์	เกษตรกรรม	ช่างเชื่อมโลหะ	ช่างตัดเย็บเสื้อผ้า	ช่างตัดผม	งานศิลปะงานประดิษฐ์	ช่างไม้	ดนตรี	รวม
เด็กชายบ้านปากเกร็ด	4	4	4	4	7	-	-	23
เยาวชนมูลนิธิมหาธาตุ	6	5	3	11	-	2	-	27
เด็กชายบ้านบางละมุง	-	17	11	-	-	22	-	50
เด็กชายบ้านราชสีมา	29	-	11	20	-	10	32	102
เด็กชายบ้านศรีธรรมราช	36	-	-	25	-	1	-	62
เด็กชายบ้านเชียงใหม่	-	-	3	5	-	1	-	9
เด็กหญิงจังหวัดสระบุรี	27	-	-	-	-	-	-	27
ศูนย์สงเคราะห์ฯจ.ศรีสะเกษ	86	-	-	-	-	-	-	86
รวม	188	26	32	65	7	36	32	386

ที่มา : กองสงเคราะห์เด็กและบุคคลวัยเรียน กรมประชาสงเคราะห์

ตารางที่ 3.3/5 แสดงการวิเคราะห์เปรียบเทียบหาจำนวนเด็กภายในโครงการต่อการฝึกอาชีพ

วิชาชีพ	ร้อยละ	จำนวนเด็ก(คน)
เพาะปลูกเกษตรกรรม	48.70	57
งานช่างเชื่อมโลหะ	6.73	8
งานช่างไม้	9.32	11
ตัดเย็บเสื้อผ้า	9.29	11
ตัดผม	16.83	20
ดนตรี	8.29	10
งานประดิษฐ์	0.84	1
รวม	100	117

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.3.2 จำนวนบุคลากรภายในโครงการ

จำนวนบุคลากรภายในโครงการแยกตามกลุ่มงานได้ดังนี้

1. กลุ่มงานบริหารโครงการ สามารถสรุปจำนวนบุคลากรได้ดังตารางที่ 3.3/6

ตารางที่ 3.3/6 แสดงจำนวนบุคลากรในกลุ่มงานบริหารโครงการ

หน่วยงาน	ตำแหน่ง	จำนวนบุคลากร (คน)
1.1 ส่วนบริหารทั่วไป		6
- งานบริหาร	- ผู้อำนวยการ - รองผู้อำนวยการ	1 1
- งานสารบรรณ และธุรการ	- เจ้าหน้าที่งานสารบรรณ - เจ้าหน้าที่ธุรการ	1 1
- งานบัญชีและการเงิน	- เจ้าหน้าที่งานบัญชีและการเงิน	1
- งานวัสดุครุภัณฑ์	- เจ้าหน้าที่ งานวัสดุครุภัณฑ์	1
1.2 ส่วนแผนงานและโครงการ		6
- งานโครงการ และประสานงาน	- เจ้าหน้าที่งานโครงการ และ ประสานงาน	2
- งานสถิติและทะเบียนประวัติ	- เจ้าหน้าที่งานสถิติและทะเบียน ประวัติ	2
- งานติดตามและประเมินผล	- เจ้าหน้าที่งานติดตามและประเมิน ผล	2
1.3 ส่วนส่งเสริมและพัฒนาเด็ก		2
- งานสถานรับเลี้ยงและพัฒนาเด็ก	- เจ้าหน้าที่งานสถานรับเลี้ยงและ พัฒนาเด็ก	1
- งานส่งเสริมการพัฒนาเด็กปฐมวัย	- งานส่งเสริมการพัฒนาเด็กปฐมวัย	1
1.4 ส่วนงานวิจัยและพัฒนา		2
- งานวิจัยและพัฒนา	- เจ้าหน้าที่งานวิจัยและพัฒนา	2
รวม		16

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. กลุ่มผู้ดูแลสุขภาพ และรักษาพยาบาล สามารถสรุปจำนวนบุคลากรได้ดัง

ตารางที่ 3.3/7

ตารางที่ 3.3/7 แสดงจำนวนบุคลากรในกลุ่มผู้ดูแลสุขภาพ และรักษาพยาบาล

หน่วยงาน	ตำแหน่ง	จำนวนบุคลากร (คน)
2.1 ส่วนงานจิตวิทยาและพัฒนาการเด็ก	- นักจิตวิทยา	2
2.2 ส่วนงานรักษาพยาบาล	- นางพยาบาล	1
	- ผู้ช่วยพยาบาล	2
2.3 ส่วนงานโภชนาการ	- นักโภชนาการ	1
รวม		6

3. กลุ่มงานสังคมสงเคราะห์ สามารถสรุปจำนวนบุคลากรได้ดังตารางที่ 3.3/8

ตารางที่ 3.3/8 แสดงจำนวนบุคลากรในกลุ่มงานสังคมสงเคราะห์

หน่วยงาน	ตำแหน่ง	จำนวนบุคลากร (คน)
3.1 งานพินิจ และวิเคราะห์	- เจ้าหน้าที่งานพินิจ และวิเคราะห์	2
3.2 งานสงเคราะห์เด็กในครอบครัว	- เจ้าหน้าที่งานสงเคราะห์เด็กในครอบครัว	2
3.3 งานครอบครัวอุปถัมภ์	- เจ้าหน้าที่งานครอบครัวอุปถัมภ์	2
รวม		6

4. กลุ่มงานด้านการศึกษา และการฝึกอาชีพ

พิจารณาจากระเบียบกระทรวงศึกษาธิการตามพระราชบัญญัติประถมศึกษา กำหนดอัตราส่วนระหว่างจำนวนครูต่อจำนวนนักศึกษาเป็น 1:20-25 .ซึ่งจากประมาณกลุ่มอายุ เด็กในช่วง 6 ปีขึ้นไปได้จำนวนเด็กประมาณ 203-245 คน นำมาเทียบหาจำนวนครูได้ประมาณ9-13 คน สามารถสรุปจำนวนบุคลากรได้ดังตารางที่ 3.3/9

ตารางที่ 3.3/9 แสดงจำนวนบุคลากรในกลุ่มงานด้านการศึกษา และการฝึกอาชีพ

หน่วยงาน	ตำแหน่ง	จำนวนบุคลากร (คน)
4.1 ด้านการศึกษานอกหลักสูตร	- หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับประถมศึกษา	3
	- หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	4
4.2 ด้านการศึกษาสายวิชาชีพ	- ครูสอนงานเกษตรกรรม	1
	- ครูสอนงานเชื่อมโลหะ/ช่างไม้	1
	- ครูสอนตัดเย็บเสื้อผ้า	1
	- ครูสอนตัดผม	1
	- ครูสอนงานศิลป์/งานประดิษฐ์	1
	- ครูสอนดนตรี	1
รวม		13

5. กลุ่มเจ้าหน้าที่ในส่วนบริการ สามารถสรุปจำนวนบุคลากรได้ดังตารางที่

3.3/10

ตารางที่ 3.3/10 แสดงจำนวนบุคลากรในกลุ่มงานบริการ

หน่วยงาน	ตำแหน่ง	จำนวนบุคลากร (คน)
5.1 งานยานพาหนะ	- พนักงานขับรถ	2
5.2 งานครัว	- แม่ครัว	2
	- ผู้ช่วยประกอบอาหาร	3
5.3 งานซักฟอก	- พนักงานทำความสะอาด	3
	- พนักงานซักกรีด	3
5.4 งานดูแลรักษาความปลอดภัย	- พนักงานรักษาความปลอดภัย	4
5.5 งานอาคารสถานที่	- เจ้าหน้าที่ดูแลสถานที่	1
5.6 งานซ่อมบำรุง	- เจ้าหน้าที่ดูแลงานระบบ	1
	- เจ้าหน้าที่ฝ่ายซ่อมบำรุง	1
รวม		20

6. กลุ่มงานดูแลเด็ก

ตามมาตรฐาน สถานสงเคราะห์เด็กได้กำหนดอัตราส่วนระหว่างบุคลากรและจำนวนเด็กไว้โดยเฉลี่ย 1:10 ซึ่งเป็นอัตราที่ค่อนข้างต่ำ โครงการนี้จึงได้อิงค่ามาตรฐานจาก American Public Health Association ไว้โดยแยกอัตราส่วนตามอายุของเด็ก ทั้งนี้เพราะว่าเด็กที่มีอายุน้อยนั้นต้องการการดูแลอย่างเป็นพิเศษอัตราส่วนระหว่างบุคลากรและจำนวนเด็กจึงมีค่าน้อยตามวัย นอกจากนี้ยังได้มีการกำหนดขนาดของกลุ่มซึ่งขนาดของกลุ่มยิ่งเล็กลงยิ่งดี ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างเด็ก และเด็กในกลุ่มใกล้ชิด ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างพี่เลี้ยงและเด็กก็ดีขึ้น ซึ่งแสดงในตารางที่ 3.3/11

ตารางที่ 3.3/11 แสดงอัตราส่วนระหว่างบุคลากรและจำนวนเด็กไว้โดยแยกอัตราส่วนตามอายุของเด็ก

อายุ	อัตราส่วนระหว่างเด็กต่อเจ้าหน้าที่	ขนาดของกลุ่ม(คน)
แรกเกิดถึง 24 เดือน	3:1	6
25-30 เดือน	4:1	8
31-35 เดือน	5:1	10
3 ปี	7:1	14
4-5 ปี	8:1	16
6-8 ปี	10:1	20
9-12 ปี	12:1	20

ที่มา : American Public Health Association

จากการประมาณจำนวนเด็กแยกตามอายุสามารถนำมาใช้กำหนดจำนวนที่เลี้ยงตามมาตรฐาน American Public Health Association ได้ดังตารางที่ 3.3/12

ตารางที่ 3.3/12 แสดงการเปรียบเทียบหาจำนวนเจ้าหน้าที่ดูแลเด็ก ต่อ จำนวนเด็กในโครงการ

อายุ	จำนวนเด็กในโครงการ(คน)	อัตราส่วนระหว่างเด็กต่อเจ้าหน้าที่	จำนวนเจ้าหน้าที่	จำนวนกลุ่ม
แรกเกิด - 1 ปี	32	3:1	11	5
1-2 ปี	32	3:1	11	4
2-3 ปี	35	4:1	9	4
3-6 ปี	51	7:1	7	3
7-10 ปี	80	10:1	8	4
11-12 ปี	24	12:1	2	2
รวม			48	22

3.3.3 สรุปจำนวนผู้ใช้โครงการ

จากการคำนวณผู้ใช้โครงการข้างต้นสามารถสรุปจำนวนผู้ใช้โครงการทั้งหมดได้

ดังนี้

1. จำนวนเด็กที่เข้ามารับการอุปการะมีจำนวนทั้งสิ้น 500 คน
2. จำนวนบุคลากรภายในโครงการมีจำนวนทั้งสิ้น 108 คน

ประกอบด้วย

- กลุ่มงานบริหารโครงการ 16 คน
- กลุ่มผู้ดูแลสุขภาพ และรักษาพยาบาล 6 คน
- กลุ่มงานสังคมสงเคราะห์ 6 คน
- กลุ่มงานด้านการศึกษา และการฝึกอาชีพ 13 คน
- กลุ่มเจ้าหน้าที่ในสวนบริการ 20 คน
- กลุ่มงานดูแลเด็ก 48 คน

3. รวมผู้ใช้ภายในโครงการทั้งสิ้นจำนวน 639 คน

3.4 พฤติกรรมผู้ใช้โครงการ

พฤติกรรมผู้ใช้โครงการสามารถแยกตามประเภทผู้ใช้โครงการได้ดังนี้

3.4.1 เด็กที่เข้ามารับการอุปการะ

สามารถแยกพฤติกรรมของเด็กได้ตามช่วงอายุ โดยจะแบ่งเป็นเด็กอ่อน (แรกเกิด-3ปี)

เด็กเล็ก (อายุแรก3-6 ปี) และเด็กโต (อายุ 6 ปีขึ้นไป) ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

เด็กอ่อน เป็นวัยที่ต้องการการดูแลเป็นพิเศษ กิจกรรมส่วนใหญ่ของเด็กในวัยนี้อยู่ที่การรับประทานนมและนอน โดยจะรับประทานนมวันละ 8 มื้อสลับกับการนอน

เด็กเล็ก เป็นเด็กที่อยู่ในช่วงการเตรียมพร้อมทางด้านการพัฒนาการ กิจกรรมของเด็กในวัยนี้วิเคราะห์ได้ดังแสดงในตารางที่ 3.4/1

ตารางที่ 3.4/1 แสดงการวิเคราะห์พฤติกรรมของเด็กเล็กในโครงการ

เวลา	พฤติกรรม
5.30 – 6.30 น.	ตื่นนอน
6.30 – 7.30 น.	อาบน้ำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เวลา	พฤติกรรม
7.30 – 8.00 น.	รับประทานอาหารเช้า
8.00 – 11.00 น.	ประกอบกิจกรรมต่างๆ เพื่อการพัฒนาการ
11.00 – 12.00 น.	รับประทานอาหารกลางวัน
12.00 – 14.30 น.	นอนกลางวัน
14.30 – 15.00 น.	ตื่นนอน
15.00 – 16.00 น.	รับประทานอาหารว่าง
16.00 – 17.00 น.	เล่น ออกกำลังกาย
17.00 – 18.00 น.	รับประทานอาหารเย็น
18.00 – 19.30 น.	พักผ่อน ดูโทรทัศน์
19.30 – 5.30 น.	เข้านอน

เด็กโต เป็นเด็กที่อยู่ในช่วงเข้าเรียนตามหลักสูตรประถมศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ กิจกรรมของเด็กในวัยนี้วิเคราะห์ได้ดังแสดงในตารางที่ 3.4/2

ตารางที่ 3.4/2 แสดงการวิเคราะห์พฤติกรรมของเด็กโตในโครงการ

เวลา	พฤติกรรม
5.00 – 6.00 น.	ตื่นนอน เก็บที่นอน ทำความสะอาดบ้าน
6.00 – 7.00 น.	อาบน้ำ
7.00 – 7.30 น.	รับประทานอาหารเช้า
7.30 – 8.00 น.	เตรียมเข้าเรียน
8.00 – 8.15 น.	เข้าแถวเคารพธงชาติ สวดมนต์
8.15 – 8.30 น.	เข้าเรียน
11.00 – 12.00 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน
13.00 – 15.30 น.	เข้าเรียน
15.30 น.	เลิกเรียน
15.30 – 16.30 น.	เข้าร่วมกิจกรรมสันตนาการหลังเลิกเรียน
16.30 – 17.00 น.	กลับเข้าที่พัก ทำงานบ้าน

เวลา	พฤติกรรม
17.00 – 18.00 น.	รับประทานอาหารเย็น
18.00 – 18.30 น.	ล้างจาน ทำความสะอาดครัว
18.30 – 20.30 น.	พักผ่อน ดูโทรทัศน์ ทำการบ้าน
20.30 – 20.45 น.	สวมหมวกก่อนเข้านอน รับการอบรมจากแม่บ้าน
21.00 น.	เข้านอน
กิจกรรมในวันเสาร์	ในช่วงเช้าทำกิจกรรมพิเศษที่โครงการจัดให้ หรือเข้าร่วมการฝึกอบรมอาชีพต่างๆ
กิจกรรมในวันอาทิตย์	ในช่วงเช้า เข้าฟังปาฐกถาธรรมจากพระภิกษุ หรือวิทยากรรับเชิญ ในช่วงบ่าย ทำกิจกรรมนันทนาการ เช่นอ่านหนังสือ เล่นเกมส์ เต้นดนตรี ทำงานอดิเรกต่างๆ

3.4.2 ผู้มาเยี่ยม และติดต่อโครงการ

ผู้มาเยี่ยม และติดต่อโครงการ มี 2 ลักษณะ คือ ผู้มาติดต่อธุระกับโครงการในกรณีต่างๆ เช่น มาขอรับอุปการะเด็ก มาติดต่อขอข้อมูลต่างๆ ในส่วนสำนักงาน และผู้มาเยี่ยมเด็กภายในโครงการ จะทำการเยี่ยมในส่วนที่พัก หรือส่วนพื้นที่ที่จัดเตรียมไว้ให้ในการเยี่ยม

3.4.3 เจ้าหน้าที่ภายในโครงการ

เจ้าหน้าที่โครงการแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

- เจ้าหน้าที่ที่ทั่วไป มีกำหนดเวลาในการทำงานตั้งแต่ 8.30 - 17.00น. ได้แก่ เจ้าหน้าที่สำนักงานฝ่ายต่างๆ ครู เจ้าหน้าที่ส่วนบริการ
- เจ้าหน้าที่ที่อยู่ประจำ ทำหน้าที่อยู่ในโครงการตลอดเวลา ได้แก่ แม่บ้าน เจ้าหน้าที่ผู้ดูแลโครงการ เจ้าหน้าที่ฝ่ายพยาบาล

3.5 องค์ประกอบโครงการ

3.5.1 การวิเคราะห์หาองค์ประกอบหลักในโครงการ

องค์ประกอบต่างๆของโครงการสามารถวิเคราะห์ได้จาก

1. วัตถุประสงค์ของโครงการ
2. ลักษณะการให้บริการของโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. จากพฤติกรรมผู้ใช้โครงการ
4. ความต้องการพื้นฐานของเด็ก

การวิเคราะห์จากปัจจัยต่างๆ มีรายละเอียดดังแสดงต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์หาองค์ประกอบจากวัตถุประสงค์ของโครงการ
เป็นการนำวัตถุประสงค์ของโครงการมาวิเคราะห์ดังแสดงในตารางที่ 3.5/1

ตารางที่ 3.5/1 แสดงการวิเคราะห์หาองค์ประกอบจากวัตถุประสงค์ของโครงการ

วัตถุประสงค์ของโครงการ	การดำเนินงาน
1. เพื่อให้การดูแลอุปการะ ปกป้องคุ้มครองสิทธิ สวัสดิภาพของเด็กที่ถูกทอดทิ้ง และป้องกันปัญหาการถูกทอดทิ้งเด็กให้เป็นการชั่วคราว	<ol style="list-style-type: none"> 1. จัดที่พักสำหรับเด็ก พร้อมสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ 2. จัดให้มีการคืนเด็กสู่ครอบครัว 3. จัดการดูแลเด็กชั่วคราวในช่วงเวลาที่ผู้ปกครองเด็กไม่สามารถให้การดูแลเด็กได้ 4. จัดให้มีหน่วยงานติดตามผลของเด็กที่พ้นจากการอุปการะจากโครงการ
2. การลดปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นจากเด็กซึ่งไม่มีวุฒิภาวะในการที่จะไตร่ตรอง พิจารณาลึกลับต่างๆได้ อันจะก่อให้เกิดปัญหาตามมาจากการถูกล่อลวง ชักนำไปในทางที่ผิด	<ol style="list-style-type: none"> 1. จัดให้มีการอบรมทางด้านจริยธรรมแก่เด็ก 2. ให้การดูแล ให้ความรักความอบอุ่นแก่เด็ก
3. เพื่อให้การดูแลทางด้านสาธารณสุขทั้งเพื่อป้องกันโรคร้าย และเพื่อฟื้นฟู บำบัดรักษาให้มีสภาพร่างกาย และจิตใจที่ดี และมีความสมบูรณ์เป็นปกติ	<ol style="list-style-type: none"> 1. จัดส่งดูแลรักษาพยาบาลแก่เด็ก 2. จัดส่งบำบัด ฟื้นฟูสุขภาพจิตแก่เด็ก
4. เพื่อยกระดับมาตรฐานชีวิตของเด็กผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษา การประกอบวิชาชีพ กิจกรรมทางด้านความบันเทิง การกีฬา และอื่นๆ	<ol style="list-style-type: none"> 1. จัดให้มีส่วนการให้การศึกษา และฝึกการประกอบวิชาชีพ 2. จัดให้มีสันทนาการ และกิจกรรมต่างๆแก่เด็ก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วัตถุประสงค์ของโครงการ	การดำเนินงาน
5. เพื่อเป็นการพัฒนาบุคลากร และแรงงาน ให้เป็นบุคลากรที่มีคุณภาพ มีทักษะความรู้ ความสามารถประกอบวิชาชีพได้คืนสู่สังคม	1. จัดให้มีส่วนการให้การศึกษา และฝึกการ ประกอบวิชาชีพ 2. จัดให้มีส่วนที่ช่วยจัดหางานแก่เด็กที่พ้นวัยใน การรับอุปการะ

2.การวิเคราะห์หาลองค์ประกอบจากลักษณะการให้บริการของสถาน

สงเคราะห์เด็ก

เป็นการนำเอาลักษณะการให้บริการของสถานสงเคราะห์เด็กมาวิเคราะห์ดัง แสดงในตารางที่ 3.5/2

ตารางที่ 3.5/2 แสดงการวิเคราะห์หาลองค์ประกอบจากลักษณะการบริการของสถานสงเคราะห์เด็ก กำพำ

การบริการของโครงการ	ความต้องการพื้นฐาน
1. บริการด้านการเลี้ยงดู	1. จัดที่พักสำหรับเด็ก พร้อมสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ 2. จัดให้มีส่วนในการประกอบอาหารสำหรับเด็กใน และนอกโครงการ 3. จัดที่พักสำหรับพ่อแม่บ้าน แม่บ้าน และพี่เลี้ยง ที่คอยดูแลเด็ก
2. บริการด้านการรักษาพยาบาล	1. จัดส่วนการปฐมพยาบาลเบื้องต้น 2. จัดให้มีส่วนบำบัดฟื้นฟูทางด้านจิตใจ
3. บริการด้านการศึกษายสามัญ	1. จัดบริการทางด้านการศึกษายสามัญ และ ชั้นพิเศษเพื่อทดสอบความรู้ของเด็กในกรณี เด็กมีปัญหาทางด้านพัฒนาการในการเรียน ข้ำ
4. บริการด้านการฝึกอบรมวิชาชีพ	1. จัดบริการทางด้านการประกอบวิชาชีพ เพื่อ ให้เด็กสามารถพึ่งตนเองได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การบริการของโครงการ	ความต้องการพื้นฐาน
5. บริการด้านสังคมสงเคราะห์	1. จัดให้มีหน่วยงานให้ความช่วยเหลือทางด้านการสงเคราะห์ทั้งใน และนอกสถานที่
6. บริการด้านสันตนาการ	1. จัดให้มีส่วนสันตนาการ และประกอบกิจกรรมต่างๆเพื่อการพักผ่อนของเด็กภายในโครงการ 2. จัดให้มีกิจกรรมร่วมกันระหว่างผู้ใช้ภายใน และผู้ใช้นอกโครงการ
7. บริการด้านฝึกวินัย และอบรมศีลธรรมจรรยา	1. จัดให้มีการอบรมปฐกฐาเด็กทางด้านวินัย และศีลธรรม จรรยา จากวิทยากรภายนอก 2. จัดให้มีการอบรมเด็กโดยครู และพี่เลี้ยงภายในโครงการ
8. บริการด้านการติดตามผลการให้การสังคมสงเคราะห์	1. จัดให้มีหน่วยงานติดตามเยี่ยมเด็กที่ได้รับการอุปการะ

3. การวิเคราะห์องค์ประกอบจากหน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงานในโครงการ

เป็นการนำเอาพฤติกรรมผู้ใช้โครงการมาวิเคราะห์องค์ประกอบดังแสดงใน ตารางที่ 3.5/3

ตารางที่ 3.5/3 แสดงการวิเคราะห์องค์ประกอบจากพฤติกรรมผู้ใช้โครงการ

ผู้ใช้โครงการ	พฤติกรรมผู้ใช้โครงการ	องค์ประกอบ
กลุ่มงานบริหาร		
1. ส่วนบริหารทั่วไป		
1.1 งานบริหาร		
ผู้อำนวยการ	1. บริหารงานโครงการ	1. ห้องทำงาน
ผู้ช่วยผู้อำนวยการ	1. บริหารงานโครงการ	1. พื้นที่ทำงาน
ผู้มาติดต่อ	1. ติดต่อครู	1. ส่วนพักคอย
1.2 งานสารบรรณ และธุรการ		
เจ้าหน้าที่งานสารบรรณ และธุรการ	1. รวบรวมเอกสารหลักฐานของข้าราชการ และเจ้าหน้าที่	1. ห้องเก็บเอกสาร
เจ้าหน้าที่งานสารบรรณ และธุรการ(ต่อ)	2. ดูแลงานรับส่ง ได้ตอบหนังสือราชการ รายงานกิจการประจำเดือน	2. พื้นที่ทำงาน
1.3 งานบัญชีและการเงิน		
เจ้าหน้าที่งานบัญชีและการเงิน	1. จัดเก็บเอกสารหลักฐานเกี่ยวกับการเงิน 2. เบิกจ่ายเงินงบประมาณ จัดทำงบประมาณประจำปี 3. รับส่งเงินนอกงบ และเงินบริจาค	1. ห้องเก็บเอกสาร 2. พื้นที่ทำงาน 3. พื้นที่พักคอย ส่วนรับบริจาค และห้องเก็บของบริจาค
1.4 งานวัสดุครุภัณฑ์		
เจ้าหน้าที่งานวัสดุครุภัณฑ์	1. ตรวจสอบพัสดุครุภัณฑ์ประจำปี 2. รับจ่ายพัสดุประจำเดือน จัดซื้อจัดจ้างพัสดุครุภัณฑ์ประจำเดือน	1. ห้องเก็บครุภัณฑ์ และพื้นที่ตรวจสอบ 2. พื้นที่ทำงาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผู้ใช้โครงการ	พฤติกรรมผู้ใช้โครงการ	องค์ประกอบ
2. ส่วนแผนงานและโครงการ		
2.1 งานโครงการงาน และ ประสานงาน		
เจ้าหน้าที่งานโครงการงาน และ ประสานงาน	<ol style="list-style-type: none"> 1. จัดทำแผนงานโครงการเกี่ยวกับ การสงเคราะห์ พี่นฟู พัฒนา และคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก 2. ติดต่อประสานงานกับหน่วยงานภายนอก 3. ส่งเสริม พัฒนาบุคลากรสถานสงเคราะห์ การจัดกิจกรรมต่างๆ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. พื้นที่ทำงาน 2. พื้นที่พักคอย 3. ห้องประชุม-สัมมนา
ผู้มาติดต่อ	1. ติดต่อประสานงาน	1. พื้นที่พักคอย
2.2 งานสถิติและทะเบียน ประวัติ		
เจ้าหน้าที่งานสถิติและ ทะเบียนประวัติ	<ol style="list-style-type: none"> 1. จัดรวบรวมสถิติเกี่ยวกับเด็กในความอุปการะ จัดทำทะเบียนประวัติ และติดตามรายงานการเปลี่ยนแปลงเด็กในความอุปการะ 2. ติดตามสืบหาบิดา มารดา หรือผู้ปกครองของเด็ก และติดตามผลการสงเคราะห์ภายหลังเด็กพ้นการอุปการะ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. พื้นที่ทำงาน และห้องเก็บเอกสาร 2. พื้นที่ทำงานประสานงานสืบหา และส่วนทำงานนอกสถานที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผู้ใช้โครงการ	พฤติกรรมผู้ใช้โครงการ	องค์ประกอบ
2.3 งานติดตามและประเมินผล		
เจ้าหน้าที่งานติดตามและประเมินผล	<ol style="list-style-type: none"> 1. ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานตามโครงการ และแผนปฏิบัติการประจำปี 2. รายงานผลการปฏิบัติงานประจำงวดตามนโยบาย หรือข้อสั่งการจัดทำเอกสาร 3. รวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อใช้ประโยชน์ในการดำเนินงานด้านสวัสดิการสังคม โดยเฉพาะเด็กในสภาวะยากลำบาก 4. ให้บริการข้อมูลการส่งเคราะห์ พี่นฟู และพัฒนาเด็กแก่งานงานภาครัฐ หรือเอกชน นักศึกษาและผู้สนใจ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. พื้นที่ทำงาน 2. ห้องประชุมสัมมนา 3. ห้องเก็บเอกสาร 4. ส่วนบริการข้อมูล ประชาสัมพันธ์
3. ส่วนส่งเสริมและพัฒนาเด็ก		3. ส่วนส่งเสริมและพัฒนาเด็ก
3.1 งานสถานรับเลี้ยงและพัฒนาเด็ก		3.1 งานสถานรับเลี้ยงและพัฒนาเด็ก
เจ้าหน้าที่งานสถานรับเลี้ยงและพัฒนาเด็ก	<ol style="list-style-type: none"> 1. ดูแลด้านการดำเนินงานภายในสถานสงเคราะห์ 2. เตรียมความพร้อมให้สอดคล้องกับการพัฒนาเด็ก และจัดกิจกรรม 3. ฝึกอบรม และควบคุมการปฏิบัติงานของพี่เลี้ยงเด็ก 	<ol style="list-style-type: none"> 1. พื้นที่ทำงาน 2. พื้นที่ทำงาน 3. ห้องสัมมนา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผู้ใช้โครงการ	พฤติกรรมผู้ใช้โครงการ	องค์ประกอบ
เจ้าหน้าที่งานสถานรับเลี้ยงและพัฒนาเด็ก(ต่อ)	4. ประสานงานกับผู้ปกครองเด็ก 5. คัดกรองสวัสดิภาพเด็กในสถานสงเคราะห์	4. พื้นที่พักคอย 5. พื้นที่ทำงาน
3.2 งานส่งเสริมการพัฒนาเด็กปฐมวัย		
เจ้าหน้าที่งานส่งเสริมการพัฒนาเด็กปฐมวัย	1. ส่งเสริมสนับสนุนด้านวิชาการ ด้านการดูแลการเจริญเติบโต และพัฒนาการของเด็ก 2. จัดประชุมสัมมนาเกี่ยวกับเด็กปฐมวัย 3. จัดทำเอกสารวิชาการ 4. นิเทศงานด้านวิชาการ	1. พื้นที่ทำงาน. 2. ห้องประชุม-สัมมนา 3. พื้นที่จัดเตรียมเอกสาร 4. ส่วนจัดแสดงนิทรรศการ
4. ส่วนงานวิจัยและพัฒนา		
เจ้าหน้าที่งานวิจัยและพัฒนา	1. ศึกษา ค้นคว้า วิจัยเพื่อเสนอแนะแนวทาง รูปแบบ การสงเคราะห์เด็ก และการคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก 2. ให้คำแนะนำปรึกษา หรือ พิจารณาวินิจฉัยกรณีปัญหาเด็กมีความยุ่งยากซับซ้อนสูงมาก 3. บริการให้คำปรึกษาแนะนำ หรือบริการทางวิชาการแก่หน่วยงานด้านการสงเคราะห์ และการคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก	1. พื้นที่ทำงาน 2. พื้นที่ทำงาน 3. พื้นที่ทำงาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผู้ใช้โครงการ	พฤติกรรมผู้ใช้โครงการ	องค์ประกอบ
กลุ่มผู้ดูแลสุขภาพ และรักษาพยาบาล		
4. ส่วนงานจิตวิทยาและ พัฒนาการเด็ก		
เจ้าหน้าที่ส่วนงานจิตวิทยา และพัฒนาการเด็ก	<ol style="list-style-type: none"> 1. ทดสอบเชาว์ปัญญาเด็ก และติดต่อประสานงานหน่วย งานที่เกี่ยวข้องในการทดสอบ เชาว์ปัญญา 2. แก้ไขปัญหาทางพฤติกรรม และอารมณ์ร่วมกับทีมงาน วางแผนในด้านพัฒนาการร่วม กับทีมงาน 3. จัดทำรายงานบันทึกประวัติ เด็กด้านสติปัญญา อารมณ์ พฤติกรรม 4. จัดกิจกรรม และนันทนาการ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. พื้นที่ทำงาน 2. พื้นที่ทำงาน 3. พื้นที่ทำงาน และห้องเก็บ เอกสาร 4. ห้องประชุมอเนกประสงค์ ลานกิจกรรม และพื้นที่ส่วน นันทนาการ
นักจิตวิทยา	<ol style="list-style-type: none"> 1. ดูแลสุขภาพสุขภาพจิตของ เด็ก 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ห้องทำงาน
5. ส่วนงานรักษาพยาบาล และโภชนาการ		
เจ้าหน้าที่ฝ่ายรักษาพยาบาล	<ol style="list-style-type: none"> 1. รักษาพยาบาลเบื้องต้นทั่วไป 2. จัดส่งเด็กไปรับการตรวจ รักษาตามโรงพยาบาลต่างๆ และติดตามผล 3. ดูแลสุขภาพิบาล และอนามัย ในสถานสงเคราะห์ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ห้องพยาบาล 2. โรงรถสำหรับการพยาบาล 3. ห้องทำงาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผู้ใช้โครงการ	พฤติกรรมผู้ใช้โครงการ	องค์ประกอบ
5.2 เจ้าหน้าที่ฝ่ายโภชนาการ	1. ประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดทำตารางอาหาร 2. ตรวจสอบคุณภาพอาหาร	1. ห้องทำงาน 2. ห้องทำงาน
กลุ่มงานสงเคราะห์เด็ก		
6. งานสงเคราะห์เด็ก		
6.1 งานพินิจ และวิเคราะห์		
เจ้าหน้าที่งานพินิจ และวิเคราะห์	1. พิจารณาให้การสงเคราะห์เด็กในครอบครัวที่ประสบปัญหาความเดือดร้อน โดยประสานงานกับหน่วยงานทั้งภาครัฐ และเอกชน	1. พื้นที่ทำงาน
6.2 งานสงเคราะห์เด็กในครอบครัว		
เจ้าหน้าที่งานสงเคราะห์เด็กในครอบครัว	1. ดำเนินการโครงการสงเคราะห์เด็ก ครอบครัวในชุมชนแออัด และเด็กนักเรียนยากจน	1. พื้นที่ทำงาน
6.3 งานครอบครัวอุปถัมภ์		
เจ้าหน้าที่งานครอบครัวอุปถัมภ์	1. จัดหาครอบครัวทดแทนชั่วคราว(ครอบครัวอุปถัมภ์) 2. รับเรื่องราวผู้แสดงความจำนงขอรับเด็ก 3. เยี่ยมบ้านสอบข้อเท็จจริง 4. ตรวจสอบเอกสารหลักฐานพิจารณาคุณสมบัติผู้ขอตามระเบียบ 5. ติดตามผล เยี่ยมเยียนเด็กและผู้รับอุปการะเด็ก	1. พื้นที่ทำงาน 2. พื้นที่ติดต่อประสานงาน 3. หน่วยปฏิบัติงานนอกสถานที่ 4. ห้องเก็บเอกสาร 5. หน่วยปฏิบัติงานนอกสถานที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผู้ใช้โครงการ	พฤติกรรมผู้ใช้โครงการ	องค์ประกอบ
กลุ่มการศึกษาและการฝึกอาชีพ		
6.1 ส่วนวางแผนการศึกษา		
เจ้าหน้าที่ส่วนการศึกษาและการฝึกอาชีพ	1. วางแผนกำหนดหลักสูตรการให้การศึกษาและการฝึกอาชีพในสถานสงเคราะห์	
6.2 ส่วนการศึกษานอกโรงเรียน		
ครูผู้สอน	1. ให้การศึกษาแก่เด็ก 2. เตรียมการสอน และตรวจงานเด็ก	1. ห้องเรียน 2. ห้องทำงาน, ห้องพักผ่อน และห้องน้ำ
6.3 ส่วนการศึกษาศาสนาวิชาชีพระยะสั้น		
ครูผู้สอน	1. ให้การอบรมด้านวิชาชีพแก่เด็ก 2. เตรียมการสอน และตรวจงานเด็ก	1. ห้องปฏิบัติงาน 2. ห้องทำงาน, ห้องพักผ่อน และห้องน้ำ
กลุ่มงานบริการ		
9.1 งานยานพาหนะ		
พนักงานขับรถ	1. ขับรถบริการส่วนงานด้านต่างๆ 2. เผ่าดูแล และตรวจรถ	1. โรงรถ 2. ห้องเก็บอุปกรณ์ซ่อมรถ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผู้ใช้โครงการ	พฤติกรรมผู้ใช้โครงการ	องค์ประกอบ
9.2 งานครัว		
แม่ครัว และคนครัว	<ol style="list-style-type: none"> 1. เปลี่ยนเครื่องแต่งกาย 2. จัดซื้อ และปรุงอาหาร 3. ทำความสะอาดเครื่องครัว 4. ปรุงอาหารสำหรับเด็กภายในโครงการ 5. ปรุงอาหารสำหรับบุคลากรภายในโครงการ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ห้องเปลี่ยนเครื่องแต่งกาย 2. ส่วนเก็บอาหาร ห้องครัว 3. ส่วนซักล้าง และห้องเก็บของ 4. โรงอาหารเด็กภายในโครงการ 5. โรงอาหารสำหรับบุคลากรภายในโครงการ
9.3 งานซักล้าง		
นักรการ	<ol style="list-style-type: none"> 1. เปลี่ยนเครื่องแต่งกาย 2. ดูแลความเรียบร้อยภายในโครงการ 3. ทำความสะอาดเสื้อผ้าภายในโครงการ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ห้องเปลี่ยนเครื่องแต่งกาย 2. ห้องขยะ และห้องเก็บอุปกรณ์ทำความสะอาด 3. ห้องซักล้าง และลานซักล้าง
9.4 งานซ่อมบำรุง		
เจ้าหน้าที่งานระบบ	<ol style="list-style-type: none"> 1. เปลี่ยนเครื่องแต่งกาย 2. ดูแลงานระบบภายในอาคาร 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ห้องเปลี่ยนเครื่องแต่งกาย 2. ห้องทำงาน
เจ้าหน้าที่ซ่อมแซมอุปกรณ์	<ol style="list-style-type: none"> 1. เปลี่ยนเครื่องแต่งกาย 2. ซ่อมแซมอุปกรณ์ และเฟอร์นิเจอร์ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ห้องเปลี่ยนเครื่องแต่งกาย 2. ห้องทำงาน
9.5 งานอาคารสถานที่		
เจ้าหน้าที่ดูแลสถานที่	<ol style="list-style-type: none"> 1. เปลี่ยนเครื่องแต่งกาย 2. ดูแลอาคาร จัดการสถานที่ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ห้องเปลี่ยนเครื่องแต่งกาย 2. ห้องทำงาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผู้ใช้โครงการ	พฤติกรรมผู้ใช้โครงการ	องค์ประกอบ
9.6 งานดูแลรักษาความปลอดภัย		
เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย	1. เปลี่ยนเครื่องแต่งกาย 2. ดูแลความเรียบร้อยภายในอาคาร	1. ห้องเปลี่ยนเครื่องแต่งกาย 2. บล็อกยาม
กลุ่มงานดูแลเด็ก		
พ่อบ้าน-แม่บ้าน	1. ดูแลเด็กในแต่ละบ้าน	1. บ้านพักสำหรับพ่อบ้าน-แม่บ้าน
พี่เลี้ยง	1. ดูแลเด็ก	1. พี่นึ่งที่พักผ่อน

4. การวิเคราะห์หาลำดับประกอบจากความต้องการพื้นฐานของเด็ก เป็นการนำเอาความต้องการพื้นฐานของเด็กมาวิเคราะห์หาลำดับประกอบดังแสดงใน ตารางที่ 3.5/4

ตารางที่ 3.5/4 แสดงการวิเคราะห์หาลำดับประกอบจากความต้องการพื้นฐานของเด็ก

ความต้องการพื้นฐานของเด็ก	การดำเนินงาน
1. เด็กต้องได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัว ที่ให้ความรักและความเข้าใจ เพื่อเป็นพื้นฐาน ในการสร้างเสริมพัฒนาการทุกด้าน	- จัดให้มีแม่บ้าน และพี่เลี้ยงคอยดูแล
2. เด็กต้องได้รับสารอาหารอย่างน้อยที่สุดตาม ความต้องการของร่างกายที่กำหนดไว้ตามวัย เพื่อให้ร่างกายเจริญเติบโตเต็มที่ และแข็งแรง สมบูรณ์ตามปกติในวัยของตน	- จัดให้มีโรงครัว และโรงรับประทานอาหาร - จัดให้มีส่วนทำงานสำหรับนักโภชนาการคอย ดูแลด้านอาหารสำหรับเด็ก
3. เด็กต้องได้รับการส่งเสริมสุขภาพ และ พัฒนาการ และได้รับการป้องกันโรคภัยที่ สามารถหลีกเลี่ยงได้ เด็กต้องการได้รับการส่งเสริมภูมิคุ้มกันด้วยวัคซีนตามที่กำหนดไว้ รวม	- จัดให้มีส่วนรักษาพยาบาล และส่วนปรึกษา ปัญหาต่างจากนักจิตวิทยา - จัดให้มีหน่วยพยาบาลเข้ามาให้บริการในโครงการ เช่น การฉีดวัคซีน การตรวจสุขภาพฟัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความต้องการพื้นฐานของเด็ก	การดำเนินงาน
ทั้งได้รับการรักษาพยาบาลขั้นพื้นฐานในกรณีเจ็บป่วย และได้รับการฟื้นฟู	
4. เด็กต้องมีที่อยู่ที่ถูกสุขลักษณะ ไม่คับแคบจนเกินไป และอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดีเด็กต้องมีโอกาสและสถานที่วิ่งเล่น ออกกำลังกายและเล่นกีฬา รวมทั้งมีส่วนร่วมในกิจกรรมนันทนาการด้วย	<ul style="list-style-type: none"> - จัดให้มีที่อยู่อาศัยสำหรับเด็กอย่างพอเพียง - จัดให้มีสนามเด็กเล่น ส่วนออกกำลังกายสวนจัดนิทรรศการ ส่วนจัดกิจกรรมต่างๆ สนามกีฬา
5. เด็กต้องได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างน้อย เด็กต้องได้รับการอบรมให้มีความรู้ และทักษะในการดำรงชีวิต มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีเจตคติที่จะไม่เรียนอย่างท่องจำ มีเจตคติที่ดีต่อครอบครัว สังคมและการดำเนินชีวิต มีความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองอย่างถูกต้อง เป็นจริง	<ul style="list-style-type: none"> - จัดให้มีส่วนการให้การศึกษา ส่วนเตรียมความพร้อมในด้านการพัฒนาเด็ก - จัดให้มีส่วนบริการด้านความรู้แก่เด็ก เช่น ห้องสมุด
6. เด็กต้องได้รับการพัฒนาให้มีสุนทรียภาพ เข้าใจในความงาม รู้จักรัก เข้าใจ และอนุรักษ์ ในกิจกรรมด้านศิลปะ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ด้วยการมีส่วนร่วม สร้างสรรค์ และพัฒนา	- จัดให้มีสวนสุนันทนาการ ฝึกสอนศิลปะ ดนตรี และกิจกรรมต่างๆ
7. เด็กต้องได้รับการฝึกอบรม พัฒนาความรู้ และทักษะสำหรับการเตรียมประกอบวิชาชีพตามความถนัด ความสามารถและความสนใจของตน เพื่อให้สามารถพึ่งตนเองได้ในเชิงเศรษฐกิจ รวมทั้งมีค่านิยมที่พึงประสงค์ในการประกอบอาชีพที่สุจริตและเหมาะสมกับวัย	<ul style="list-style-type: none"> - จัดให้มีส่วนการให้การอบรมด้านวิชาชีพ - สนับสนุนการฝึกวิชาชีพโดยจัดให้มีส่วนแสดงผลงานของเด็กจากการฝึกวิชาชีพ และจัดให้มีการหางานให้แก่เด็กในโครงการ
8. เด็กต้องมีโอกาส และสามารถแสดงความคิดเห็นของตนได้ ด้วยจิตสำนึกต่อสังคมส่วนรวม และสาธารณสมบัติ มีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม	- จัดให้มีกิจกรรมต่างๆ ให้เด็กมีการรวมกลุ่ม พบปะ แสดงความคิดเห็น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความต้องการพื้นฐานของเด็ก	การดำเนินงาน
9. เด็กต้องมีโอกาสเข้าถึงบริการขั้นพื้นฐานด้านต่างๆของสังคม ทั้งภาครัฐ และเอกชน อันหมายรวมถึงสิทธิในการใช้บริการด้านการป้องกัน การคุ้มครอง และแก้ไข การฟื้นฟู และพัฒนา	- จัดให้มีบริการพื้นฐานด้านต่างๆแก่เด็ก เช่น ที่อยู่อาศัย การศึกษา การรักษาพยาบาล
10. เด็กต้องมีโอกาสในการรับรู้และพิทักษ์สิทธิ และผลประโยชน์พื้นฐานจากรัฐ สถาบัน สังคม และองค์กร พร้อมทั้งมีตัวแทนในการพิทักษ์สิทธิ และผลประโยชน์ดังกล่าวตามความเหมาะสม และได้รับการคุ้มครองอย่างเป็นธรรม	- มีการให้ความรู้ด้านสิทธิแก่เด็ก จัดให้มีหน่วยงานในการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิเด็ก

3.5.2 สรุปองค์ประกอบของโครงการ

จากการวิเคราะห์สามารถสรุปองค์ประกอบของโครงการได้ดังนี้

1. อาคารสำนักงานบริหารโครงการ ประกอบด้วย

1.1 โถงทางเข้า

- ส่วนต้อนรับ
- ส่วนพักคอย

1.2 ฝ่ายบริหาร

- ห้องทำงานผู้อำนวยการ พร้อมห้องน้ำ
- ส่วนทำงานรองผู้อำนวยการ
- ส่วนงานเจ้าหน้าที่สารบรรณ และธุรการ
- ส่วนงานเจ้าหน้าที่งานบัญชีและการเงิน
- ส่วนงานเจ้าหน้าที่งานวัสดุครุภัณฑ์
- ห้องประชุม-สัมมนา
- ห้องเก็บวัสดุ และห้องเก็บเอกสาร

1.3 ฝ่ายแผนงานและโครงการ

- ห้องทำงานหัวหน้าฝ่าย
- ส่วนงานเจ้าหน้าที่งานโครงการ และประสานงาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการ 53 ไปใช้

- ส่วนงานเจ้าหน้าที่งานสถิติและทะเบียนประวัติ
- ส่วนงานเจ้าหน้าที่งานติดตามและประเมินผล
- ห้องเก็บเอกสาร

1.4 ฝ่ายส่งเสริมและพัฒนาเด็ก

- ส่วนงานเจ้าหน้าที่งานสถานรับเลี้ยงและพัฒนาเด็ก
- ส่วนงานเจ้าหน้าที่งานส่งเสริมการพัฒนาเด็กปฐมวัย

1.5 ฝ่ายงานวิจัยและพัฒนา

- ส่วนงานเจ้าหน้าที่งานวิจัยและพัฒนา

2. อาคารพยาบาล ประกอบด้วย

2.1 ส่วนงานจิตวิทยาและพัฒนาการเด็ก

- ห้องทำงานหัวหน้าฝ่าย
- ส่วนงานเจ้าหน้าที่งานจิตวิทยาและพัฒนาการเด็ก

2.2 ส่วนงานรักษาพยาบาล

- พื้นที่พักคอย
- ห้องพยาบาล และส่วนทำงานพยาบาล

2.3 ส่วนงานโภชนาการ

- ส่วนงานเจ้าหน้าที่งานโภชนาการ

3. อาคารสำนักงานสังคมสงเคราะห์ ประกอบด้วย

3.1 งานพินิจ และวิเคราะห์

- ห้องทำงานหัวหน้าฝ่าย
- ส่วนงานเจ้าหน้าที่งานพินิจ และวิเคราะห์

3.2 งานสงเคราะห์เด็กในครอบครัว

- ส่วนงานเจ้าหน้าที่งานสงเคราะห์เด็กในครอบครัว

3.3 งานครอบครัวอุปถัมภ์

- ส่วนงานเจ้าหน้าที่งานครอบครัวอุปถัมภ์

4. อาคารด้านการศึกษา และการฝึกอาชีพ ประกอบด้วย

4.1 ส่วนการศึกษาสายสามัญ

- ห้องเรียนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล ถึงระดับประถมศึกษา
- ห้องสมุด

- ห้องโสตทัศนศึกษา
- ห้องสร้างสรรค์วัสดุ
- ห้องเรียน, ห้องบรรยาย

4.2 ส่วนการฝึกอบรมอาชีพ

- โรงเพาะปลูกเกษตรกรรม
- โรงปฏิบัติงานช่างเชื่อมโลหะ
- โรงปฏิบัติงานช่างไม้
- ห้องตัดเย็บเสื้อผ้า
- ห้องเรียนตัดผม
- ห้องฝึกดนตรี
- ห้องเรียนงานประดิษฐ์

4.3 ส่วนทำงานครูผู้สอน

- ห้องทำงานครู

4.4 ห้องน้ำ

5. อาคารส่วนบริการ ประกอบด้วย

5.1 ส่วนบริการ

- โรงอาหาร

5.2 ส่วนที่พักพนักงาน

- ส่วนที่พักพนักงาน
- ห้องเปลี่ยนเครื่องแต่งกาย และห้องน้ำ
- ห้องเก็บของ

5.3 งานยานพาหนะ

- โรงรถ
- ห้องเก็บอุปกรณ์ซ่อมบำรุงรถยนต์

5.4 งานครัว

- ห้องครัว ปรุงอาหาร
- ส่วนเตรียมอาหาร
- ส่วนล้างจาน
- ส่วนเก็บอาหาร

- ห้องเก็บอุปกรณ์
- 5.5 งานซักล้าง
 - ห้องซักรีด, ลานซักล้าง
 - ห้องเก็บอุปกรณ์ทำความสะอาด
 - ห้องเก็บขยะ
- 5.6 งานดูแลรักษาความปลอดภัย
 - ป้อมยาม
- 5.7 งานอาคารสถานที่
 - บ้านพักคนดูแลสถานที่
- 5.8 งานซ่อมบำรุง
 - ห้องเครื่อง
 - ส่วนทำงานเจ้าหน้าที่งานระบบ
 - ห้องทำงานเจ้าหน้าที่ซ่อมบำรุง
 - ห้องเก็บของ
- 6 ที่พักอาศัยเด็ก ประกอบด้วย
 - 6.1 โรงนอนสำหรับเด็กอายุแรกเกิด – 5 ปี
 - 6.2 บ้านพักสำหรับเด็กอายุ 6 ปีขึ้นไป
 - 6.3 ส่วนกิจกรรมและสันทนาการ
 - สนามเด็กเล่น
 - ลานอเนกประสงค์
 - ห้องจัดแสดงนิทรรศการ
- 7. ส่วนพื้นที่จอดรถ ประกอบด้วย
 - ที่จอดรถบุคลากรภายในโครงการ
 - ที่จอดรถผู้มาเยี่ยม หรือผู้มาติดต่อโครงการ
 - ที่จอดรถฝ่ายบริการ

3.5.3 รายละเอียดองค์ประกอบของโครงการ

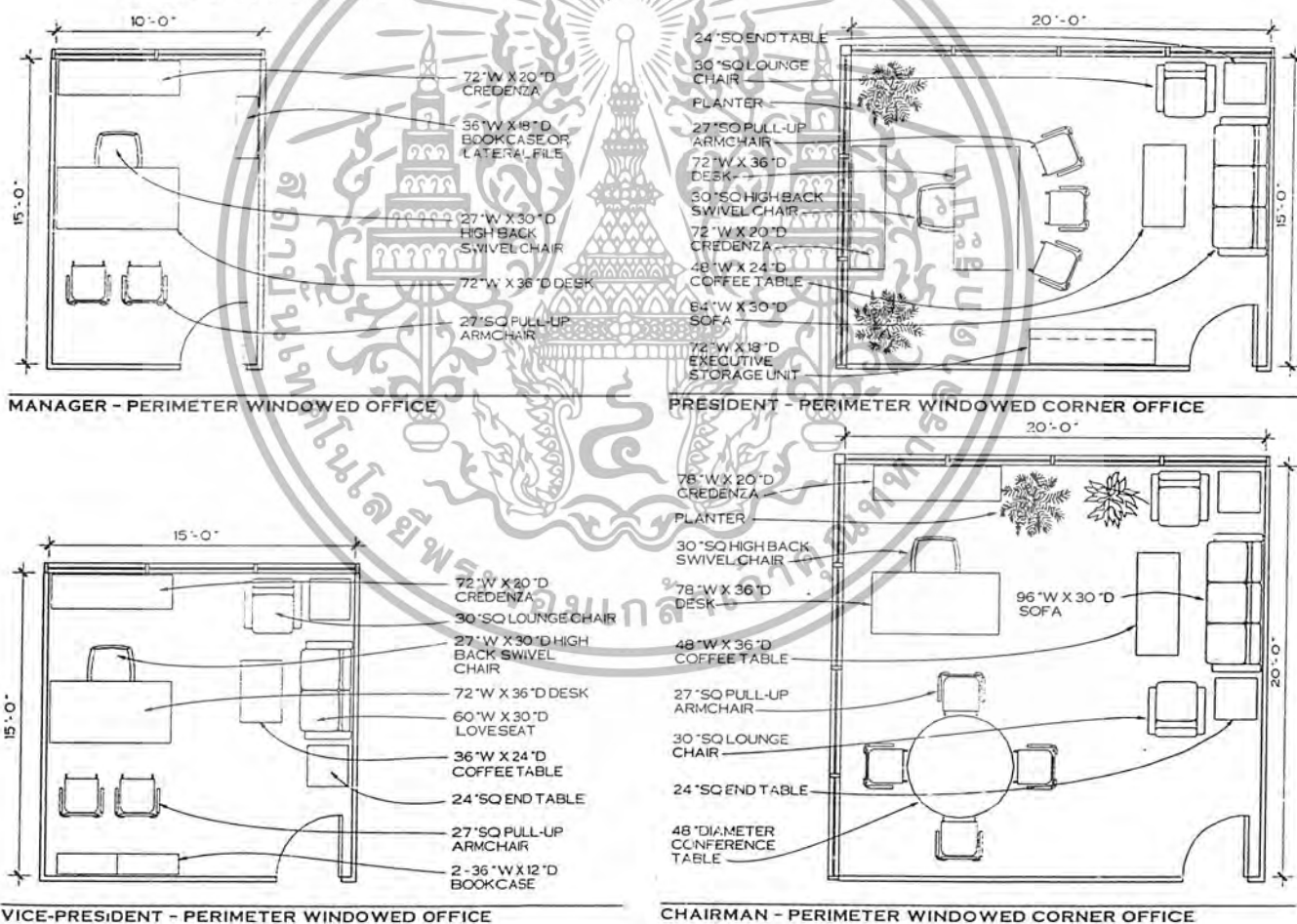
จากการสรุปองค์ประกอบของโครงการ สามารถแจกแจงรายละเอียดขององค์ประกอบได้ ดังนี้

1. สำนักงานโครงการ

ในส่วนสำนักงานจะประกอบไปด้วยห้องทำงานผู้อำนวยการ หรือหัวหน้าฝ่าย บริเวณทำงานของเจ้าหน้าที่ฝ่าย โถงทางเข้า ส่วนพักผ่อน

ห้องทำงานผู้อำนวยการ หรือหัวหน้าฝ่าย

ผู้อำนวยการ หรือหัวหน้าฝ่ายเป็นเจ้าหน้าที่ที่ต้องมีงานรับผิดชอบมาก และอาจมีผู้มาติดต่อขอพบ จึงต้องมีการจัดเตรียมบริเวณทำงานที่มีความสะดวกสบายพอควร มีบริเวณรับแขกภายใน และอาจมีห้องน้ำภายในด้วย

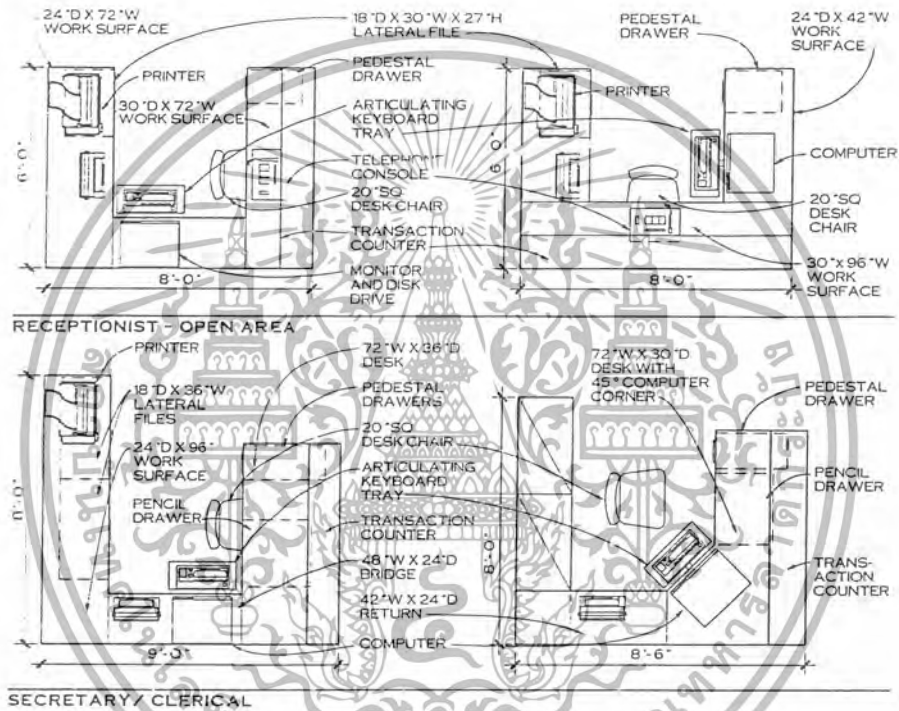

ภาพแสดงการจัดพื้นที่ห้องผู้อำนวยการ

ที่มา Architectural Graphic Standard 9th Edition

ส่วนทำงานเจ้าหน้าที่

จะมีลักษณะการจัดพื้นที่การทำงานแบบเปิด อาจมีการใช้ผนังเบาขึ้นเพื่อความโปร่งโล่ง ส่วนข้าง ในพื้นที่ทำงานจะประกอบด้วยโต๊ะทำงาน ชั้นวางของเก็บเอกสาร อาจมีอุปกรณ์อื่นๆ ได้แก่ เครื่องพิมพ์ดีด เครื่องคอมพิวเตอร์เสริมตามลักษณะงาน เช่น งานเลขานุการ งานธุรการ

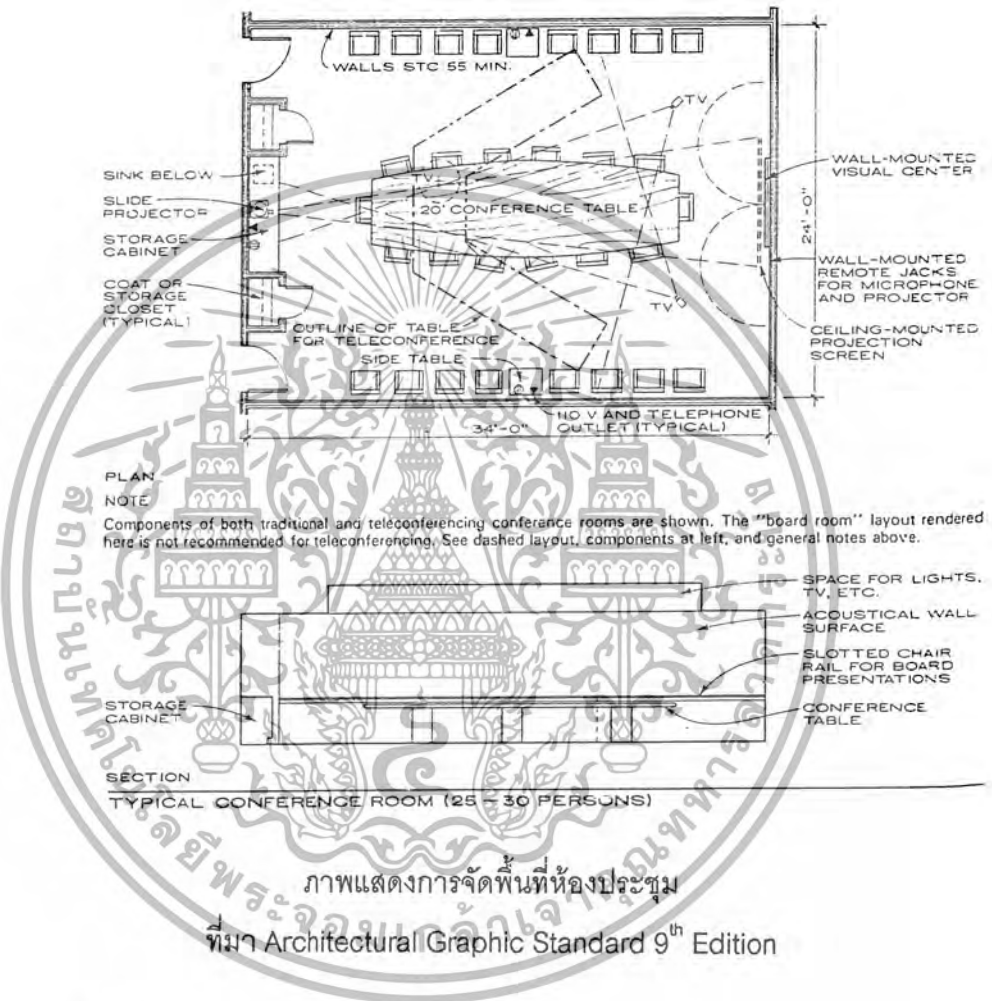
ภาพแสดงการจัดพื้นที่ทำงานเจ้าหน้าที่
ที่มา Architectural Graphic Standard 9th Edition

โถงพักคอย

เป็นพื้นที่ที่จัดให้สำหรับผู้มาติดต่อ เยี่ยมชม ในการพักคอย หรือเป็นส่วนสนทนากับบุคลากรของโครงการ ในบริเวณส่วนพักคอยอาจมีโทรศัพท์ บริการน้ำดื่ม กระดานประกาศข่าวสาร และมีห้องน้ำ

ห้องประชุม-สัมมนา

เป็นพื้นที่ที่จัดไว้เพื่อการประชุม การสัมมนา การนำเสนองานในโครงการ ซึ่งประกอบด้วยโต๊ะประชุม ชั้นเก็บของ อุปกรณ์ช่วยในการนำเสนอเช่น เครื่องฉายภาพ โทรทัศน์ เป็นต้น

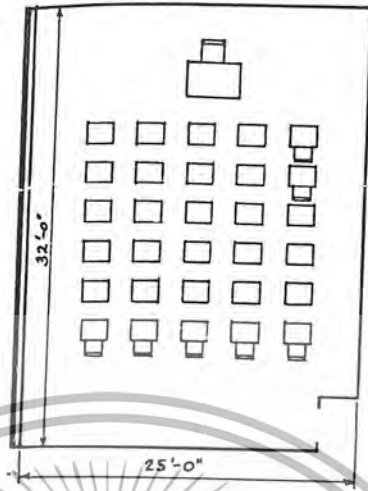

2.สถานศึกษา

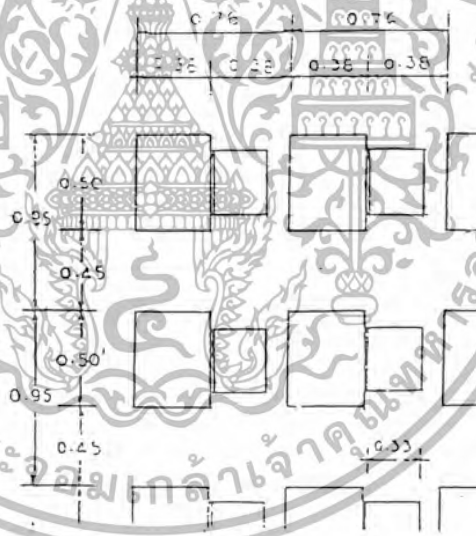
ห้องเรียน

เป็นห้องสำหรับการสอนเด็กในโครงการ ควรเป็นห้องโล่ง ไม่มีเสากลางชั้นภายในห้องที่อาจทำให้บังมุมมองของเด็กในการเรียน ห้องเรียนอาจใช้ในการทำกิจกรรมต่างๆด้วย เด็ก 1 คนใช้พื้นที่ประมาณ 3.60-5.40 ตร.ม. ตามมาตรฐานของกระทรวงศึกษาธิการ กำหนดขนาดของห้องเรียนแต่ละห้องต้องมีพื้นที่ไม่น้อยกว่า 35 ตร.ม. มีขนาดกว้างยาวอยู่ในเกณฑ์อันเหมาะสม คือ 5.00x7.00 เมตร หรือ 6.00x6.00 เมตร หรือ 7.00x9.00 เมตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้ 59

ภาพแสดงการจัดห้องเรียนสำหรับนักเรียนขนาดมาตรฐานสำหรับนักเรียน 25-30 คน
 ที่มา Time-Saver Standards for Building Types

ภาพแสดงการจัดระยะห่างที่เหมาะสมของโต๊ะเรียนและเก้าอี้
 ที่มา Programming Guide for Primary School Improvement

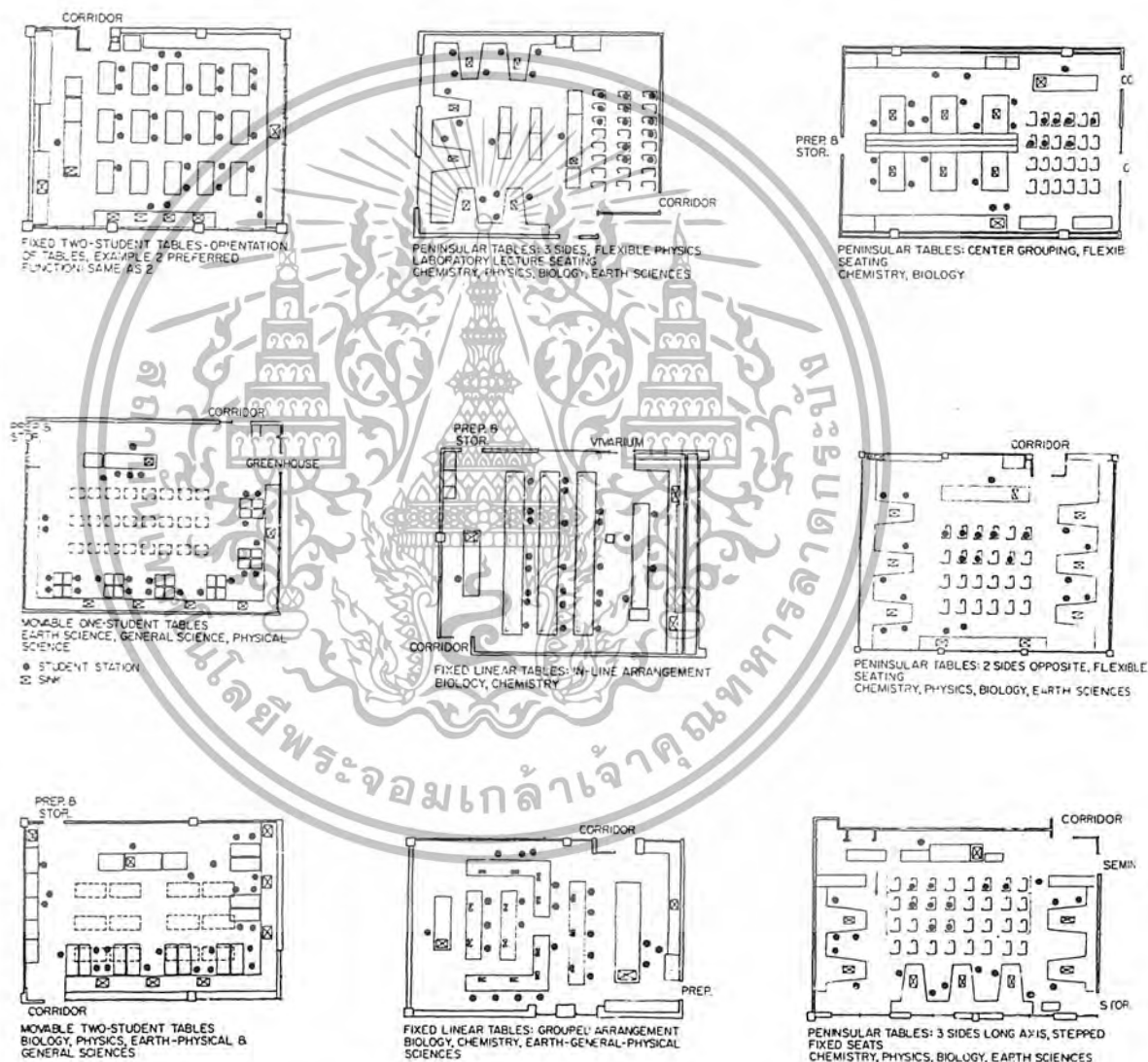
ห้องเรียนกลางแจ้ง

ห้องเรียนกลางแจ้ง คือ พื้นที่เรียนภายนอก เพื่อให้เด็กได้มีโอกาสรับอากาศ และแสงแดด ภายนอก พื้นที่ในส่วนนี้ควรมีความร่มรื่น มีการจัดสภาพแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติเพื่อให้เด็กรู้สึก

ผ่อนคลาย ไม่เครียดซึ่งช่วยในการเรียนรู้ของเด็ก เช่น ในการวาดภาพ การเล่นเกมส์ เป็นต้น

ห้องเรียนวิทยาศาสตร์

เป็นห้องที่จัดขึ้นเพื่อใช้ในการเรียนวิทยาศาสตร์ ซึ่งห้องเรียนควรมีความกว้าง ไม่มีเสาเป็นอุปสรรคในการเรียน โดยจัดให้มีส่วนทดลอง และส่วนทำงานสอน อาจมีชั้นวางของ เก็บอุปกรณ์ และอ่างล้างมือ ล้างอุปกรณ์

ภาพแสดงการจัดห้องเรียนวิทยาศาสตร์แบบต่างๆ
ที่มา Time-Saver Standards for Building Types

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีโอกาสไปใช้

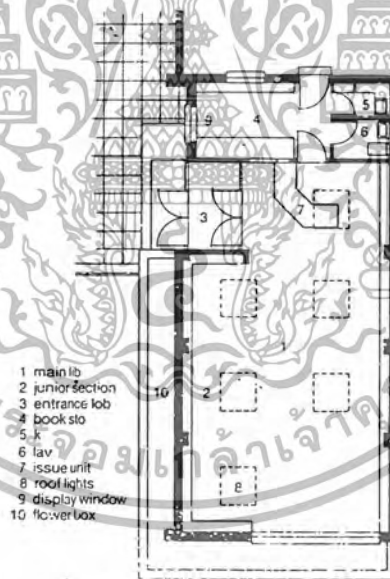
ห้องสมุด

เป็นส่วนพื้นที่ให้บริการแก่เด็ก และเจ้าหน้าที่โครงการเข้ามาทำการศึกษา และค้นคว้า ความรู้ต่างๆ ประกอบด้วยส่วนทำงาน/ส่วนพักของเจ้าหน้าที่ห้องสมุด และส่วนห้องสมุด อาจมีส่วนหนังสืออ้างอิงโดยจัดเป็นพื้นที่เล็กๆส่วนหนึ่งในห้องสมุด

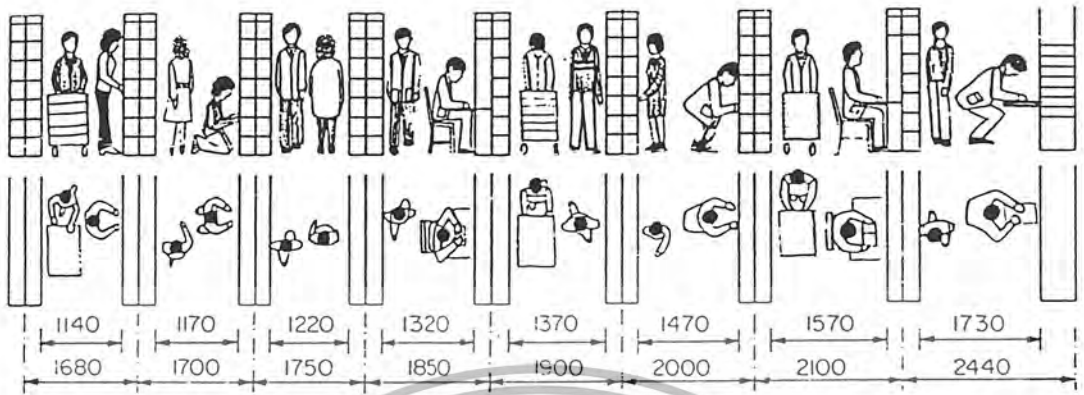
ลักษณะโดยทั่วไปต้องมีการถ่ายเทอากาศที่ดี มีแสงสว่างเพียงพอซึ่งอาจใช้การจัดแสงไฟฟ้าช่วย มีการใช้สีที่เย็นสบายตา มีการจัดบรรยากาศอบอุ่น และควรอยู่ในที่ไม่มีเสียงรบกวน

ในการจัดห้องสมุดควรจัดให้มีการเข้าออกทางเดียวเพื่อความสะดวกแก่การควบคุม ห้องอ่านหนังสือควรเป็นห้องกว้าง ประกอบด้วยส่วนอ่านหนังสือมีลักษณะเป็นโต๊ะนั่งรวม 4-6 คน มีส่วนโต๊ะสำหรับนั่งคนเดียวสำหรับผู้ที่ต้องการความเป็นส่วนตัว และส่วนชั้นวางหนังสือ

การกำหนดขนาดของห้องสมุดนั้นขึ้นอยู่กับจำนวนนักเรียนที่ใช้ โดยจะมีค่าประมาณ 15-20% ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด และพื้นที่สำหรับอ่านหนังสือนั้นควรมีขนาดอย่างน้อย 2.20-2.70 ตร.ม./คน

ภาพแสดงตัวอย่างการจัดห้องสมุด
ที่มา Neufert Architectures' Data

ภาพแสดงการจัดระยะของชั้นวางหนังสือ
 ที่มา Planning: Buildings for Education Culture and Science

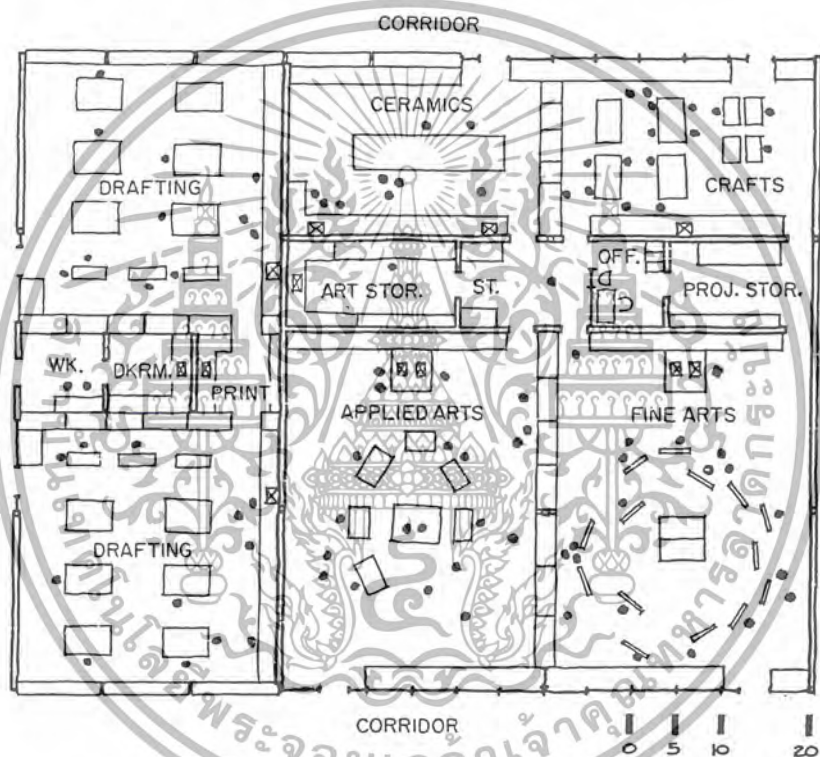

ภาพแสดงการจัดระยะห่างระหว่างโต๊ะอ่านหนังสือ และชั้นวางหนังสือในรูปแบบต่างๆ
 ที่มา Planning: Buildings for Education Culture and Science

ห้องฝึกอาชีพ

เป็นห้องที่จัดขึ้นเพื่อฝึกฝนวิชาชีพ ซึ่งประกอบด้วยการฝึกในสาขาที่แตกต่างกัน เช่นงานประดิษฐ์ งานช่างไม้ งานช่างเชื่อมโลหะ การเรียนดนตรี โดยจะมีผลต่อลักษณะการจัดพื้นที่ใช้สอย และอุปกรณ์ประกอบ ซึ่งผลผลิตที่ได้จากการฝึกอาชีพนี้อาจมีส่วนการจัดแสดง หรือจำหน่ายเพื่อหารายได้ให้แก่เด็ก และเข้าโครงการส่วนหนึ่ง

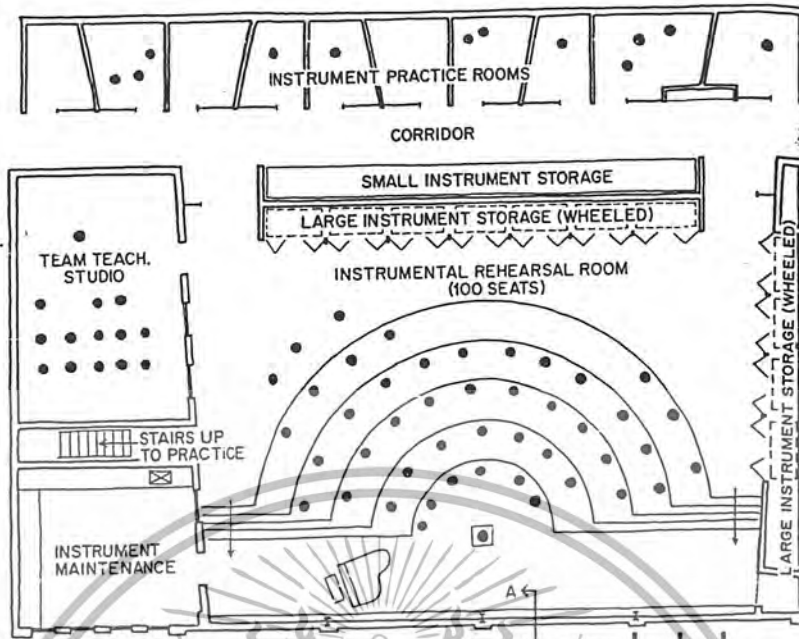
ห้องเรียนงานศิลป์ และงานประดิษฐ์ เป็นส่วนที่ใช้เรียนศิลปะในแขนงต่างๆ เช่น การวาดรูป งานหัตถกรรม งานเซรามิค ซึ่งจะประกอบด้วยส่วนทำงาน ห้องเก็บเครื่องมือ ส่วนล้างเครื่องมือ

ภาพแสดงการจัดห้องเรียนศิลปะ-หัตถกรรม

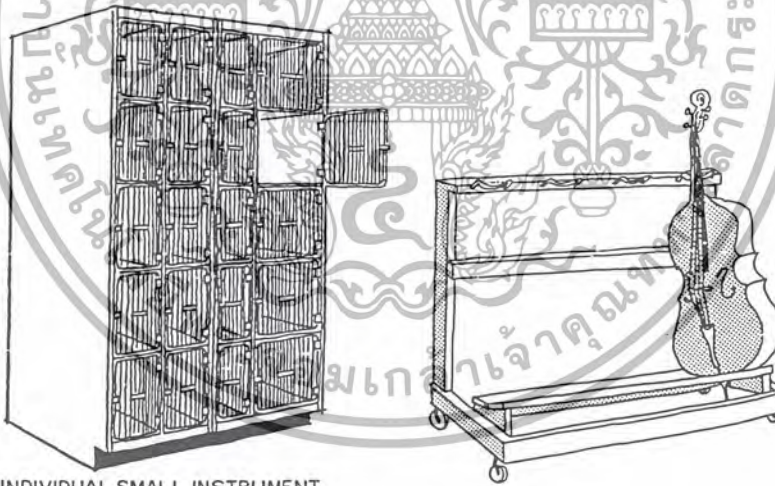
ที่มา Time-Saver Standards for Building Types

ห้องเรียนดนตรี เป็นส่วนที่ต้องมีการควบคุมเสียงเป็นพิเศษใช้ในการสอนดนตรี ประกอบด้วยส่วนสอนดนตรี ส่วนฝึกการร้องเพลง ส่วนฝึกการเล่นเครื่องดนตรี อาจมีส่วนแต่งตัวอยู่ด้วย ในส่วนห้องเรียนดนตรีนี้ การจัดส่วนห้องเรียนดนตรีนี้อาจจัดให้สามารถเชื่อมต่อกับห้องประชุมได้ในกรณีที่ต้องจัดให้มีการแสดง เพื่อความสะดวกในการซ้อมเตรียมความพร้อมและการเคลื่อนย้ายของผู้แสดง

ภาพแสดงการจัดห้องเรียนดนตรี

ที่มา Time-Saver Standards for Building Types

INDIVIDUAL SMALL INSTRUMENT STORAGE UNITS

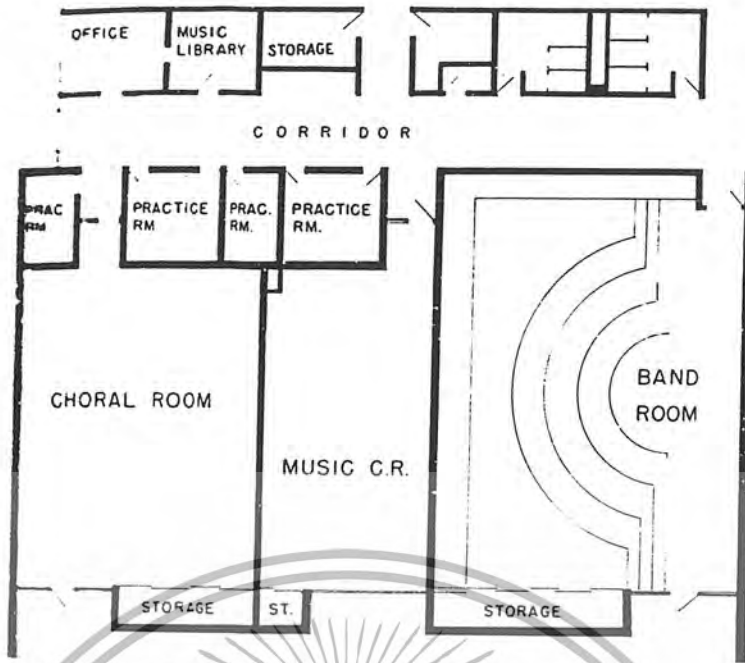
LARGE INSTRUMENT WHEELED STORAGE UNIT

ภาพแสดงการจัดเก็บอุปกรณ์เครื่องดนตรีขนาดเล็ก และใหญ่

ที่มา Time-Saver Standards for Building Types

ห้องงานช่างไม้ และโลหะ ลักษณะงานฝึกอาชีพค่อนข้างเป็นงานด้านอุตสาหกรรม มีการใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ไฟฟ้า ภายในจะประกอบด้วยพื้นที่ทำการแนะนำการสอน ห้องเก็บของ และ ส่วนปฏิบัติงาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการไปใช้

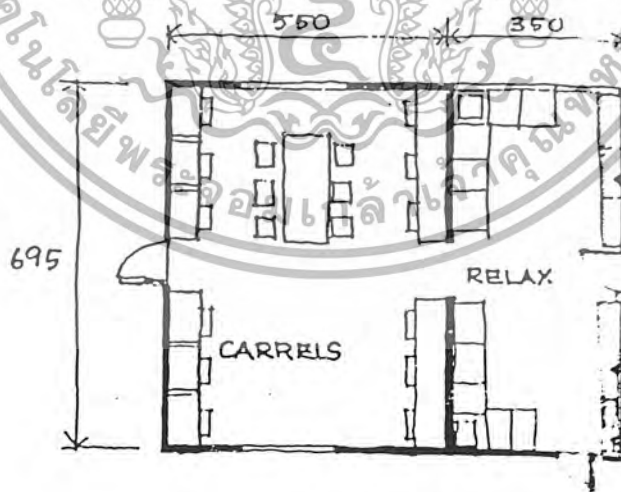

ภาพแสดงการจัดห้องเรียนดนตรี

ที่มา Time-Saver Standards for Building Types

ห้องพักครู

เป็นพื้นที่ที่จัดไว้เป็นที่ทำงานตรวจงานเด็ก และที่พักผ่อนสำหรับครู ซึ่งจะประกอบด้วย ส่วนทำงานครู ชั้นวางเอกสาร กระดานติดประกาศ ส่วนเตรียมอาหารและชุดรับแขก

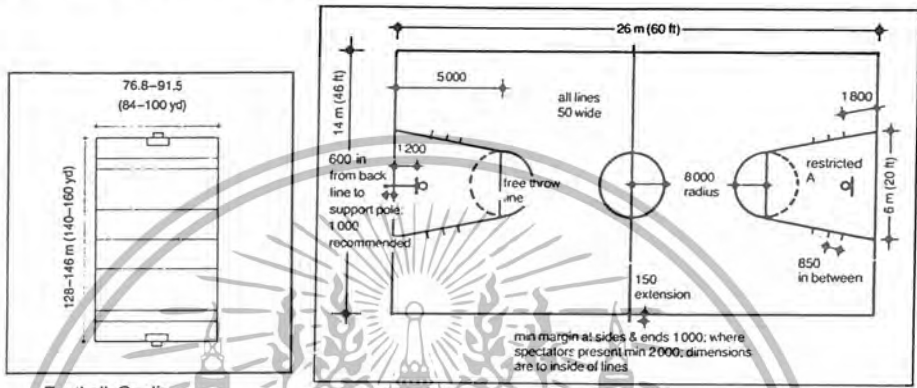

ภาพแสดงการจัดวางห้องพักครู

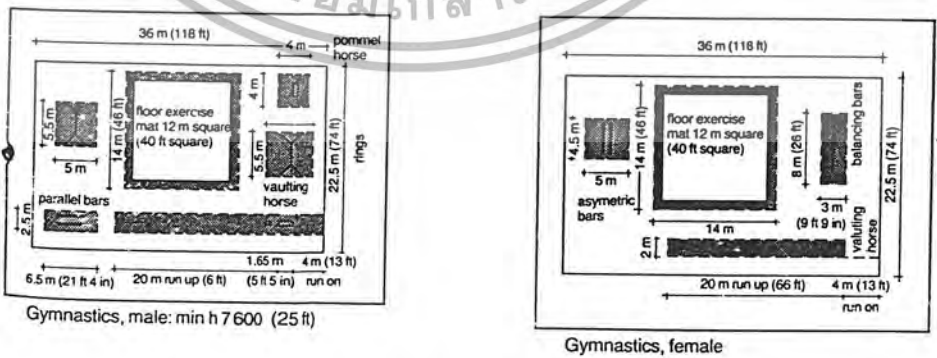
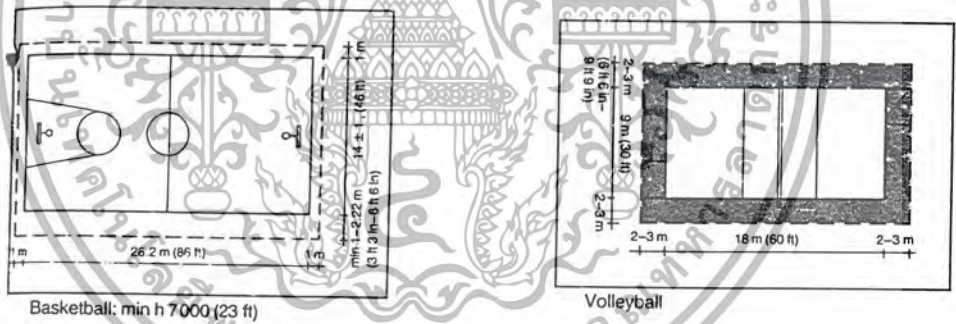
ที่มา Programming Guide for Primary Improvement

3. สนามกีฬา และโรงยิมเนเซียม

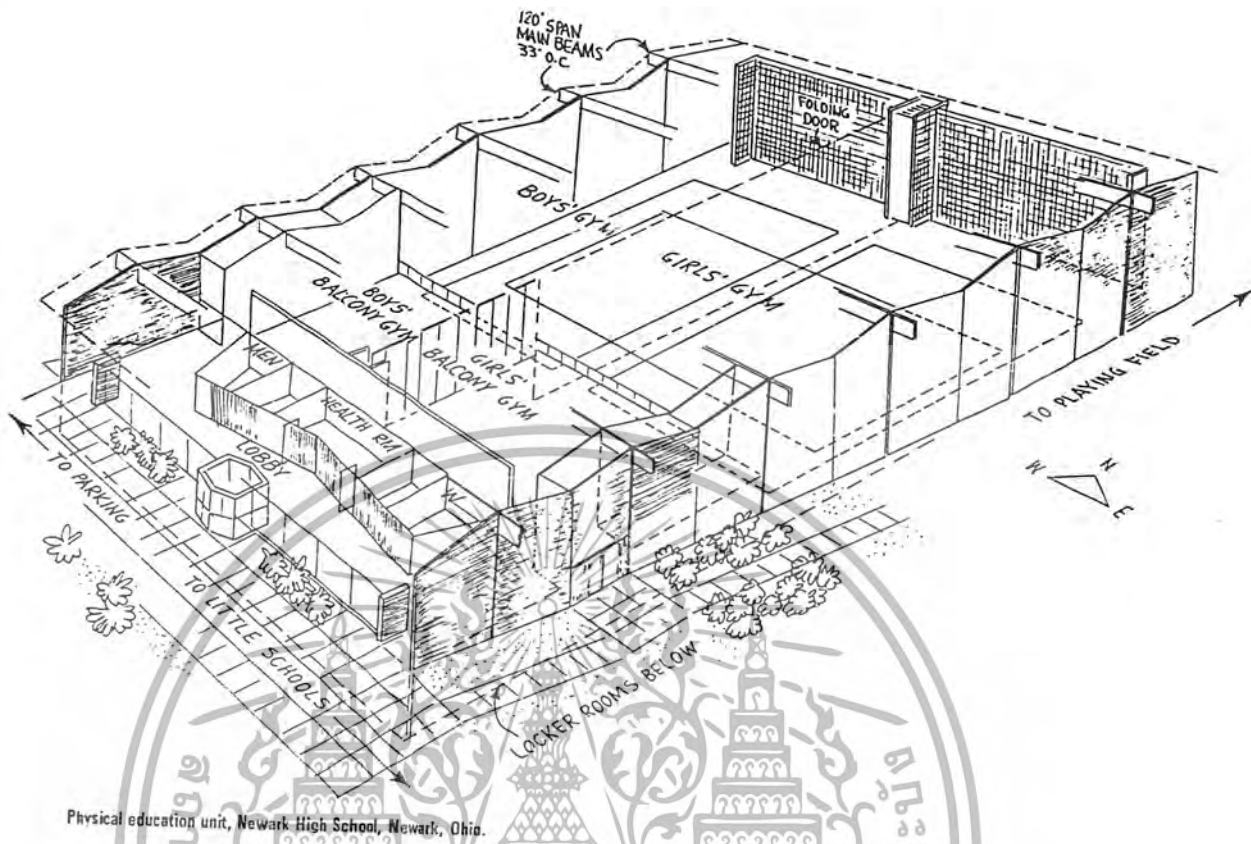
เป็นส่วนที่ใช้สำหรับเล่นกีฬาของเด็ก และผู้ใช้โครงการ ใช้ในการออกกำลังกาย พักผ่อน จัดกิจกรรมต่างๆ แบ่งเป็นสนามกีฬาในร่มซึ่งเป็นรูปแบบของโรงยิมเนเซียม และสนามกีฬากลางแจ้ง โดยแบ่งลักษณะและขนาดของสนามตามประเภทของกีฬา เช่น ฟุตบอล บาสเกตบอล แบดมินตัน เป็นต้น ซึ่งอาจมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการเล่นของสนามได้

ภาพแสดงขนาดสนามกีฬากลางแจ้งประเภทต่างๆ
ที่มา Neufert Architectures' Data

ภาพแสดงขนาดสนามกีฬาในร่มประเภทต่างๆ
ที่มา Neufert Architectures' Data

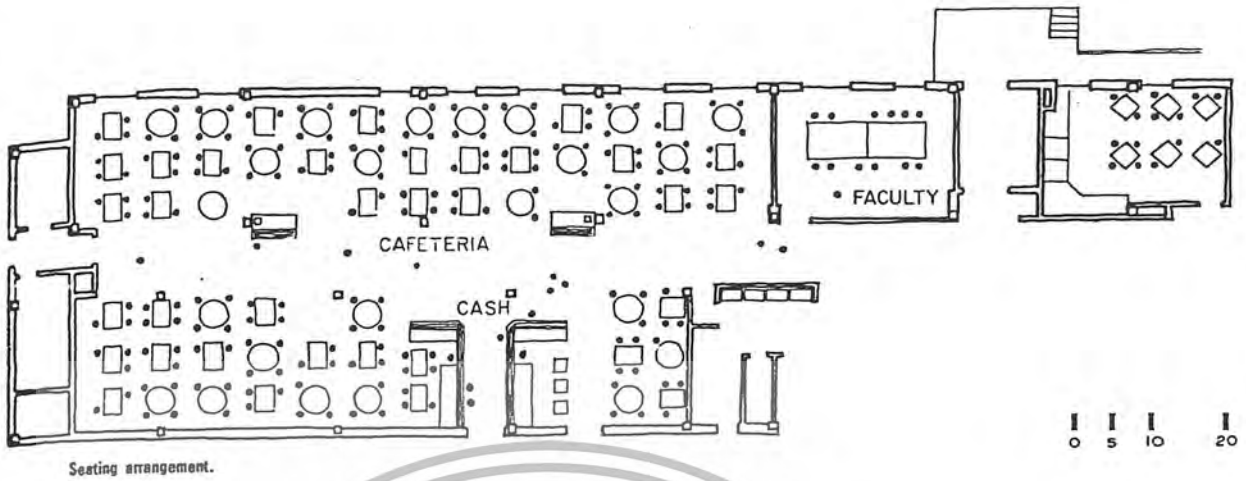
Physical education unit, Newark High School, Newark, Ohio.

ภาพแสดงการจัดโรงยิมเนเซียม
 ที่มา Time-Saver Standards for Building Types

4. โรงอาหาร

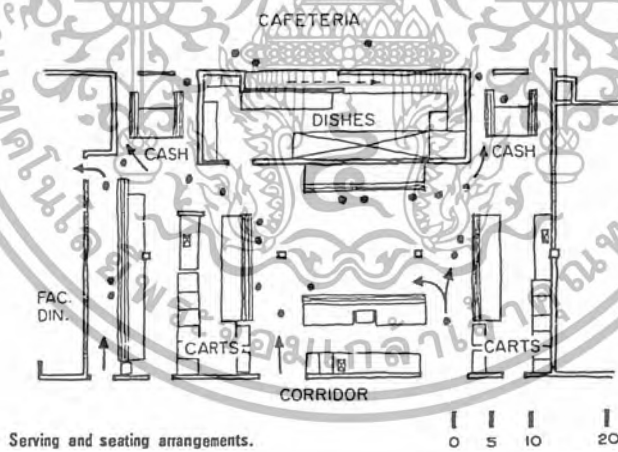
เป็นส่วนให้บริการอาหาร แก่เด็ก และเจ้าหน้าที่ภายในโครงการ ซึ่งจะมีการแยกโรงอาหารของเด็กและเจ้าหน้าที่ออกจากกัน เพื่อความสะดวกในการให้บริการ ในส่วนโรงอาหารนี้จะประกอบด้วยส่วนรับประทานอาหาร และส่วนครัว

ในส่วนรับประทานอาหารจะประกอบด้วยที่นั่งรับประทานอาหารของเด็ก ส่วนจ่ายอาหารที่วางเก็บจาน และส่วนล้างมือ ในส่วนรับประทานอาหารของเด็กในโครงการนั้นมีขนาดใหญ่พอสมควร ซึ่งอาจจะเป็นพื้นที่อเนกประสงค์ได้โดนการจัดเก็บโต๊ะออก และปรับเปลี่ยนพื้นที่เพื่อการใช้งานอื่นได้

ภาพแสดงการจัดที่นั่งส่วนรับประทานอาหาร
ที่มา Time-Saver Standards for Building Types

ในส่วนครัวจะประกอบด้วยส่วนเตรียมและปรุงอาหาร ส่วนรับส่งของ ส่วนเก็บสต็อกและแห้ง
อาหาร ส่วนล้างจาน และส่วนพักเจ้าพนักงาน

ภาพแสดงการจัดพื้นที่ครัว
ที่มา Time-Saver Standards for Building Types

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีกา 69 ไปใช้

3.6 พื้นที่ใช้สอยของโครงการโดยประมาณก่อนการออกแบบ

3.6.1 การวิเคราะห์พื้นที่ใช้สอยของโครงการ

จากองค์ประกอบของโครงการนำมาวิเคราะห์หาพื้นที่ใช้สอยได้ดังนี้

1. อาคารสำนักงานบริหารโครงการ

1.1 โถงทางเข้า

68.71 ตร.ม.

- ส่วนต้อนรับ

จำนวนผู้ใช้	- เจ้าหน้าที่ธุรการและทะเบียน 2 คน
	- ผู้มาติดต่อโครงการ 10-15 คน
อัตราส่วนพื้นที่	- 12 ตร.ม.
สรุปพื้นที่ใช้สอย	- พื้นที่โถงทางเข้า = 12 ตร.ม.
ข้อมูลอ้างอิง	- ไม่มีมาตรฐานกำหนด ประมาณพื้นที่ตามความเหมาะสม

- ส่วนพักคอย

จำนวนผู้ใช้	- ผู้มาติดต่อโครงการ 10-15 คน
อัตราส่วนพื้นที่	- พื้นที่ 1.35-2.25 ตร.ม./คน
สรุปพื้นที่ใช้สอย	- พื้นที่ส่วนพักคอย 2.25x15 = 33.75 ตร.ม.
ข้อมูลอ้างอิง	- Design of Long-Term Care Facilities p.105

- ห้องน้ำ

จำนวนผู้ใช้	- เจ้าหน้าที่โครงการ 14 คน
	- ผู้มาติดต่อโครงการ 10-15 คน
อัตราส่วนพื้นที่	- พื้นที่สำหรับ อ่างล้างมือ = 0.90 ตร.ม./อ่าง
	โถส้วม = 2.25 ตร.ม./ที่
	โถปัสสาวะ = 0.51 ตร.ม./ที่
พื้นที่ส่วนห้องน้ำชายประกอบด้วย อ่างล้างมือ 3 อ่าง, โถส้วม 2 ที่, โถปัสสาวะ 2 ที่	
คิดเป็นพื้นที่	$(0.90 \times 3) + (2.25 \times 2) + (0.51 \times 2)$ = 8.22 ตร.ม.
	รวมCirculation 30% = 10.68 ตร.ม.
ห้องน้ำหญิงประกอบด้วย อ่างล้างมือ 3 อ่าง, โถส้วม 3 ที่	
คิดเป็นพื้นที่	$(0.90 \times 3) + (2.25 \times 3)$ = 9.45 ตร.ม.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

	รวมCirculation 30%	= 12.28 ตร.ม.
สรุปพื้นที่ใช้สอย	- พื้นที่ห้องนำ 10.68+12.28	= 22.96 ตร.ม.
ข้อมูลอ้างอิง	- จากการคำนวณ	

1.2 ฝ่ายบริหาร

100.00 ตร.ม.

- ห้องทำงานผู้อำนวยการ

จำนวนผู้ใช้	- ผู้อำนวยการ 1 คน	
อัตราส่วนพื้นที่	- พื้นที่ 25.00 ห้อง/ตร.ม.	
สรุปพื้นที่ใช้สอย	- พื้นที่ห้องทำงานผู้อำนวยการ	= 25.00 ตร.ม.
ข้อมูลอ้างอิง	- Architects' Data p.235	

- ส่วนทำงานรองผู้อำนวยการ

จำนวนผู้ใช้	- รองผู้อำนวยการ 1 คน	
อัตราส่วนพื้นที่	- พื้นที่ 4.00 ตร.ม./คน	
สรุปพื้นที่ใช้สอย	- พื้นที่ส่วนทำงานรองผู้อำนวยการ	= 4.00 ตร.ม.
ข้อมูลอ้างอิง	- Architects' Data p.235	

- ส่วนทำงานเจ้าหน้าที่สารบรรณ และธุรการ

จำนวนผู้ใช้	- เจ้าหน้าที่สารบรรณ และธุรการ 2 คน	
อัตราส่วนพื้นที่	- พื้นที่ 4.00 ตร.ม./คน	
สรุปพื้นที่ใช้สอย	- พื้นที่ส่วนทำงาน 4.00 x2	= 8.00 ตร.ม.
ข้อมูลอ้างอิง	- Architects' Data p.235	

- ส่วนทำงานเจ้าหน้าที่งานบัญชีและการเงิน

จำนวนผู้ใช้	- เจ้าหน้าที่งานบัญชีและการเงิน 1 คน	
อัตราส่วนพื้นที่	- พื้นที่ 4.00 ตร.ม./คน	
สรุปพื้นที่ใช้สอย	- พื้นที่ส่วนทำงาน	= 4.00 ตร.ม.
ข้อมูลอ้างอิง	- Architects' Data p.235	

- ส่วนงานเจ้าหน้าที่งานวัสดุครุภัณฑ์

จำนวนผู้ใช้	- เจ้าหน้าที่งานวัสดุครุภัณฑ์ 1 คน
อัตราส่วนพื้นที่	- พื้นที่ 4.00 ตร.ม./คน
สรุปพื้นที่ใช้สอย	- พื้นที่ส่วนทำงาน = 4.00 ตร.ม.
ข้อมูลอ้างอิง	- Architects' Data p.235

- ห้องประชุม-สัมมนา

จำนวนผู้ใช้	- บุคลากรภายในโครงการประมาณ 20 คน
อัตราส่วนพื้นที่	- พื้นที่ 1.50 - 2.00 ตร.ม./คน
สรุปพื้นที่ใช้สอย	- พื้นที่ห้องประชุม 2.00 x 20 = 40.00 ตร.ม.
ข้อมูลอ้างอิง	- Architects' Data p.237

- ห้องเก็บวัสดุ

จำนวนผู้ใช้	
อัตราส่วนพื้นที่	- พื้นที่ 9.00 ตร.ม.
สรุปพื้นที่ใช้สอย	- พื้นที่ห้องเก็บวัสดุ = 9.00 ตร.ม.
ข้อมูลอ้างอิง	- ไม่มีมาตรฐานกำหนด ประมาณพื้นที่ตามความเหมาะสม

- ห้องเก็บเอกสาร

จำนวนผู้ใช้	
อัตราส่วนพื้นที่	- พื้นที่ 6.00 ตร.ม.
สรุปพื้นที่ใช้สอย	- พื้นที่ห้องเก็บเอกสาร = 6.00 ตร.ม.
ข้อมูลอ้างอิง	- ไม่มีมาตรฐานกำหนด ประมาณพื้นที่ตามความเหมาะสม

1.3 ฝ่ายแผนงานและโครงการ

51.00 ตร.ม.

- ห้องทำงานหัวหน้าฝ่าย

จำนวนผู้ใช้	- หัวหน้าฝ่าย 1 คน
อัตราส่วนพื้นที่	- พื้นที่ 25.00 ห้อง/ตร.ม.
สรุปพื้นที่ใช้สอย	- พื้นที่ห้องทำงานหัวหน้าฝ่าย = 25.00 ตร.ม.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อมูลอ้างอิง - Architects' Data p.235

- ส่วนทำงานเจ้าหน้าที่งานโครงการ และประสานงาน

จำนวนผู้ใช้ - เจ้าหน้าที่งานโครงการ และประสานงาน 1 คน
อัตราส่วนพื้นที่ - พื้นที่ 4.00 ตร.ม./คน
สรุปพื้นที่ใช้สอย - พื้นที่ส่วนทำงาน = 4.00 ตร.ม.
ข้อมูลอ้างอิง - Architects' Data p.235

- ส่วนทำงานเจ้าหน้าที่งานสถิติและทะเบียนประวัติ

จำนวนผู้ใช้ - เจ้าหน้าที่งานสถิติและทะเบียนประวัติ 2 คน
อัตราส่วนพื้นที่ - พื้นที่ 4.00 ตร.ม./คน
สรุปพื้นที่ใช้สอย - พื้นที่ส่วนทำงาน $4.00 \times 2 = 8.00$ ตร.ม.
ข้อมูลอ้างอิง - Architects' Data p.235

- ส่วนทำงานเจ้าหน้าที่งานติดตามและประเมินผล

จำนวนผู้ใช้ - เจ้าหน้าที่งานสถิติและทะเบียนประวัติ 2 คน
อัตราส่วนพื้นที่ - พื้นที่ 4.00 ตร.ม./คน
สรุปพื้นที่ใช้สอย - พื้นที่ส่วนทำงาน $4.00 \times 2 = 8.00$ ตร.ม.
ข้อมูลอ้างอิง - Architects' Data p.235

- ห้องเก็บเอกสาร

จำนวนผู้ใช้ -
อัตราส่วนพื้นที่ - พื้นที่ 6.00 ตร.ม.
สรุปพื้นที่ใช้สอย - พื้นที่ห้องเก็บเอกสาร = 6.00 ตร.ม.
ข้อมูลอ้างอิง - ไม่มีมาตรฐานกำหนด ประมาณพื้นที่ตามความเหมาะสม

1.4 ฝ่ายส่งเสริมและพัฒนาเด็ก

8.00 ตร.ม.

- ส่วนทำงานเจ้าหน้าที่งานสถานรับเลี้ยงและพัฒนาเด็ก

จำนวนผู้ใช้	- เจ้าหน้าที่งานสถานรับเลี้ยงและพัฒนาเด็ก 1 คน
อัตราส่วนพื้นที่	- พื้นที่ 4.00 ตร.ม./คน
สรุปพื้นที่ใช้สอย	- พื้นที่ส่วนทำงาน = 4.00 ตร.ม.
ข้อมูลอ้างอิง	- Architects' Data p.235

- ส่วนทำงานเจ้าหน้าที่งานส่งเสริมการพัฒนาเด็กปฐมวัย

จำนวนผู้ใช้	- เจ้าหน้าที่งานส่งเสริมการพัฒนาเด็กปฐมวัย 1 คน
อัตราส่วนพื้นที่	- พื้นที่ 4.00 ตร.ม./คน
สรุปพื้นที่ใช้สอย	- พื้นที่ส่วนทำงาน = 4.00 ตร.ม.
ข้อมูลอ้างอิง	- Architects' Data p.235

1.5 ฝ่ายงานวิจัยและพัฒนา 8.00 ตร.ม.

- ส่วนทำงานเจ้าหน้าที่งานวิจัยและพัฒนา

จำนวนผู้ใช้	- เจ้าหน้าที่งานวิจัยและพัฒนา 2 คน
อัตราส่วนพื้นที่	- พื้นที่ 4.00 ตร.ม./คน
สรุปพื้นที่ใช้สอย	- พื้นที่ส่วนทำงาน 4.00 x 2 = 8.00 ตร.ม.
ข้อมูลอ้างอิง	- Architects' Data p.235

รวมพื้นที่ส่วนงานบริหารโครงการได้ 235.71 ตร.ม.

2. อาคารพยาบาล

2.1 ส่วนงานจิตวิทยาและพัฒนาการเด็ก 8.00 ตร.ม.

- ส่วนทำงานหัวหน้าฝ่าย

จำนวนผู้ใช้	- หัวหน้าฝ่าย 1 คน
อัตราส่วนพื้นที่	- พื้นที่ 4.00 ตร.ม./คน
สรุปพื้นที่ใช้สอย	- พื้นที่ส่วนทำงาน = 4.00 ตร.ม.

ข้อมูลอ้างอิง - Architects' Data p.235

- ส่วนงานเจ้าหน้าที่งานจิตวิทยาและพัฒนาการเด็ก

จำนวนผู้ใช้ - หัวหน้าฝ่าย 1 คน
อัตราส่วนพื้นที่ - พื้นที่ 4.00 ตร.ม./คน
สรุปพื้นที่ใช้สอย - พื้นที่ส่วนทำงาน = 4.00 ตร.ม.
ข้อมูลอ้างอิง - Architects' Data p.235

2.2 ส่วนงานรักษาพยาบาล

66.50 ตร.ม.

- พื้นที่พักคอย

จำนวนผู้ใช้ - นางพยาบาล และผู้ช่วย 3 คน
- เด็กประมาณ 4-8 คน
อัตราส่วนพื้นที่ - พื้นที่ 18.00 - 27.00 ตร.ม./ห้อง
สรุปพื้นที่ใช้สอย - พื้นที่ส่วนทำงาน = 18.00 ตร.ม.
ข้อมูลอ้างอิง - Design of Long-Term Care Facilities p.70

- ห้องพยาบาล

จำนวนผู้ใช้ - เด็กประมาณ 7-11 คน
อัตราส่วนพื้นที่ - พื้นที่ 32.40 - 40.50 ตร.ม./ห้อง
สรุปพื้นที่ใช้สอย - พื้นที่ส่วนทำงาน = 40.50 ตร.ม.
ข้อมูลอ้างอิง - Design of Long-Term Care Facilities p.70

- ส่วนงานพยาบาล

จำนวนผู้ใช้ - พยาบาล 1 คน
- ผู้ช่วยพยาบาล 1 คน
อัตราส่วนพื้นที่ - พื้นที่ 4.00 ตร.ม./คน
สรุปพื้นที่ใช้สอย - พื้นที่ส่วนทำงาน 4.00 x2 = 8.00 ตร.ม.
ข้อมูลอ้างอิง - Architects' Data p.235

2.3 ส่วนงานโภชนาการ

4.00 ตร.ม.

- ส่วนทำงานเจ้าหน้าที่งานโภชนาการ

จำนวนผู้ใช้	- เจ้าหน้าที่งานโภชนาการ 1 คน	
อัตราส่วนพื้นที่	- พื้นที่ 4.00 ตร.ม./คน	
สรุปพื้นที่ใช้สอย	- พื้นที่ส่วนทำงาน	= 4.00 ตร.ม.
ข้อมูลอ้างอิง	- Architects' Data p.235	

รวมพื้นที่ส่วนดูแลสุขภาพ และรักษาพยาบาลได้

78.50 ตร.ม.

3. กลุ่มงานสังคมสงเคราะห์ ประกอบด้วย

3.1 ส่วนโถงพักคอย

13.50 ตร.ม.

- ส่วนพักคอย

จำนวนผู้ใช้	- ผู้มาติดต่อโครงการ 4-6 คน	
อัตราส่วนพื้นที่	- พื้นที่ 1.35-2.25 ตร.ม./คน	
สรุปพื้นที่ใช้สอย	- พื้นที่ส่วนพักคอย 2.25x6	= 13.50 ตร.ม.
ข้อมูลอ้างอิง	- Design of Long-Term Care Facilities p.105	

3.2 งานพินิจ และวิเคราะห์

8.00 ตร.ม.

- ห้องทำงานหัวหน้าฝ่าย

จำนวนผู้ใช้	- หัวหน้าฝ่าย 1 คน	
อัตราส่วนพื้นที่	- พื้นที่ 4.00 ตร.ม./คน	
สรุปพื้นที่ใช้สอย	- พื้นที่ส่วนทำงาน	= 4.00 ตร.ม.
ข้อมูลอ้างอิง	- Architects' Data p.235	

- ส่วนทำงานเจ้าหน้าที่งานพินิจ และวิเคราะห์

จำนวนผู้ใช้	- เจ้าหน้าที่งานพินิจ และวิเคราะห์ 1 คน	
อัตราส่วนพื้นที่	- พื้นที่ 4.00 ตร.ม./คน	
สรุปพื้นที่ใช้สอย	- พื้นที่ส่วนทำงาน	= 4.00 ตร.ม.

ข้อมูลอ้างอิง

- Architects' Data p.235

3.3 งานสงเคราะห์เด็กในครอบครัว

8.00 ตร.ม.

- ส่วนทำงานเจ้าหน้าที่งานสงเคราะห์เด็กในครอบครัว

จำนวนผู้ใช้ - เจ้าหน้าที่งานสงเคราะห์เด็กในครอบครัว 2 คน

อัตราส่วนพื้นที่ - พื้นที่ 4.00 ตร.ม./คน

สรุปพื้นที่ใช้สอย - พื้นที่ส่วนทำงาน 4.00 x2 = 8.00 ตร.ม.

ข้อมูลอ้างอิง - Architects' Data p.235

3.4 งานครอบครัวอุปถัมภ์

8.00 ตร.ม.

- ส่วนทำงานเจ้าหน้าที่งานครอบครัวอุปถัมภ์

จำนวนผู้ใช้ - เจ้าหน้าที่งานครอบครัวอุปถัมภ์ 2 คน

อัตราส่วนพื้นที่ - พื้นที่ 4.00 ตร.ม./คน

สรุปพื้นที่ใช้สอย - พื้นที่ส่วนทำงาน 4.00 x2 = 8.00 ตร.ม.

ข้อมูลอ้างอิง - Architects' Data p.235

รวมพื้นที่ส่วนงานสังคมสงเคราะห์ได้

37.50 ตร.ม.

4. อาคารการศึกษา และการฝึกอาชีพ ประกอบด้วย

4.1 ส่วนการศึกษา เยาวชนมัธยม

816.04 ตร.ม.

- ห้องฝึกการพัฒนาการ เตรียมอนุบาล

จำนวนผู้ใช้ - เด็กภายในโครงการประมาณ 30 คน

อัตราส่วนพื้นที่ - พื้นที่ 16 ตร.ม./ห้อง ห้องละ 15 คน มีจำนวน 2 ห้อง

สรุปพื้นที่ใช้สอย - ห้องฝึกการพัฒนาการ 16.00 x2 = 32.00 ตร.ม.

ข้อมูลอ้างอิง - ประมาณการตามความเหมาะสม

- ห้องเรียนชั้นอนุบาล 1-3

จำนวนผู้ใช้ - เด็กภายในโครงการประมาณ 47 คน

อัตราส่วนพื้นที่ - พื้นที่ 20.00 ตร.ม./ห้อง ห้องละ 15 คน มีจำนวน 4 ห้อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- สรุปพื้นที่ใช้สอย - พื้นที่ห้องเรียนชั้นอนุบาล $20.00 \times 3 = 60.00$ ตร.ม.
 ข้อมูลอ้างอิง - ประมาณการตามความเหมาะสม

-ห้องเรียน

- จำนวนผู้ใช้ - เด็กภายในโครงการประมาณ 80 คน
 อัตราส่วนพื้นที่ - พื้นที่ 1.93 ตร.ม./คน ห้องละ 16 คน มีจำนวน 5 ห้อง
 สรุปพื้นที่ใช้สอย - พื้นที่ห้องเรียน $(1.93 \times 16) \times 8 = 247.04$ ตร.ม.
 ข้อมูลอ้างอิง - Building Planning & Design Standard

- ห้องสมุด

- จำนวนผู้ใช้ - เด็กภายในโครงการประมาณ 80 คน
 อัตราส่วนพื้นที่ - พื้นที่ 2.25 ตร.ม./คน
 สรุปพื้นที่ใช้สอย - พื้นที่ห้องสมุด $2.25 \times 80 = 180.00$ ตร.ม.
 ข้อมูลอ้างอิง - Building Planning & Design Standard

- ห้องโสตทัศนศึกษา

- จำนวนผู้ใช้ - เด็กภายในโครงการประมาณ 45-50 คน
 อัตราส่วนพื้นที่ - พื้นที่ 0.9 ตร.ม./คน ห้องละ 15-20 คน มีจำนวน 3 ห้อง
 สรุปพื้นที่ใช้สอย - พื้นที่ห้องโสตทัศนศึกษา $(0.90 \times 20) \times 3 = 54.00$ ตร.ม.
 ข้อมูลอ้างอิง - Building Planning & Design Standard

- ห้องสร้างสรรคีวิต

- จำนวนผู้ใช้ - เด็กภายในโครงการประมาณ 45 คน
 อัตราส่วนพื้นที่ - พื้นที่ 5.4 ตร.ม./คน ห้องละ 15 คน มีจำนวน 3 ห้อง
 สรุปพื้นที่ใช้สอย - พื้นที่ห้องสร้างสรรคีวิต $(5.40 \times 15) \times 3 = 243.00$ ตร.ม.
 ข้อมูลอ้างอิง - Building Planning & Design Standard

4.2 ส่วนการฝึกอบรมอาชีพ

577.00 ตร.ม.

- แปลงเพาะปลูกเกษตรกรรม

- จำนวนผู้ใช้ - เด็กภายในโครงการประมาณ 81 คน
- อัตราส่วนพื้นที่ - พื้นที่ 15 ตร.ม./แปลง จำนวน 10 แปลง
- บ่อเลี้ยงพันธุ์ปลา ขนาด 4.00x4.00x1.50 เมตร จำนวน 4 บ่อ
- สรุปพื้นที่ใช้สอย - พื้นที่แปลงเพาะปลูกเกษตรกรรม $(15 \times 10) + (4 \times 4) \times 4 = 214.00$ ตร.ม.
- ข้อมูลอ้างอิง - ประมาณตามความเหมาะสม

- โรงเกษตร

- จำนวนผู้ใช้ - เด็กภายในโครงการประมาณ 81 คน
- อัตราส่วนพื้นที่ - ห้องเก็บเครื่องมือ 32 ตร.ม.
- ห้องเก็บเมล็ดพันธุ์พืช 12 ตร.ม.
- ห้องงั่ว 16 ตร.ม.
- สรุปพื้นที่ใช้สอย - พื้นที่โรงเกษตร $32 + 12 + 16 = 60.00$ ตร.ม.
- ข้อมูลอ้างอิง - ประมาณตามความเหมาะสม

- โรงปฏิบัติงานช่างเชื่อมโลหะ

- จำนวนผู้ใช้ - เด็กภายในโครงการประมาณ 11 คน
- อัตราส่วนพื้นที่ - พื้นที่ 6.00 ตร.ม/คน
- สรุปพื้นที่ใช้สอย - พื้นที่โรงปฏิบัติงานช่างเชื่อมโลหะ $6.00 \times 11 = 66.00$ ตร.ม.
- ข้อมูลอ้างอิง - ประมาณตามความเหมาะสม

- โรงปฏิบัติงานช่างไม้

- จำนวนผู้ใช้ - เด็กภายในโครงการประมาณ 15 คน
- อัตราส่วนพื้นที่ - พื้นที่ 6 ตร.ม/คน.
- สรุปพื้นที่ใช้สอย - พื้นที่โรงปฏิบัติงานช่างไม้ $6.00 \times 15 = 90.00$ ตร.ม.
- ข้อมูลอ้างอิง - ประมาณตามความเหมาะสม

- ห้องตัดเย็บเสื้อผ้า

จำนวนผู้ใช้	- เด็กภายในโครงการประมาณ 15 คน
อัตราส่วนพื้นที่	- พื้นที่ 3.00 ตร.ม./คน
สรุปพื้นที่ใช้สอย	- พื้นที่ห้องตัดเย็บเสื้อผ้า 3.00x15 = 45.00 ตร.ม.
ข้อมูลอ้างอิง	- ประมาณตามความเหมาะสม

- ห้องเรียนตัดผม

จำนวนผู้ใช้	- เด็กภายในโครงการประมาณ 15 คน
อัตราส่วนพื้นที่	- พื้นที่ 3.00 ตร.ม./คน
สรุปพื้นที่ใช้สอย	- พื้นที่ห้องเรียนตัดผม 3.00x15 = 45.00 ตร.ม.
ข้อมูลอ้างอิง	- ประมาณตามความเหมาะสม

- ห้องฝึกดนตรี

จำนวนผู้ใช้	- เด็กภายในโครงการประมาณ 14 คน
อัตราส่วนพื้นที่	- พื้นที่ 3.00 ตร.ม./คน
สรุปพื้นที่ใช้สอย	- พื้นที่ห้องฝึกดนตรี 3.00x14 = 42.00 ตร.ม.
ข้อมูลอ้างอิง	- ประมาณตามความเหมาะสม

- ห้องเรียนงานประดิษฐ์

จำนวนผู้ใช้	- เด็กภายในโครงการประมาณ 2-5 คน
อัตราส่วนพื้นที่	- พื้นที่ 3.00 ตร.ม.
สรุปพื้นที่ใช้สอย	- พื้นที่ห้องเรียนงานประดิษฐ์ 3.00x5 = 15.00 ตร.ม.
ข้อมูลอ้างอิง	- ประมาณตามความเหมาะสม

4.3 ส่วนทำงานครูผู้สอน

52.00 ตร.ม.

- ห้องทำงานครู

จำนวนผู้ใช้	- ครูผู้สอน 13 คน
อัตราส่วนพื้นที่	- พื้นที่ 4.00 ตร.ม./คน
สรุปพื้นที่ใช้สอย	- พื้นที่ห้องทำงานครู 4.00x13 = 52.00 ตร.ม.

ข้อมูลอ้างอิง

- Building Planning & Design Standard

4.4 ห้องน้ำ

45.92 ตร.ม.

- ห้องน้ำ

จำนวนผู้ใช้

- นักเรียนชาย 2 ห้อง

- นักเรียนหญิง 2 ห้อง

อัตราส่วนพื้นที่

- พื้นที่สำหรับ อ่างล้างมือ = 0.90 ตร.ม./อ่าง

โถส้วม = 2.25 ตร.ม./ที่

โถปัสสาวะ = 0.51 ตร.ม./ที่

พื้นที่ส่วนห้องน้ำชายประกอบด้วย อ่างล้างมือ 3 อ่าง, โถส้วม 2 ที่, โถปัสสาวะ 2 ที่

คิดเป็นพื้นที่ $(0.90 \times 3) + (2.25 \times 2) + (0.51 \times 2) = 8.22$ ตร.ม.

รวมCirculation 30% = 10.68 ตร.ม.

ห้องน้ำหญิงประกอบด้วย อ่างล้างมือ 3 อ่าง, โถส้วม 3 ที่

คิดเป็นพื้นที่ $(0.90 \times 3) + (2.25 \times 3) = 9.45$ ตร.ม.

รวมCirculation 30% = 12.28 ตร.ม.

สรุปพื้นที่ใช้สอย - พื้นที่ห้องน้ำ $(10.68 + 12.28) \times 2 = 45.92$ ตร.ม.

ข้อมูลอ้างอิง - จากการคำนวณ

รวมพื้นที่ส่วนงานด้านการศึกษา และการฝึกอาชีพได้	1393.04 ตร.ม.
---	---------------

5. กลุ่มบริการ ประกอบด้วย

5.1 ส่วนบริการ

157.50 ตร.ม.

- โรงอาหาร

จำนวนผู้ใช้

- เด็กจำนวนประมาณ 80 คน

อัตราส่วนพื้นที่

- พื้นที่ 1.20 ตร.ม./คน

สรุปพื้นที่ใช้สอย

- พื้นที่ส่วนทำงาน $1.20 \times 80 = 96.00$ ตร.ม.

ข้อมูลอ้างอิง

- Architects' Data p.142

- โรงอาหารสำหรับบุคลากร

จำนวนผู้ใช้	- บุคลากรภายในโครงการประมาณ 40 คน
อัตราส่วนพื้นที่	- พื้นที่ 1.20 ตร.ม./คน
สรุปพื้นที่ใช้สอย	- พื้นที่ส่วนทำงาน 1.20 x 40 = 48.00 ตร.ม.
ข้อมูลอ้างอิง	- Architects' Data p.142

- บริเวณล้างมือ

จำนวนผู้ใช้	- ประมาณ 15 คน
อัตราส่วนพื้นที่	- พื้นที่ 0.90 ตร.ม./คน
สรุปพื้นที่ใช้สอย	- พื้นที่ส่วนทำงาน 0.90 x 15 = 13.50 ตร.ม.
ข้อมูลอ้างอิง	- Architects' Data p.142
5.2 ส่วนที่พักพนักงาน	47.58 ตร.ม.

- ส่วนที่พักพนักงาน

จำนวนผู้ใช้	- พนักงาน 15 คน
อัตราส่วนพื้นที่	- พื้นที่ 16.00 ตร.ม.
สรุปพื้นที่ใช้สอย	- พื้นที่ส่วนที่พักพนักงาน = 16.00 ตร.ม.
ข้อมูลอ้างอิง	- ประมาณตามความเหมาะสม

- ห้องเปลี่ยนเครื่องแต่งกาย และห้องน้ำ

จำนวนผู้ใช้	- พนักงาน 15 คน
อัตราส่วนพื้นที่	- พื้นที่สำหรับ
	อ่างล้างมือ = 0.90 ตร.ม./อ่าง
	โถส้วม = 2.25 ตร.ม./ที่
	โถปัสสาวะ = 0.51 ตร.ม./ที่
	ส่วนเปลี่ยนเครื่องแต่งกาย = 3.00 ตร.ม./ที่

พื้นที่ส่วนห้องน้ำชายประกอบด้วย อ่างล้างมือ 2 อ่าง, โถส้วม 1 ที่, โถปัสสาวะ 2 ที่, ส่วนเปลี่ยนเครื่องแต่งกาย 1 ที่

คิดเป็นพื้นที่	$(0.90 \times 2) + (2.25 \times 1) + (0.51 \times 2) + 3.00$	= 8.07 ตร.ม.
	รวมCirculation 30%	= 10.49 ตร.ม.

ห้องนำหญิงประกอบด้วย อ่างล้างมือ 2 อ่าง, โถส้วม 2 ที่, ส่วนเปลี่ยนเครื่องแต่งกาย 1 ที่
คิดเป็นพื้นที่ $(0.90 \times 2) + (2.25 \times 2) + 3.00$ = 9.3 ตร.ม

รวมCirculation 30% = 12.09 ตร.ม.

สรุปพื้นที่ใช้สอย - พื้นที่ห้องน้ำ 10.49+12.09 = 22.58 ตร.ม.

ข้อมูลอ้างอิง - จากการคำนวณ

- ห้องเก็บของ

จำนวนผู้ใช้ -

อัตราส่วนพื้นที่ - พื้นที่ 9.00 ตร.ม.

สรุปพื้นที่ใช้สอย - พื้นที่ห้องเก็บของ = 9.00 ตร.ม.

ข้อมูลอ้างอิง - ประเมินตามความเหมาะสม

5.3 งานยานพาหนะ 57.00 ตร.ม.

- โรงรถ

จำนวนผู้ใช้ - รถยนต์ประจำโครงการ 2 คัน

อัตราส่วนพื้นที่ - พื้นที่ 48 ตร.ม.

สรุปพื้นที่ใช้สอย - พื้นที่โรงรถ = 48.00 ตร.ม.

ข้อมูลอ้างอิง - ประเมินตามความเหมาะสม

- ห้องเก็บอุปกรณ์ซ่อมบำรุงรถยนต์

จำนวนผู้ใช้ -

อัตราส่วนพื้นที่ - พื้นที่ 9.00 ตร.ม.

สรุปพื้นที่ใช้สอย - พื้นที่ห้องเก็บอุปกรณ์ซ่อมบำรุงรถยนต์ = 9.00 ตร.ม.

ข้อมูลอ้างอิง - ประเมินตามความเหมาะสม

5.4 งานครัว 79.00 ตร.ม.

- ห้องครัว ปรงอาหาร

จำนวนผู้ใช้	- คนครัว 5 คน	
อัตราส่วนพื้นที่	- พื้นที่ 35.00 ตร.ม.	
สรุปพื้นที่ใช้สอย	- พื้นที่ห้องครัว	= 35.00 ตร.ม.
ข้อมูลอ้างอิง	- ประมาณตามความเหมาะสม	

- ส่วนเตรียมอาหาร

จำนวนผู้ใช้	- คนครัว 2-3 คน	
อัตราส่วนพื้นที่	- พื้นที่ 18.00 ตร.ม.	
สรุปพื้นที่ใช้สอย	- พื้นที่ส่วนเตรียมอาหาร	= 18.00 ตร.ม.
ข้อมูลอ้างอิง	- ประมาณตามความเหมาะสม	

- ส่วนล้างจาน

จำนวนผู้ใช้	- คนครัว 2 คน	
อัตราส่วนพื้นที่	- พื้นที่ 15.00 ตร.ม.	
สรุปพื้นที่ใช้สอย	- พื้นที่ส่วนล้างจาน	= 15.00 ตร.ม.
ข้อมูลอ้างอิง	- ประมาณตามความเหมาะสม	

- ส่วนเก็บอาหาร

จำนวนผู้ใช้	- คนครัว 2 คน	
อัตราส่วนพื้นที่	- พื้นที่ 5.00 ตร.ม.	
สรุปพื้นที่ใช้สอย	- พื้นที่ส่วนเก็บอาหาร	= 5.00 ตร.ม.
ข้อมูลอ้างอิง	- ประมาณตามความเหมาะสม	

- ห้องเก็บอุปกรณ์

จำนวนผู้ใช้	- คนครัว 2 คน	
อัตราส่วนพื้นที่	- พื้นที่ 6.00 ตร.ม.	
สรุปพื้นที่ใช้สอย	- พื้นที่ห้องเก็บอุปกรณ์	= 6.00 ตร.ม.
ข้อมูลอ้างอิง	- ประมาณตามความเหมาะสม	

5.5 งานซักล้าง

73.00 ตร.ม.

- ห้องซักกรีด

- จำนวนผู้ใช้ - พนักงานซักกรีด 2 คน
- อัตราส่วนพื้นที่ - พื้นที่ 40.00 ตร.ม.
- สรุปพื้นที่ใช้สอย - พื้นที่ห้องซักกรีด = 40.00 ตร.ม.
- ข้อมูลอ้างอิง - ประมาณตามความเหมาะสม

- ลานซักล้าง

- จำนวนผู้ใช้ - พนักงานทำความสะอาด 2 คน
- อัตราส่วนพื้นที่ - พื้นที่ 15.00 ตร.ม.
- สรุปพื้นที่ใช้สอย - พื้นที่ลานซักล้าง = 15.00 ตร.ม.
- ข้อมูลอ้างอิง - ประมาณตามความเหมาะสม

- ห้องเก็บอุปกรณ์ทำความสะอาด

- จำนวนผู้ใช้ - พนักงานทำความสะอาด 2 คน
- อัตราส่วนพื้นที่ - พื้นที่ 9.00 ตร.ม.
- สรุปพื้นที่ใช้สอย - พื้นที่ห้องเก็บอุปกรณ์ทำความสะอาด = 9.00 ตร.ม.
- ข้อมูลอ้างอิง - ประมาณตามความเหมาะสม

- ห้องเก็บขยะ

- จำนวนผู้ใช้ - พนักงานทำความสะอาด 2 คน
- อัตราส่วนพื้นที่ - พื้นที่ 9.00 ตร.ม.
- สรุปพื้นที่ใช้สอย - พื้นที่ห้องเก็บขยะ = 9.00 ตร.ม.
- ข้อมูลอ้างอิง - ประมาณตามความเหมาะสม

5.6 งานดูแลรักษาความปลอดภัย

12.00 ตร.ม.

- ป้อมยาม

- จำนวนผู้ใช้ - พนักงานดูแลรักษาความปลอดภัย 2 คน
อัตราส่วนพื้นที่ - พื้นที่ 6.00 ตร.ม.
สรุปพื้นที่ใช้สอย - พื้นที่ป้อมยาม 6.00x2 = 12.00 ตร.ม.
ข้อมูลอ้างอิง - ประมาณตามความเหมาะสม

5.7 งานอาคารสถานที่

20.00 ตร.ม.

- บ้านพักคนดูแลสถานที่

- จำนวนผู้ใช้ - บ้านพักพนักงาน 1 หลัง
อัตราส่วนพื้นที่ - พื้นที่ 20.00 ตร.ม./หลัง
สรุปพื้นที่ใช้สอย - พื้นที่บ้านพักคนดูแลสถานที่ 20.00 = 20.00 ตร.ม.
ข้อมูลอ้างอิง - ประมาณตามความเหมาะสม

5.8 งานซ่อมบำรุง

31.00 ตร.ม.

- ห้องเครื่อง

- จำนวนผู้ใช้ - พนักงานงานระบบ 1 คน
อัตราส่วนพื้นที่ - พื้นที่ 9.00 ตร.ม.
สรุปพื้นที่ใช้สอย - พื้นที่ห้องเครื่อง = 9.00 ตร.ม.
ข้อมูลอ้างอิง - ประมาณตามความเหมาะสม

- ส่วนทำงานเจ้าหน้าที่งานระบบ

- จำนวนผู้ใช้ - พนักงานงานระบบ 1 คน
อัตราส่วนพื้นที่ - พื้นที่ 4.00 ตร.ม.
สรุปพื้นที่ใช้สอย - พื้นที่ทำงานเจ้าหน้าที่งานระบบ = 4.00 ตร.ม.
ข้อมูลอ้างอิง - ประมาณตามความเหมาะสม

- ห้องทำงานเจ้าหน้าที่ซ่อมบำรุง

- จำนวนผู้ใช้ - พนักงานซ่อมบำรุง 1 คน
อัตราส่วนพื้นที่ - พื้นที่ 9.00 ตร.ม.

สรุปพื้นที่ใช้สอย - พื้นที่ห้องทำงานเจ้าหน้าที่ซ่อมบำรุง = 9.00 ตร.ม.
 ข้อมูลอ้างอิง - ประมาณตามความเหมาะสม

- ห้องเก็บของ

จำนวนผู้ใช้ - พนักงานซ่อมบำรุง 1 คน
 อัตราส่วนพื้นที่ - พื้นที่ 9.00 ตร.ม.
 สรุปพื้นที่ใช้สอย - พื้นที่ห้องเก็บของ = 9.00 ตร.ม.
 ข้อมูลอ้างอิง - ประมาณตามความเหมาะสม

รวมพื้นที่ส่วนงานกลุ่มบริการได้	477.08 ตร.ม.
---------------------------------	--------------

6 ส่วนที่พักอาศัยเด็ก ประกอบด้วย

6.1 โรงนอนสำหรับเด็กอายุแรกเกิด - 6 ปี 701.52 ตร.ม.

- ส่วนนอน

จำนวนผู้ใช้ - เด็กภายในโครงการ 140 คน
 อัตราส่วนพื้นที่ - พื้นที่ 1.94 ตร.ม./คน
 สรุปพื้นที่ใช้สอย - พื้นที่ส่วนนอน $1.94 \times 140 = 271.60$ ตร.ม.
 ข้อมูลอ้างอิง - ตามข้อกำหนดสถานรับเลี้ยงเด็ก

- ส่วนพื้นที่นั่งเล่น และรับประทานอาหาร

จำนวนผู้ใช้ - เด็กภายในโครงการ 140 คน
 อัตราส่วนพื้นที่ - พื้นที่ 1.12 ตร.ม./คน
 สรุปพื้นที่ใช้สอย - พื้นที่นั่งเล่น $1.12 \times 140 = 156.80$ ตร.ม.
 ข้อมูลอ้างอิง - ประมาณตามความเหมาะสม

- ส่วนพักแม่บ้าน และพี่เลี้ยง

จำนวนผู้ใช้	- แม่บ้าน และพี่เลี้ยง 50 คน	
อัตราส่วนพื้นที่	- พื้นที่ 56.00 ตร.ม	
สรุปพื้นที่ใช้สอย	- พื้นที่ส่วนพักแม่บ้าน และพี่เลี้ยง	= 56.00 ตร.ม.
ข้อมูลอ้างอิง	- ประมาณตามความเหมาะสม	

- ส่วนเตรียมอาหาร และขนนม

จำนวนผู้ใช้	- แม่บ้าน และพี่เลี้ยง 1-2 คน	
อัตราส่วนพื้นที่	- พื้นที่ 10.00 ตร.ม	
สรุปพื้นที่ใช้สอย	- พื้นที่ส่วนเตรียมอาหาร และขนนม	= 10.00 ตร.ม.
ข้อมูลอ้างอิง	- ประมาณตามความเหมาะสม	

- ส่วนซักล้าง

จำนวนผู้ใช้	- แม่บ้าน และพี่เลี้ยง 2-3 คน	
อัตราส่วนพื้นที่	- พื้นที่ 12.00 ตร.ม	
สรุปพื้นที่ใช้สอย	- พื้นที่ส่วนซักล้าง	= 12.00 ตร.ม.
ข้อมูลอ้างอิง	- ประมาณตามความเหมาะสม	

- ห้องน้ำ และบริเวณแต่งตัว

จำนวนผู้ใช้	- เด็กจำนวน 10 คน จำนวน 4 ห้อง	
อัตราส่วนพื้นที่	- พื้นที่สำหรับ	
	อ่างล้างมือ	= 0.90 ตร.ม./อ่าง
	โถล้างม	= 2.25 ตร.ม./ที่
	โถปัสสาวะ	= 0.51 ตร.ม./ที่
	ที่อาบน้ำ	= 1.44 ตร.ม./คน
	ส่วนแต่งตัว	= 1.44 ตร.ม./คน

พื้นที่ส่วนห้องน้ำประกอบด้วย อ่างล้างมือ 3 อ่าง, โถล้างม 2 ที่, โถปัสสาวะ 3 ที่, ที่อาบน้ำสำหรับ 10 คน, ส่วนแต่งตัวสำหรับ 10 คน

คิดเป็นพื้นที่ $(0.90 \times 3) + (2.25 \times 2) + (0.51 \times 3) + (1.44 \times 10) + (1.44 \times 10) = 37.53$ ตร.ม.

รวมCirculation 30% = 48.78 ตร.ม.

พื้นที่ส่วนห้องน้ำชายประกอบด้วย อ่างล้างมือ 3 อ่าง, โถส้วม 3 ที่, โถปัสสาวะ 3 ที่, ที่อาบน้ำ สำหรับ 3 คน

คิดเป็นพื้นที่	$(0.90 \times 3) + (2.25 \times 3) + (0.51 \times 3) + (1.44 \times 3)$	= 15.3 ตร.ม.
	รวมCirculation 30%	= 19.89 ตร.ม.
สรุปพื้นที่ใช้สอย	- พื้นที่ห้องน้ำ	19.89×14 = 278.46 ตร.ม.
ข้อมูลอ้างอิง	- ประมาณตามความเหมาะสม	

6.3 ส่วนกิจกรรมและเล่นนันทนาการ 1,500.00 ตร.ม.

- สนามเด็กเล่น

จำนวนผู้ใช้	- เด็ก 150-175 คน	
อัตราส่วนพื้นที่	- พื้นที่ 400.00 ตร.ม.	
สรุปพื้นที่ใช้สอย	- พื้นที่สนามเด็กเล่น	= 400.00 ตร.ม.
ข้อมูลอ้างอิง	- ประมาณตามความเหมาะสม	

- ลานอเนกประสงค์

จำนวนผู้ใช้	- เด็ก 100 คน	
อัตราส่วนพื้นที่	- พื้นที่ 9.00 ตร.ม./คน	
สรุปพื้นที่ใช้สอย	- พื้นที่ลานอเนกประสงค์	9.00×100 = 900.00 ตร.ม.
ข้อมูลอ้างอิง	- Building Planning & Design Standard	

- ห้องจัดแสดงนิทรรศการ

จำนวนผู้ใช้	- เด็ก 100 คน	
อัตราส่วนพื้นที่	- พื้นที่ 200.00 ตร.ม.	
สรุปพื้นที่ใช้สอย	- พื้นที่หอประชุมอเนกประสงค์	= 200.00 ตร.ม.
ข้อมูลอ้างอิง	- ประมาณตามความเหมาะสม	

รวมพื้นที่ส่วนที่พักอาศัยเด็ก	3,481.68 ตร.ม.
-------------------------------	----------------

7. ส่วนพื้นที่จอดรถ ประกอบด้วย

- ที่จอดรถบุคลากรภายในโครงการ

จำนวนผู้ใช้	- จำนวนรถบุคลากร 30 คัน		
อัตราส่วนพื้นที่	- พื้นที่ 12.50 ตร.ม./คัน(จอดทำมุม 90 องศา)		
สรุปพื้นที่ใช้สอย	- พื้นที่ที่จอดรถบุคลากร	12.50x30	= 375.00 ตร.ม.
ข้อมูลอ้างอิง	- ตามเทศบัญญัติพื้นที่จอดรถ		

- ที่จอดรถผู้มาเยี่ยม หรือผู้มาติดต่อโครงการ

จำนวนผู้ใช้	- จำนวนรถบุคลากร 15 คัน		
อัตราส่วนพื้นที่	- พื้นที่ 12.50 ตร.ม./คัน(จอดทำมุม 90 องศา)		
สรุปพื้นที่ใช้สอย	- พื้นที่ที่จอดรถผู้มาติดต่อโครงการ	12.50x15	= 187.50 ตร.ม.
ข้อมูลอ้างอิง	- ตามเทศบัญญัติพื้นที่จอดรถ		

- ที่จอดรถฝ่ายบริการ

จำนวนผู้ใช้	- จำนวนรถฝ่ายบริการ 2 คัน		
อัตราส่วนพื้นที่	- พื้นที่ 24.00 ตร.ม./คัน(จอดทำมุม 90 องศา)		
สรุปพื้นที่ใช้สอย	- พื้นที่ที่จอดรถผู้มาติดต่อโครงการ	24.00x2	= 48.00 ตร.ม.
ข้อมูลอ้างอิง	- ตามเทศบัญญัติพื้นที่จอดรถ		

รวมพื้นที่ส่วนที่จอดรถ	610.50 ตร.ม.
------------------------	--------------

3.5.2 สรุปพื้นที่ใช้สอยโครงการ

รวมพื้นที่ส่วนงานบริหารโครงการได้	235.71	ตร.ม.
รวมพื้นที่ส่วนดูแลสุขภาพ และรักษาพยาบาลได้	78.50	ตร.ม.
รวมพื้นที่ส่วนงานสังคมสงเคราะห์ได้	37.50	ตร.ม.
รวมพื้นที่ส่วนงานด้านการศึกษา และการฝึกอาชีพได้	1393.04	ตร.ม.
รวมพื้นที่ส่วนงานกลุ่มบริการได้	477.08	ตร.ม.
รวมพื้นที่ส่วนที่พักอาศัยเด็ก	3,481.68	ตร.ม.
รวมพื้นที่โครงการ	235.71+78.50+37.50+1393.04+477.08+3481.68 =	5703.51 ตร.ม.

	รวมCirculation 30%	= 7414.56	ตร.ม.
รวมพื้นที่ส่วนที่จอดรถ		610.50	ตร.ม.
	รวมCirculation 50%	= 915.75	ตร.ม.
รวมพื้นที่ใช้สอยโครงการทั้งหมด	7414.56 + 915.75	= 8330.31	ตร.ม.
สรุปพื้นที่โดยประมาณก่อนการออกแบบ		= 8330.31	ตร.ม.

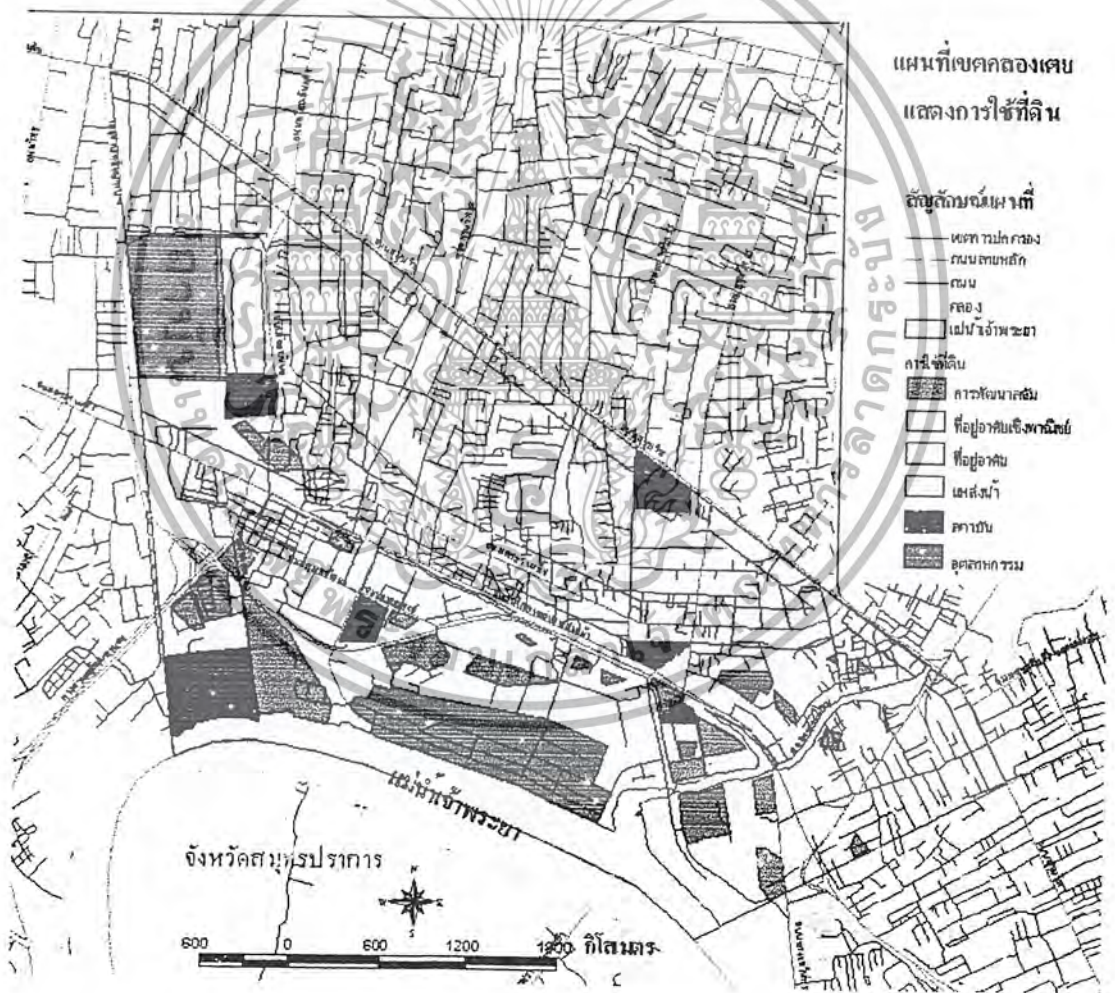

บทที่ 4

การศึกษาข้อมูลพื้นฐานของที่ตั้งโครงการ

4.1 ความสัมพันธ์ระหว่างโครงการกับที่ตั้งโครงการ

โครงการนี้ได้เลือกพื้นที่ในเขตคลองเตยเพื่อเป็นการรองรับปัญหาส่วนหนึ่งที่เกิดขึ้น คือ เด็กที่ขาดการดูแล ด้วยโอกาสทางการศึกษาในชุมชนแออัดบริเวณนั้น นอกจากนี้เขตที่อยู่ศูนย์กลางเมือง สะดวกต่อการคมนาคม มีการบริการด้านสาธารณูปโภคและการสาธารณสุขพร้อม

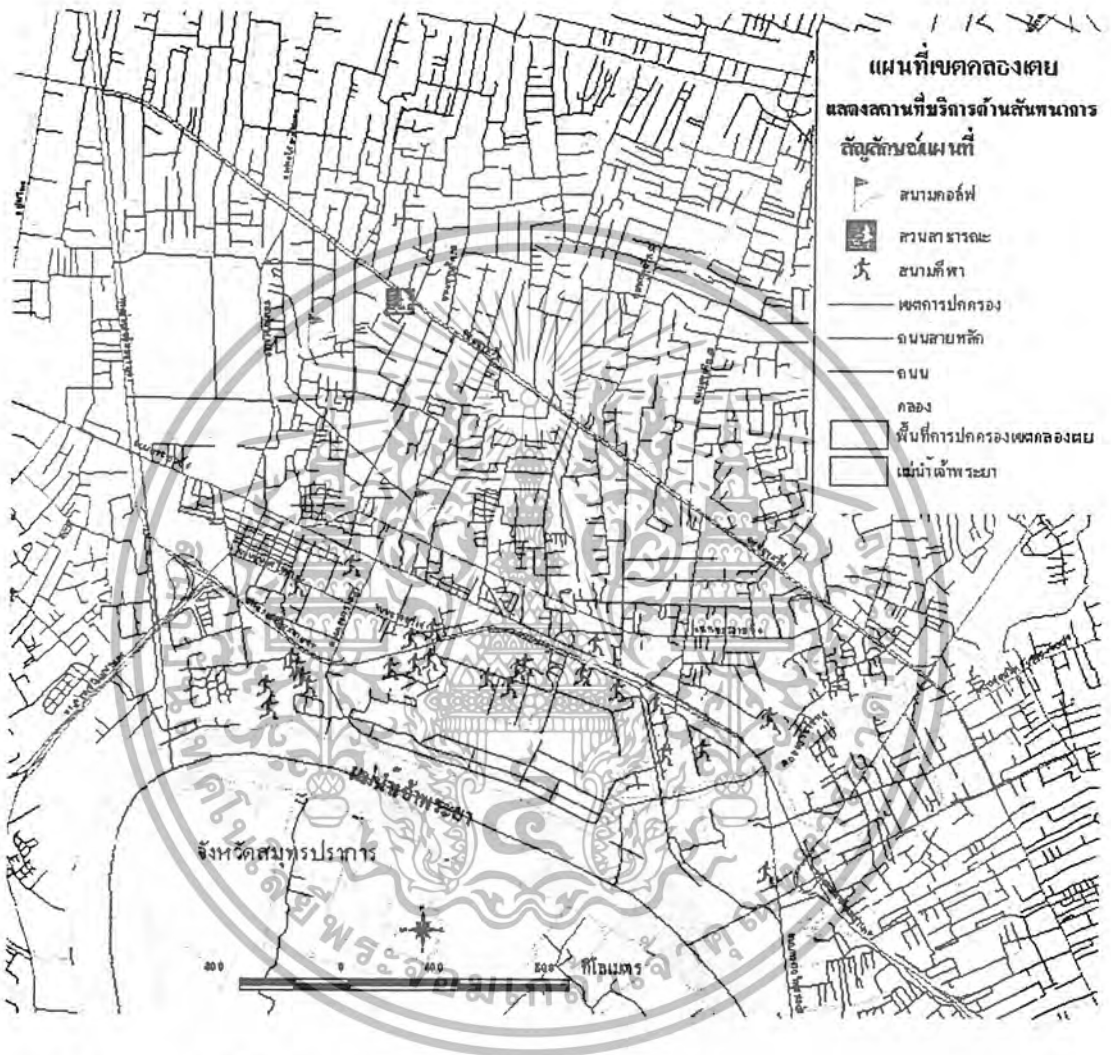

แผนที่ 4.1/1 แสดงการใช้ที่ดินเขตคลองเตย

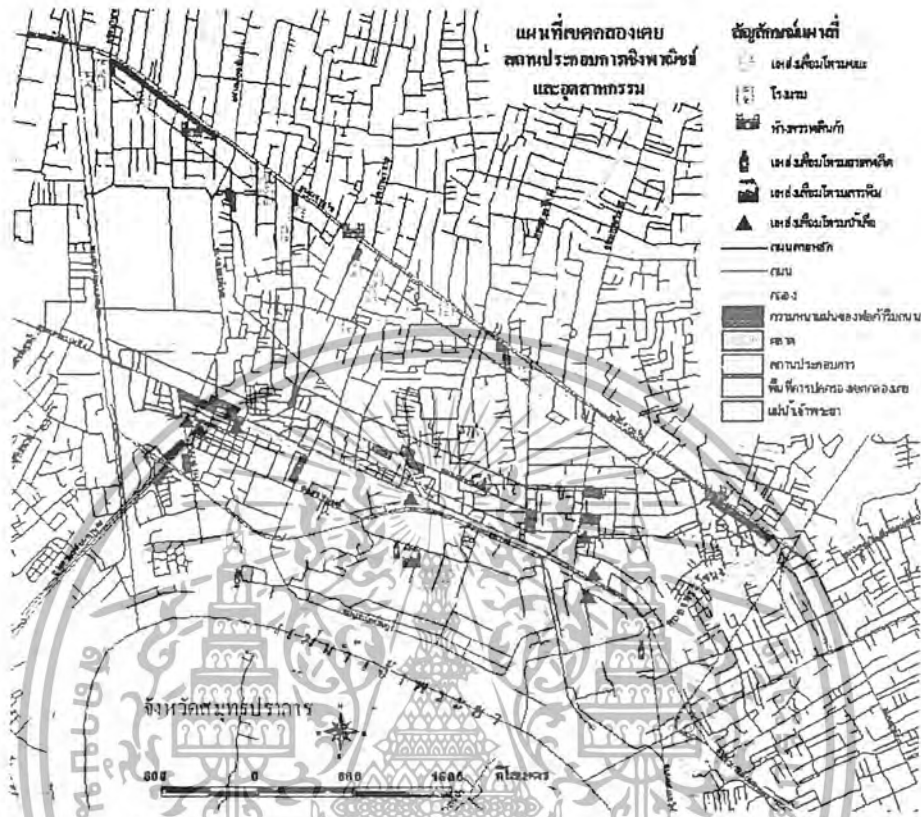
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีกาไปใช้

แผนที่ 4.1/3 แสดงการสาธารณูปการในเขตคลองเตย

แผนที่ 4.1/4 แสดงพื้นที่ส่วนสันตนาการในเขตคลองเตย

แผนที่ 4.1/5 แสดงพื้นที่สถานประกอบการ แหล่งอุตสาหกรรม และแหล่งเสื่อมโทรม

4.2 การวิเคราะห์และพิจารณาเลือกที่ตั้งโครงการ

4.2.1 หลักการพิจารณาเลือกที่ตั้งโครงการ

หลักการในการพิจารณาเลือกที่ตั้งโครงการพอจะสรุปได้ดังนี้

1. ลักษณะทางกายภาพของที่ดิน

- ลักษณะของดินควรเป็นที่ค่อนข้างราบ หรือมีความชันของพื้นที่ค่อนข้างน้อย
- ที่ตั้งไม่ควรมีปัญหาทางด้านอุทกภัย และควรมีมาตรการป้องกันน้ำท่วมอย่างมี

ประสิทธิภาพ

2. ตำแหน่งที่ตั้ง

- ควรอยู่ใกล้ส่วนบริการสาธารณะ และส่วนสาธารณูปการ เช่น ร้านค้า, โรงเรียน

โรงพยาบาล, วัด เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการ 97 ไปใช้

- พื้นที่ต้องมีขนาดเพียงพอสำหรับโครงการ สามารถขยายพื้นที่ภายนอกทำกิจกรรมพักผ่อนได้ สามารถรองรับการขยายตัวในอนาคตได้

3. การเข้าถึงโครงการ

- ที่ตั้งต้องมีเส้นทางคมนาคมที่เข้าถึงได้สะดวกไม่ซับซ้อน

- การเดินทางต้องมาได้โดยสะดวก

4. ระบบสาธารณูปโภค และสาธารณูปการ

- มีสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน เช่น น้ำประปา ไฟฟ้า โทรศัพท์

- มีสาธารณูปการ เช่น โรงพยาบาล โรงเรียน สถานีตำรวจ เป็นต้น ที่สามารถเข้าถึงได้สะดวก

5. สภาพแวดล้อม

- ห่างจากการรบกวนจากสภาวะแวดล้อมที่เป็นพิษ ไม่อยู่ใกล้แหล่งเสื่อมโทรม โรงงานอุตสาหกรรม ไม่มีเสียงรบกวน และไม่มีมลภาวะต่างที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ

- ที่ตั้งโครงการไม่ควรมีมลภาวะทางอากาศ และเสียง ที่จะสร้างความรำคาญให้แก่ผู้ใช้โครงการ

- สภาพแวดล้อมในปัจจุบันของที่ตั้งโครงการไม่ควรพลุกพล่าน หรือมีการสัญจรรอบด้าน หรืออยู่ใกล้อาคารสาธารณะ ศูนย์การค้า เพราะจะทำให้เสียความเป็นส่วนตัว

6. การคาดการณ์สภาพแวดล้อมในอนาคต

- ในอนาคต โครงการที่สร้างขึ้นในบริเวณที่กว้างขวางเพียงพอที่โครงการอาจทำให้สูญเสียความเป็นส่วนตัวได้ ดังนั้นในการเลือกที่ตั้งโครงการควรที่จะเลือกที่ตั้งที่มีอัตราการเสี่ยงในเรื่องนี้น้อยที่สุด

7. สภาพชุมชนใกล้เคียง

- ชุมชนที่อยู่อาศัยบริเวณใกล้เคียง ต้องไม่มีสภาพที่แออัดจนเกินไป และต้องไม่เกิดผลเสียต่อโครงการ

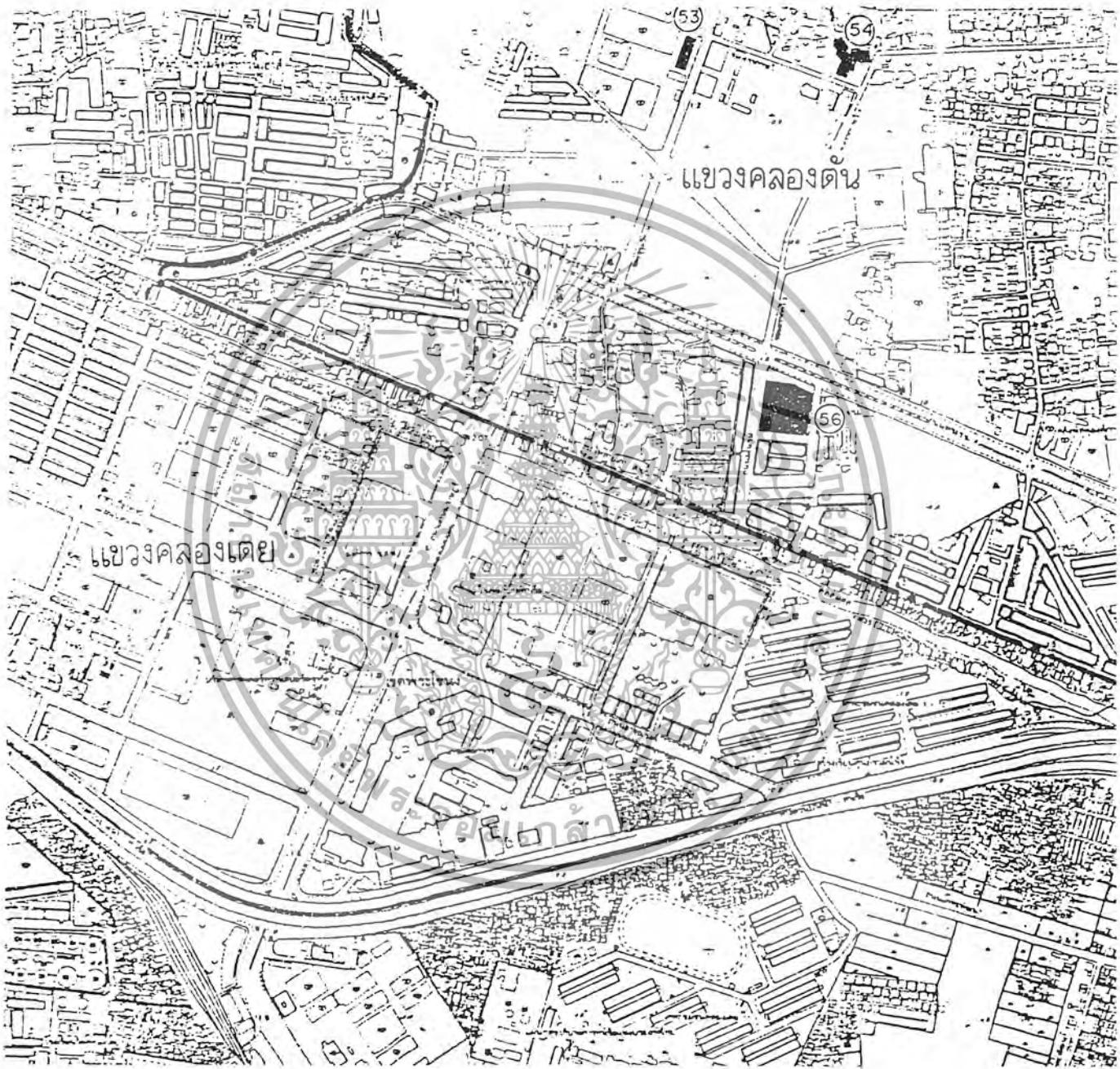
- ชุมชนบริเวณนั้นไม่ควรมีโรงงานอุตสาหกรรม

8. มุมมองของที่ตั้งโครงการ

- มุมมองของที่ตั้งควรที่จะมองเห็นได้ชัดเจน ไม่อยู่ในสภาพที่ถูกบดบัง ซึ่งมุมมองที่ดีเป็นการสร้างความประทับใจ การจดจำและการเข้าถึงโครงการได้ง่าย รวมทั้งสร้างความสง่าให้แก่โครงการ

4.2.2 ที่ตั้งโครงการ

โครงการนี้ได้เลือกที่ตั้งไว้บริเวณเขตคลองเตย ซึ่งได้ทำการเลือกที่ตั้งโครงการไว้ 2 ที่ด้วยกัน โดยตั้งอยู่ที่แขวงคลองเตย และแขวงคลองตัน ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้คือ

รูปภาพที่ 4.2/1 แสดงที่ตั้งโครงการ 2 ที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีก 99 นำไปใช้

1. ที่ตั้งโครงการที่ 1

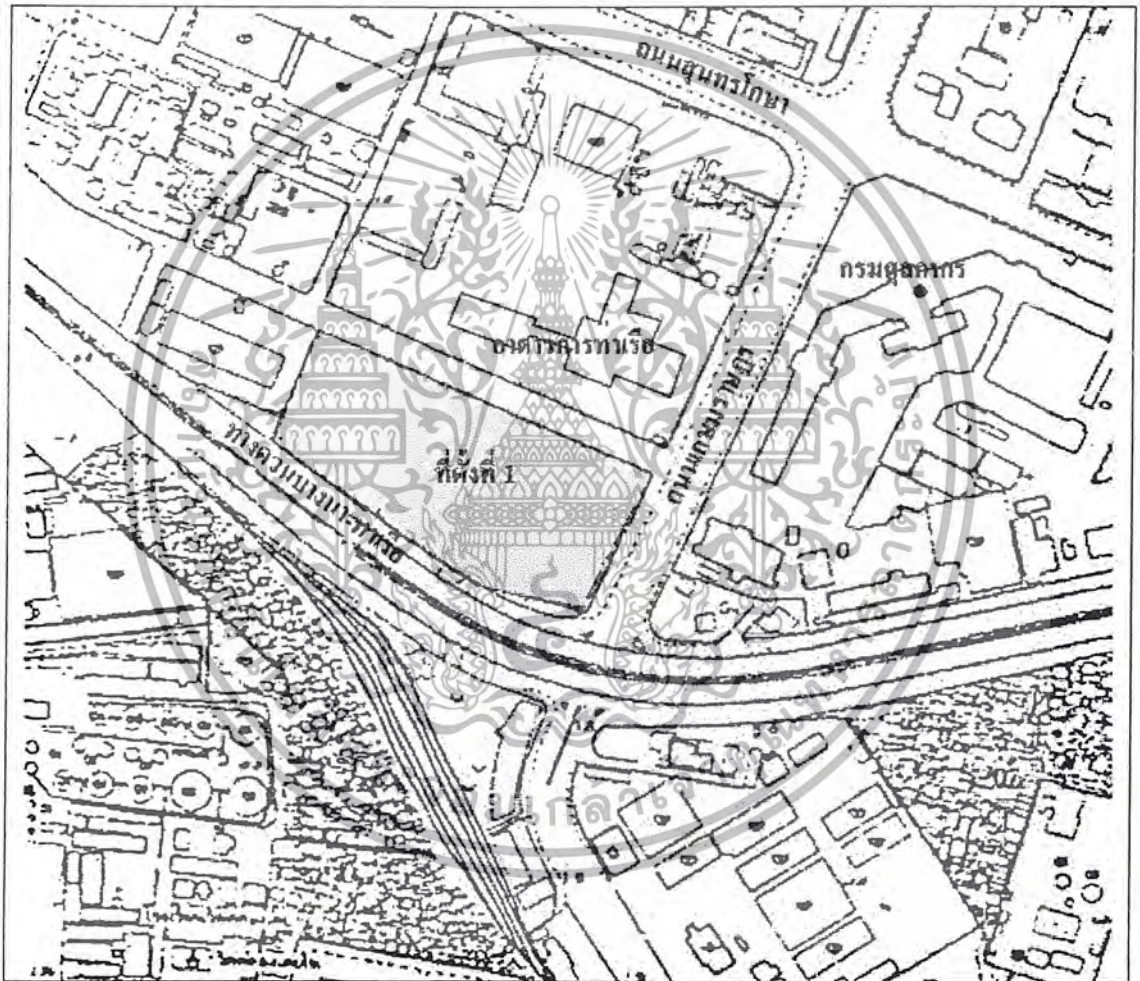
อาณาเขตติดต่อ

ด้านหน้า ติดกับถนนเกษมราษฎร์ อยู่ตรงข้ามกับกรมศุลกากร

ด้านหลัง ติดกับคลังพัสดุทโยปกรณ์และการขนส่ง แผนกรับ-ส่งอุปกรณ์ต่างประเทศ

ด้านซ้าย ติดกับถนนซอย และอาคารการทำเรือแห่งประเทศไทย

ด้านขวา ติดกับทางด่วนบางนา-ท่าเรือ

รูปภาพที่ 4.2/2 แสดงที่ตั้งโครงการที่ 1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีกา100ไปใช้

รายละเอียดของที่ตั้ง

- ที่เป็นที่ราบ
1. เป็นพื้นที่มีอาคารซึ่งเป็นโกดังสินค้าร้างปราศจากการใช้งานตั้งอยู่ ลักษณะพื้นที่
 2. สามารถเข้าถึงโครงการได้โดยตรงจากถนนเกษมราษฎร์ ซึ่งเป็นถนนสายหลัก
 3. มีความพร้อมทางด้านสาธารณูปโภค
 4. อยู่ห่างจากแหล่งโรงงานอุตสาหกรรมพอสมควร
 5. เป็นพื้นที่ที่มีความเป็นส่วนตัวพอสมควร เนื่องจากอยู่ใกล้แหล่งท่าเรือขนส่งสินค้า
จึงการสัญจรเบาบาง ส่วนมากเป็นรถขนส่งสินค้า แต่มีทางด่วนผ่านทางด้านขวาของโครงการ
 6. มุมของที่ตั้งสามารถมองเห็นได้ชัดเจน

รูปภาพที่ 4.2/3 แสดงทัศนียภาพบริเวณด้านหน้าของที่ตั้งที่ 1

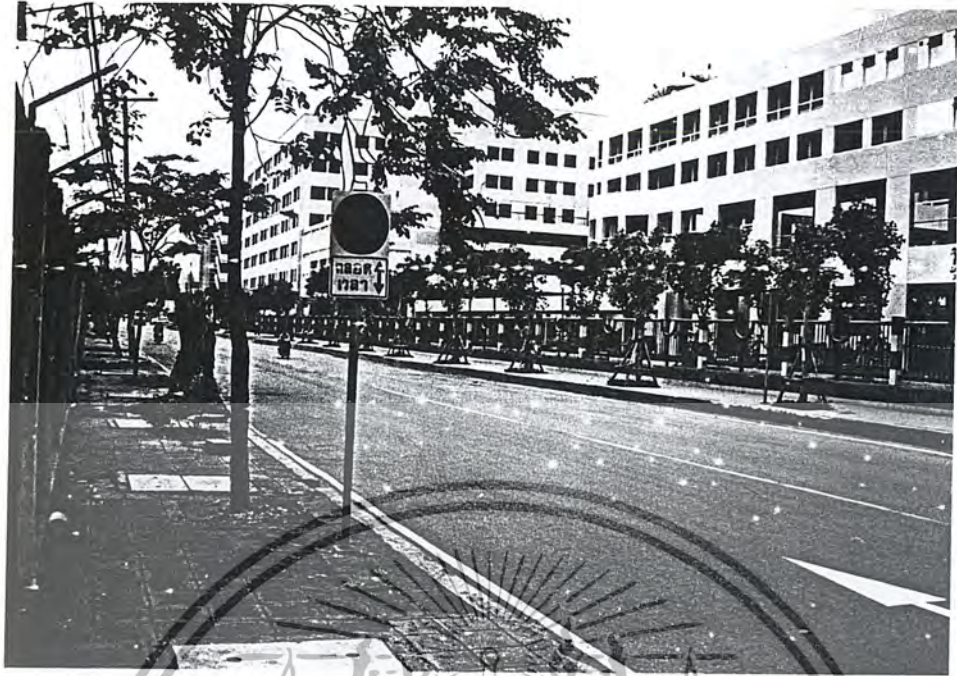

รูปภาพที่ 4.2/4 แสดงทัศนียภาพบริเวณด้านข้างของที่ตั้งที่ 1

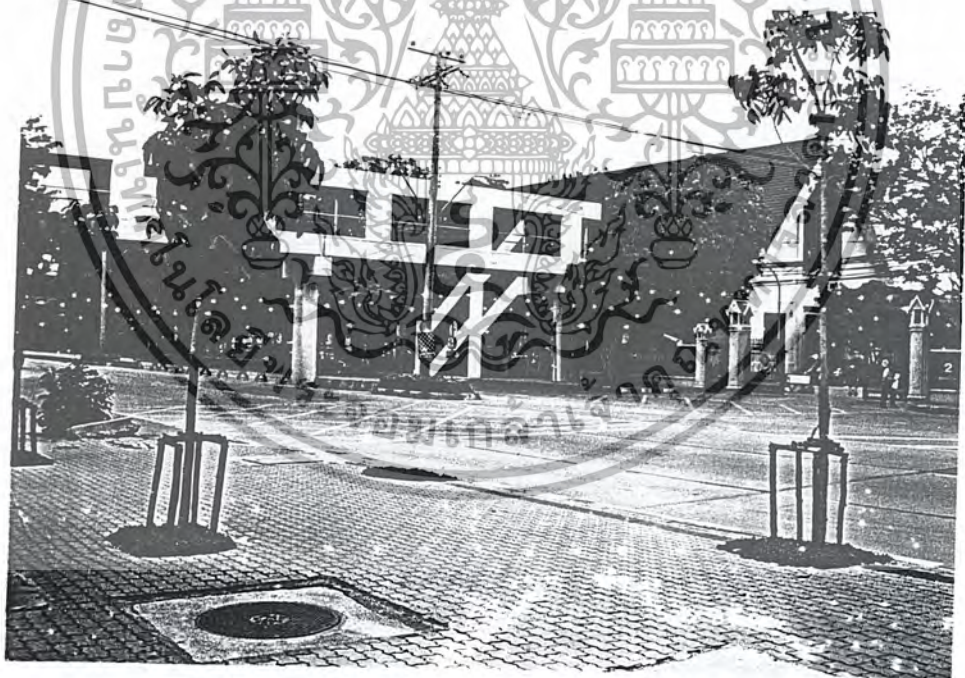

รูปภาพที่ 4.2/5 แสดงทัศนียภาพทางด่วนบางนา-ท่าเรือบริเวณด้านข้างของที่ตั้งที่ 1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปภาพที่ 4.2/6 แสดงทัศนียภาพอาคารการทำเรือบริเวณด้านข้างที่ตั้งที่ 1

รูปภาพที่ 4.2/7 แสดงทัศนียภาพอาคารกรมศุลกากรบริเวณตรงข้ามด้านหน้าที่ตั้งที่ 1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีกา103ไปใช้

2. ที่ตั้งที่โครงการ 2

อาณาเขตติดต่อ

ด้านหน้า ติดกับถนนพระราม 4 อยู่ตรงข้ามกับอาคารมโนรม

ด้านหลัง สนามฝึกซ้อมกอล์ฟ

ด้านซ้าย ติดกับอาคารห้องแถว

ด้านขวา ติดกับห้างคาร์ฟูล

รูปภาพที่ 4.2/8 แสดงที่ตั้งโครงการที่ 2

รายละเอียดของที่ตั้ง

1. เป็นพื้นที่ว่างปราศจากสิ่งก่อสร้าง ลักษณะพื้นที่เป็นที่ราบ
2. สามารถเข้าถึงโครงการได้โดยตรงจากถนนพระราม 4 ซึ่งเป็นถนนสายหลัก
3. มีความพร้อมทางด้านสาธารณูปโภค
4. อยู่ห่างจากแหล่งโรงงานอุตสาหกรรมมาก
5. เป็นพื้นที่ที่มีความเป็นส่วนตัวน้อย เนื่องจากอยู่ติดถนนพระราม 4 ซึ่งมีความ

พลุกพล่านสูงมาก

6. มุมของที่ตั้งสามารถมองเห็นได้ชัดเจนปานกลาง เพราะมีสิ่งปลูกสร้างขนาดทั้ง
ซ้าย-ขวา และนอกจากนี้บริเวณพื้นที่โครงการเป็นที่ตั้งของอาคารสูงหลายหลัง

รูปภาพที่ 4.2/9 แสดงทัศนียภาพบริเวณด้านหน้าที่ตั้งที่ 2

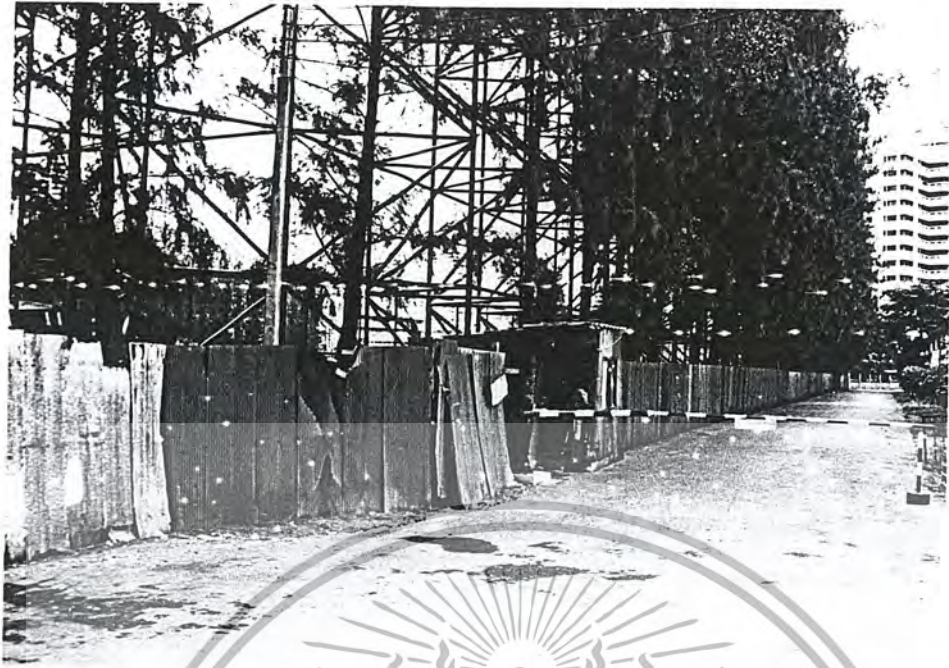

รูปภาพที่ 4.2/10 แสดงทัศนียภาพภายในที่ตั้งที่ 2

รูปภาพที่ 4.2/11 แสดงอาคารมโนรมบริเวณตรงข้ามที่ตั้งที่ 2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีโอกาสนำไปใช้

รูปภาพที่ 4.2/12 แสดงสนามฝึกกอล์ฟบริเวณด้านหลังของที่ตั้งที่ 2

4.2.3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบเลือกที่ตั้งโครงการ

การวิเคราะห์ที่ตั้งโครงการจะพิจารณาจากหลักต่างๆที่กล่าวข้างต้น ตัดสินตามความสำคัญ(เกรด 4 สำคัญมากที่สุด, เกรด 3 สำคัญมาก, เกรด 2 สำคัญปานกลาง, เกรด 1 สำคัญน้อย) ดังแสดงในตารางที่ 4.2.3/1

ตารางที่ 4.2.3/1 แสดงการวิเคราะห์เปรียบเทียบเลือกที่ตั้งโครงการ

หลักการที่ใช้พิจารณา	ความสำคัญ	ที่ตั้งที่ 1		ที่ตั้งที่ 2	
		เกรด	คะแนน	เกรด	คะแนน
1. ลักษณะทางกายภาพ - พื้นที่ราบ ขนาดของพื้นที่	2	4	8	3	6
2. ตำแหน่งที่ตั้ง - ใกล้สวนบริการสาธารณะ และ สาธารณูปการ	4	4	16	3	12
3 การเข้าถึงโครงการ - ความสะดวกในการเข้าถึง สภาพการจราจร	3	4	12	3	9

หลักการที่ใช้พิจารณา	ความ สำคัญ	ที่ตั้งที่ 1		ที่ตั้งที่ 2	
		เกรด	คะแนน	เกรด	คะแนน
4. สาธารณูปโภค - ไฟฟ้า น้ำประปา โทรศัพท์	4	3	12	4	16
5. สภาพแวดล้อม - ไม่พสกพล่าน มลภาวะน้อย ไม่มีแหล่ง เสื่อมโทรม	4	3	12	3	12
6. การคาดการณ์ในอนาคต - โครงสร้างที่สร้างขึ้นใกล้เคียงไม่ส่งผล กระทบต่อโครงการ	2	3	6	2	4
7. ชุมชนใกล้เคียง - ไม่มีแหล่งเสื่อมโทรม	3	3	9	4	12
8. มุมมองของที่ตั้ง - เห็นได้ชัดเจนไม่ถูกบดบัง	3	3	9	2	6
รวม			84		77

4.2.4 สรุปการเลือกที่ตั้งโครงการ

จากการวิเคราะห์เปรียบเทียบเลือกที่ตั้งโครงการซึ่งผลคะแนนที่ได้ที่ตั้งโครงการที่ 1 มีความเหมาะสมที่จะเป็นที่ตั้งโครงการมากกว่าที่ตั้งที่ 2 ดังนั้นจึงเลือกที่ตั้งที่ 1 เป็นที่ตั้งในการออกแบบโครงการ

4.3 การศึกษารายละเอียดที่ตั้งโครงการ

4.3.1 ที่ตั้งและอาณาเขตของโครงการ

ที่ตั้งของโครงการอยู่ที่ แขวงคลองเตย เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร มีเนื้อที่ขนาดประมาณ 24,480 ตร.ม.

4.3.2 การเข้าถึงโครงการ

การเข้าถึงโครงการนั้นเส้นทางที่สามารถเข้าถึงโครงการได้คือ ถนนเกษมราษฎร์ เป็นถนนสายหลักมีปริมาณรถค่อนข้างต่ำ เชื่อมต่อกับถนนสุนทรโกษาซึ่งเป็นถนนสายรอง และถนนพระราม 4 ได้

4.3.3 การพิจารณารายละเอียดสิ่งแวดล้อม

1. สภาพแวดล้อม

ที่ตั้งโครงการอยู่ในบริเวณแหล่งเสื่อมโทรม แต่สภาพแวดล้อมโดยรอบของที่ตั้งนั้นไม่มีปัญหาทางด้านมลพิษ เนื่องจากทางด้านหน้า และทางด้านข้างของที่ตั้งเป็นอาคารทางราชการคือ อาคารกรมศุลกากร และอาคารการทำเรือแห่งประเทศไทย ซึ่งมีการจัดภูมิทัศน์ที่ร่มรื่น เป็นตัวคั่นแหล่งมลพิษเหล่านั้นไว้ได้ส่วนหนึ่ง บริเวณโดยรอบโครงการจึงมีความสงบ อากาศค่อนข้างดี

2. สภาพการจราจร

การจราจรบริเวณหน้าโครงการคลองเตยดี ปริมาณรถค่อนข้างต่ำ ถนนเกษมราษฎร์หน้าโครงการเป็นถนนแบบวิงสองช่องทาง มีทั้งหมด 6 เลน (ข้างละ 3 เลน) พื้นผิวการจราจรอยู่ในสภาพที่ดี

3. ระบบสาธารณูปโภค และสาธารณูปการ

ในส่วนระบบสาธารณูปโภคนั้นมี ระบบไฟฟ้า ระบบประปา ระบบโทรศัพท์ พร้อมสะดวกต่อการดำเนินการด้านต่างๆ

ในส่วนสาธารณูปการที่ตั้งโครงการอยู่ใกล้กับ โรงพยาบาลท่าเรือ สถานีตำรวจทางด่วน โรงเรียนท่าเรือวิทยา โรงเรียนวัดคลองเตยโน และสนามกีฬาอีกหลายแห่งในบริเวณรอบโครงการ

บทที่ 5

การศึกษาอาคารตัวอย่าง

5.1 อาคารภายในประเทศ

5.1.1 สถานสงเคราะห์เด็กอ่อนพญาไท

เป็นหน่วยงานหนึ่งของกรมประชาสงเคราะห์ซึ่งก่อตั้งขึ้นมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2496 เป็นหน่วยงานแรกที่ทำให้การเลี้ยงดูเด็กกำพร้าที่ถูกทอดทิ้ง และครอบครัวประสบปัญหาทั้งเด็กชายและเด็กหญิง อายุตั้งแต่แรกเกิดถึง 5 ปี ในพื้นที่จังหวัดภาคกลาง โดยมีหลักเกณฑ์ในการรับอุปการะคือ

- เด็กที่ถูกทอดทิ้งตามโรงพยาบาล หรือสถานที่สาธารณะ
- เด็กที่ครอบครัวแตกแยก กำพร้าไร้ที่พึ่งพิง
- เด็กเร่ร่อน พลัดหลง
- เด็กที่ครอบครัวไม่สามารถให้การเลี้ยงดูได้อย่างเหมาะสม

วัตถุประสงค์

สถานสงเคราะห์เด็กอ่อนพญาไท ทำหน้าที่เป็นสถานคุ้มครองชั่วคราวให้แก่เด็ก ในระหว่างการติดตามสืบหาเพื่อส่งเด็กคืนสู่ครอบครัวเดิม หรือจัดหาครอบครัวทดแทนให้กับเด็ก มุ่งเน้นให้เด็กได้รับการเลี้ยงดูอย่างเหมาะสม มีพัฒนาการรอบด้านสมวัย

ลักษณะการให้บริการ

- ให้การเลี้ยงดู ให้นม อาหารเสริม และอาหารที่เหมาะสมตามวัย สถานที่อยู่อาศัยสะอาด มีแม่บ้านและพี่เลี้ยงดูแลให้ความรักและความอบอุ่นอย่างใกล้ชิด

- ให้การสังคมสงเคราะห์ จัดทำทะเบียนประวัติเด็ก ส่งเด็กกลับคืนสู่ครอบครัวเดิม ดำเนินโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กให้ได้มีการเรียนรู้เชิงสังคม เต็มโตเป็นคนมีคุณธรรม ตลอดจนเตรียมความพร้อมของเด็กก่อนส่งไปอยู่ในครอบครัวทดแทน

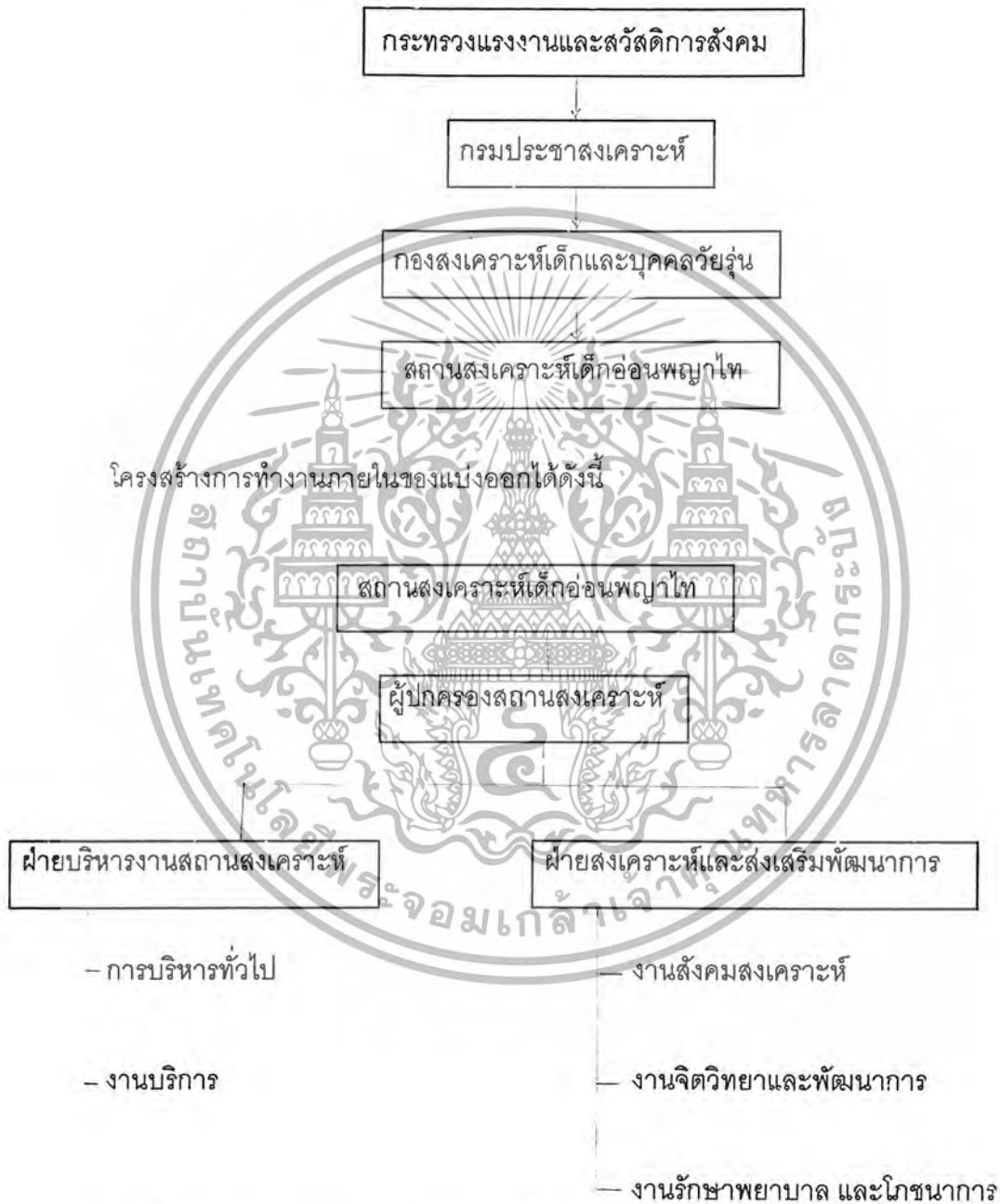
- ให้การรักษาพยาบาล และโภชนาการ เน้นการป้องกัน แก้ไข และบำบัดรักษาปัญหาสุขภาพอนามัยของเด็ก การให้วัคซีนสร้างภูมิคุ้มกันโรค การดูแลเรื่องสุขภาพ อนามัยและภาวะโภชนาการ มีเจ้าหน้าที่พยาบาลปฏิบัติงานตลอด 24 ชั่วโมง

- ให้การส่งเสริมพัฒนาการเด็ก โดยนักพัฒนาการเด็กแบ่งกลุ่มจัดกิจกรรมเสริมพัฒนาการตามช่วงวัย ได้แก่ พัฒนาการทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม และบุคลิกภาพที่เหมาะสมตามวัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีโอกาสนำไปใช้

โครงสร้างการทำงาน

โครงสร้างการทำงานภายนอกที่ลักษณะหน่วยงานที่สถานสงเคราะห์เด็กอ่อนพญาไทขึ้น
ตรงแบ่งได้ตามลำดับดังนี้

ฝ่ายบริหารงานสถานสงเคราะห์ประกอบด้วย

1. งานบริหารทั่วไป แบ่งเป็น 4 ส่วนได้แก่
- 1.1 ส่วนวางแผนโครงการ มีหน้าที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีก111นำไปใช้

- กำหนดวัตถุประสงค์แผนงานโครงการ
- จัดทำแผนงานงบประมาณประจำปีส่งกรมประชาสงเคราะห์
- จัดทำผลการพิจารณาขึ้นเงินเดือนประจำปี
- จัดทำโครงการพัฒนาบุคลากรบริการขั้นพื้นฐาน
- สรุปรายงานผลการปฏิบัติประจำปี

1.2 ส่วนงานธุรการ มีหน้าที่

- รับส่งหนังสือราชการ
- โต้ตอบหนังสือราชการ
- รายงานกิจการประจำเดือน
- รวบรวมเอกสารหลักฐานของข้าราชการ และเจ้าหน้าที่

1.3 ส่วนงานบัญชีและการเงิน มีหน้าที่

- เบิกจ่ายเงินงบประมาณ
- จัดทำงบประมาณประจำปี
- จัดลงบัญชี
- รับส่งเงินนอกงบ และเงินบริจาค
- รายงานด้านการเงินและบัญชีส่งกรมกรมประชาสงเคราะห์ และสตง.
- จัดทำเอกสารเกี่ยวกับการเงิน

ทุกเดือน

1.4 ส่วนงานวัสดุครุภัณฑ์ มีหน้าที่

- จัดซื้อจัดจ้างพัสดุครุภัณฑ์ประจำเดือน
- รับจ่ายพัสดุประจำเดือน
- ดำเนินงานด้านครุภัณฑ์ที่ดิน และสิ่งก่อสร้าง
- ตรวจสอบพัสดุครุภัณฑ์ประจำปี
- จำหน่ายครุภัณฑ์สิ้นปีงบประมาณ

2. งานบริการ แบ่งเป็น 5 ส่วนได้แก่

2.1 ส่วนงานยานพาหนะ

2.2 ส่วนงานครัว

2.3 ส่วนงานดูแลรักษาความปลอดภัย

2.4 ส่วนงานอาคารสถานที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.5 ส่วนงานซัพพอก

ฝ่ายสงเคราะห์และส่งเสริมพัฒนาการ ประกอบด้วย

1. งานสังคมสงเคราะห์ มีหน้าที่

- รับ-จำหน่ายเด็ก
- จัดทำทะเบียนราษฎร
- จัดทำประวัติเด็ก
- พิจารณาวินิจฉัยแก้ไขปัญหาเด็กร่วมกับทีมงาน
- จัดสวัสดิการ และดูแลสวัสดิภาพทั่วไปของเด็ก
- จัดกิจกรรมตามประเพณีให้แก่เด็ก
- จัดหาคูครอบครัวทดแทนแก่เด็ก
- จัดทัศนศึกษาออกสถานที่
- เยี่ยมบ้านและติดตามประวัติเด็ก
- ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- ให้คำแนะนำปรึกษากับผู้มาติดต่อ

2. งานจิตวิทยาและพัฒนาการเด็ก มีหน้าที่

- ทดสอบเชาว์ปัญญาเด็ก
- ติดต่อประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการทดสอบเชาว์ปัญญาเด็ก
- แก้ไขปัญหาพฤติกรรม และอารมณ์ร่วมกับทีมงาน
- วางแผนในการกระตุ้นส่งเสริมพัฒนาการร่วมกับทีมงาน
- จัดทำรายงานบันทึกประวัติเด็กด้านสติปัญญา อารมณ์ พฤติกรรม
- วางแผนจัดกิจกรรมพัฒนาการ กระตุ้นการพัฒนาการ
- เตรียมความพร้อมอย่างรอบด้านแก่เด็ก
- แก้ไขปัญหาพัฒนาการอย่างรอบด้านแก่เด็ก
- ร่วมกับทีมงานทำแผนการศึกษาเด็กเฉพาะราย
- ประเมินผลและติดตามผลการพัฒนาเด็ก
- จัดกิจกรรมและนันทนาการ

3. งานรักษาพยาบาลและโภชนาการ มีหน้าที่

- ตรวจสุขภาพทั่วไป และให้ภูมิคุ้มกันโรค
- รักษาพยาบาล และให้ความรู้ด้านสาธารณสุข

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีโอกาสนำไปใช้

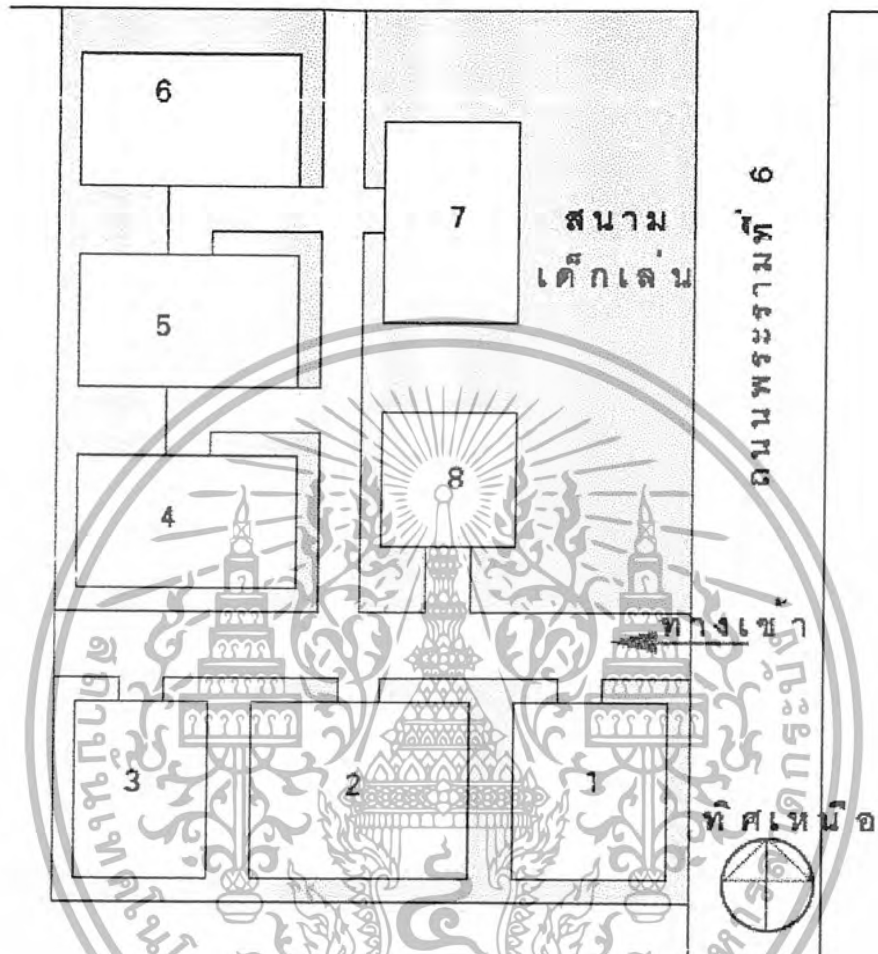
- จัดส่งผู้ป่วยไปรับการตรวจรักษาตามโรงพยาบาลต่างๆ และติดตามผล
- ประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในด้านการป้องกันรักษาโรค
- ประสานงานทั้งภาครัฐและเอกชนในการรักษาพยาบาล และศึกษาดูงาน
- ดูแลการสุขภาพิบาลและอนามัยในสถานสงเคราะห์
- ดูแลสุขภาพอนามัยทั่วไป และสุขภาพจิตของเด็ก
- รับผิดชอบด้านการโภชนาการสำหรับเด็ก
- จัดนม และอาหารเสริมตามวัยของเด็ก เน้นการได้สารอาหารครบถ้วน

และปริมาณที่เพียงพอ

- ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดทำตารางอาหาร ตรวจสอบคุณภาพอาหาร และให้ความรู้ทางโภชนาการ
 - ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในกรณีเด็กมีปัญหาขาดสารอาหาร และมีโภชนาการที่บกพร่อง
- องค์ประกอบหลักของโครงการ
สถานสงเคราะห์เด็กอ่อนพญาไทประกอบด้วย
- อาคารสำหรับเป็นที่พักเด็กแบ่งเป็นที่พักสำหรับเด็กปกติแยกตามอายุ และที่พักสำหรับเด็กที่ติดเชื้อโรคเอดส์
 - อาคารอำนวยการ ซึ่งชั้นล่างเป็นส่วนทำงานของฝ่ายบริหารงานโครงการ โรงอาหาร และชั้นบนเป็นส่วนโรงนอนของเด็กส่วนหนึ่ง
 - อาคารพัฒนาการ ซึ่งเป็นส่วนทำงานฝ่ายสงเคราะห์และส่งเสริมพัฒนาการ ประกอบด้วยส่วนทำงาน ห้องประชุม-สัมมนา และห้องเตรียมความพร้อมสำหรับเด็กอายุ 4-5 ปี
 - อาคารพัสดุ เป็นส่วนเก็บพัสดุต่างๆของโครงการในชั้นล่าง และเป็นโรงนอนของเด็กในส่วนชั้นบน
 - อาคารพุทธชาติ เป็นส่วนพยาบาล และเป็นบ้านพักของเด็กที่ติดเชื้อโรคเอดส์
 - ศาลาเฉลิมพระเกียรติ เป็นศาลาใช้ในการประชุม ประกอบกิจกรรมต่างๆ
 - สนามเด็กเล่น ซึ่งประกอบด้วยสนามหญ้าสำหรับวิ่งเล่น และเครื่องเล่นต่างๆ

รูปภาพที่ 5.1.1/1 แสดงแผนผังการจัดวางอาคารสถานสงเคราะห์เด็กอ่อนพญาไท

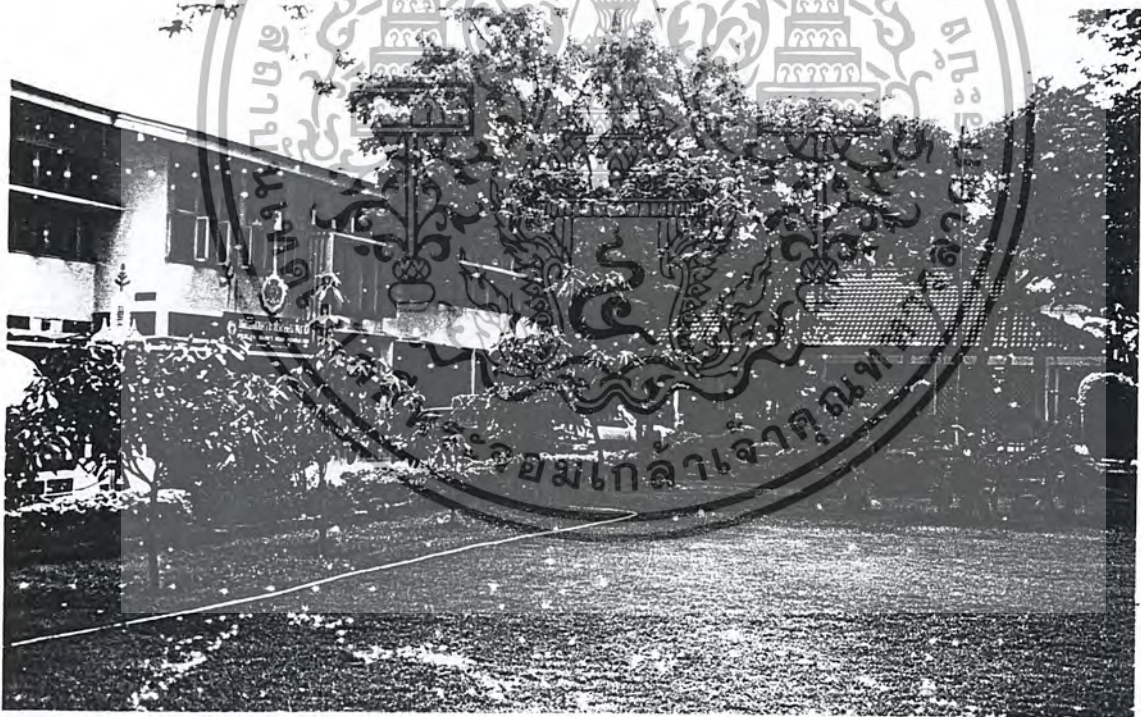
ถนนราชวิถี

หมายเลข 1	อาคารพัฒนาการ
หมายเลข 2	อาคารอำนวยการ
หมายเลข 3	อาคารพิธี
หมายเลข 4	อาคารพุทธชาด
หมายเลข 5	อาคารพุทธรักษา
หมายเลข 6	บ้านสวัสดิ์
หมายเลข 7	บ้านดอกรัก
หมายเลข 8	ศาลาเฉลิมพระเกียรติ

รูปภาพที่ 5.1.1/2 แสดงทางเข้าด้านหน้าโครงการ และอาคารพัฒนาการ

รูปภาพที่ 5.1.1/3 แสดงสนามเด็กเล่นของโครงการ อาคารอำนวยการ และศาลาเฉลิมพระเกียรติ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีกา¹¹⁶ไปใช้

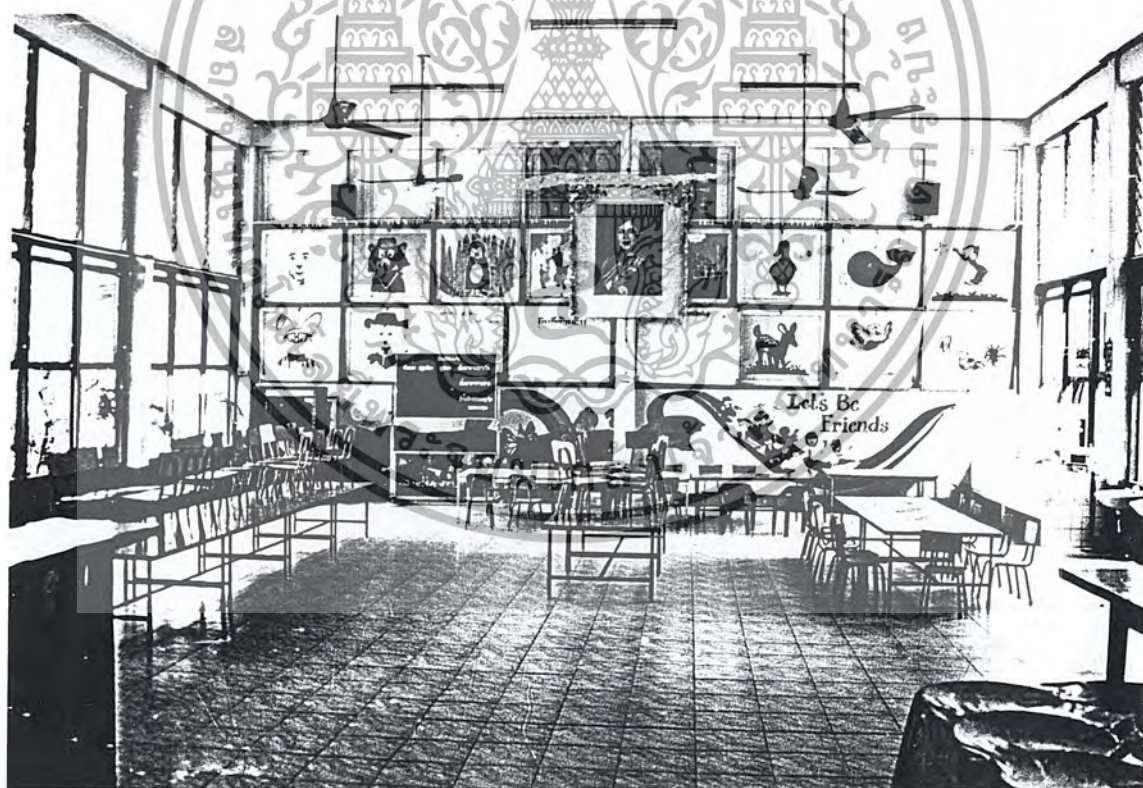
รูปภาพที่ 5.1.1/4 แสดงมุมอ่านหนังสือดูโทรทัศน์ ห้องฝึกพัฒนาเด็ก ในอาคารพัฒนาการ

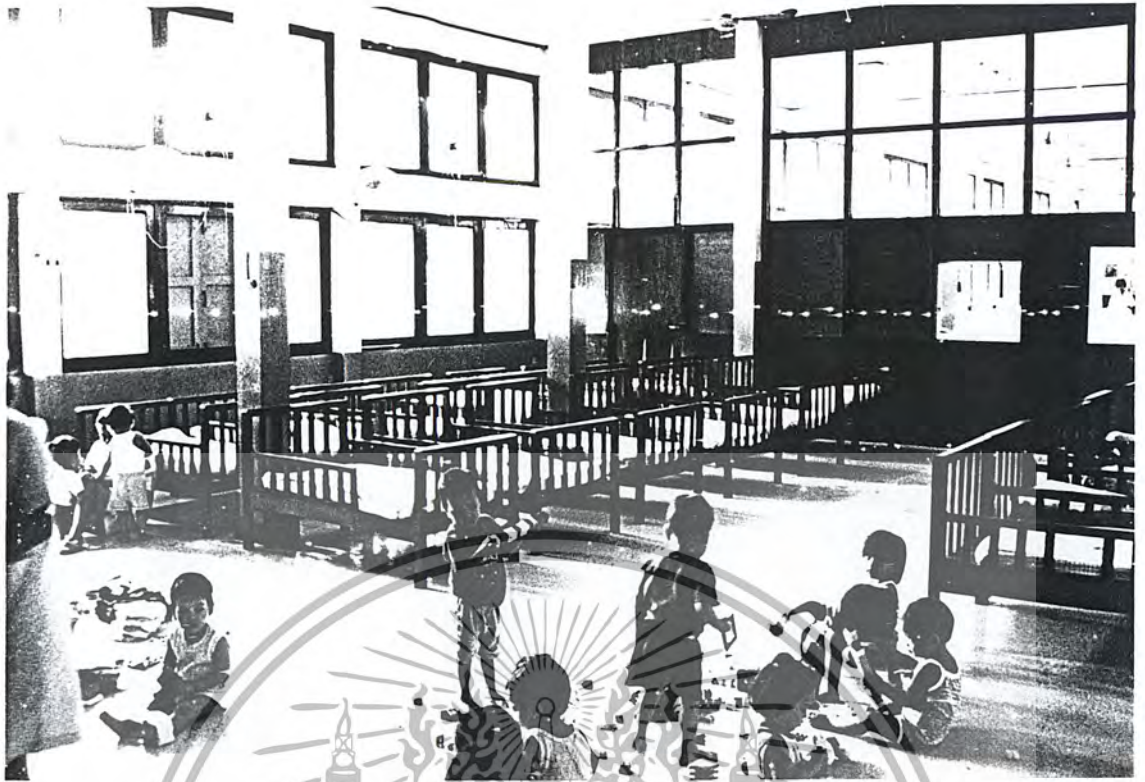
รูปภาพที่ 5.1.1/5 แสดงมุมของเล่น ห้องฝึกพัฒนาเด็กในอาคารพัฒนาการ

รูปภาพที่ 5.1.1/6 แสดงห้องเตรียมความพร้อมของเด็กในอาคารพัฒนาการ

รูปภาพที่ 5.1.1/7 แสดงห้องรับประทานอาหารเด็กในอาคารอำนวยการ

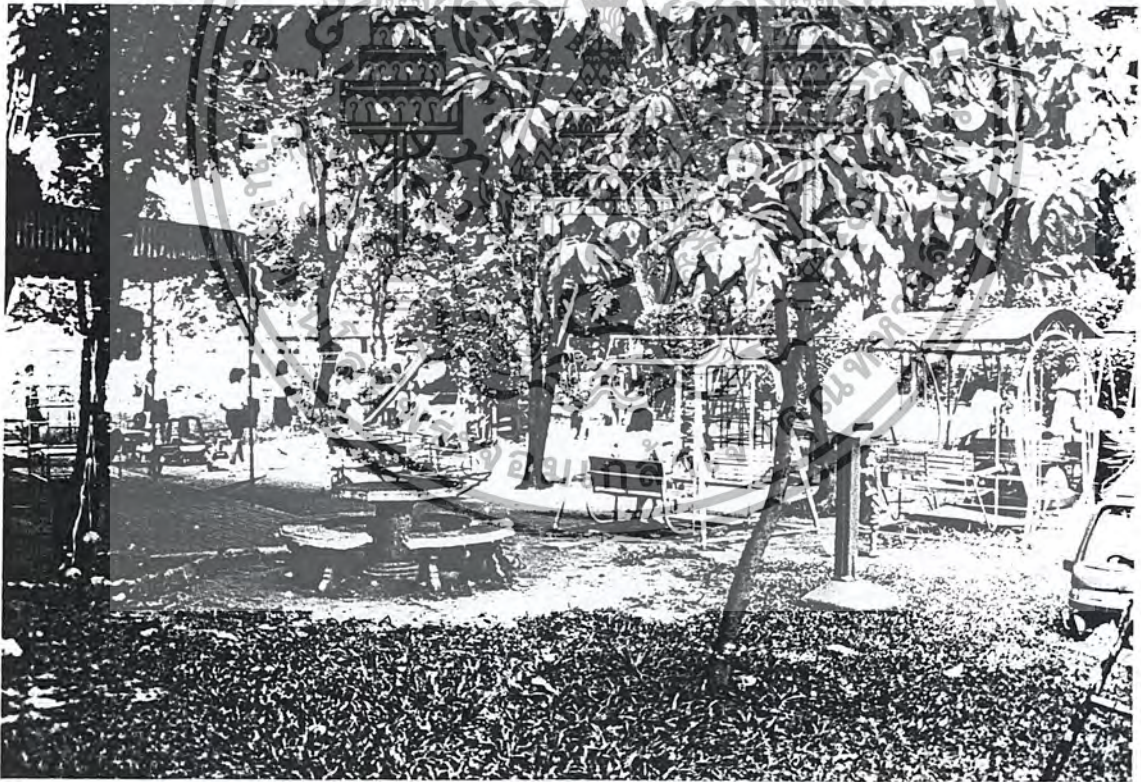
รูปภาพที่ 5.1.1/8 แสดงลักษณะโถงนอนของเด็กอายุแรกเกิด ถึง 2 ปี ในชั้นบนของอาคาร
อำนวยการ

รูปภาพที่ 5.1.1/9 แสดงบรรยากาศการจัดบ้านพักของเด็กในโครงการ

รูปภาพที่ 5.1.1/10 แสดงบรรยากาศการจัดบ้านพักของเด็กในโครงการอีกมุมหนึ่ง

รูปภาพที่ 5.1.1/11 แสดงบรรยากาศสนามเด็กเล่นภายในโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีกาไปใช้

5.1.2 สถานสงเคราะห์เด็กชายบ้านปากเกร็ด

เป็นหน่วยงานหนึ่งของกรมประชาสงเคราะห์ ให้ความอุปการะเด็กชาย อายุระหว่าง 7-18 ปี โดยมีคุณสมบัติดังนี้

- กำพ้อ อนาคตา ไร้ที่พึ่ง หรือยากจน
- เด็กที่บิดา มารดา หรือผู้ปกครองให้การเลี้ยงดูไม่เหมาะสม
- เด็กที่หน่วยงานสังกัดกรมประชาสงเคราะห์ หรือหน่วยงานอื่นส่งมารับการสงเคราะห์
- เด็กที่มีปัญหาความประพฤติไม่เหมาะสม
- เด็กที่อยู่ในภาวะอันตรายก่อให้เกิดปัญหาทางร่างกาย และจิตใจ

ให้การอุปการะเด็กชายตามเป้าหมาย 500 คน

ลักษณะการดำเนินงาน

1. การบริการทั่วไป

- 1.1 จัดที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม และเครื่องใช้ต่างๆที่จำเป็น
- 1.2 จัดเลี้ยงอาหารวันละ 3 มื้อ สำหรับเด็กที่ส่งออกไปเรียนเรียนภายนอกจะได้รับเงินค่าอาหารและพาหนะ
- 1.3 จัดอาหารว่าง อาหารเสริม โดยใช้จ่ายจากเงินค่าบริจาคนอกจากนี้ยังจัดมีการชมภาพยนตร์ทางวีดีโอ โทรทัศน์ เพื่อเป็นการนันทนาการแก่เด็กทุกวันศุกร์

2. การบริการด้านการรักษาพยาบาล

- 2.1 บริการตรวจสุขภาพเด็กเดือนละครั้ง รวมทั้งดูแลเรื่องสุขภาพอนามัยเป็นประจำ
- 2.2 บริการฉีดวัคซีนสร้างภูมิคุ้มกันโรคแก่เด็ก
- 2.3 บริการตรวจสุขภาพฟัน
- 2.4 บริการรักษาพยาบาลเด็กที่เจ็บป่วย

3. การบริการด้านการศึกษาสายสามัญ และฝึกวิชาชีพ

3.1 การศึกษาสายสามัญ

- จัดชั้นเรียนพิเศษสำหรับเด็กที่เข้าใหม่เพื่อทดสอบพื้นฐานความรู้ หรือความรู้ที่ยังไม่ถึงระดับอันจะได้นำไปพิจารณาจัดส่งเด็กเข้าชั้นเรียนตามความเหมาะสมต่อไป
- พิจารณาส่งเด็กออกไปเรียนต่อภายนอก

3.2 การฝึกวิชาชีพ

- จัดเด็กเข้ารับการศึกษาฝึกวิชาชีพตามความสนใจ

- รายได้จากผลงานที่เกิดจะนำไปเข้าสู่บัญชีพัสดุ และเบิกจ่ายไปใช้ตามอาคารพักต่างๆ
ต่อไป

4. บริการด้านสังคมสงเคราะห์

4.1 ให้บริการด้านคำแนะนำ ปรีกษาแก้ไขปัญหาให้แก่เด็กและครอบครัว

4.2 บริการจัดทำ CASE WORK, GROUP WORK, CASE CONFERENCE เพื่อช่วยใน
การแก้ไขปัญหาพัฒนาบุคลิกภาพ และพฤติกรรมให้เด็ก

4.3 ในกรณีที่เด็กมีปัญหาทางด้านจิต จะขอความร่วมมือจากศูนย์สุขภาพจิต เพื่อนำเด็ก
ไปรับบริการแก้ไขปัญหาดังกล่าว

4.4 จัดหางานให้แก่เด็กที่สำเร็จการศึกษา หรือมีอายุครบ 18 ปี โดยจะมีการเยี่ยมเยียน
สถานประกอบการ และดูแลเด็กเป็นระยะๆ

4.5 บริการด้านนันทนาการ เช่น การฝึกกายบริหาร การแข่งขันกีฬาภายใน การจัดทัศน
ศึกษา และการจัดกิจกรรมรื่นเริงตามวาระต่างๆ เป็นต้น

4.6 การอบรมศีลธรรมจรรยา โดยการนิมนต์พระภิกษุมาเทศนาเป็นประจำ การอบรมเด็ก
ในวาระต่างๆ

4.7 การติดตามผลที่เด็กพ้นจากการอุปการะของสถานสงเคราะห์ โดยใช้วิธีเยี่ยมบ้าน
หรือติดต่อทางจดหมาย

5. การให้บริการด้านอื่นๆ

5.1 ด้านการกีฬา มีการสนับสนุนกีฬาหลายประเภทเช่น ฟุตบอล วอลเลย์บอล ตะกร้อ
และมวย โดยมีหน่วยงานเอกชนคอยให้การสนับสนุน

5.2 ดนตรี มีการจัดสอนวิชาดนตรี คือ ดนตรีไทย ดนตรีสากล และดุริยางค์โดยจัดให้มีการ
แสดงความสามารถทั้งภายใน และภายนอกสถานสงเคราะห์

ลักษณะโครงสร้างการบริหารงาน

ลักษณะการแบ่งงานของสถานสงเคราะห์เด็กชายบ้านปากเกร็ดสามารถเขียนเป็นแผนภูมิ
ได้ดังนี้

สถานสงเคราะห์เด็กชายบ้านปากเกร็ด

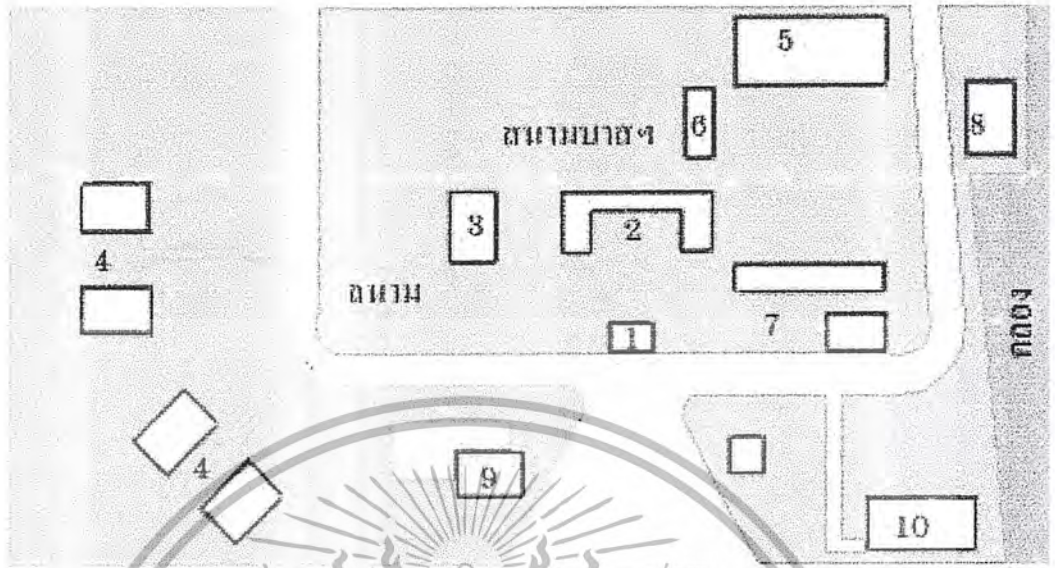

องค์ประกอบของโครงการ

สถานสงเคราะห์เด็กชายบ้านปากเกร็ดประกอบด้วย

- อาคารอำนวยการ 1 หลัง
- อาคารเรียน และฝึกงาน 6 หลัง
- อาคารเรือนนอน 9 หลัง
- อาคารเรือนเลี้ยงเด็ก และพัฒนาเด็ก 1 หลัง
- อาคารเรือนพยาบาล 2 หลัง
- อาคารโรงอาหาร 1 หลัง
- อาคารโรงเก็บพัสดุ 1 หลัง
- อาคารห้องสมุด 1 หลัง
- อาคารโรงรถยนต์ 1 หลัง
- อาคารโรงประปา 1 หลัง
- อาคารบ้านพักเจ้าหน้าที่ 59 หลัง

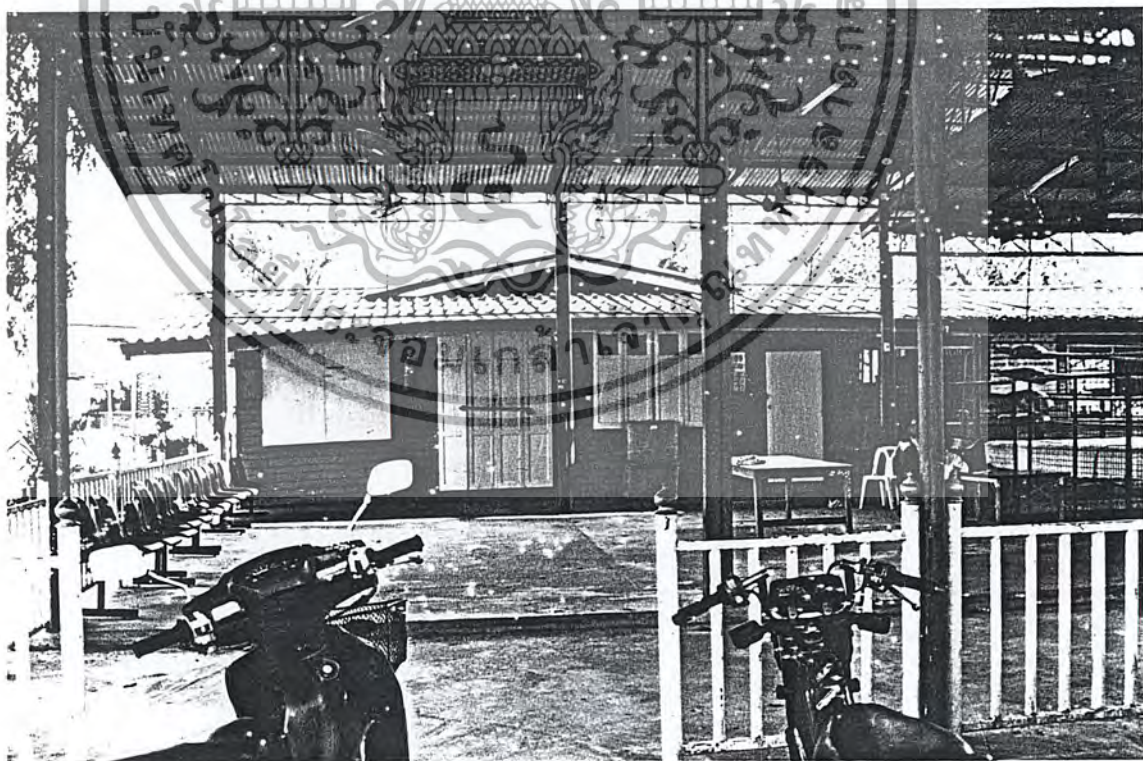

แผนผังของมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์
รูปภาพที่ 5.1.2/1 แสดงการจัดวางผังของโครงการ

- หมายเลข 1 อาคารอำนวยการ
- หมายเลข 2 อาคารเรียน และห้องสมุด
- หมายเลข 3 อาคารเรียนเลี้ยงเด็ก และพัฒนาเด็ก
- หมายเลข 4 อาคารเรียนนอน
- หมายเลข 5 อาคารโรงอาหาร
- หมายเลข 6 อาคารงานหัตถกรรม
- หมายเลข 7 อาคารอเนกประสงค์
- หมายเลข 8 อาคารพยาบาล
- หมายเลข 9 อาคารมูลนิธิ และสวนฝึกสอนมวยไทย
- หมายเลข 10 บ้านพักผู้ปกครอง

รูปภาพที่ 5.1.2/2 แสดงทัศนียภาพอาคารอำนวยการบริเวณทางเข้าด้านหน้าโครงการ

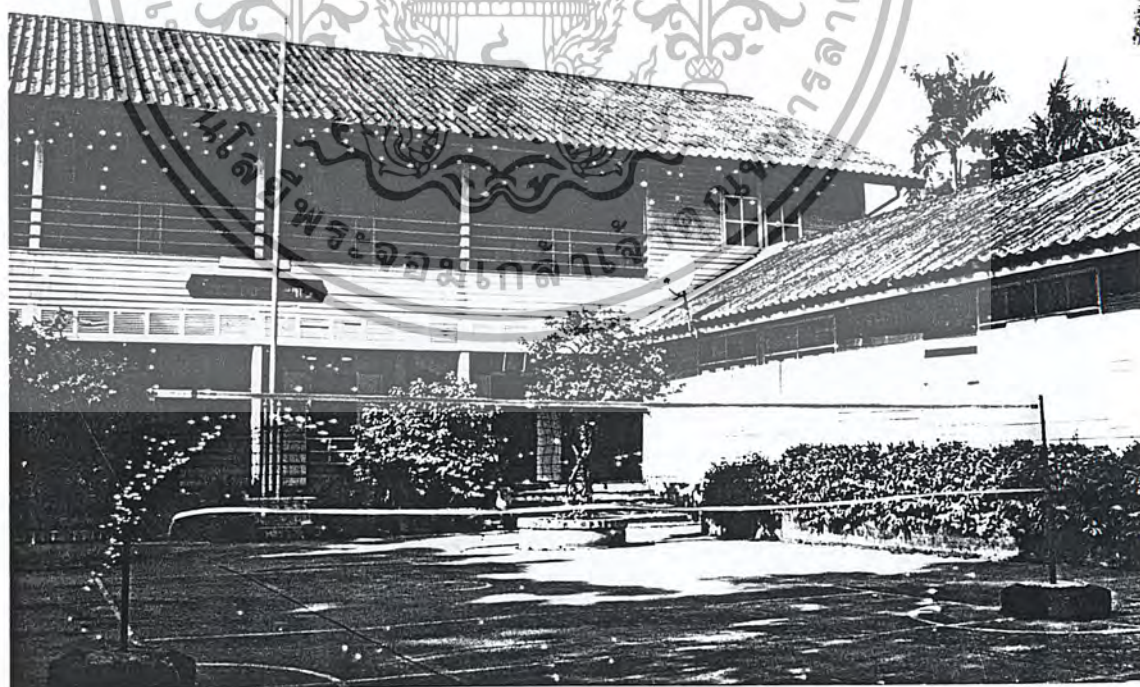

รูปภาพที่ 5.1.2/3 แสดงอาคารมูลนิธิ และส่วนฝึกซ้อมมวยไทยบริเวณด้านหน้าโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

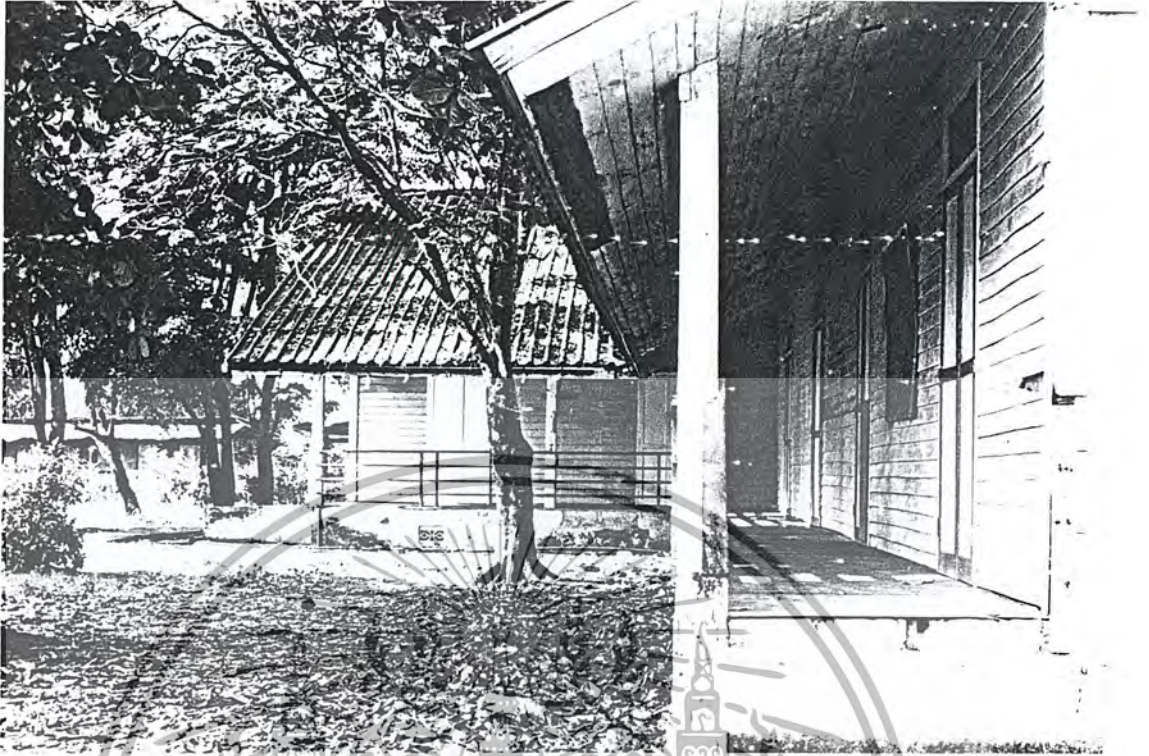

รูปภาพที่ 5.1.2/4 แสดงทัศนียภาพบริเวณสวนฝึกซ้อมมวย

รูปภาพที่ 5.1.2/5 แสดงบรรยากาศลานหน้าอาคารเรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปภาพที่ 5.1.2/6 แสดงบรรยากาศส่วนห้องเรียนในอาคารเรียน

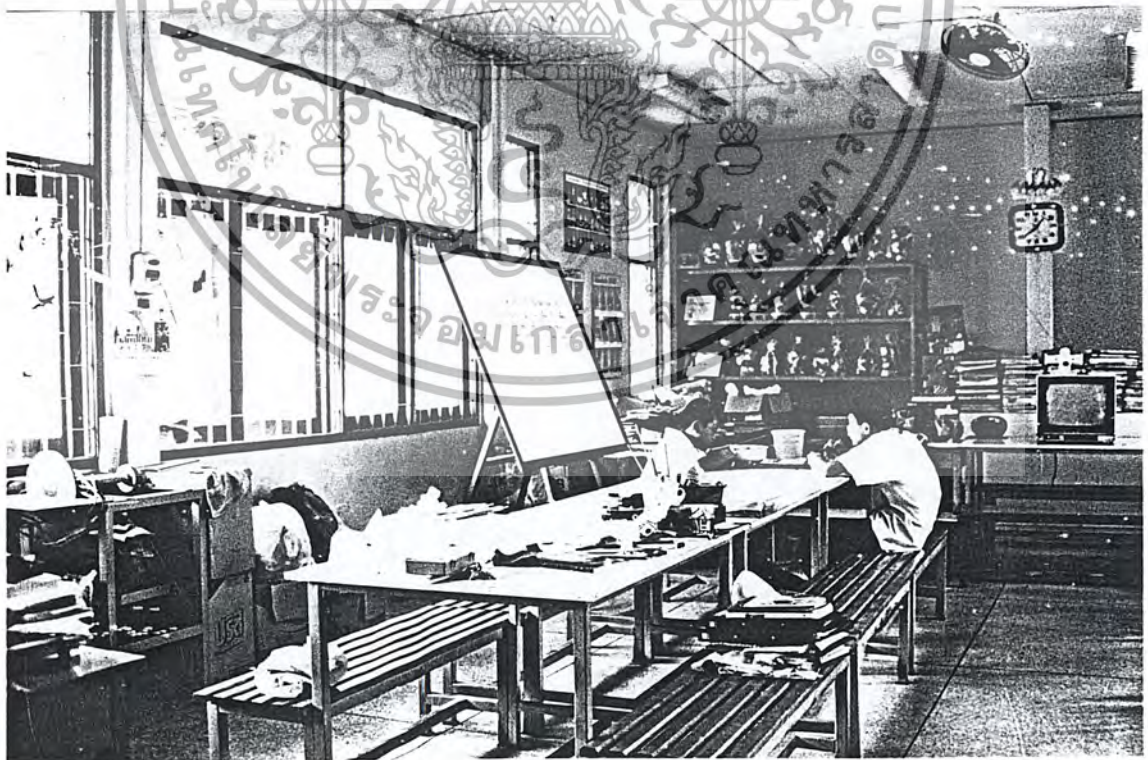

รูปภาพที่ 5.1.2/7 แสดงบรรยากาศส่วนห้องสมุดในอาคารเรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำ 28 ไปใช้

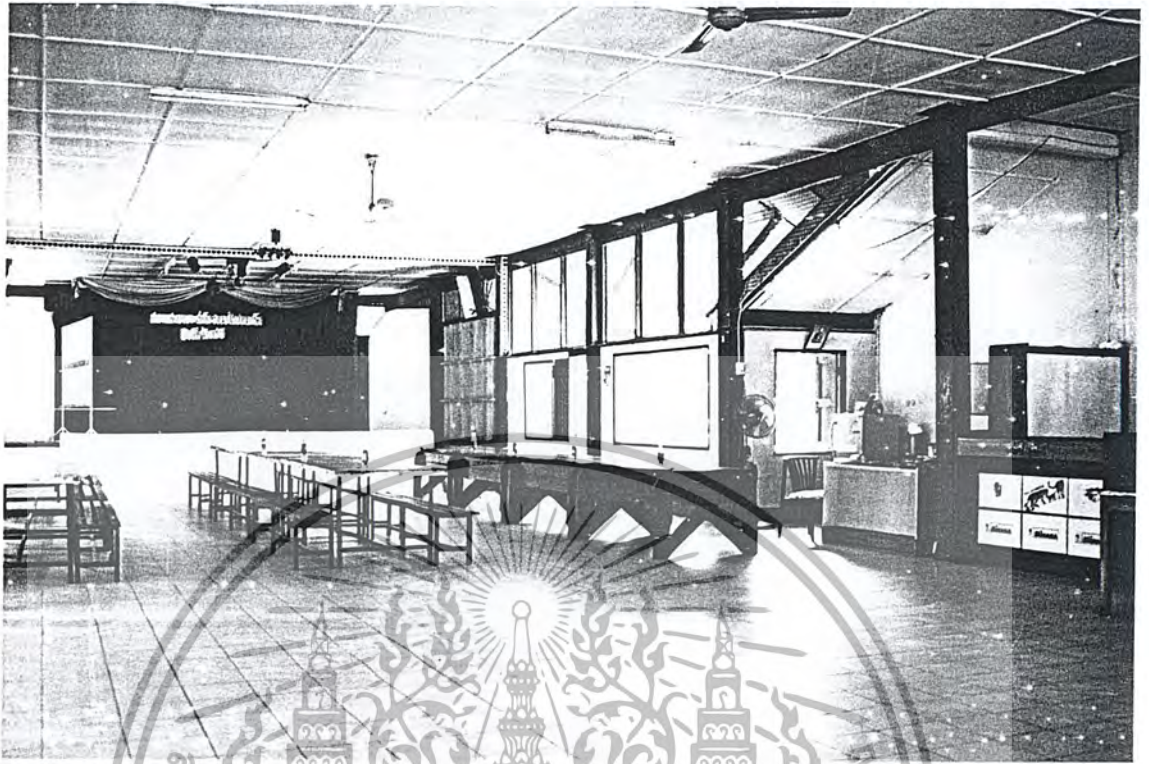

รูปภาพที่ 5.1.2/8 แสดงบรรยากาศอาคารโรงอาหาร และอาคารงานหัตถกรรม

รูปภาพที่ 5.1.2/9 แสดงบรรยากาศภายในอาคารงานหัตถกรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำ¹²⁹ใช้

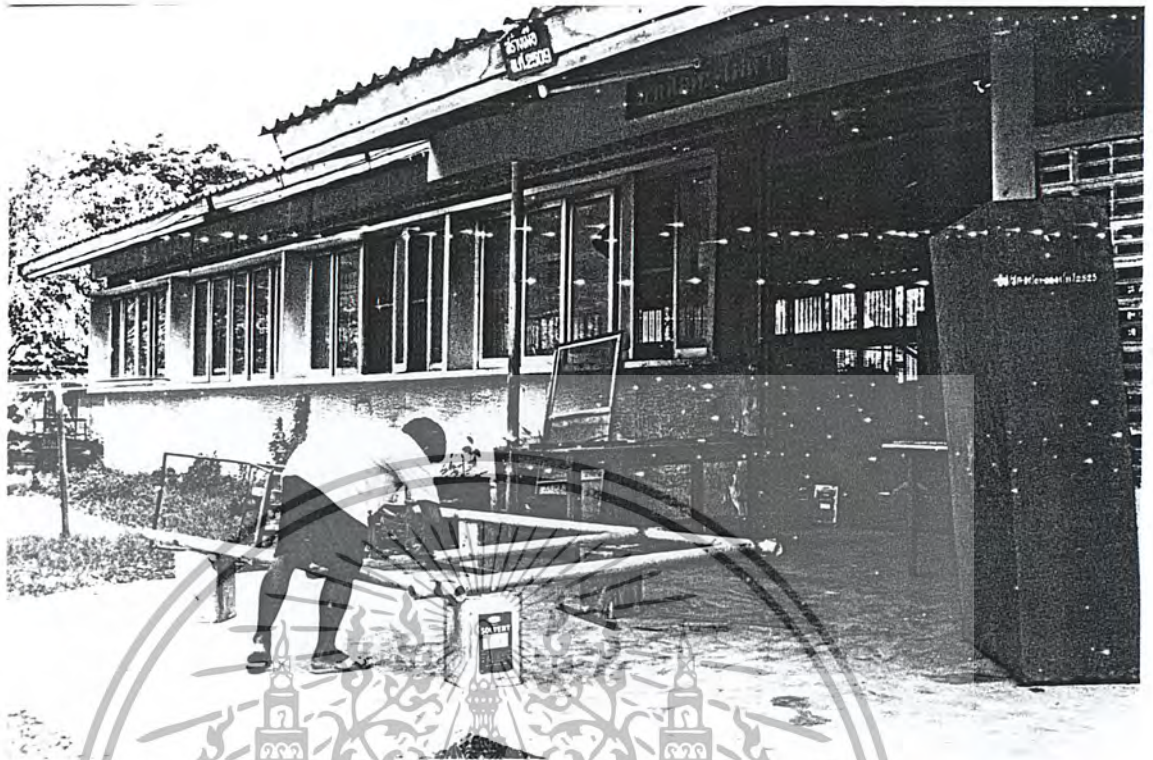

รูปภาพที่ 5.1.2/10 แสดงบรรยากาศภายในอาคารโรงอาหาร

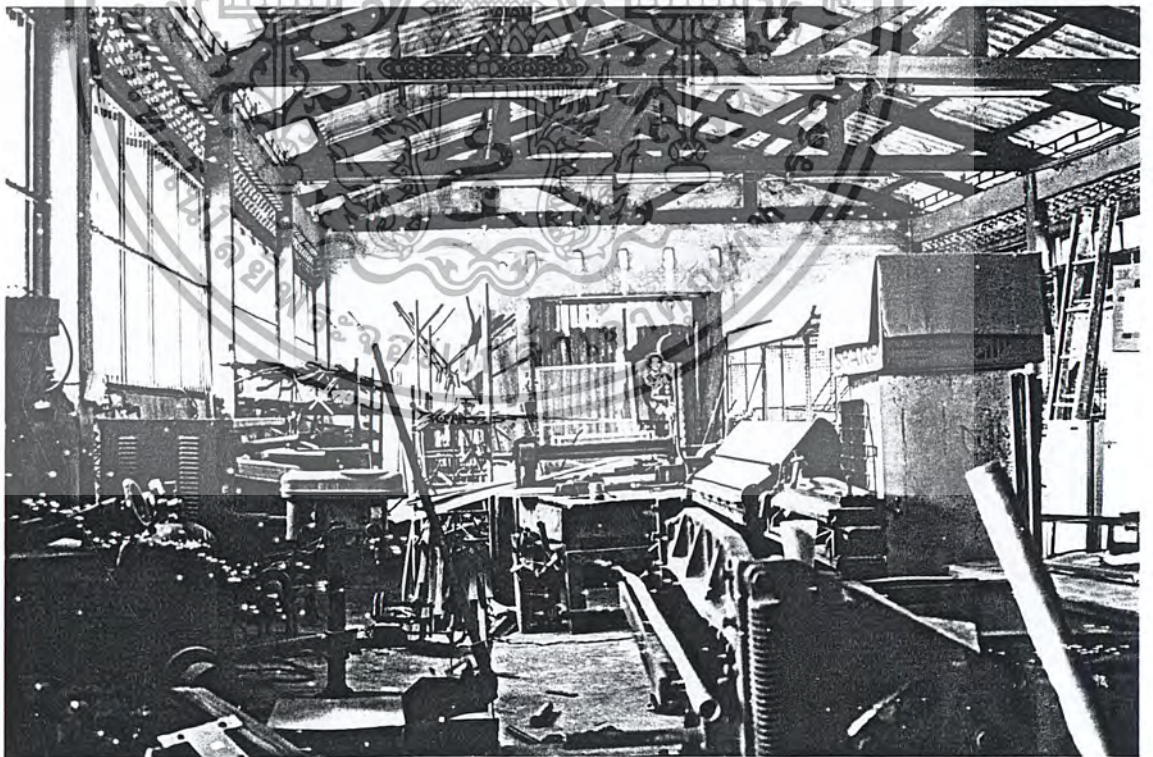

รูปภาพที่ 5.1.2/11 แสดงอาคารตัดเย็บเสื้อผ้า และโรงพิมพ์ในส่วนฝึกอาชีพ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

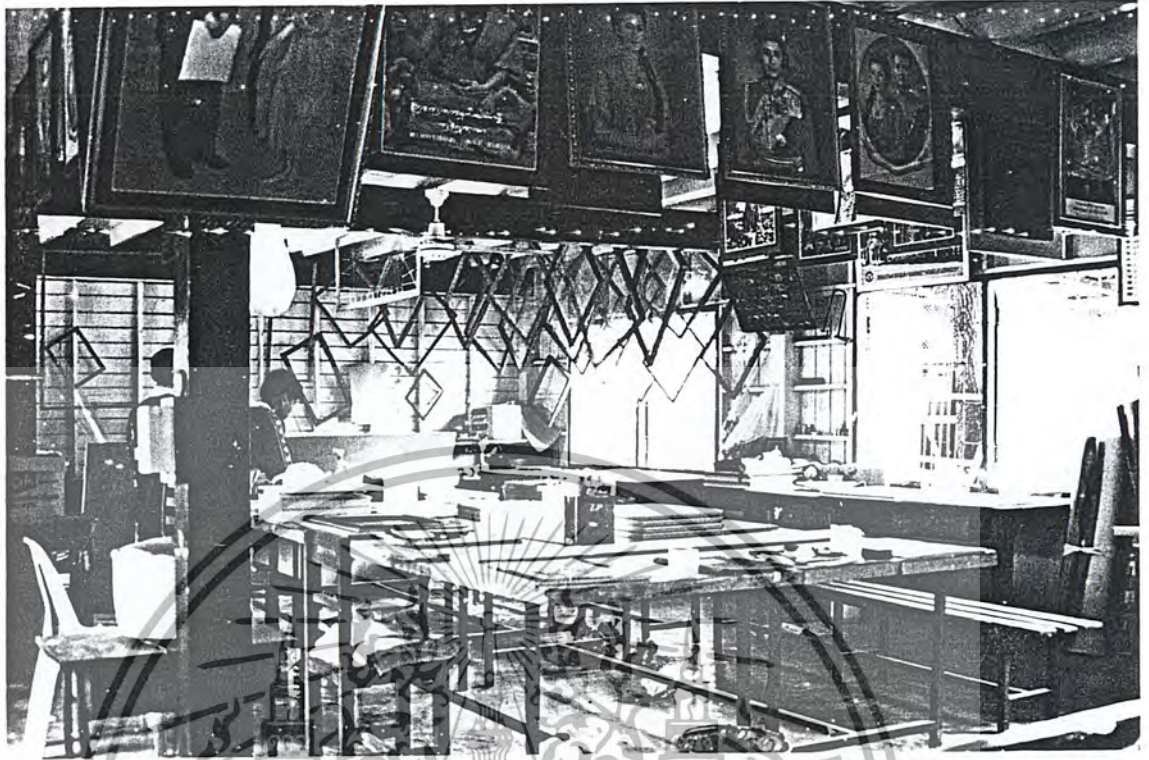

รูปภาพที่ 5.1.2/12 แสดงอาคารช่างโลหะ-ไฟฟ้าในสวนฝึกอาชีพ

รูปภาพที่ 5.1.2/13 แสดงบรรยากาศภายในอาคารช่างโลหะ-ไฟฟ้า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนํ้าใช้

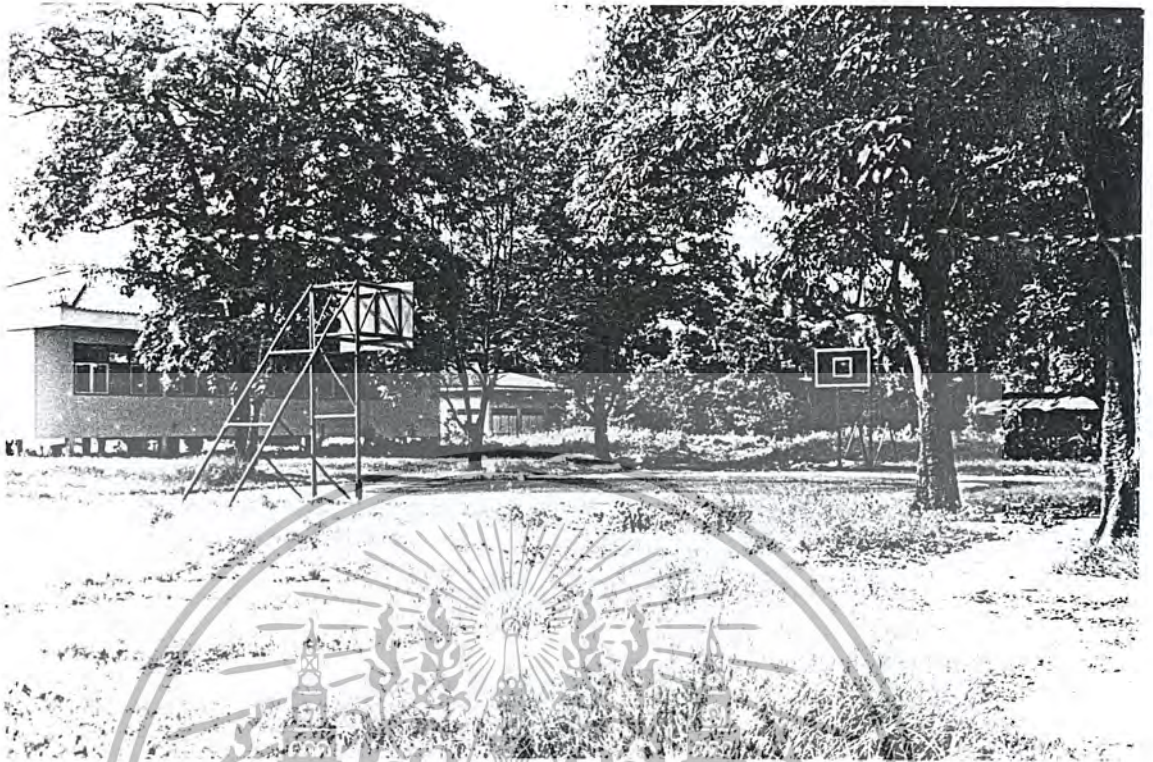

รูปภาพที่ 5.1.2/14 แสดงบรรยากาศภายในอาคารประดิษฐานรูปหล่อและรับทำป้าย

รูปภาพที่ 5.1.2/15 แสดงสนามฟุตบอลในโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำ¹³²ไปใช้

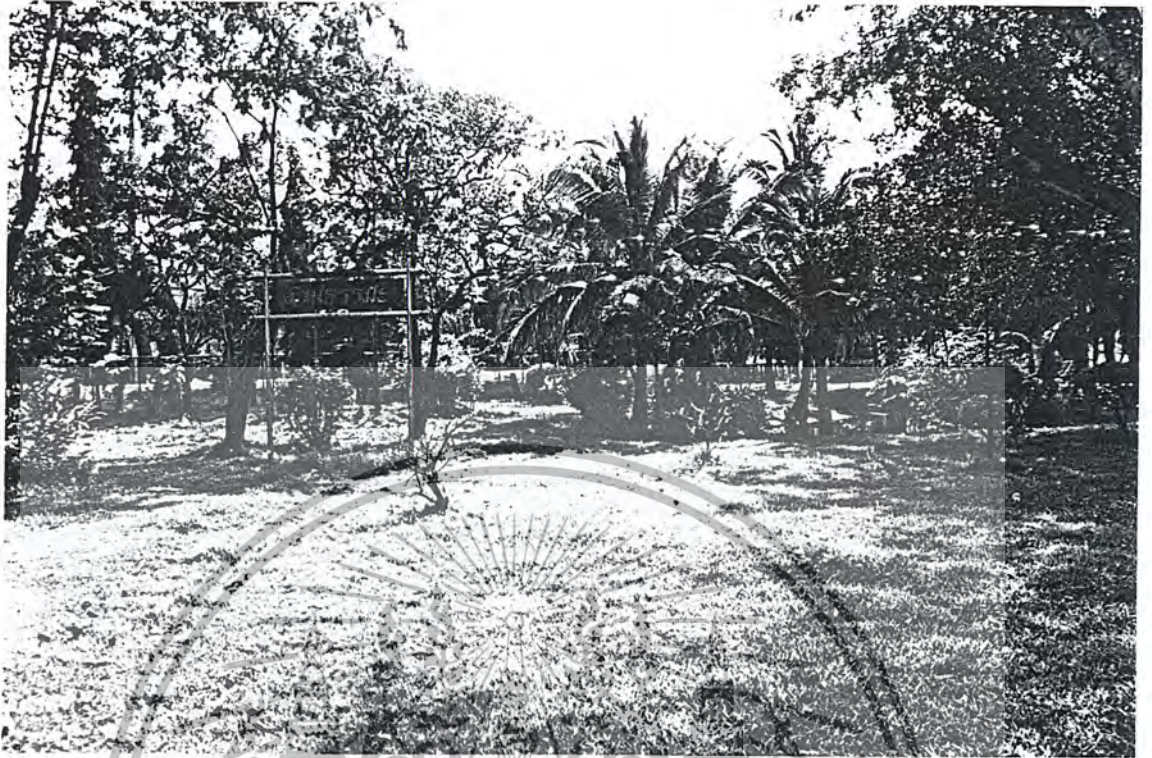

รูปภาพที่ 5.1.2/16 แสดงสนามบาสเกตบอลภายในโครงการ

รูปภาพที่ 5.1.2/17 แสดงสนามเปตองในโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

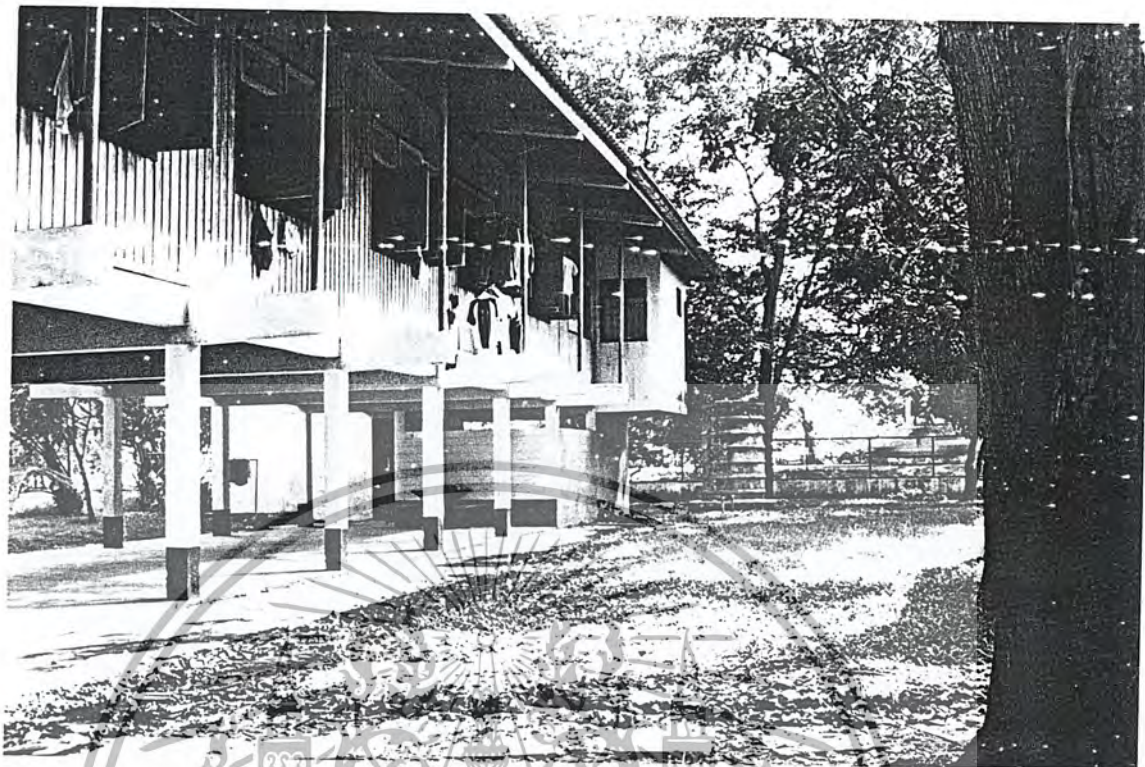

รูปภาพที่ 5.1.2/18 แสดงสวนธรรมชาติในโครงการ

รูปภาพที่ 5.1.2/19 แสดงทัศนียภาพอาคารเรียนนอน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

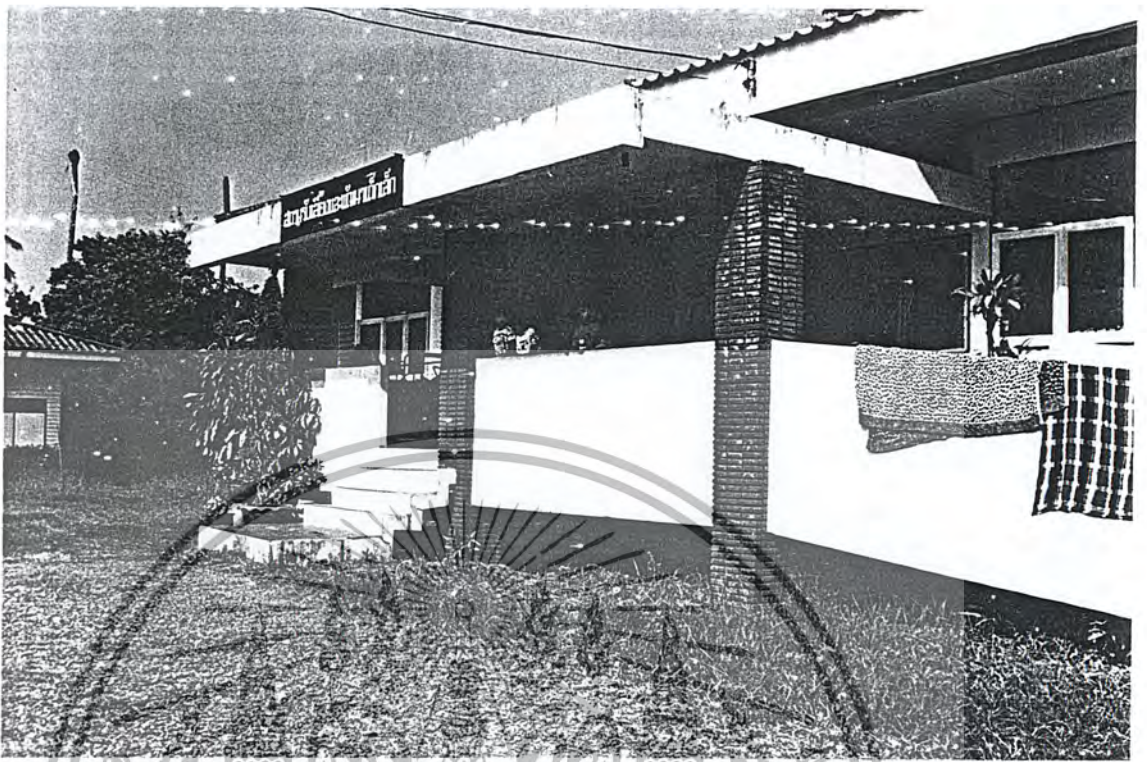

รูปภาพที่ 5.1.2/20 แสดงบรรยากาศบริเวณด้านหลังอาคารเรือนนอน

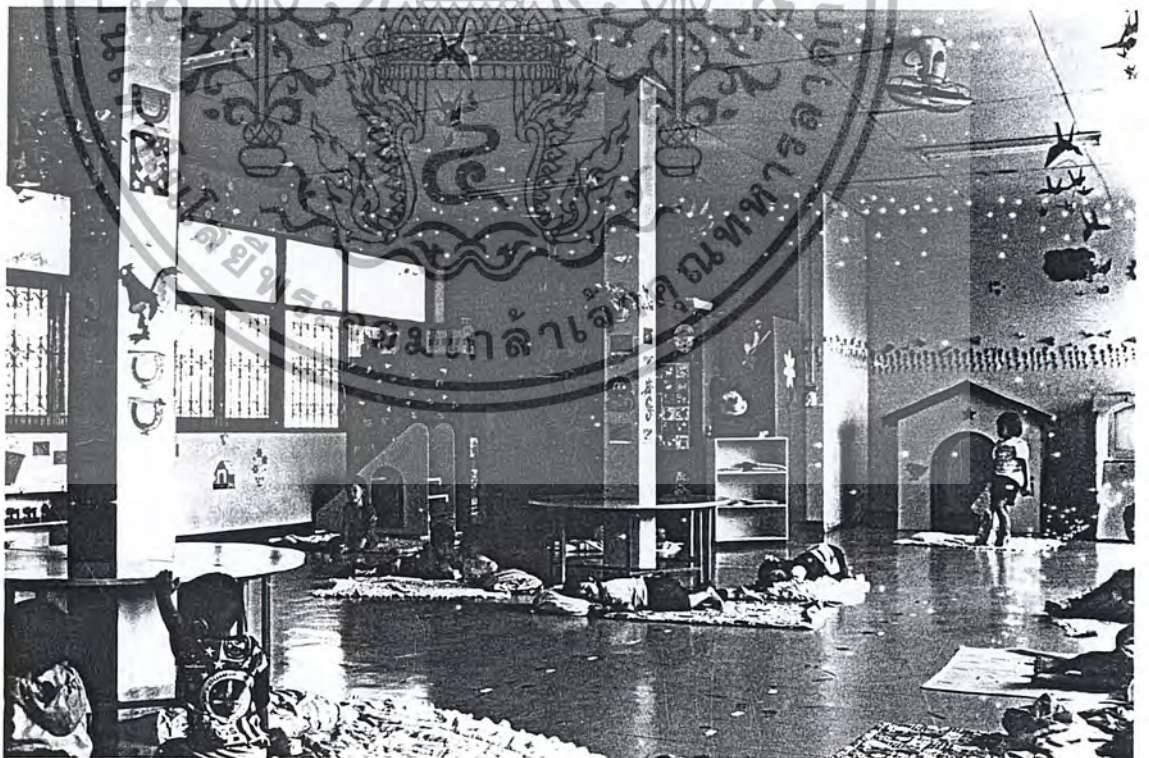

รูปภาพที่ 5.1.2/21 แสดงบรรยากาศห้องนอนภายในอาคารเรือนนอน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการใช้

รูปภาพที่ 5.1.2/22 แสดงทัศนียภาพอาคารรับเลี้ยงและพัฒนาเด็ก

รูปภาพที่ 5.1.2/23 แสดงบรรยากาศภายในอาคารรับเลี้ยงและพัฒนาเด็ก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปภาพที่ 5.1.2/24 แสดงทัศนียภาพอาคารพยาบาล

รูปภาพที่ 5.1.2/25 แสดงทัศนียภาพอาคารที่พักผู้ปกครองสถานสงเคราะห์

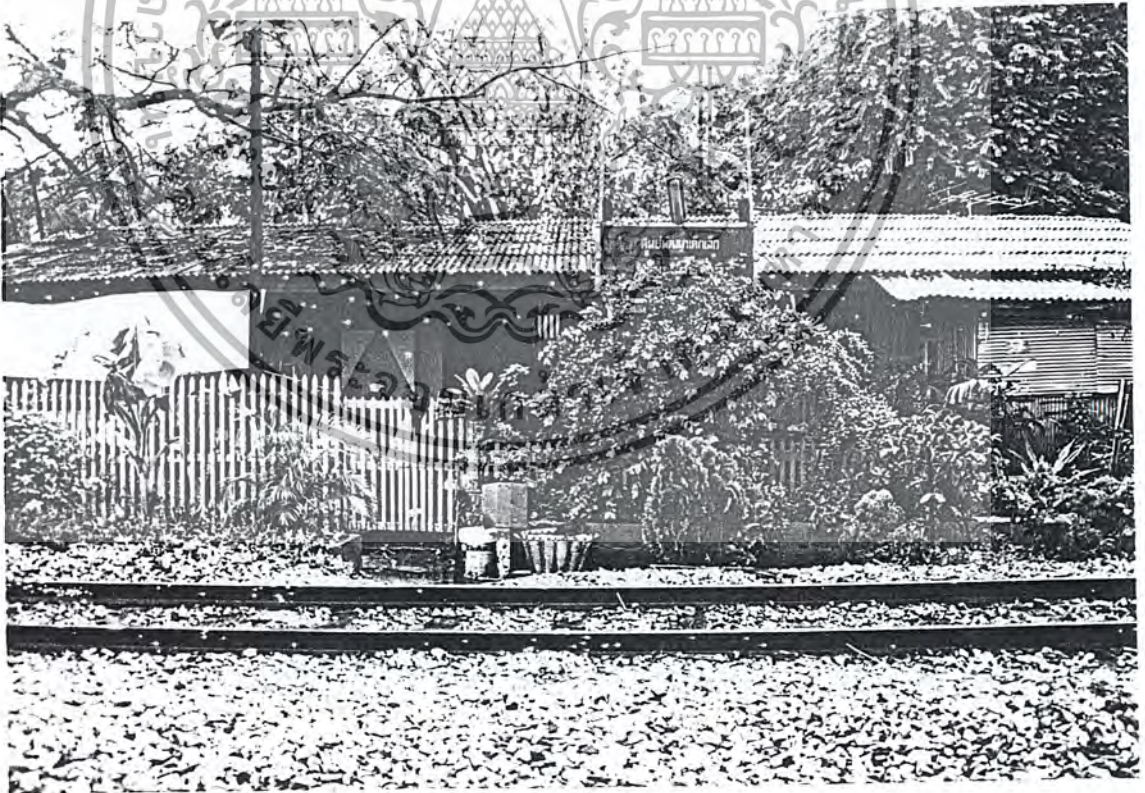
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.1.3 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กgrimทางรถไฟสายแปดริ้ว

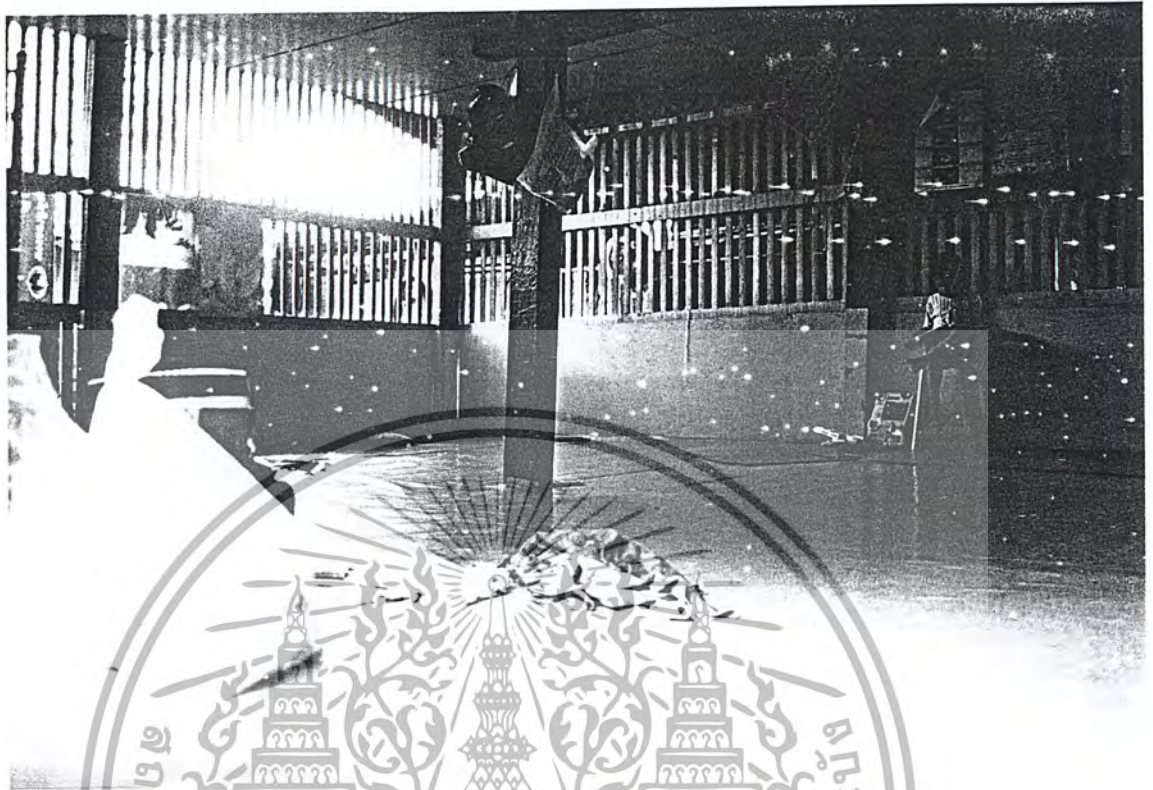
เป็นโครงการของกรุงเทพมหานครจัดขึ้นเพื่อช่วยรับเลี้ยงเด็กในชุมชนแออัดซึ่งผู้ปกครองไม่มีเวลาดูแล ลักษณะในการดูแลจะดูแลเด็กช่วงเช้าถึงเย็น โดยจะเรียกเก็บค่าดูแลเด็กวันละ 10 บาทเพื่อช่วยค่าใช้จ่ายในเรื่องการรับประทานอาหารของเด็ก และทางกรุงเทพมหานครได้ช่วยโดยจัดส่งนมถุงให้เด็กในแต่ละวัน

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสร้างขึ้นโดยการแบ่งพื้นที่เหลือในชุมชน หรืออาจใช้อาคารที่มีอยู่แล้วประยุกต์เป็นศูนย์ ภายในศูนย์จะรับเด็กอายุตั้งแต่ 3-6 ปี รับจำนวนศูนย์ละ 10-15 คน โดยในย่านชุมชนแออัดย่านหนึ่งจะมีศูนย์รับเลี้ยงเด็กหลายจุดขึ้นอยู่กับความต้องการของชุมชน โดยปกติแต่ละศูนย์จะมีแม่บ้านคอยดูแล 1 คน และมีผู้ช่วยอีก 1 คน โดยแม่บ้านนั้นอาจเป็นคนจากสำนักงานกรุงเทพมหานครส่งมา หรืออาจเป็นคนในพื้นที่เองดูแล โดยจะมีการจัดอบรมแม่บ้านปีละหนึ่งครั้ง

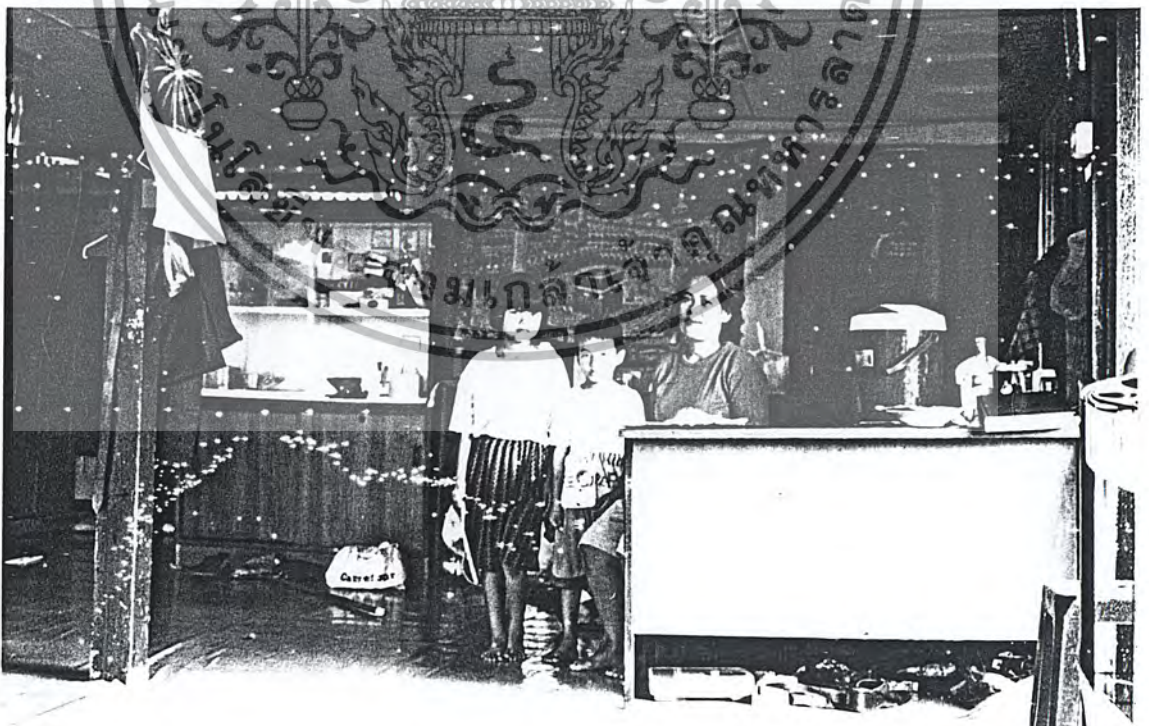
กิจกรรมในศูนย์ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กซึ่งนอกจากการดูแลเด็กในแต่ละวันแล้ว ยังมีกิจกรรมเตรียมความพร้อมให้แก่เด็ก เช่น การฝึกการเล่นต่างๆ การอ่านหนังสือ การวาดรูป โดยแม่บ้านจะดูแลเด็กได้อย่างใกล้ชิด เนื่องจากจำนวนเด็กที่ไม่มากนัก

รูปภาพที่ 5.1.3/1 แสดงบรรยากาศโดยรวมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

รูปภาพที่ 5.1.3/2 แสดงบรรยากาศภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในส่วนเลี้ยงเด็ก

รูปภาพที่ 5.1.3/3 แสดงบรรยากาศภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในส่วนทำงานแม่บ้าน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภายในศูนย์จะประกอบด้วยพื้นที่ส่วนเลี้ยงเด็กซึ่งเป็นพื้นที่อเนกประสงค์ใช้ในการรับประทานอาหาร การทำกิจกรรม และการนอน โดยมีลักษณะเป็นห้องโถ่ง ส่วนพื้นที่ทำงานแม่บ้าน และส่วนครัว มีขนาดทั้งหมดประมาณ 128 ตร.ม. และมีพื้นที่โดยรอบอาคารซึ่งใช้เป็นส่วนวิ่งเล่นของเด็กกว้าง 2 เมตร

5.2 อาคารในต่างประเทศ

5.2.1 Burton E Green Child and Family Development Center

รายละเอียดโครงการ

สถาปนิก

Barton Myers Associates, Inc

ที่ตั้ง

Torrance, California, USA

เจ้าของโครงการ

Children Institute International

ขนาด

2230 ตารางเมตร

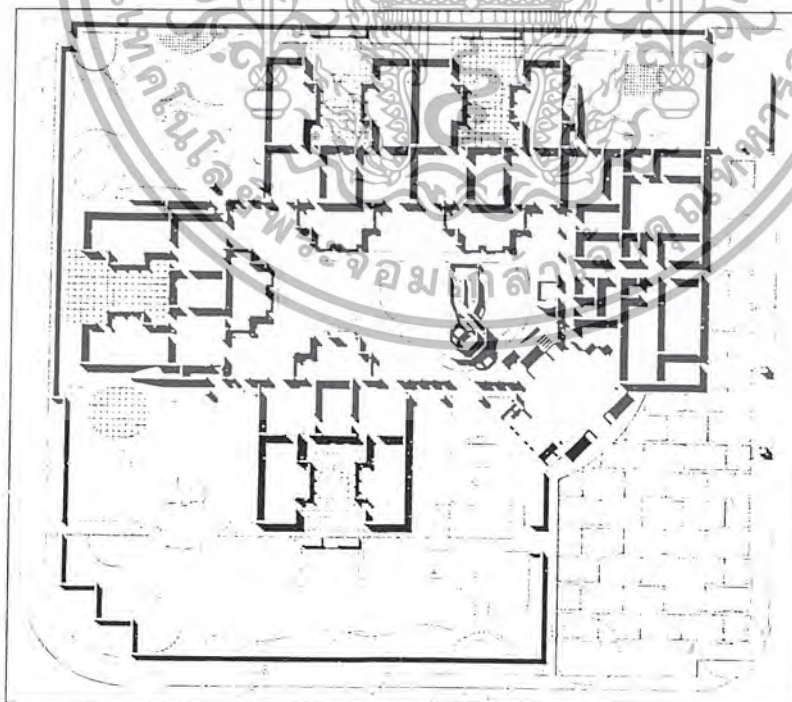
โครงสร้าง

อาคารโครงไม้ 2 ชั้น, เสาคอนกรีต

วัสดุ

ผนังปูน STUCCO, หลังคาโครงสร้างเหล็ก, หน้าต่างอลูมิเนียม,

ระแนงไม้แดง, พื้นปูพรม หรือกระเบื้องยาง, ฝ้าผืนผ้าใบ

0 60ft

รูปภาพที่ 5.2.1/1 แสดงผังพื้นที่ชั้นล่างของโครงการ

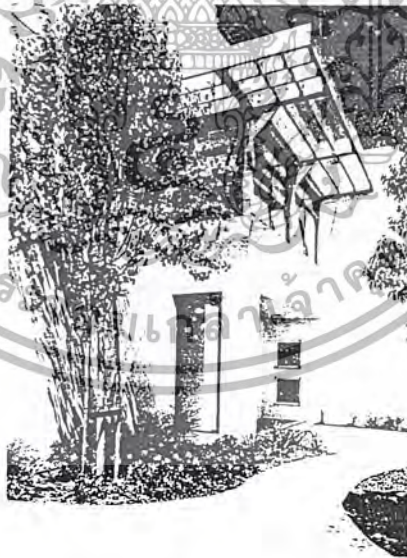
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำ 40 ใช้

ลักษณะโครงการ

Burton E Green Child and Family Development Center ตั้งอยู่ในส่วนของมหาวิทยาลัย UCLA/Harbor Medical Center เป็นโครงการของสถาบันเด็กนานาชาติ เพื่อให้การช่วยเหลือเด็ก และครอบครัวที่มีปัญหา เด็กที่ถูกทอดทิ้ง ถูกทารุณ มีจุดมุ่งหมายเพื่อที่จะปกป้องรักษา และสร้างความเข้มแข็งในระบบสถาบันครอบครัวที่ประสบปัญหา รวมถึงการป้องกัน และให้การบริการดูแล จัดการฝึกอบรมผู้เชี่ยวชาญ ค้นคว้าวิจัย และสนับสนุนทางด้านต่างๆ

โครงการนี้เปิดสำหรับบริการตลอด 24 ชั่วโมง ให้การดูแลรักษา บำบัด และจัดการอบรม ผู้ปกครอง ครอบครัวบุญธรรม และพนักงานภายใน ซึ่งมีทั้งการให้การบริการดูแลแบบระยะสั้น และระยะยาว

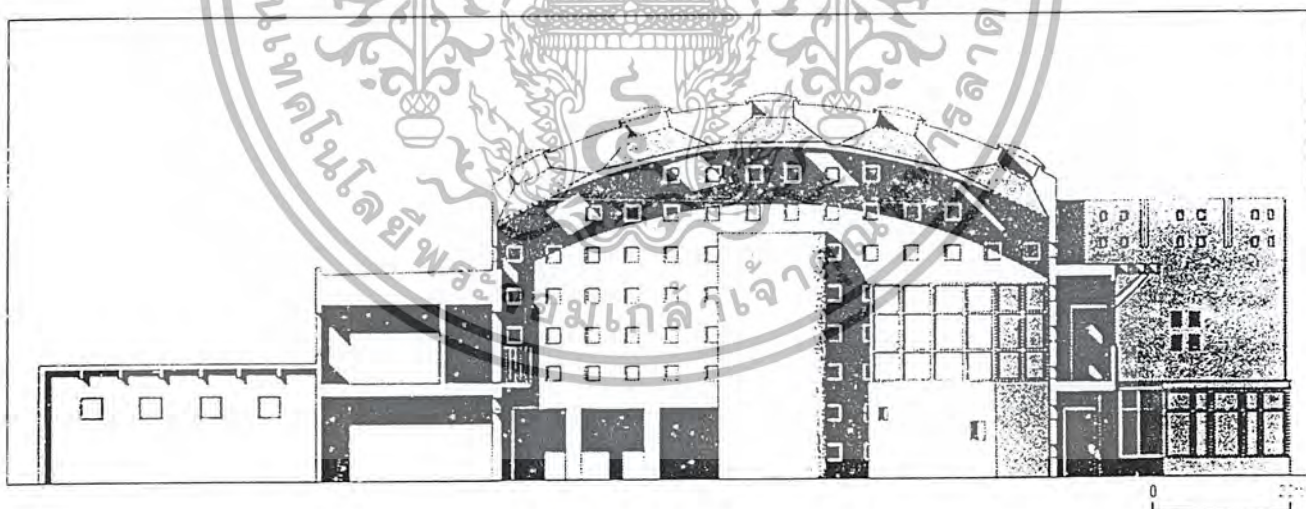
การออกแบบคำนึงถึงความต้องการเป็นบ้านโดยได้รับการดูแลอย่างเคร่งครัดจากกลุ่มครอบครัว แต่มีความเป็นอิสระในการเดิน การปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น
ลักษณะการวางผัง

รูปที่ 5.2.1/2 แสดงรายละเอียดทางเข้าส่วนสนามเด็กเล่นซึ่งมีการใช้ระแนงเข้าช่วยในการเน้นทางเข้า

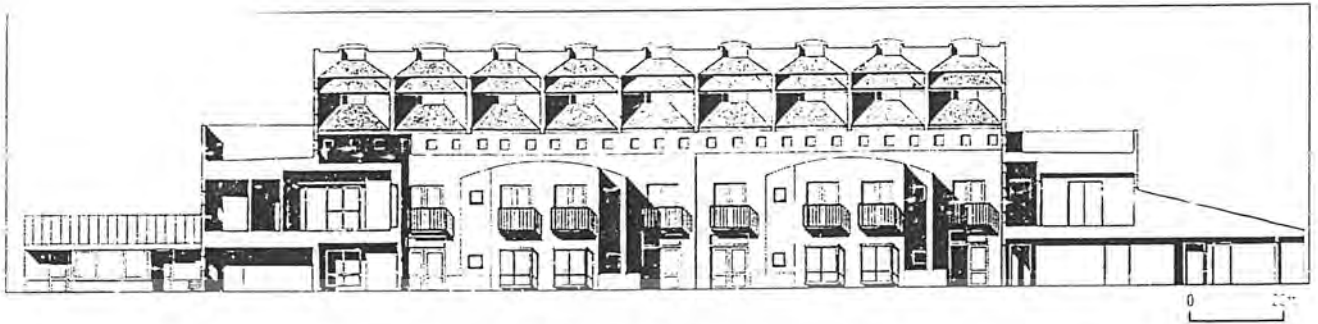

รูปที่ 5.2.1/3 แสดงบรรยากาศการจัดสวนบริเวณทางเข้าด้านหน้าโครงการ ซึ่งออกแบบให้มีความสงบเรียบง่าย ร่มรื่น

รูปที่ 5.2.1/4 แสดงรูปตัดอาคารตามแนวทิศเหนือ-ใต้ ผ่านโถงทางเข้า สนามเด็กเล่นภายในซึ่งออกแบบเป็นลักษณะของ VAULT

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีกา¹⁴²ไปใช้

รูปที่ 5.2.1/5 แสดงรูปตัดอาคารตามแนวทิศตะวันออก-ตะวันตก ผ่านสนามเด็กเล่นตาม
แนวยาวของ VAULT

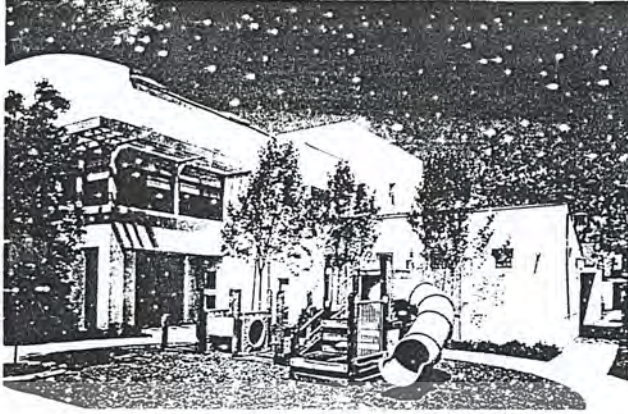
ผังพื้นที่ชั้นล่างประกอบด้วยลานภายในส่วนกลางเป็นสนามเด็กเล่น เป็นตัวเชื่อมระหว่าง
ห้องเลี้ยงเด็ก 4 ห้อง ซึ่งออกแบบให้มีลักษณะคล้ายบ้าน ในบ้านแต่ละหลังจะประกอบด้วยส่วน
ห้องนอนที่สามารถปรับเปลี่ยนได้ ห้องนั่งเล่น ห้องน้ำ ห้องครัว ส่วนรับประทานอาหาร และสวน
หลังบ้าน โดยออกแบบให้รองรับกับเด็กซึ่งมีช่วงอายุต่างกัน บ้านหนึ่งหลังรับเด็กได้มากกว่า 12 คน
และมีพนักงานดูแลประจำ 4 คน

สวนสนามเด็กเล่นภายในอาคารขนาดใหญ่ ปลูกด้วยพื้นผ้าใบ ออกแบบโดยจัดเตรียม
อุปกรณ์เครื่องเล่นต่างๆ และเป็นพื้นที่ในการฝึกหัดต่างๆ ซึ่งใช้สลับผลัดเปลี่ยนไปในบ้านแต่ละหลัง
โดยเป็นจุดสำคัญ และเป็นองค์หลักของพื้นที่ชั้นล่าง

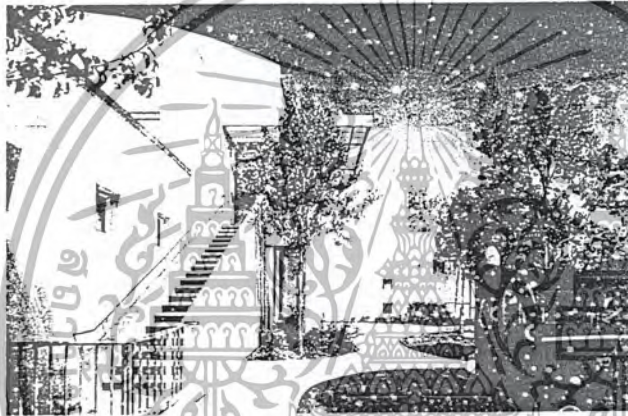

รูปที่ 5.2.1/6 แสดงบรรยากาศของสวนหลังบ้านของบ้านพักซึ่งมีรั้วโปร่งเป็นตัวกันเด็ก แต่
ไม่ให้เกิดความรู้สึกปิดกั้นมาก ในสวนนี้เด็กสามารถปลูกแปลงดอกไม้ และแปลงผักสวนครัวได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีภาพไปใช้

รูปที่ 5.2.1/7 แสดงสนามเด็กเล่นภายนอกอาคาร

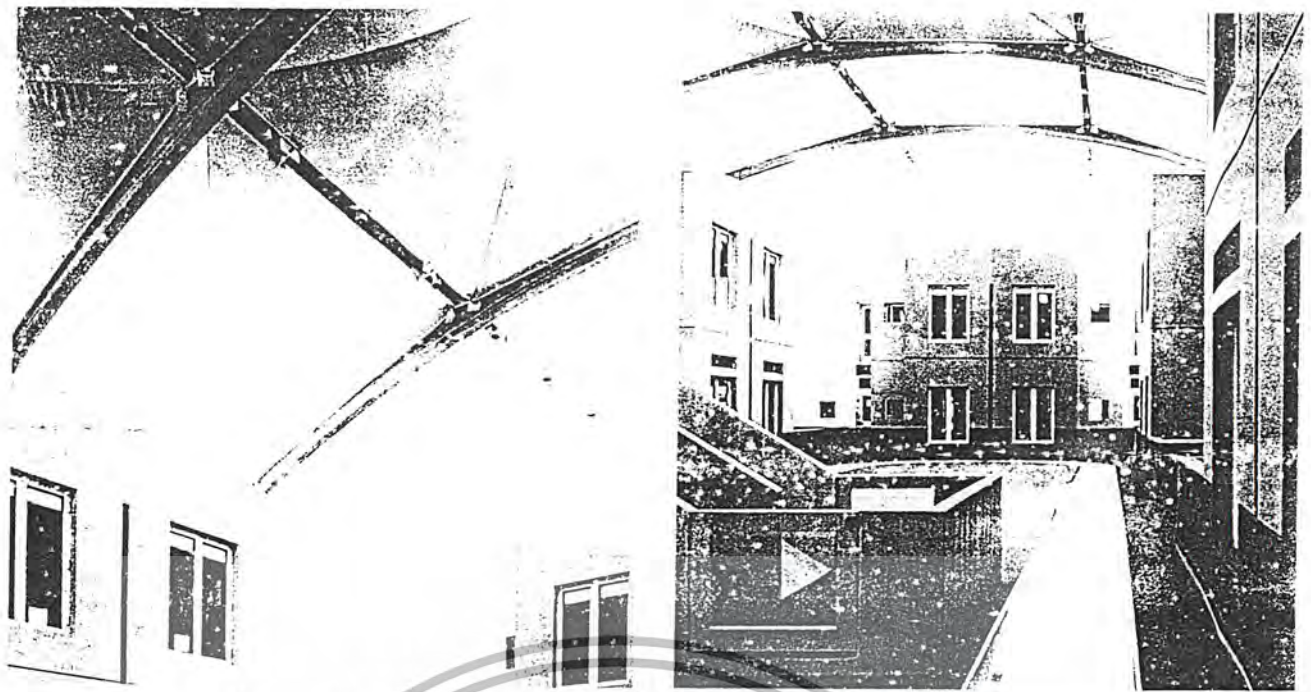

รูปที่ 5.2.1/8 แสดงบันไดที่เชื่อมทางเดินชั้นบนลงสู่สนามเด็กเล่นชั้นล่าง

รูปที่ 5.2.1/9 แสดงบรรยากาศของสนามเด็กเล่นภายในโครงการ และหลังคาVAULT

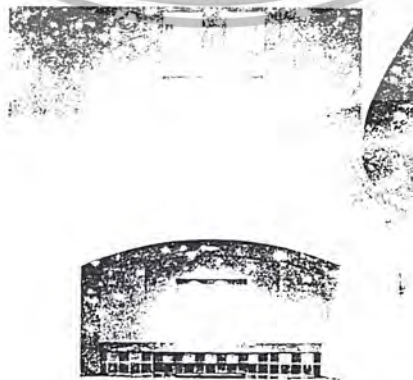
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำ¹⁴⁴ใช้

รูปที่ 5.2.1/10 แสดงรายละเอียดของหลังคาVAULT ซึ่งมีลักษณะเป็น COFFER ซึ่งสร้าง โดยการใช้ผ้าใบสีฟ้าซึ่ง ให้ความรู้สึกคล้ายกับท้องฟ้า

นอกจากนี้ผังพื้นที่ชั้นล่างยังประกอบด้วยโรงครัว, ส่วนบริการ และส่วนต้อนรับ โถงต้อนรับ นี้ออกแบบให้มีลักษณะคล้ายกับคฤหาสน์ โดยอิงรูปแบบมาจาก Children Institute International เดิมในลอสแอนเจลิส ประกอบด้วยส่วนต้อนรับ ให้ความรู้สึกเป็นบ้านด้วยเตาผิง หน้าต่างที่เปิด มุมมองกว้าง พร้อมชุดรับแขกเข้ามูมสำหรับชมสวน

ผังพื้นที่ชั้นบนประกอบด้วยห้องสมุด สำนักงาน ห้องประชุม โดยจัดโอบล้อมสนามเด็กเล่น ส่วนกลาง เปิดมุมมองให้มีความสัมพันธ์กันระหว่างพนักงาน เด็ก และผู้ปกครองในชั้นล่าง ระเบียงพื้นที่ชั้นสอง ระเบียงชั้นสองประกอบด้วยมุข และสะพานกระจก สามารถมองไปยังส่วน สนามเด็กเล่นภายใน และสวนซึ่งอยู่รอบๆภายนอกอาคาร มีพื้นที่สวน 4 ส่วนซึ่งเด็กทุกวัยสามารถ เล่นได้อย่างปลอดภัย และครอบครัวสามารถเข้าเยี่ยมได้

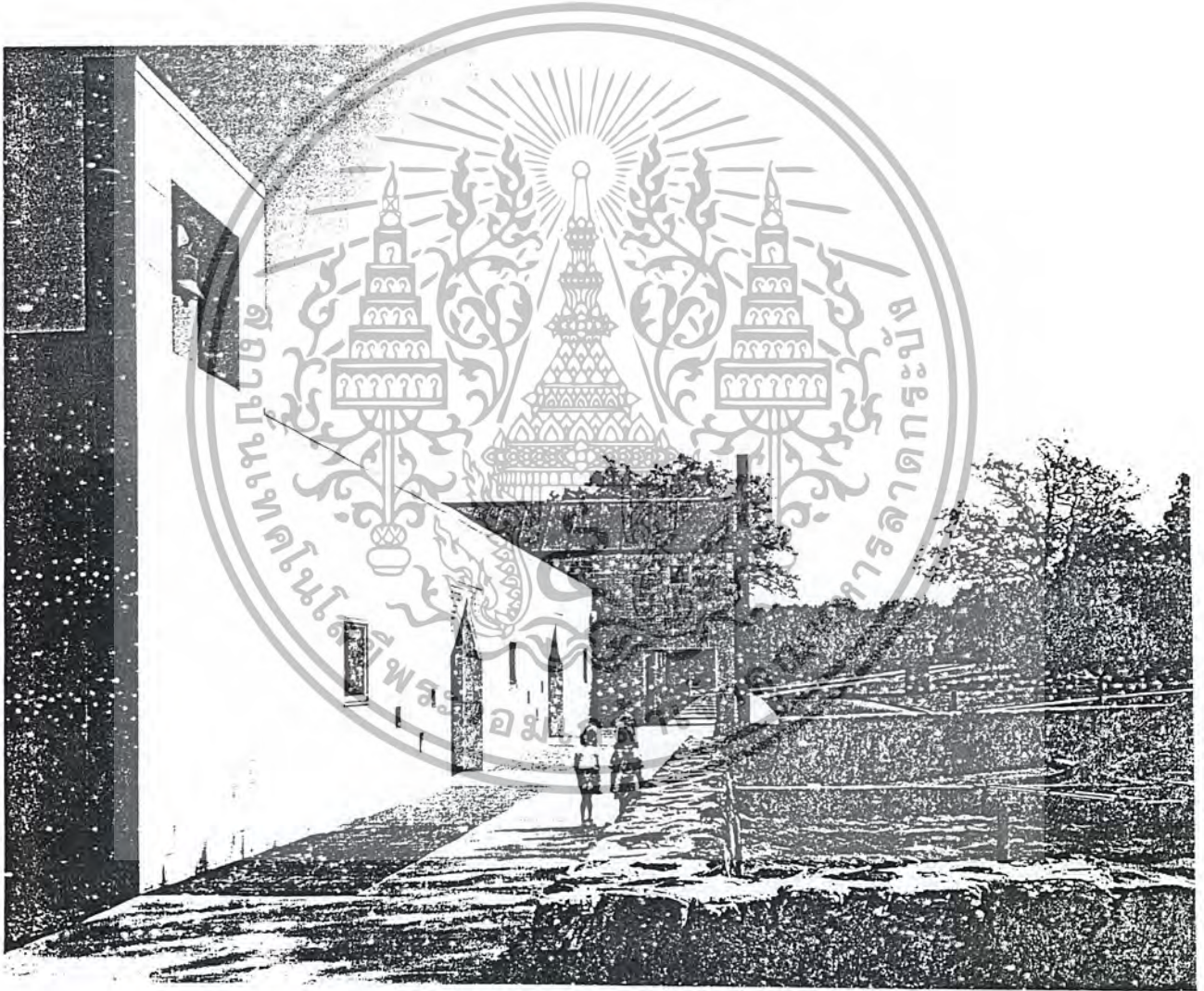
รูปที่ 5.2.1/11 แสดงโถงต้อนรับ ให้เตาผิงช่วยให้มีบรรยากาศแบบเป็นกันเอง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.2.2 Middlebury Elementary School

รายละเอียดโครงการ

สถาปนิก	Tai Soo Kim Partner
ที่ตั้ง	Middlebury ,Connecticut
ขนาด	4,645 ตารางเมตร
โครงสร้าง	ฐานรากคอนกรีต, เสาเหล็ก, โครงเหล็ก
วัสดุ	ใช้ผนังคอนกรีตบล็อกสีขาว และอิฐสีแดง

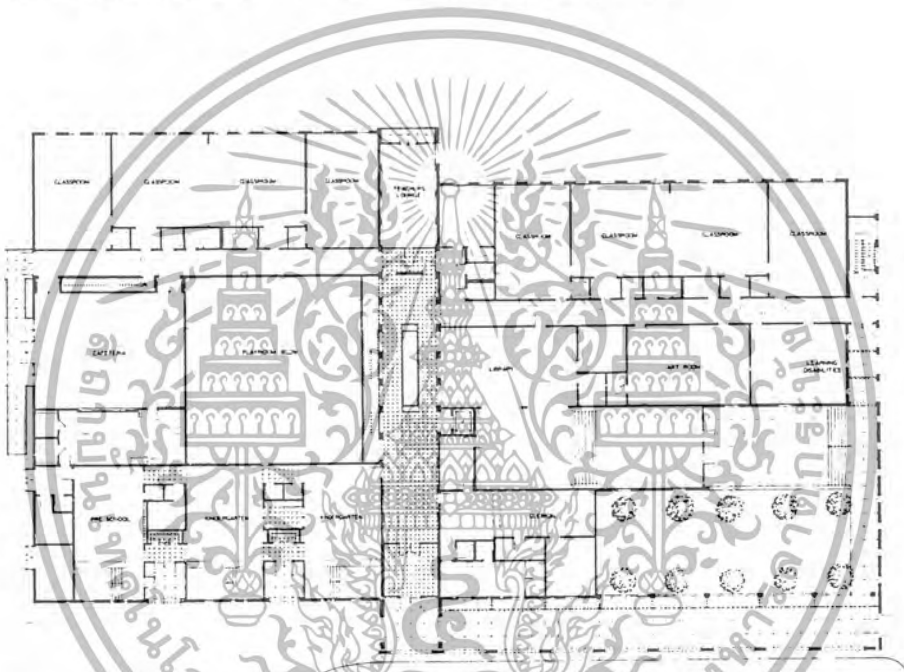
รูปภาพที่ 5.2.2/1 แสดงบรรยากาศทางเข้าโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

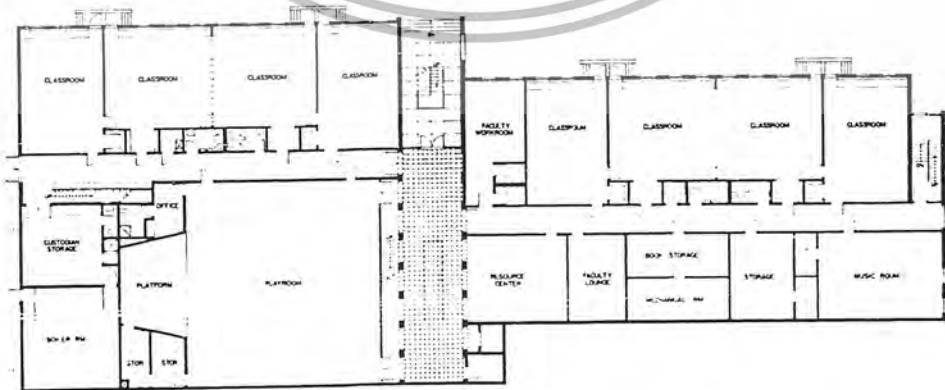
ลักษณะของโครงการ

โรงเรียนระดับอนุบาล ถึงชั้น 4 ในการออกแบบพยายามสร้างความแน่น และรวบรัดในลักษณะก้อนอาคารโดยใช้แนวคิดเพื่อความสะดวกสำหรับเด็กเล็ก และเป็นการสร้างความใกล้ชิดให้เกิดความเห็นอกเห็นใจกัน

ลักษณะภายนอกของโรงเรียนได้เลือกให้การใช้องค์ประกอบต่างๆ โดยดึงมาจากมาจาก ภาพวาดโรงเรียนในจินตนาการของเด็ก เช่น หลังคาเอียง นาฬิกา หอระฆัง และหลังคาคลุมทางเข้า มาผสมผสานกับความเป็นท้องถิ่น ชนบท และความเป็นที่อยู่อาศัย

รูปภาพที่ 5.2.2/2 แสดงผังพื้นชั้นล่าง

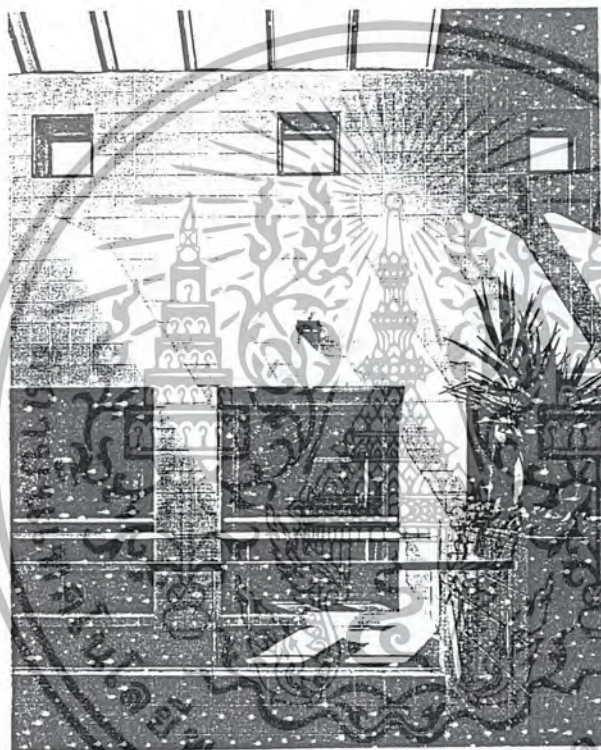

รูปภาพที่ 5.2.2/3 แสดงผังพื้นชั้นบน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลักษณะการวางผัง

การออกแบบได้ให้ความสำคัญกับชายคาด้านหน้าซึ่งเป็นที่สำหรับรับส่งเด็ก เน้นความสะดวกในการรอ และกำบังผู้โดยสารจากหิมะ หรือฝน ชายคานี้จะเป็นตัวนำสายตาผ่านสวนหน้าโครงการไปสิ้นสุดที่ทางเข้าหลัก เชื่อมต่อกับโถงหลักซึ่งออกแบบที่ว่างโดยใช้ความลาดเอียงของฝ้าเพดานไปตามหลังคา มีการเจาะช่องแสงหลังคาในช่วงกลางของโถง ทำลายความน่าเบื่อของโถง และเป็นส่วนกระจายแสงเข้าสู่ส่วนห้องสมุด สำนักงาน และห้องออกกำลังกาย

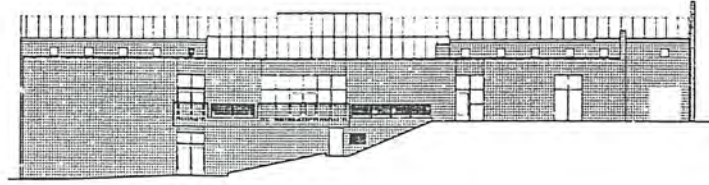

รูปภาพที่ 5.2.2/4 แสดงบรรยากาศโถงทางเข้าหลักชั้นบน

รูปภาพที่ 5.2.2/5 แสดงรูปด้านทิศตะวันออก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการ 148 148

รูปภาพที่ 5.2.2/6 แสดงรูปด้านทิศเหนือ

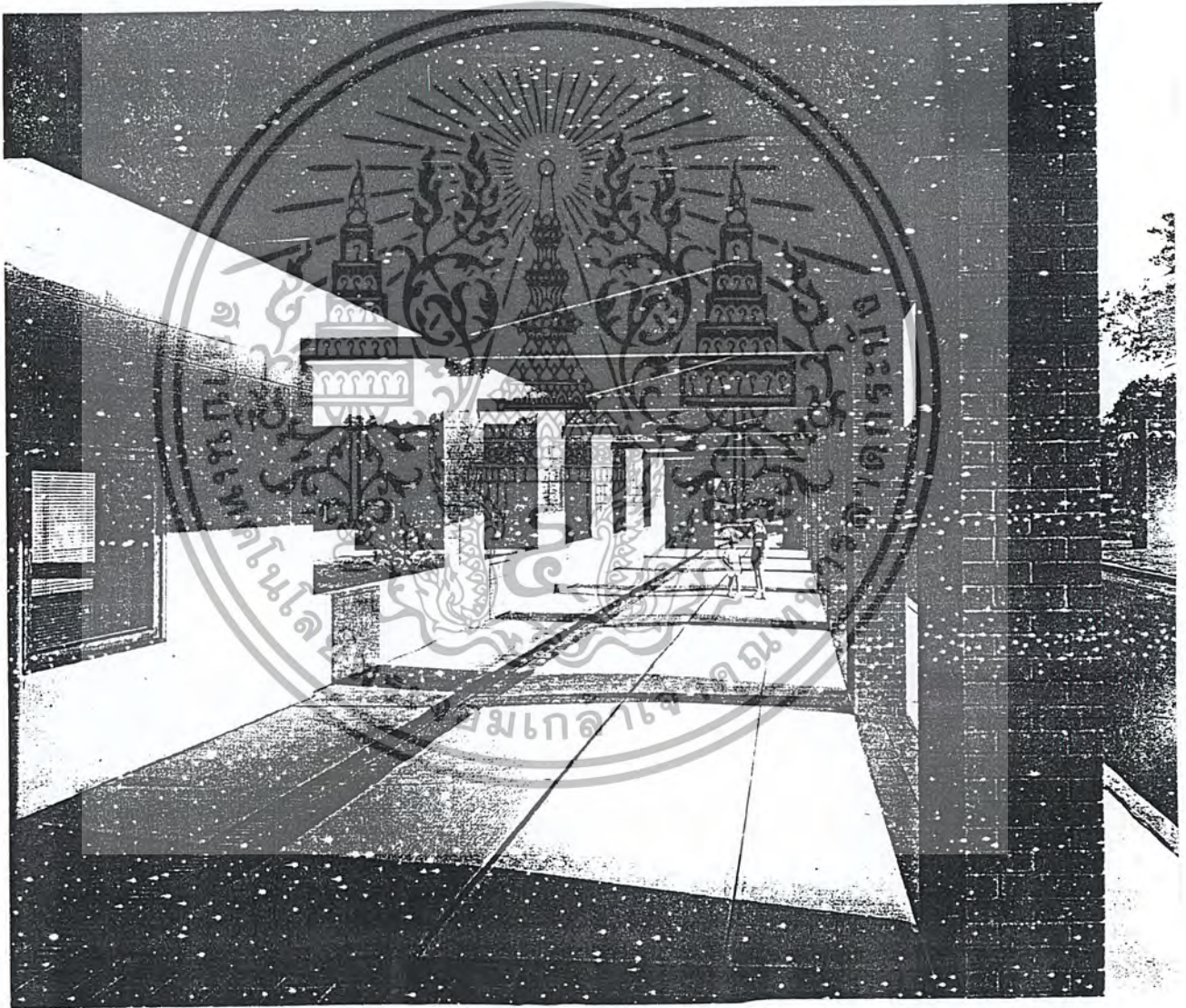
รูปภาพที่ 5.2.2/7 แสดงผังบริเวณของโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

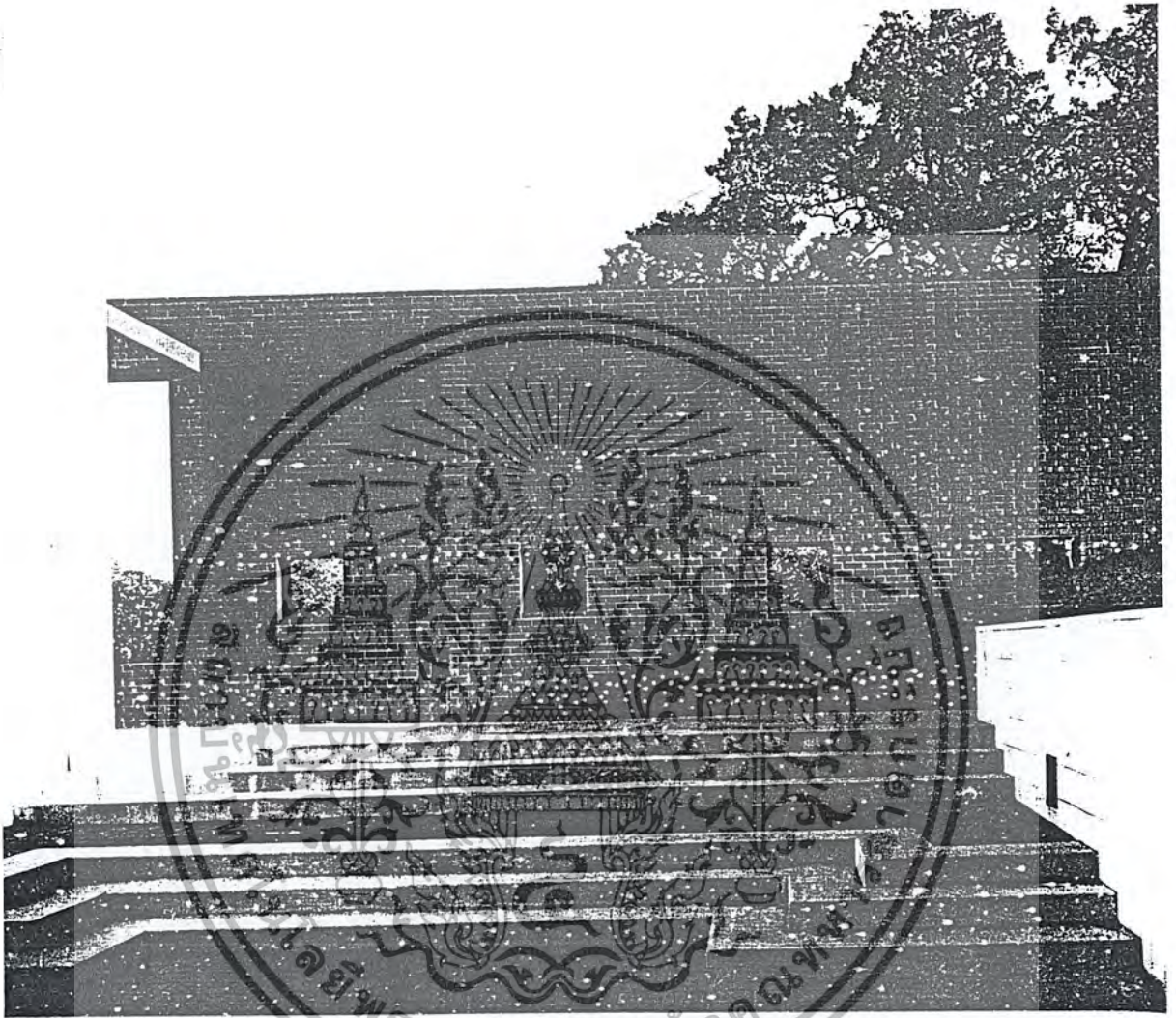
รูปภาพที่ 5.2.2/8 แสดงบรรยากาศภายนอกด้านหน้าโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

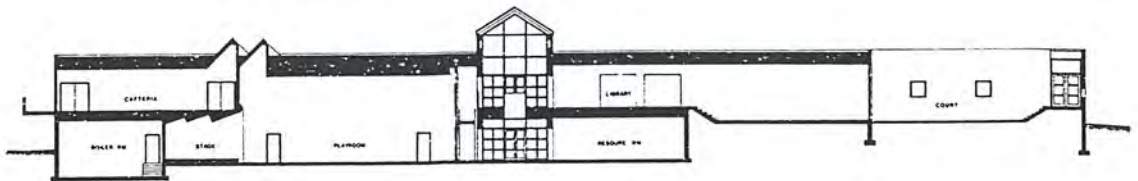

รูปภาพที่ 5.2.2/9 แสดงบรรยากาศ ส่วนคอยรถประจำทางด้านหน้าของโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

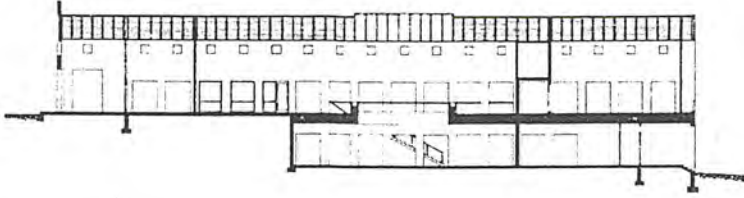

รูปภาพที่ 5.2.2/10 แสดงบรรยากาศสวนภายในโครงการ

รูปภาพที่ 5.2.2/11 แสดงรูปตัดตามยาวของโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

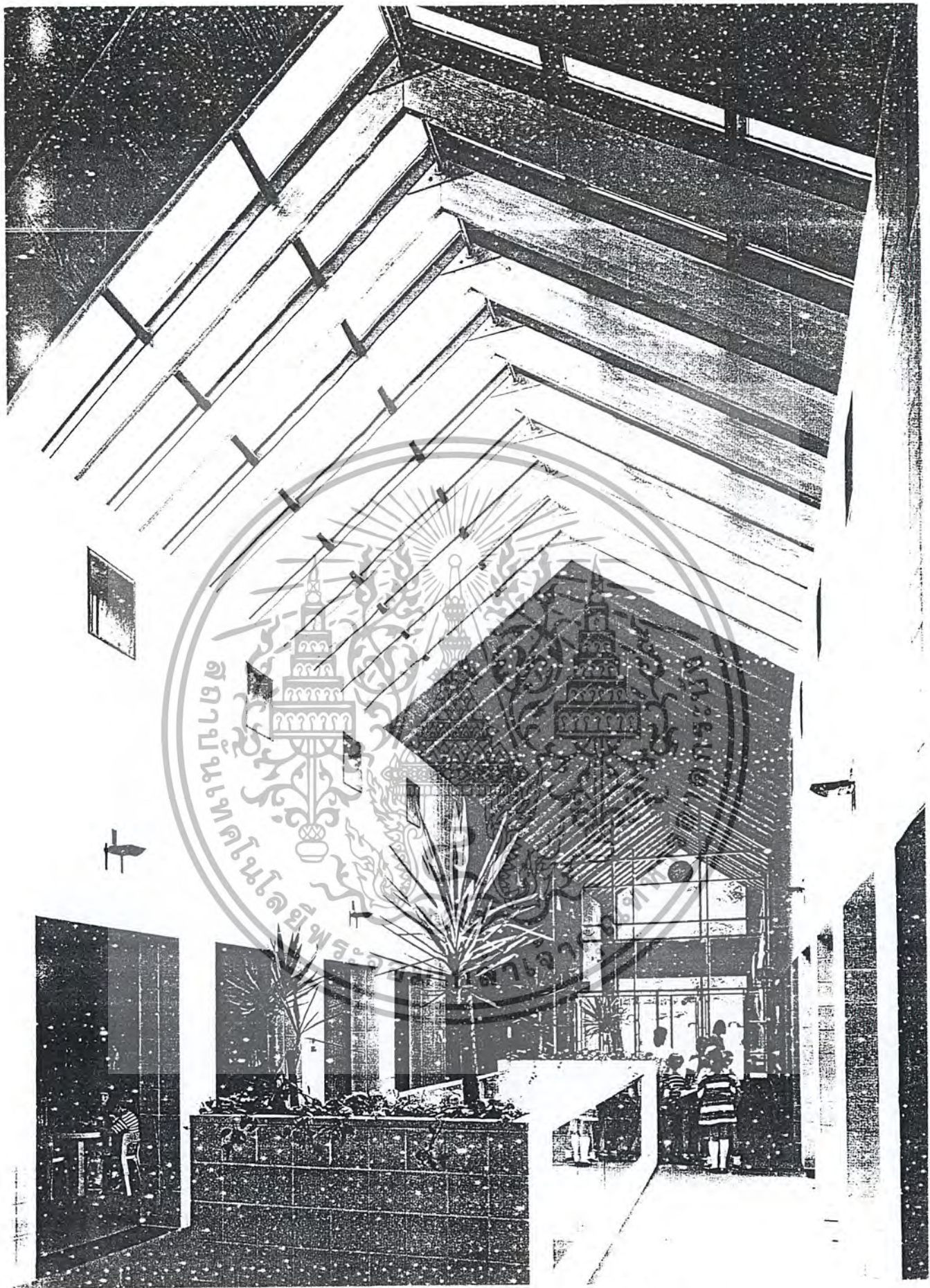

รูปภาพที่ 5.2.2/12 แสดงรูปตัดผ่านโถงหลักของโครงการ

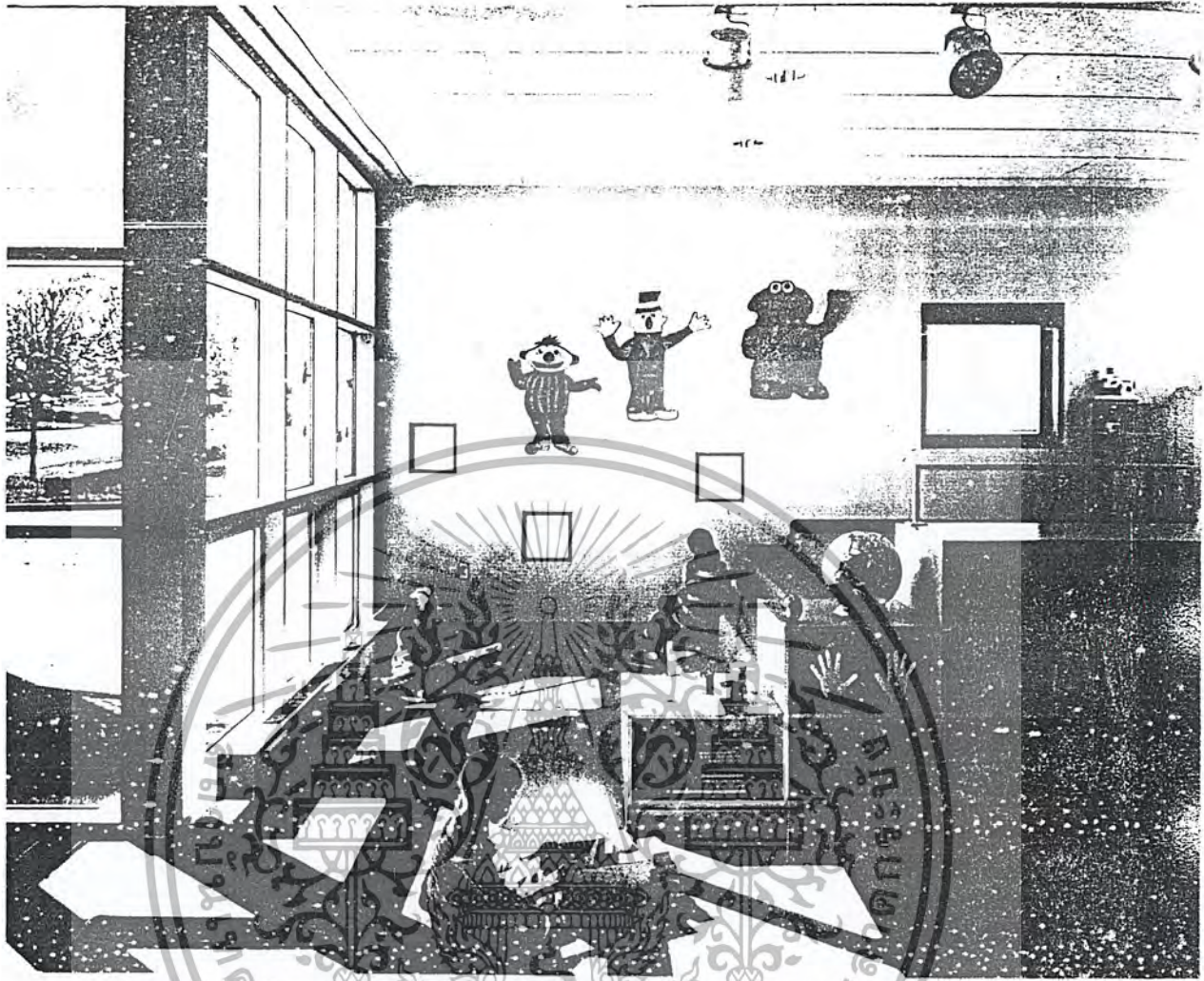
รูปภาพที่ 5.2.2/13 แสดงบรรยากาศภายในโถงหลักของโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

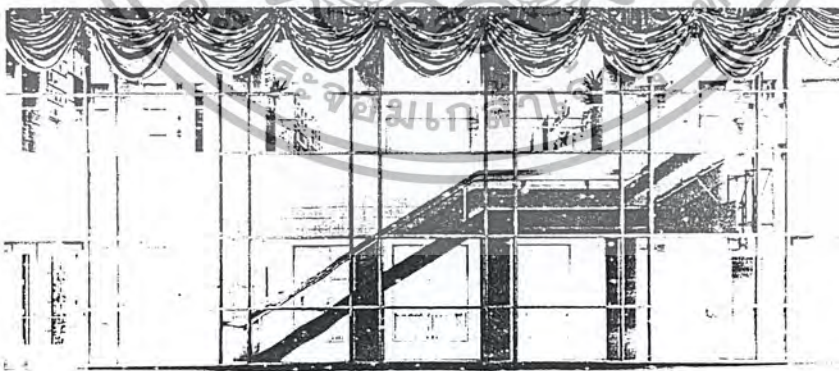

รูปภาพที่ 5.2.2/14 แสดงบรรยากาศโดยรวมภายในโถงหลักของโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปภาพที่ 5.2.2/15 แสดงบรรยากาศภายในห้องเตรียมอนุบาล

รูปภาพที่ 5.2.2/16 แสดงบรรยากาศภายในห้องยิมนาสติก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 6

แนวความคิดในการออกแบบอาคาร

6.1 แนวความคิดในการออกแบบทั่วไป

6.1.1 การวางผังบริเวณ

จากสภาพแวดล้อม และอาคารข้างเคียงในบริเวณที่ตั้งโครงการ ส่งผลให้เกิดความเป็นด้านหน้า และด้านหลังโครงการอย่างชัดเจน และตัวที่ตั้งเองมีลักษณะยาว โดยด้านสั้นของที่ตั้งติดถนนใหญ่ ทำให้สามารถแบ่งที่ดินเป็น 3 ส่วนคือสวนสาธารณะ ได้แก่ส่วนการให้การศึกษา และพักผ่อน ส่วนกิ่งสวนสาธารณะ ได้แก่ส่วนสำนักงาน และส่วนบริการ และส่วนภายใน ได้แก่ส่วนที่พักอาศัย และส่วนรับเลี้ยงเด็กกลางวัน ตามลำดับ

6.1.2 การเข้าถึงโครงการ

จากลักษณะผู้ใช้โครงการโดยทั่วไปส่วนมากเป็นเด็กในโครงการ และในชุมชนแออัดใกล้เคียง การเดินทางส่วนมากมาจากรถประจำทาง รถจักรยานและการเดินเท้า ทางเข้าหลักของโครงการจึงจัดให้เข้าทางด้านหน้าของโครงการ เพื่อความสะดวก ส่วนทางเข้ารองจัดขึ้นเพื่อผู้มาติดต่อโครงการซึ่งมีจำนวนน้อย มีการเดินทางโดยใช้รถยนต์ จึงจัดทางเข้าให้เข้าทางถนนซอยด้านข้างของโครงการ เพื่อหลีกเลี่ยงความแออัดของการจราจรที่อาจเกิดขึ้นเมื่อเจาะทางในด้านติดถนนหลัก และเป็นการแยกทางเดินเท้า และทางรถยนต์อย่างชัดเจนเพื่อความปลอดภัย

6.1.3 แนวแกนของอาคาร

จากสภาพแวดล้อม และอาคารข้างเคียงในบริเวณที่ตั้งโครงการด้านข้างของที่ตั้งถูกขนาบด้วยทางด่วนยกระดับ และอาคารสูง ซึ่งส่งผลกระทบต่ออาคารออกแบบ แนวแกนของอาคารที่เกิดขึ้นจึงได้วางทำมุม 45 องศากับเขตที่ดินเพื่อเลี่ยงการรบกวนจากเสียงที่เกิดขึ้นในสวนทางด่วน และเพื่อไม่ให้อาคารถูกข่มจากอาคารสูงข้างเคียง ทั้งนี้ยังส่งผลในเรื่องของตำแหน่งทิศทางของแดดและลม ซึ่งเป็นการวางอาคารขวางลม และหันด้านแคบเข้าสู่ทางทิศตะวันตก

จากลักษณะองค์ประกอบของโครงการซึ่งแบ่งได้เป็นส่วนสาธารณะ และส่วนภายใน ส่งผลต่อการวางแนวอาคารโดยในส่วนสาธารณะนั้นแนวแกนมีการอ้างอิงเส้นอย่างชัดเจนเป็นระเบียบให้ความรู้สึกเป็นทางการมีการอ้างอิงตำแหน่งแนวแกนสัญจรทางตั้งอย่างชัดเจน แต่ในส่วนภายในมีการวางแนวแกนยกย่อง เพื่อให้ความรู้สึกผ่อนคลาย

6.1.4 การจัดพื้นที่สีเขียวในโครงการ

จากการแบ่งส่วนของโครงการเป็น 3 ส่วน การออกแบบพื้นที่สีเขียวหลักในโครงการจึงแบ่งออกเป็น 3 ส่วนตามการแบ่งส่วนโครงการ โดยในส่วนสาธารณะนั้นลักษณะของพื้นที่สีเขียวจะมีลักษณะยาวไปทางทิศตะวันออกและตะวันตก แบ่งเป็น 3 ตอนได้แก่สวนทางเข้าด้านหน้าของโครงการ ลานอเนกประสงค์กลาง และสนามเด็กเล่น ในส่วนกิ่งสาธารณะนั้นลักษณะของพื้นที่สีเขียวจัดให้มีบรรยากาศร่มรื่น ซึ่งถือได้ว่าเป็นจุดใจกลางของโครงการ มีการจัดกิจกรรมขึ้นในโอกาสต่างๆ เช่น เป็นสวนธรรมชาติสำหรับพักผ่อนในวันอาทิตย์ และในส่วนภายในพื้นที่สีเขียวมีลักษณะเป็นสวน ซึ่งสามารถใช้เป็นสวนรวมคนในโอกาสต่างๆ ได้

การออกแบบพื้นที่สีเขียวในส่วนย่อยของโครงการจะจัดแทรกอยู่ตามอาคารออกแบบให้ตอบสนองกับหน้าที่การใช้งาน และผู้ใช้ในอาคาร โดยเน้นให้เกิดกิจกรรมขึ้นในส่วนพื้นที่สีเขียว เช่น ออกกำลังกาย เล่นกีฬา เพาะปลูกต้นไม้หรือพืชสวนครัว เลี้ยงสัตว์ เลี้ยงปลา นั่งพักผ่อน จัดกลุ่มทำกิจกรรมร่วมกัน

6.1.5 การควบคุมดูแลผู้ใช้ในโครงการ

จากลักษณะโครงการแบบเปิด จึงจำเป็นต้องมีการดูแลผู้ใช้โครงการอย่างใกล้ชิด โดยมีการควบคุมที่ประตูทางเข้า โดยจัดระเบียบในการเปิด-ปิดที่แน่นอนและมีจุดในการคอยดูแลในแต่ละช่วง เช่น จุดสำนักงานดูแลในส่วนฝึกอาชีพ จุดห้องพยาบาลในส่วนทางเข้าก่อนถึงส่วนที่พัก จุดที่พัสดุดูแลเด็กชั้นล่างเพื่อดูแลในส่วนที่พักทั้งหมด และจุดในส่วนที่พักผู้ดูแลเด็กในที่พักแต่ละหลัง

การออกแบบเน้นความง่ายต่อการดูแลโดยออกแบบให้พื้นที่ชั้นล่างมีลักษณะเป็นใต้ถุนโล่ง ใช้เป็นพื้นที่อเนกประสงค์ ลดความเป็นซอกมุมของอาคาร และมีการควบคุมเป็นพิเศษในส่วนแกนการสัญจร เช่น บริเวณบันได เป็นต้น

6.1.6 การออกแบบเพื่อการระบายอากาศ

การวางอาคารนั้นวางอาคารหลักวางลม มีการเว้นระยะระหว่างตึกโดยคำนึงถึงความสูงของแต่ละตึก ในส่วนอาคารที่มีการวางซ้อนกัน ได้มีการออกแบบให้มีการยกย่อง และการเปิดโล่งของอาคารเพื่อให้อาคารที่ถูกวางขวางได้รับลมเช่นกัน

6.1.7 การออกแบบเพื่อการกันเสียงรบกวน

ในส่วนที่ตั้งของอาคารด้านยาวในส่วนที่พักมีส่วนที่ดินติดทางด้านวนซึ่งมีปัญหาทางด้านเสียงรบกวน การวางอาคารจึงวางเบี่ยงทำมุมกับทางด้านวนเพื่อลดเสียงที่จะเข้าถึงอาคาร และมีการใช้ห้องน้ำเป็นตัวกันเสียงเสียงก่อนที่จะเข้าถึงในส่วนที่พัก นอกจากนี้ยังมีการถอยร่นแนวอาคาร

ออกห่างจากขอบที่ดิน และมีการปลูกต้นไม้เพื่อลดเสียงรบกวน และมีการออกแบบกำแพงกันเสียงในส่วนที่มีการโดนเสียงรบกวนมากเป็นพิเศษ

6.1.8 การออกแบบลักษณะทางสถาปัตยกรรม

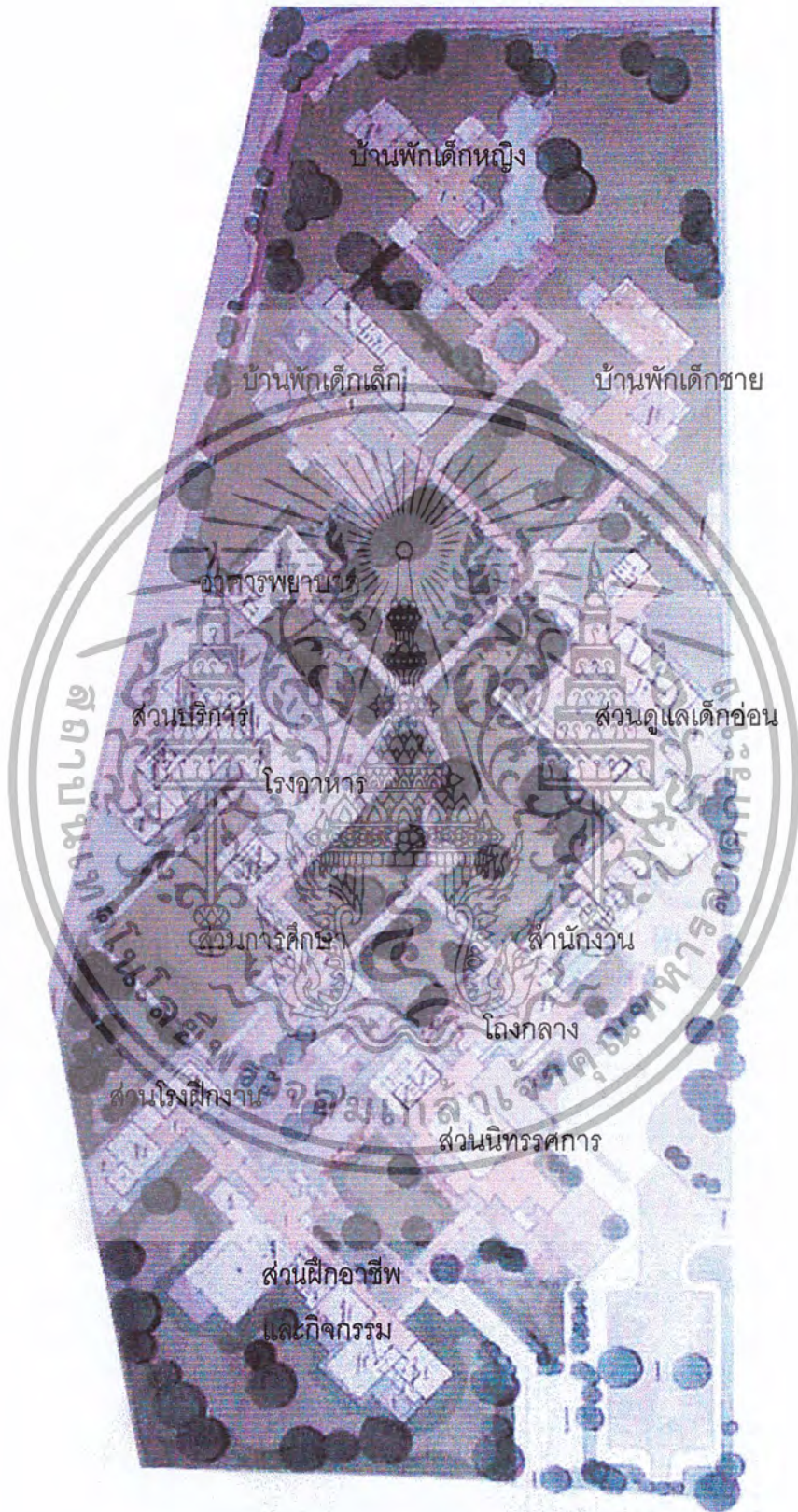
ลักษณะทางสถาปัตยกรรมของอาคารเป็นงานหลังคาทรงจั่ว และปั้นหยาโดยในส่วนอาคารสาธารณะจะใช้หลังคาจั่วผสมกับปั้นหยาให้ความรู้สึกเป็นทางการ ใช้ความลาดชันของหลังคาที่ต่างกันเป็นตัวบอกความสำคัญของอาคาร ในส่วนที่พักอาศัยจะใช้หลังคาปั้นหยาให้ความรู้สึกผ่อนคลาย และบรรยากาศความเป็นบ้าน

งานผนังและเสา โดยทั่วไปใช้ผนังสีอ่อนแลดูสะอาดตา และมีการเปลี่ยนลักษณะผนังในส่วนห้องน้ำ และบันไดให้เข้มข้นเพื่อเน้นหน้าที่ให้ชัดเจน และงานเสาของโครงการในส่วนสาธารณะมีการเน้นเสาโดยการพอกเสาคกลมเน้นวัสดุปิดผิวสีเข้มเพื่อเป็นตัวช่วยเสริมให้มีความสมดุลกันระหว่างน้ำหนักของมวลหลังคา และผนัง

6.1.9 การออกแบบระบบตาร่างพิกัด

การออกแบบระบบตาร่างพิกัดได้พิจารณาถึงลักษณะโครงสร้างเป็นสำคัญ โดยโครงการนี้ได้เลือกใช้โครงสร้างระบบเสาและคาน ซึ่งมีช่วงพาดที่เหมาะสมอยู่ที่ 4-8 เมตร และลักษณะหน้าตัดของอาคารซึ่งมีลักษณะเป็นอาคารขนาดเล็ก จึงเลือกใช้ระบบพิกัดที่ระยะ 4 และ 6 เมตรในโครงการโดยทั่วไป

6.2 ผลการออกแบบ

รูปภาพที่ 6.2.1 แสดงผังพื้นของโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปภาพที่ 6.2.2 แสดงรูปด้านหน้า และด้านข้างโครงการ

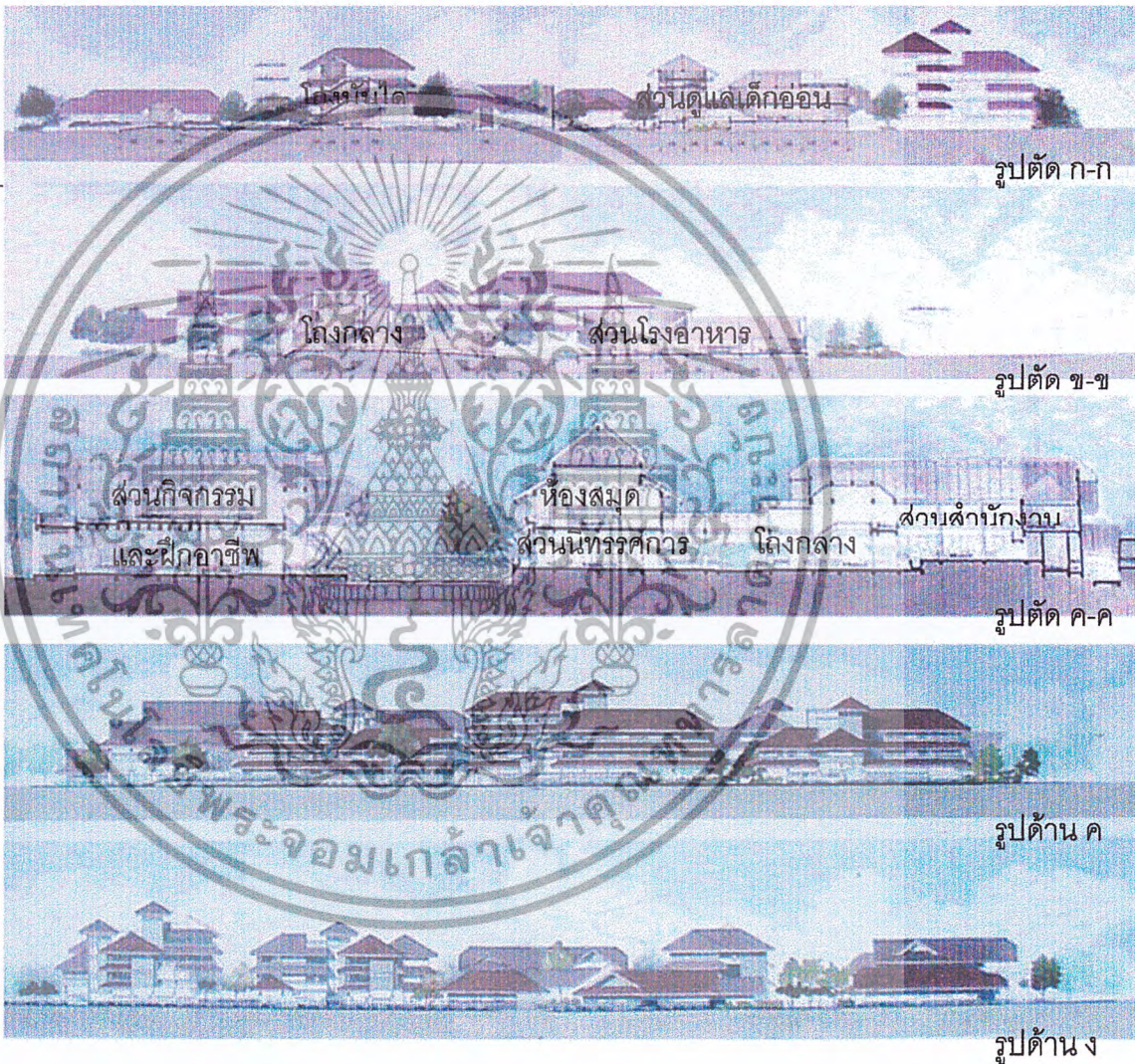
รูปด้าน ก

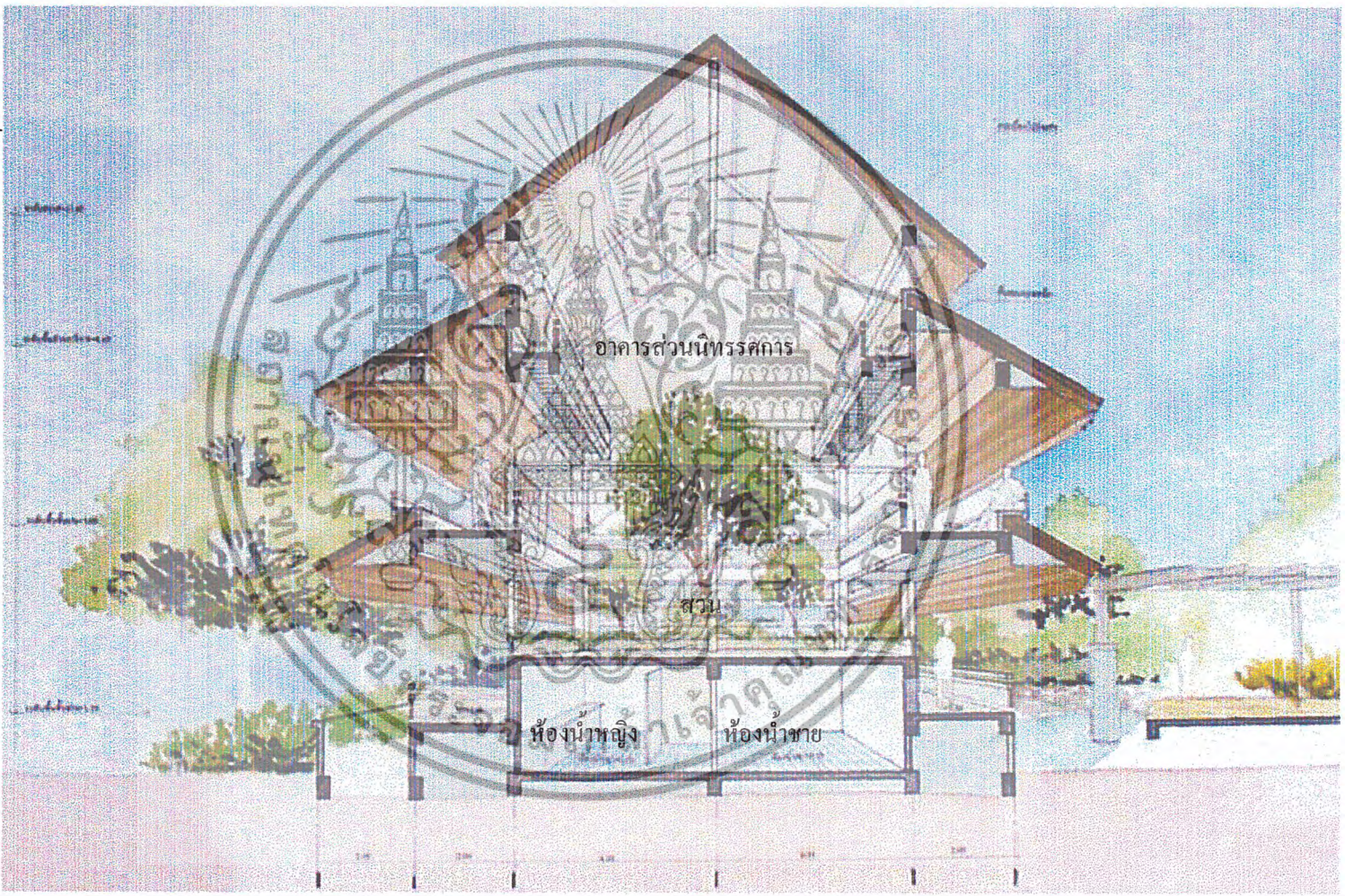

รูปด้าน ข

รูปภาพที่ 6.2.3 รูปด้านด้านหลัง และด้านข้าง และรูปตัดของโครงการ

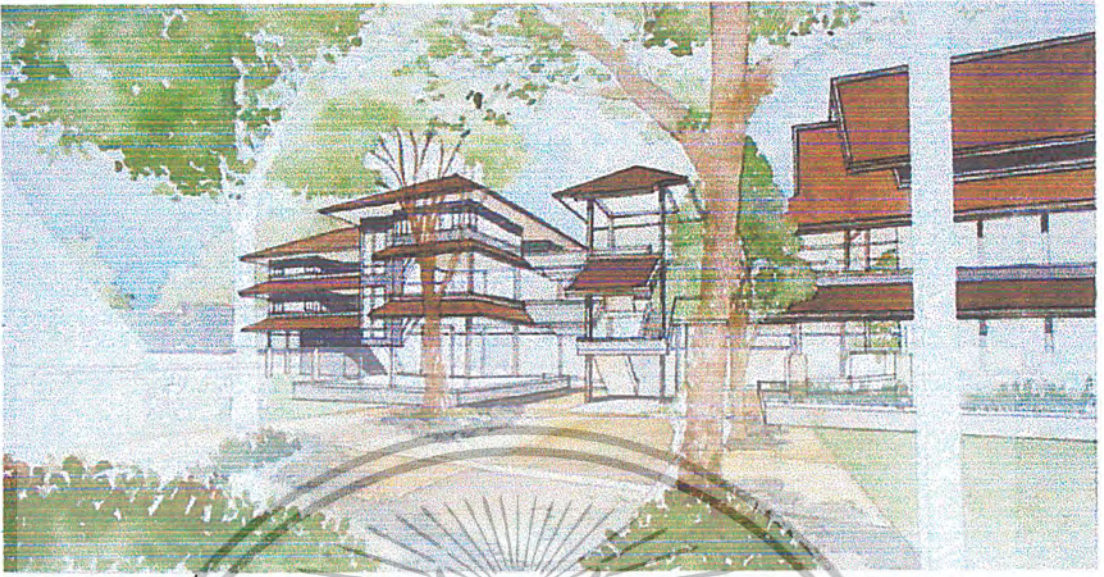

รูปภาพที่ 6.2.4 แสดงรูปตัดขยายในส่วนการให้การศึกษา

รูปภาพที่ 6.2.5 แสดงผังบริเวณกรมการ

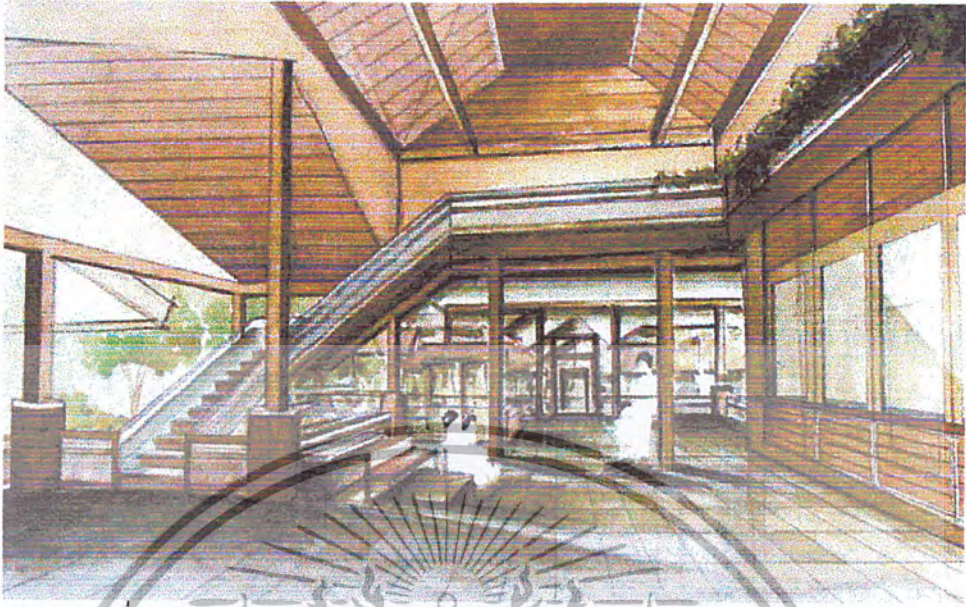

รูปภาพที่ 6.2.6 แสดงบรรยากาศบริเวณแกนตั้งอาคารหลักในส่วนการให้การศึกษา

รูปภาพที่ 6.2.7 แสดงทัศนียภาพด้านหน้าโครงการ

รูปภาพที่ 6.2.8 แสดงบรรยากาศภายในห้องต้อนรับ

รูปภาพที่ 6.2.13 แสดงทัศนียภาพหุ่นจำลองด้านหน้า

บรรณานุกรม

- Chiara, Joseph and Callender, John Hancock. Time Saver Standards for Building Types. New York: McGraw Hill, 1960
- John Ray Hoke. Architectural Graphic Standard, John Wiley, Inc
- Kotzen, Benz. Environmental Noise Barriers : a guide to their a coustic and visual design. London : E & FN Spon, c1999
- Mr. Tongyai and Somchai Ekapanyakul. Programming guide for primary school improvement programmes. Bangkok
- Neufert, Ernst. Architect's Data . New York: Granada, 1992
- William W. Caudill. Toward Better School Design. New York: F.W Dodge corporation
- กรมประชาสงเคราะห์, กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม. รายงานประจำปี 2542 กองสงเคราะห์เด็กและบุคคลวัยรุ่น. เอกสารวิชาการลำดับที่ 544 เล่มที่ 2/2542
- กองสงเคราะห์เด็กและบุคคลวัยรุ่น, กรมประชาสงเคราะห์, กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม. สรุปผลการดำเนินงานประจำปี พ.ศ. 2543 สถานสงเคราะห์เด็กชายบ้านปากเกร็ด. นนทบุรี, 2543
- ชนิษฐา เทวินทรภักดี. รายงานการศึกษาวิจัยการจัดการศึกษาทางเลือกโดยศูนย์การเรียนรู้ในสถานสงเคราะห์กรุงเทพฯ : กลุ่มงานปฏิรูปการศึกษาระดับพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543.
- นิตยา ประพฤติกิจ. การพัฒนาเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ : ภาคพัฒนาตำราและเอกสารวิชาการ หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู, 2536.

ภาคผนวก

ก. ข้อกำหนดและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ข้อกำหนดสำหรับสถานรับเลี้ยงเด็ก

1. มาตรฐานการจัดการสถานรับเลี้ยงเด็กในชุมชน

- ภายในอาคารต้องประกอบไปด้วยห้องนอน, ห้องพยาบาล, บริเวณเด็กป่วย, ห้องครัว, ห้องส้วม โดยแยกเป็นสัดส่วนไม่ปนกัน และถ้ารับเลี้ยงเด็กที่มีอายุเกินกว่า 2 ขวบต้องมีบริเวณรับประทานอาหาร และบริเวณให้เด็กเล่นอย่างเพียงพอ เมื่อจำนวนเด็กมีมากกว่า 30 คน

- ห้องนอน, ห้องพยาบาล, บริเวณเด็กป่วย, ห้องครัว, ห้องส้วม และบริเวณใช้สอยทั่วไปภายในอาคาร ต้องมีแสงสว่าง และช่องระบายอากาศเพียงพอ โดยมีความสูงจากพื้นถึงฝ้าเพดานประมาณ 3.00 – 3.50 ม.

- ถ้ารับเลี้ยงเด็กทั้งชาย และหญิงต้องแยกห้องนอน, ห้องส้วมออกจากกัน และต้องมีการแยกห้องนอนของเด็กที่มีอายุต่ำกว่า 2 ขวบออกจากเด็กโต

- ติดมุ้งลวดเพื่อกันยุงในบริเวณห้องนอน และห้องพยาบาลซึ่งมีเตียงประมาณ 3-5 ที่

- ห้องนอนของเด็กที่มีอายุต่ำกว่า 2 ขวบ ต้องมีพื้นที่ไม่น้อยกว่า 1.65 ตร.ม./คน และมีปริมาตรของห้องไม่น้อยกว่า 4.94 ลบ.ม./คน

ห้องนอนของเด็กที่มีอายุ 2-7 ขวบ ต้องมีพื้นที่ไม่น้อยกว่า 1.94 ตร.ม./คน และมีปริมาตรของห้องไม่น้อยกว่า 5.94 ลบ.ม./คน

ห้องนอนของเด็กที่มีอายุเกินกว่า 7 ขวบ ต้องมีพื้นที่ไม่น้อยกว่า 2.47 ตร.ม./คน และมีปริมาตรของห้องไม่น้อยกว่า 9.00 ลบ.ม./คน

- ห้องเรียน และห้องกิจกรรม ควรเป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้า ขนาดประมาณ 5.00x7.00 ม. หรือ 7.00x9.00 ม. โดยมีพื้นที่สำหรับเด็กอายุ 2-3 ขวบไม่น้อยกว่า 1.75 ตร.ม./คน, เด็กอายุ 3-4 ขวบไม่น้อยกว่า 2.00 ตร.ม./คน และเด็กอายุ 4-6 ขวบไม่น้อยกว่า 3.15 ตร.ม./คน โดยสามารถดัดแปลงเป็นห้องนอนได้ถ้าไม่มีห้องนอนแยกต่างหาก

- ห้องน้ำ-ส้วม สำหรับเด็กอายุต่ำกว่า 2 ขวบต้องมีที่ถ่ายอุจจาระไม่น้อยกว่า 1 ที่/เด็ก 20 คน, สำหรับเด็กที่มีอายุเกินกว่า 7 ขวบต้องมีที่ถ่ายอุจจาระไม่น้อยกว่า 1 ที่/เด็ก 10 คน และอุปกรณ์สำหรับอาบน้ำไม่น้อยกว่า 1 ที่/เด็ก 6 คน

- สำหรับเด็กที่มีอายุต่ำกว่า 2 ขวบ ให้มีพีแอลในอัตราส่วนที่เลี้ยง : เด็ก เท่ากับ 1:5 และสำหรับเด็กที่มีอายุเกินกว่า 2 ขวบใช้ในอัตราส่วน 1:10-15

- ต้องมีทางเข้าออกอาคารได้อย่างสะดวกเหมาะสม เพื่อความปลอดภัยเมื่อเกิดอัคคีภัยหรือภัยพิบัติอื่นๆ

- ต้องจัดให้มีป้ายชื่อภาษาไทยขนาดใหญ่ ให้เห็นได้ชัดเจนในระยะพอสมควร ติดตั้งไว้ในตำแหน่งที่เห็นได้ชัดจากภายนอก

2. มาตรฐานการจัดสถานรับเลี้ยงเด็กกลางวัน

สำหรับสถานรับเลี้ยงเด็กที่มีอายุระหว่าง 2-6 ขวบ จำนวน 50 คน

- พื้นที่อยู่ภายในห้องรับประทานอาหาร, ห้องนอน และห้องนั่งเล่น ต้องมีพื้นที่ไม่น้อยกว่า

1.35 ตร.ม./คน และมีแสงสว่าง และการระบายอากาศดีพอ

- พื้นที่อยู่กลางแจ้งสำหรับเด็กเล่นต้องมีพื้นที่ไม่น้อยกว่า 1.80 ตร.ม./คน

- ห้องน้ำ ต้องมีอุปกรณ์สำหรับอาบน้ำไม่น้อยกว่าไม่น้อยกว่า 1 ที่/เด็ก 6 คน อย่างล้นหน้า 1 ที่/เด็ก 8 คน และควรมีอุปกรณ์สำหรับเก็บอุปกรณ์การล้างหน้า และการแปลงฟันของเด็กด้วย

- มีพื้นที่ในการเก็บเครื่องนอนเด็ก และของเล่นเด็ก

- มีห้องพยาบาล, ห้องทำงานผู้ดูแลเด็กพร้อมห้องน้ำ และเครื่องใช้พร้อม

- เครื่องตกแต่งภายในอาคารควรเรียบง่ายสะดวกแก่การบำรุงรักษา

- ควรมีเครื่องเล่นกลางแจ้งสำหรับเด็ก

- ต้องมีทางออกเพื่อหนีไฟเมื่อเกิดอัคคีภัยอย่างเพียงพอ

3. ข้อกำหนดสำหรับอาคารการศึกษาเด็ก

3.1 ที่ตั้งโครงการ

- ที่ตั้งโครงการไม่ไกลจากชุมชน และมีการคมนาคมสะดวก

- ที่ตั้งโครงการห่างจากแหล่งเสื่อมโทรม, แหล่งอันตราย และแหล่งมลภาวะ

- สภาพที่ตั้งโครงการไม่เป็นหลุมบ่อ หรือลาดชันมากไม่เหมาะแก่การก่อสร้าง

- สภาพที่ตั้งโครงการระบายน้ำได้ดี ไม่เกิดน้ำท่วมง่าย

- ที่ตั้งโครงการต้องมีเนื้อที่ไม่น้อยกว่า 2 ไร่ และถ้ามีชั้นประถมศึกษารวมอยู่ด้วยต้องมี

เนื้อที่ไม่น้อยกว่า 8 ไร่ และมีบริเวณร่มรื่นสวยงาม

- เนื้อที่สนามเด็กเล่นไม่น้อยกว่า 1.00 ตร.ม./คน แบ่งออกเป็นบริเวณที่ติดตั้งเครื่องเล่น

เด็ก และสนามหญ้า

- มีพื้นที่สำหรับให้เด็กฝึกปฏิบัติกิจกรรมการปลูกต้นไม้ และทำสวน

- มีที่เก็บน้ำสะอาดไว้บริโภคเมื่อจำเป็น

- มีรั้วกันรอบบริเวณเพื่อป้องกันอันตราย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.2 อาคาร

- อาคารมีบรรยากาศอบอุ่นคล้ายบ้าน และเลือกใช้วัสดุที่เหมาะสมกับเด็ก
 - ควรเป็นอาคารชั้นเดียว แต่ถ้ามีชั้นประถมศึกษาควรรวมอยู่ซึ่งมีลักษณะเป็นอาคารหลายชั้น
- ควรจัดให้ชั้นอนุบาลอยู่ชั้นล่าง

- เป็นอาคารถาวรที่ออกแบบถูกต้องตามทฤษฎีลักษณะ และสอดคล้องกับสภาพภูมิประเทศ

- มีระเบียงที่กว้างพอที่จะจัดกิจกรรมนอกห้องเรียนได้ และมีลูกกรงกั้นอย่างปลอดภัย
- ควรใช้เสากลมไม่มีเหลี่ยมมุม และผนังภายในควรเรียบง่ายไม่ขรุขระ

3.3 ระยะห่างอาคาร

- อาคารสูง 2 ชั้นที่มีการเจาะช่องเปิด ต้องอยู่ห่างจากเขตที่ดินไม่น้อยกว่า 2.00 ม. และถ้าอาคารมีความสูงเกิน 3 ชั้น ต้องอยู่ห่างจากเขตที่ดินไม่น้อยกว่า 3.00 ม.
- ในกรณีที่มีการยื่นชายคกเข้าไปในที่ดินข้างเคียงต้องมีการป้องกันน้ำจากชายคาไม่ให้ไหลลงไปยังที่ดินข้างเคียง
- อาคารที่วางขนานกันความสูงของอาคารต้องไม่เกิน 1 ใน 3 ของระยะห่างของอาคารคู่ขนานนั้น
- อาคารเรียนที่มีลักษณะลานโล่งอยู่ภายในอาคารความกว้างของช่องโล่งต้องไม่น้อยกว่า 2 เท่าของความสูงของอาคารที่สูงที่สุดที่ขนานกัน

3.4 ส่วนประกอบอาคาร

- ห้องน้ำ, ห้องล้างมือมีจำนวนไม่น้อยกว่า 1 ที่/เด็ก 30 คน อยุ่ภายในอาคาร หรือแยกต่างหากโดยมีระเบียงเชื่อม
- บริเวณรับประทานอาหารของเด็กต้องสามารถจุเด็กได้ไม่น้อยกว่าครึ่งหนึ่งของจำนวนเด็กทั้งหมด
- ห้องเรียนควรจัดให้มีความยืดหยุ่นโดยสามารถจัดให้เป็นส่วนการทำกิจกรรม, ส่วนรับประทานอาหาร และส่วนพักผ่อน โดยมีขนาดประมาณ 6.00x9.00 ม. โดยที่พื้นที่ไม่น้อยกว่า 1.00 ตร.ม./คน
- มีแสงสว่าง และการระบายอากาศที่ดีพอโดยมีระยะขอบหน้าต่างสูงจากพื้น 0.90 ม. มีความสูงจากพื้นถึงฝ้าเพดานไม่น้อยกว่า 2.80 ม. และที่ช่องเปิดไม่น้อยกว่าร้อยละ 12.5 ของพื้นที่ห้อง
- จำนวนห้องเรียนสำหรับโรงเรียนที่มีตั้งแต่ชั้นอนุบาล-ประถมศึกษา แบ่งออกเป็น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขนาดเล็ก	มีจำนวน	8-16 ห้อง
ขนาดกลาง	มีจำนวน	17-32 ห้อง
ขนาดใหญ่	มีจำนวน	33-64 ห้อง

- ห้องพยาบาลควรมีพื้นที่ไม่น้อยกว่า 12.00 ตร.ม. มีเตียงไม่น้อยกว่า 2 เตียงและมี

อุปกรณ์พยาบาลเพียงพอ

3.5 บันไดและทางลาด

- บันไดมีความกว้างไม่น้อยกว่า 1.20 ม. มีลูกตั้งสูงไม่เกิน 17 ซม. ลูกนอนกว้างไม่ต่ำกว่า 25 ซม. ช่วงหนึ่งสูงไม่เกิน 2.00 ม. ถ้าสูงเกินต้องจัดให้มีชานพัก กว้างไม่น้อยกว่า 1.50 ม.

- อาคารที่สูงเกิน 2 ชั้นและมีห้องเรียนมากกว่า 4 ห้อง/ชั้น ต้องมีบันไดมากกว่า 2 แห่ง และห้องเรียนที่มีระยะทางไกลที่สุดต้องมีระยะทางไม่เกิน 3 เท่าของความยาวห้องเรียน

- ทางลาดของอาคารมีความชันไม่เกิน 1:5

3.6 บุคลากร

- อัตราส่วนของ ครู : เด็ก : ห้องเรียน เท่ากับ 1:20-25:1 ซึ่งถ้ามีเด็กเกิน 30 คน/ห้องต้องจัดให้มีพี่เลี้ยงช่วยครูเพิ่มอีก 1 คน

- อัตราส่วนของ นักการ : เด็ก เท่ากับ 1 : 100

4. ข้อกำหนดทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับอาคารเรียน

4.1 อาคารเรียน

- การกำหนดความสูงของอาคารเรียนให้มีหลักเกณฑ์ดังนี้

ชั้นเรียนระดับก่อนประถมศึกษา ให้ไม่เกิน 2 ชั้น

ชั้นเรียนระดับประถมศึกษา ให้ไม่เกิน 2 ชั้น

ชั้นเรียนระดับมัธยมศึกษา ให้ใช้เกินชั้น 4 ได้เมื่อปรากฏว่าอาคารนั้นมี

มาตรฐานความปลอดภัยเพียงพอ

4.2 ส่วนต่างๆของอาคาร

- ทางเดินหน้าห้องเรียน

ชั้นล่างหรือชั้นเดียว มีความกว้าง 1.20 เมตร

สองชั้นขึ้นไป มีความกว้าง 2.00 เมตร

มีม้านั่ง มีความกว้าง 2.50 เมตร

- อาคารที่มีความสูง 3 ชั้นขึ้นไป ต้องมีบันไดอย่างน้อย 2 จุด

- ระยะทางเดินจากศูนย์กลางเสาห้องสุดท้ายถึงศูนย์กลางบันไดหนึ่งไม่เกิน 36.00 เมตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ความกว้างของบันไดสำหรับอาคารเรียนที่มีเกินชั้นละ 2 ห้องเรียน ความกว้างสุทธิเท่ากับ 1.8 เมตรห้องเรียน

- บันไดโรงเรียนต้องสูงไม่เกินช่วงละ 2.5 เมตร ขนาดขานบันไดจะต้องกว้างไม่น้อยกว่าความกว้างของบันได

4.3 ระยะห่างระหว่างอาคาร

- ระยะห่างระหว่างอาคารสูงไม่เกิน 2 ชั้นกับอาคารอื่นที่วางขนานกันต้องไม่น้อยกว่าความสูงของอาคารที่สูงกว่า

- อาคารเรียนที่มีลักษณะลานโล่งอยู่ภายในอาคารความกว้างของช่องโล่งต้องไม่น้อยกว่า 2 เท่าของความสูงของอาคารที่สูงที่สุดที่ขนานกัน

5. ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครที่เกี่ยวข้อง

5.1 ลักษณะอาคารต่างๆ

- อาคารที่มีได้ก่อสร้างด้วยวัสดุถาวร หรือวัสดุทนไฟเป็นส่วนใหญ่ ครีฟไฟต้องอยู่นอกอาคารเป็นสัดส่วนต่างหาก ถ้าจะรวมครีฟไฟไว้ในอาคารด้วยก็ได้ แต่ต้องลาดพื้น บุปาผนัง เพดาน ครีฟไฟด้วยวัสดุถาวร หรือวัสดุทนไฟเป็นส่วนใหญ่

- อาคารที่มีได้ก่อสร้างด้วยวัสดุถาวร หรือวัสดุทนไฟเป็นส่วนใหญ่ หรือก่อด้วยอิฐไม่เสริมเหล็กให้ปลูกสร้างได้ไม่เกินสองชั้น

- อาคารสองชั้นที่มีได้ก่อสร้างด้วยวัสดุถาวร หรือวัสดุทนไฟเป็นส่วนใหญ่ พื้นชั้นล่างของอาคารนั้นสูงกว่าระดับดินเกิน 1.00 เมตรไม่ได้

- โรงมหรสพ หอประชุม หรืออาคารที่ปลูกสร้างเกินสองชั้น ให้ทำด้วยวัสดุถาวร หรือวัสดุทนไฟเป็นส่วนใหญ่

- รั้วหรือกำแพงกันเขตให้ทำได้สูงเหนือระดับถนนสาธารณะได้ไม่เกิน 3.00 เมตร และต้องทำให้คงสภาพได้ตั้งอยู่เสมอไป ประตูรั้วหรือกำแพงที่เป็นทางเข้าออกรถ ถ้ามีคานบนให้วางคานบนนั้นสูงจากระดับถนนสาธารณะได้ไม่น้อยกว่า 3.00 เมตร

5.2 ส่วนต่างๆของอาคาร

- ห้องที่ใช้เป็นที่พักอาศัยในอาคารให้มีส่วนกว้างหรือยาวไม่ต่ำกว่า 2.50 เมตร และรวมเนื้อที่พื้นห้องทั้งหมดไม่น้อยกว่า 9 ตารางเมตร

- ห้องนอนหรือห้องที่ใช้เป็นที่พักอาศัยในอาคาร ให้มีช่องประตูและหน้าต่างเป็นเนื้อที่รวมกันไม่น้อยกว่าร้อยละสิบของพื้นที่ห้องนั้น โดยไม่นับส่วนประตูหรือหน้าต่างอันติดกับห้องอื่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ช่องทางเดินภายในอาคารสำหรับบุคคลใช้สอย หรือพักอาศัย ต้องกว้างไม่น้อยกว่า 1.00 เมตร กับมิให้เสากีดกันส่วนหนึ่งส่วนใดแคบกว่ากำหนดนั้น ทั้งให้มีแสงสว่างแลเห็นได้ชัด
- ยอดหน้าต่างและประตูในอาคารให้ทำสูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 1.80 เมตร และบุคคลซึ่งอยู่ในห้องต้องสามารถเปิดประตู หน้าต่างและออกจากห้องนั้นได้โดยสะดวก
- ระยะตั้งระหว่างพื้นถึงเพดาน ยอดฝา หรือยอดผนังของอาคารตอนต่ำสุดต้องไม่ต่ำกว่าที่กำหนดไว้ตามตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 7.1/1 แสดงระยะตั้งระหว่างพื้นถึงเพดานยอดฝ้า

ประเภทของอาคาร	มีระบบปรับอากาศ	ไม่มีระบบปรับอากาศ
1. พักอาศัย ห้องเรียนอนุบาล	2.40 เมตร	2.40 เมตร
2. สำนักงาน ห้องพักในโรงแรม ห้องคนใช้พิเศษ	2.40 เมตร	3.00 เมตร
3. ห้องเรียน ห้องอาหาร ห้องโถง	2.70 เมตร	3.00 เมตร
4. ครุภัณฑ์สำหรับอาคารพักอาศัย	2.40 เมตร	2.40 เมตร
5. ห้องน้ำ ห้องลิ้ม ระเบียง ช่องทางเดินในอาคาร	2.00 เมตร	2.00 เมตร

สำหรับห้องที่มีการสร้างพื้นระหว่างชั้นอาคารต้องมีความสูงจากระดับบนของพื้นห้องถึงระดับต่ำสุดของเพดานไม่ต่ำกว่า 5.00 เมตร โดยพื้นระหว่างชั้นของอาคารดังกล่าวต้องมีความสูงจากระดับพื้นห้องไม่ต่ำกว่า 2.25 เมตร และต้องมีเนื้อที่ไม่เกินร้อยละสี่สิบของพื้นที่ทั้งหมดของห้องนั้นๆ ห้ามกันริมของพื้นระหว่างชั้นสูงเกิน 90 เซนติเมตร เว้นแต่กรณีที่มีการจัดระบบการปรับอากาศ

- พื้นชั้นล่างของอาคารที่พักอาศัย จะต้องมียุ่ระดับอยู่เหนือพื้นดินปลูกสร้างโดยไม่ต่ำกว่า 75 เซนติเมตร แต่ถ้าเป็นพื้นที่เมนต์ อิฐ หิน หรือวัตถุแข็งอย่างอื่นที่สร้างดิน ต้องมียุ่ระดับอยู่เหนือพื้นดินปลูกสร้าง ไม่ต่ำกว่า 10 เซนติเมตร และถ้าเป็นอาคารที่ตั้งอยู่ริมทางสาธารณะ ความสูงจะต้องวัดจากระดับทางสาธารณะนั้น

- ห้ามมิให้มีประตู หน้าต่าง หรือช่องลมจากครุภัณฑ์ไฟเปิดเข้าสู่ห้องลิ้ม หรือห้องนอนของอาคารได้โดยตรง

- บันไดสำหรับอาคารที่พักอาศัยต้องทำขนาดกว้างไม่น้อยกว่า 90 เซนติเมตร ช่วงหนึ่งสูงไม่เกิน 3.00 เมตร ลูกตั้งสูงไม่เกิน 20 เซนติเมตร และลูกนอนกว้างไม่น้อยกว่า 22 เซนติเมตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- บันไดซึ่งมีช่วงสูงกว่าที่กำหนดไว้ ให้ทำที่พักมีขนาดกว้าง ยาวไม่น้อยกว่าส่วนกว้างของบันไดนั้น ถ้าตอนใดต้องทำเลยว่ามีบันไดวน ส่วนแคบของลูกนอนต้องกว้างไม่น้อยกว่า 10 เซนติเมตร

- หน้าต่าง หรือช่องระบายอากาศ หรือช่องแสงสว่างซึ่งทำติดต่อกันสูงเกิน 10.00 เมตร ต้องสร้างด้วยวัสดุทนไฟ

- วัสดุทนไฟหลังคาให้ทำด้วยวัสดุทนไฟ เว้นแต่อาคารซึ่งตั้งอยู่ห่างอาคารอื่นซึ่งมุงด้วยวัสดุทนไฟ หรือห่างเขตที่ดิน หรือทางสาธารณะเกิน 40.00 เมตร จะใช้วัสดุอื่นก็ได้

- ส่วนฐานรากของอาคารใต้ดินซึ่งต่อเนื่องกับทางสาธารณะจะล้ำทางสาธารณะเข้าไปไม่ได้

5.3 แนวอาคารและระยะต่างๆ

- ห้ามมิให้บุคคลใดปลูกสร้างอาคาร หรือส่วนของอาคารยื่นออกมาใน หรือเหนือทาง หรือที่ดินสาธารณะ

- ห้ามมิให้ปลูกสร้างอาคารสูงกว่าระดับพื้นดิน เกินสองเท่าของระยะจากผนังด้านหน้าของอาคารจดแนวถนนพาดตรงข้าม

- อาคารปลูกสร้างริมทางสาธารณะที่มีความกว้างไม่ถึง 6.00 เมตร ให้ร่นแนวอาคารห่างจากศูนย์กลางทางสาธารณะอย่างน้อย 3.00 เมตร

- อาคารที่ปลูกในที่ดินเอกชนให้ผนังที่มีประตู หน้าต่าง หรือช่องระบายอากาศอยู่ห่างเขตที่ดินได้สำหรับอาคารชั้นสองลงมาระยะไม่น้อยกว่า 2.00 เมตร และสำหรับอาคารชั้นสามขึ้นไป ระยะไม่น้อยกว่า 3.00 เมตร

- อาคารที่ปลูกสร้างชิดเขตที่ดินต่างผู้ครอบครอง อนุญาตให้เฉพาะฝาหรือผนังที่ไม่มีประตู หน้าต่าง และช่องระบายอากาศอยู่ชิดเขตได้พอดี แต่มิให้มีส่วนหนึ่งส่วนใดของอาคารรุกล้ำเขตที่ดินข้างเคียง

ในกรณีที่ชายคาอยู่ชิดที่ดินข้างเคียงต้องมีการป้องกันน้ำจากชายคาไม่ให้ไหลตกลงไปในที่ดินข้างเคียงนั้นด้วย

- อาคารที่พักอาศัยแต่ละหลังจะต้องมีที่ว่างอันปราศจากหลังคา หรือสิ่งปกคลุมอยู่ 30 ใน 100 ส่วนของพื้นที่

อาคารสาธารณะซึ่งไม่ได้ใช้เป็นที่พักอาศัย จะต้องมีที่ว่างอันปราศจากหลังคา หรือสิ่งปกคลุมอยู่ 10 ใน 100 ส่วนของพื้นที่

5.4 การสุขาภิบาล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- อาคารที่จะปลูกสร้างต้องมีระบบระบายน้ำน้ำฝน และระบายน้ำที่ใช้แล้ว หรือน้ำโสโครก ได้โดยสะดวกและเพียงพอ

- ทางระบายน้ำจากอาคารไปสู่ทางระบายน้ำสาธารณะ ต้องให้มีส่วนลาดไม่ต่ำกว่า 1 ใน 200 ตามแนวตรงที่สุดที่จะจัดทำได้ ถ้าใช้ท่อกลมเป็นทางระบายต้องมีบ่อตรวจระบายน้ำทุกระยะไม่เกิน 12.00 เมตร ทุกมุมเหลี่ยม และที่จุดก่อนออกจากที่ดินเอกชนไปสู่ทางระบายน้ำสาธารณะ

- ทางระบายน้ำใช้แล้วในบริเวณอาคาร ต้องมีขนาดกว้างไม่น้อยกว่า 10 เซนติเมตร ก่อนระบายลงสู่ทางระบายน้ำสาธารณะต้องมีบ่อตรวจระบายน้ำ และตะแกรงดักขยะอยู่ในที่สามารถตรวจสอบได้สะดวก และเจ้าของอาคารต้องจัดเปลี่ยนให้มีสภาพที่อยู่เสมอ

- อาคารประเภทโรงเรียนจะต้องมีเครื่องสุขภัณฑ์ไว้ตามจำนวนอันควร แต่ไม่ควรน้อยกว่าอัตราที่กำหนดไว้คือ ล้วม : ที่ปัสสาวะ : อ่างล้างหน้า : พื้นที่อาคาร(ตร.ม.) เท่ากับ 1 : 1 : 1 : 75

- ห้องล้วมต้องมีขนาดเนื้อที่ภายในไม่น้อยกว่า 0.90 ตารางเมตร และต้องมีความกว้างภายในไม่น้อยกว่า 0.90 เมตร ถ้าเป็นห้องอาบน้ำด้วยต้องมีเนื้อที่ภายในไม่น้อยกว่า 1.50 ตารางเมตร มีลักษณะที่จะรักษาความสะอาดได้ง่าย และต้องมีช่องระบายอากาศไม่น้อยกว่าร้อยละสิบของพื้นที่ห้อง หรือมีพัดลมระบายอากาศ

- ล้วมต้องเป็นชนิดชำระล้างปฏิกุลด้วยน้ำลงบ่อเกรอะ บ่อซึม การสร้างล้วมภายในระยะ 20 เมตรจากเขตคูคลองสาธารณะ ต้องสร้างล้วมเป็นถึงกับชนิดน้ำซึมไม่ได้ 5.5 ที่จ่อทรายนต์

- ที่กัลัทรายนต์ต้องมีพื้นที่เพียงพอ และอยู่ในที่ที่เหมาะสมให้สามารถกัลัทรายนต์เข้าทางเข้าออกของรถยนต์ได้สะดวก โดยต้องทาเครื่องหมายแสดงแนวของรถยนต์ไว้ให้ปรากฏ

- ทางเข้าออกของรถยนต์ต้องกว้างไม่น้อยกว่า 6.00 เมตร ในกรณีที่จัดให้รถยนต์วิ่งได้ทางเดียว ทางเข้าและทางออกต้องกว้างไม่น้อยกว่า 3.50 เมตร โดยต้องทาเครื่องหมายแสดงทางเข้าและทางออกไว้ให้ปรากฏและปากทางเข้าออกของรถยนต์ต้องเป็นดังนี้

แนวศูนย์กลางปากทางเข้าออกของรถยนต์ ต้องไม่อยู่ในที่ที่เป็นทางร่วมหรือทางแยก และต้องห่างจากจุดเริ่มต้นโค้งหรือหักมุมของขอบทางร่วมหรือขอบทางแยกสาธารณะมีระยะไม่น้อยกว่า 20.00 เมตร สำหรับโรงมหรสพพระยะดังกล่าวต้องไม่น้อยกว่า 50.00 เมตร

แนวศูนย์กลางปากทางเข้าออกของรถยนต์ ต้องไม่อยู่บนเชิงลาดสะพาน และต้องห่างจากจุดสุดเชิงลาดสะพานมีระยะไม่น้อยกว่า 50.00 เมตร สำหรับโรงมหรสพพระยะดังกล่าว ต้องไม่น้อยกว่า 100.00 เมตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- สำนักงาน ให้มีที่จอดรถไม่น้อยกว่า 1 คันต่อพื้นที่ 60 ตารางเมตร เศษของตาราง
เมตรให้คิดเป็น 60 ตารางเมตร

ข. งานระบบที่เกี่ยวข้องกับโครงการ

1. ระบบโครงสร้าง และวัสดุที่เหมาะสมกับโครงการ

ลักษณะอาคารในโครงการส่วนมากเป็นอาคารสำนักงาน และบ้านพักอาศัย ซึ่งไม่
ต้องการช่วงพาดที่กว้างมากนัก ดังนั้นจึงเลือกใช้ระบบโครงสร้างแบบเสาและคาน เพราะสามารถ
ทำได้ค่อนข้างหลากหลายซึ่งเหมาะกับอาคารที่มีองค์ประกอบต่างๆกัน สามารถทำได้ตั้งแต่ 1.80
ถึง 12.00 เมตร

ในส่วนของหอบประชุม, อาคารอเนกประสงค์, โรงเล่นกีฬา ซึ่งต้องการพื้นที่ใช้สอยที่กว้าง
ปราศจากสิ่งกีดขวาง จึงเลือกใช้โครงสร้างพาดช่วงกว้าง โดยใช้ระบบโครงถัก ซึ่งสามารถพาดช่วง
กว้างได้ 20-30 เมตร และมีน้ำหนักเบา และรับน้ำหนักได้ดี

2. งานระบบภายในอาคาร

2.1 ระบบไฟฟ้าและแสงสว่าง

ระบบไฟฟ้าในอาคารแบ่งออกได้เป็น 2 ส่วนคือ ระบบไฟฟ้าทั่วไป และระบบ
ไฟฟ้าฉุกเฉิน

1. ระบบไฟฟ้าทั่วไป เป็นระบบไฟฟ้าที่ใช้กับแสงสว่าง และไฟฟ้ากำลังใน
เวลาปกติ ซึ่งโครงการรับกระแสไฟฟ้าจากการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค โดยภายในโครงการจะมีตู้ควบคุม
คุมไฟฟ้าแรงสูง กระแสไฟฟ้าจะไหลผ่านหม้อแปลงไฟฟ้าเพื่อแปลงกระแสไฟฟ้าแรงสูงให้เป็น
กระแสไฟฟ้าแรงต่ำ และมีตู้ควบคุมการใช้ไฟฟ้าทั้งหมดของโครงการ จากนั้นจึงส่งกระแสไฟฟ้าไป
ยังส่วนต่างๆของอาคาร โดยมีแผงควบคุมย่อยตามตำแหน่งต่างๆ

2. ระบบไฟฟ้าฉุกเฉิน ใช้ในกรณีที่กระแสไฟฟ้าเกิดขัดข้อง การไฟฟ้าส่วนภูมิ
ภาคไม่สามารถจ่ายกระแสไฟได้ ซึ่งในระบบฉุกเฉินนี้จะนำมาใช้กับไฟฟ้าแสงสว่างของทางออก
บันไดในที่สาธารณะ ทางเดิน ระบบสัญญาณเตือนภัย ระบบโทรศัพท์ แหล่งกำเนิดไฟฟ้าฉุกเฉินนี้
โครงการได้เลือกใช้แบบแบตเตอรี่

การเดินสายไฟในโครงการ เลือกใช้การเดินแบบเดินในท่อโลหะ ซึ่งเป็นการ
ป้องกันสายไฟ และยังป้องกันอุบัติเหตุจากไฟไหม้ อันเนื่องมาจากไฟฟ้าลัดวงจร และเดินสายไฟ
โดยทางเพดาน การติดตั้งระบบนี้สามารถควบคุม และดำเนินการได้โดยง่าย ง่ายต่อการเดินสาย
ไฟไปตามรางที่อยู่เหนือเพดาน เพียงแต่เดินฝ้าเพดานส่วนที่ต้องการต่อสายไฟขึ้นไปเท่านั้น ก็ทำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การได้สะดวก การจัดเตรียมปลั๊กไฟฟ้าก็สามารถใช้ระบบตาราง ในแต่ละจุดของปลั๊กไฟฟ้า การเดินสายไฟของระบบ จะประกอบด้วยสายไฟฟ้า และสายส่งกำลังโทรศัพท์ โดยจะเดินแยกกันในเพดาน

2.2 ระบบระบายอากาศ และปรับอากาศ

ระบบการระบายอากาศในโครงการนี้เน้นการระบายอากาศตามธรรมชาติ โดยคำนึงถึงทิศทางในการวางอาคาร การเจาะช่องเปิด ซึ่งมีเฉพาะบางส่วนของโครงการเท่านั้นที่ใช้ระบบปรับอากาศจึงเลือกระบบเครื่องปรับอากาศแบบแยกส่วน ไม่จำเป็นที่จะต้องการระบบปรับอากาศขนาดใหญ่ ซึ่งมีความยุ่งยากในการเตรียมห้องเครื่องงานระบบต่าง เครื่องปรับอากาศระบบแยกส่วนนั้นมีข้อดี คือ ทำให้ห้องที่จะปรับอากาศไม่มีเสียงดังรบกวน แต่ก็มีข้อเสียคือการยุ่งยากในการเดินท่อผ่านจากภายนอกเข้ามาในห้องซึ่งจะต้องทำการเจาะผนัง การหาที่ตั้งระบบ CONDENSING UNIT ภายนอกอีกด้วย

เครื่องปรับอากาศระบบแยกส่วนแบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ CONDENSING UNIT เป็นระบบที่อยู่ภายนอกอาคาร และ FANCOIL UNIT เป็นระบบที่อยู่ภายในห้องที่จะปรับอากาศ ซึ่งในการติดตั้ง FANCOIL UNIT ต้องคำนึงถึงการเลือกวางในที่ที่มีอากาศสามารถหมุนเวียนได้ตลอดทั้งห้อง วางในที่ที่ไม่ทำให้เกิดการเสียดสีทัศนียภาพ ในเรื่องมุมมองภายในของห้อง ซึ่งควรเลือกให้ใกล้เคียงกับสถานที่ที่จะวาง CONDENSING UNIT เพราะการเดินท่อส่งน้ำยาทำความเย็นยาวจะทำให้ความเย็นลดลง ซึ่งการแก้ปัญหาไม่ให้ความเย็นลดลงโดยใช้ท่อที่ใหญ่ขึ้นก็จะทำให้ราคาติดตั้งแพงขึ้นด้วย และการติดตั้งควรมีที่ว่างในการซ่อมบำรุงได้สะดวก ส่วนตัว CONDENSING UNIT อาจจะถูกบดบังพื้นดิน หลังคา แต่ไม่ควรทำให้ทัศนียภาพภายนอกตัวอาคารเสียไป บริเวณที่ติดตั้งควรจะเป็นที่มีแสงแดดส่องน้อยที่สุด การเดินท่อส่งน้ำยาทำความเย็นต้องสั้นที่สุด และมีการจำวนหมักมุนน้อยที่สุด

2.3 ระบบสุขาภิบาล

ระบบสุขาภิบาลในโครงการแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ ระบบน้ำใช้ ระบบบำบัดน้ำเสีย และระบบระบายน้ำฝน

1. ระบบน้ำใช้ อาคารนี้ได้เลือกใช้ระบบจ่ายน้ำแบบจ่ายขึ้น เป็นระบบที่ทำการจ่ายน้ำให้แก่สุขภัณฑ์ และอุปกรณ์ต่างๆโดยส่งน้ำจากชั้นล่างของอาคารขึ้นไปตามความสูงในกรณีของโครงสร้างซึ่งมีความสูงไม่มาก ความดันจากท่อปรับมาตรฐานก็พอเพียงแล้ว แต่ถ้าความดันในท่อในบริเวณนั้นต่ำกว่ามาตรฐาน ผู้อยู่อาศัยก็จำเป็นต้องใช้เครื่องสูบน้ำช่วยเสริมความดันภายในท่อ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เนื่องจากโครงการมีส่วนที่พักอาศัย จึงต้องมีการสำรองน้ำในยามฉุกเฉิน จึงจำเป็นต้องสร้างถังเก็บน้ำสำรองไว้เพื่อรับน้ำจากท่อสาธารณะถังเก็บน้ำมักจะก่อสร้างในระดับดิน เพื่อให้ น้ำจากท่อจ่ายการประปา สามารถไหลเข้ามาได้สะดวก โดยให้ตัวลูกลอยเป็นตัวควบคุมการเปิด ปิดของประตูน้ำ นอกจากนี้ยังต้องติดตั้งเครื่องวัดระดับน้ำ เพื่อควบคุมการทำงานของเครื่องสูบน้ำ ที่ทำการสูบน้ำไปยังจุดต่างๆ เพื่อป้องกันการการเสียหายของเครื่องสูบน้ำจากการเดินแห้ง ในกรณีน้ำประปาเกิดขาดและได้ใช้น้ำสำรองจนหมด โดยให้ตัดไฟเมื่อระดับน้ำอยู่สูงกว่าท่อสูบน้ำประมาณ 10 ซม. และเริ่มทำงานใหม่เมื่อมีปริมาณน้ำไหลเข้ามาในถังพอสมควร

2 ระบบบำบัดน้ำเสีย โครงการนี้เลือกใช้ระบบบ่อเกรอะ-ถังกรองไร้อากาศแบบแยก โดยน้ำจากอ่างล้างมือ ส่วนอาบน้ำ ครูดังสูบ่อเกรอะแล้วจึงปล่อยสู่ท่อระบายน้ำสาธารณะ ส่วนน้ำทิ้งจากล้างหรือที่ปัสสาวะนั้นจะถูกผ่านการบำบัดโดยวิธี ANAEROBIC จากถังกรองไร้อากาศ และใช้น้ำยาฆ่าเชื้อทำความสะอาดอีกครั้งก่อนระบายทิ้ง ระบบน้ำทิ้งในอาคารประกอบด้วย ท่อระบายน้ำและท่ออากาศเป็นหลัก ซึ่งท่ออากาศเป็นส่วนที่ช่วยให้อากาศผ่านเข้า-ออกจากระบบหรือช่วยให้อากาศเกิดการหมุนเวียน เพื่อรักษาระดับและกลิ่นของน้ำในท่อไว้

3. ระบบการระบายน้ำฝน ได้แก่การระบายน้ำจากหลังคาและการระบายน้ำฝนบนพื้น

การระบายน้ำจากหลังคา ถ้าสามารถระบายน้ำลงตามท่อในแนวตั้งได้ทันทีที่น้ำฝนก็จะไม่มีโอกาสตันจากรางน้ำ ได้จุดสำคัญคือความลึกของรางน้ำต้องมีความกว้างกันรางไม่น้อยกว่า 12 นิ้ว ขนาดของท่อในแนวตั้งขึ้นอยู่กับความลาดเอียงของหลังคา กับอัตราการตกของฝนโดยทั่วไปมีขนาด 2-4 นิ้ว

การระบายน้ำฝนบนพื้น ประกอบด้วยรางรับน้ำฝน ตะแกรงครอบกันลิ่งปฏิภูม ท่อระบายน้ำฝน และบ่อพักน้ำส่วนลานจอดรถไม่ควรให้น้ำไหลเข้ามาทางเดินลงสู่ถนนควรมีบ่อดักก่อนถึงทางเดินเท้า ท่อระบายน้ำที่เป็นท่อซีเมนต์,ท่อคอนกรีตหรือท่อพลาสติก (PVC) ซึ่งอาจจะเป็นท่อตันหรือท่อพรุนก็ได้

การเดินท่อระบายน้ำ ควรมีการหักมุมน้อยที่สุดถ้ามีการแยกท่อแขนงควรแยกเป็นรูปตัววาย ไม่ควรแยกเป็นรูปตัวที และพยายามให้ท่อสั้นที่สุดความลาดของท่อต้องสม่ำเสมออย่างน้อย 1:100

2.4 ระบบป้องกันอัคคีภัย

ระบบอัคคีภัยมีหลายประเภท ขึ้นอยู่กับลักษณะการใช้สอยของอาคาร ซึ่งอาศัยองค์ประกอบ 3 ประการที่ทำให้เกิดการลุกไหม้ คือ เชื้อเพลิง ความร้อน และออกซิเจนดังนั้นในการดับเพลิงควรกำจัดองค์ประกอบเหล่านี้ให้หมดไป ระบบดับเพลิงที่เลือกใช้ในอาคารนี้ได้แก่

1 ระบบสายฉีดดับเพลิง อุปกรณ์ในระบบนี้จะประกอบด้วย ตู้สายฉีดดับเพลิง (Fire Hose Cabinet : FHC.) และท่อยืน (Stand pipe) น้ำที่ใช้ในการดับเพลิงอาจจะใช้น้ำจากถังเก็บน้ำบนหลังคา จากเครื่องสูบน้ำดับเพลิงที่ชั้นล่างซึ่งอาจมาจากแหล่งน้ำภายนอก เช่น รถตำรวจดับเพลิง (SIAMESECONNECTION) ที่ชั้นล่างซึ่งอาจมาจากแหล่งน้ำภายนอก เช่น รถตำรวจดับเพลิง โดยต้องไม่มีความดันของน้ำในท่อน้ำดับเพลิงไม่น้อยกว่า 30 เมตรของน้ำสายยาวของสายสูบล้วนใหญ่จะมีความยาว 15 ,23, 30 เมตร ดังนั้นในการออกแบบเลือกที่ตั้งของตู้ต้องให้อยู่ในตำแหน่งที่เหมาะสม และสามารถทำการดับเพลิงได้ครอบคลุมพื้นที่ของแต่ละชั้นได้หมด โดยพิจารณาจากลักษณะรูปแบบทางสถาปัตยกรรมของอาคาร

2. ระบบดับเพลิงแบบมือถือ โดยระบบดับเพลิงแบบมือถือจะติดตั้งคู่ไปกับระบบท่อน้ำดับเพลิง เพื่อสามารถต่อสู้กับเพลิงได้สะดวกทันที การเลือกใช้ระบบดับเพลิงแบบมือถือควรรู้ประเภทและการนำไปใช้โดยขึ้นอยู่กับชนิดของเพลิงแบ่งได้ 4 ประเภทคือ

- 1) ประเภท ก. คือ เพลิงที่เกิดจากวัตถุไวไฟธรรมดา เช่น กระดาษ ไม้ ฯลฯ
- 2) ประเภท ข. คือ เพลิงที่เกิดจากวัตถุไวไฟพิเศษ เช่น น้ำมัน ก๊าซ ฯลฯ
- 3) ประเภท ค. คือ เพลิงที่เกิดจากอุปกรณ์ไฟฟ้า
- 4) ประเภท ง. คือ เพลิงที่เกิดจากสารเคมี เช่น แมกนีเซียม โซเดียม ไตรเมียม ฯลฯ

2.5 ระบบกำจัดขยะ

โครงการนี้มีลักษณะโครงการเป็นที่พักอาศัย อาคารเรียน โรงปฏิบัติงาน และส่วนสำนักงานขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นในอาคารแบ่งออกได้เป็น

1. มูลฝอยเปียก คือ มูลฝอยที่ประกอบด้วยสารอินทรีย์และความชื้นค่อนข้างสูง ได้แก่ เศษอาหาร เศษผัก เศษเนื้อ เศษผลไม้ อาหารเหลือทิ้งมูลฝอยประเภทนี้ทำให้เกิดการย่อยสลายได้อย่างรวดเร็ว ส่วนมากมาจากโรงอาหาร มูลฝอยประเภทเปียกเป็นตัวการสำคัญให้เกิดกลิ่นเหม็นรบกวน แหล่งอาหารของสัตว์นำโรค และแหล่งแพร่กระจายของเชื้อโรค

2. มูลฝอยแห้ง คือ เศษวัสดุต่าง ๆ ที่เหลือใช้ และไม่ชื้นขยะสดหรือเก่าแก่ ได้แก่ เศษยาง เศษรองเท้า กระดาษ ภาชนะแตก ขยะนี้มีความชื้นในตัวต่ำและย่อยสลายได้ช้า จึงไม่ก่อให้เกิดกลิ่นเหม็น แต่ถ้ามีการสะสมมากและอยู่กระจัดกระจายทั่วไป ทำให้เกะกะรกรุงรังเป็น

ที่อยู่ของสัตว์น้ำโรค เป็นเชื้อเพลิง และไปอุดตันท่อหรือวางระบายน้ำได้ แบ่งได้ 2 ชนิด คือ ชนิดที่สามารถไหม้เป็นถ้ำถ่านได้ ได้แก่ เศษไม้ เศษหญ้า กระดาษ และชนิดที่ไม่สามารถไหม้เป็นถ้ำถ่านได้ด้วยการเผาไหม้ธรรมดา ได้แก่ เศษโลหะ เศษแก้วเศษกระป๋อง เป็นต้น

3. อื่นๆ เช่น ตะกอนน้ำโสโครก (ของแข็งหรือตะกอนที่แยกจากน้ำในกระบวนการบำบัดน้ำเสีย เช่น ตะกอนจากถังเกราะ ปอดตกตะกอน ตะกอนที่เกิดจากการขุดลอกท่อระบายน้ำเป็นต้น สามารถนำไปทำปุ๋ยได้) มูลฝอยอันตราย (มูลฝอยที่มีลักษณะเป็นพิษก่อให้เกิดอันตราย เมื่อไม่มีการนำไปกำจัด หรือก่อให้เกิดความยุ่งยากในการเก็บขนและกำจัด เช่น สารฆ่าแมลง ถ่ายไฟฉาย แบตเตอรี่รถยนต์ ฯลฯ มูลฝอยหรือของเสียอันตรายเหล่านี้บางชนิดต้องระวังเป็นพิเศษเพราะมีลักษณะเป็นมูลฝอยติดเชื้อที่มีอันตรายสูง)

การคัดแยกขยะมูลฝอย มี 3 ระบบคือ ระบบถังเดียว ระบบ 2 ถัง และระบบ 3 ถัง โดยเลือกใช้ระบบ 2 ถัง แยกขยะเปียก ขยะแห้ง ซึ่งสามารถแยกขยะที่นำได้ออกจากขยะแห้ง ไม่ทำให้เกิดการเน่าเหม็นระปน เกิดความสะดวกรวดเร็วในการกำจัดขยะ เสียค่าใช้จ่ายปานกลาง การจัดการโดยเลือกใช้การบริการการจัดเก็บของเทศบาล เพราะมีความสะดวกรวดเร็ว การเผาทำให้เกิดมลพิษทางอากาศ และการฝังหรือการถมต้องใช้เนื้อที่มากและสามารถเกิดปัญหาได้เมื่อน้ำท่วม จึงไม่นำมาเป็นวิธีการขยะในโครงการ นอกจากนี้อาจนำขยะบางประเภทมาใช้ประโยชน์ เช่น เศษอาหารบางส่วนสามารถนำมาเลี้ยงสัตว์ได้ เศษใบไม้แห้งสามารถนำไปทำปุ๋ยได้

2.6 ระบบการป้องกันอาชญากรรม

ในพื้นที่โครงการอยู่ในแหล่งที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดอาชญากรรมสูง แนวทางในการป้องกัน และแก้ไขทำได้โดย การให้แสงสว่างภายในโครง และบริเวณสาธารณะ ภายนอกอาคาร การออกแบบอาคารโดยลดความเป็นซอก มุมอับ การใช้รั้วโปร่งซึ่งสังเกตได้จากภายนอก การตกแต่งต้นไม้ในโครงการไม่ให้เกิดการรกทึบ และใช้มาตรการควบคุมโดยมียามคอยเฝ้าดูแลในบริเวณทางเข้าออกของโครงการ

2.7 การป้องกันมลพิษทางเสียงในอาคาร

โดยรอบโครงการนี้จะประกอบด้วยโรงเก็บของ ที่พักอาศัย และสำนักงานราชการซึ่งมีระดับเสียงที่ไม่ก่อให้เกิดภาวะน่ารำคาญ รวมทั้งระบบการจราจรโดยรอบซึ่งไม่มีความแออัด รถส่วนใหญ่เป็นรถยนต์ 4 ล้อทั่วไปซึ่งวิ่งด้วยอัตราเร็วปานกลาง และรถบรรทุกขนาดใหญ่ซึ่งวิ่งด้วยอัตราเร็วที่ต่ำไม่ทำให้เกิดเสียงดังมากนัก ส่วนแหล่งกำเนิดเสียงทางอื่นๆ คือการจราจรทางน้ำ และทางอากาศนั้นเกิดขึ้นในพื้นที่โดยรอบโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภายในโครงการผู้ใช้งานใหญ่มีลักษณะเป็นเด็ก ซึ่งจะมีการส่งเสียงดังรบกวนซึ่งอาจทำให้เกิดการรบกวนกันระหว่างองค์ประกอบภายในโครงการเอง

ในการควบคุมแหล่งกำเนิดเสียงทำได้โดย การทำเนินลูกระนาดในส่วนถนนทางด้านหน้าโครงการ เป็นบางส่วนเพื่อลดความเร็วของรถที่วิ่งหน้าโครงการทำให้แหล่งกำเนิดเสียงลดลง

ในการควบคุมทางเดินของเสียงผ่านตัวกลางทำได้โดย มีการจัดวางตัวอาคารให้ห่างจากแหล่งกำเนิดเสียงภายนอก คือ ถนนหลักหน้าโครงการ และมีการปลูกต้นไม้เป็นแนวกันให้ดูดซับเสียงบางส่วน การใช้กำแพงกันเสียง การวางผังอาคารในส่วนที่ต้องการความเงียบ และส่วนที่สามารถทนต่อเสียงดังได้

ในการควบคุมที่ตัวผู้รับเสียงทำได้โดยการใช้ฉนวนซึ่งมีความสามารถในการดูดซับเสียงในส่วนที่ต้องการความเงียบจริงๆ

2.8 การป้องกันมลพิษทางอากาศและฝุ่นในอาคาร

โครงการนี้ตั้งอยู่ในย่านส่วนราชการ ซึ่งอาคารโดยรอบไม่ก่อให้เกิดปัญหามากนัก ไม่มีการก่อสร้างอาคารเกิดขึ้นใหม่บริเวณพื้นที่ ปัญหาทางด้านมลพิษทางอากาศที่มีผลต่อโครงการนี้โดยมากเกิดจากการคมนาคมขนส่ง โดยเฉพาะจากรถยนต์ เครื่องยนต์ดีเซลปล่อยเขม่า ฝุ่นควันดำออกมา ส่วนพื้นผิวถนนนั้นค่อนข้างสะอาด มีการจราจรเรียบร้อยไม่มีลักษณะของฝุ่นดินที่ก่อให้เกิดมลพิษ

ภายในโครงการจะมีส่วนที่ก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศได้แก่ ในส่วนที่เป็นโรงครัวที่มีการปรุงอาหารซึ่งจะมีการเผาไหม้ทำให้เกิดก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ ในส่วนโรงปฏิบัติงานที่มีการเผาไหม้จากเครื่องยนต์ต่างๆ มีไอของสารเคมีที่เกิดจากการพ่นสี น้ำยาขัดเงา

แนวทางการป้องกันและแก้ไขสามารถทำได้โดย

1. วัธีธรรมชาติโดยการใช้ต้นไม้ช่วยกรองฝุ่นจากถนน
2. วัธีจักรกลโดยการใช้ในลักษณะคล้ายเครื่องดักจับแบบเปียกประยุกตในรูปแบบของเครื่องฉีดน้ำรดน้ำต้นไม้ การใช้อุปกรณ์ในการกรองในส่วนของอุปกรณ์เครื่องมือกลไกในโรงปฏิบัติงาน

3. ใช้การออกแบบอาคาร คือ คำนึงถึงการปรับอากาศและการระบายอากาศแบ่ง Zone การใช้งานอาคารที่เหมาะสม กำหนดช่องเปิดเพื่อการถ่ายเทอากาศ แต่ต้องระวังช่องเปิดนั้นต้องไม่อยู่ในบริเวณที่รับฝุ่นมาก คำนึงถึงทิศทางลมในการถ่ายเทอากาศ ระยะห่างอาคารที่เหมาะสม ให้มีพื้นที่ว่างในโครงการ 30 % ของพื้นที่ดินทั้งหมด

ค. ระบบการศึกษานอกโรงเรียน

กรมการศึกษานอกโรงเรียน (กศน.) จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2522 เป็นกรมหนึ่งในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการโดยมีรากฐานที่มั่นคงมาจาก "การศึกษาผู้ใหญ่" ซึ่งเริ่มต้นตั้งแต่ช่วงปลายทศวรรษของปี 2473 เป็นต้นไป เมื่อรัฐบาลได้ตระหนักถึงความจำเป็นที่จะต้องจัดการศึกษาในรูปแบบอื่นเพื่อยกระดับอัตราความรู้หนังสือ ซึ่งขณะนั้นอัตราความรู้หนังสือของประชากรที่มีอายุตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไป มีเพียง 32 เปอร์เซ็นต์

แนวคิดและหลักการการศึกษานอกโรงเรียน

การศึกษานอกโรงเรียนเป็นการจัดการศึกษาที่มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิตให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ทั้งนี้เพราะการจัดการศึกษาในระบบโรงเรียนแต่เพียงอย่างเดียวไม่เพียงพอที่จะสนองต่อความต้องการในการเรียนรู้ของประชาชนได้อย่างทั่วถึง จำเป็นต้องมีการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนซึ่งมีลักษณะยืดหยุ่นมากกว่า สามารถสนองต่อความต้องการของประชาชนได้อย่างหลากหลายและทั่วถึง โดยเฉพาะในปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง รวมทั้งมีความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว จึงมีความจำเป็นที่จะต้องสร้างวิธีการใหม่ ๆ ในการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนโดยทำให้การเรียนรู้เป็นสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวและแสวงหาได้โดยง่ายสำหรับคนทั่วไป

การศึกษานอกโรงเรียนได้นำปรัชญา "คิดเป็น" มาใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน โดยมุ่งเน้นที่เป้าหมายสูงสุดของชีวิตคนให้มีความสุข ซึ่งบุคคลสามารถบรรลุถึงเป้าหมายได้ หากสามารถแก้ไขปัญหาและปรับตัวให้ประสานสมดุลกับสภาพแวดล้อม มีหลักการว่าความต้องการขั้นพื้นฐานของการเรียนของมวลชนก็เพื่อมุ่งให้เกิดความประสมกลมกลืนเข้ากันได้ระหว่างคนกับสิ่งแวดล้อม ซึ่งความสมดุลจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อคนสามารถเอาชนะอุปสรรคต่าง ๆ หรือสามารถปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ ซึ่งเรียกว่า "คิดเป็น"

ภารกิจ กรมการศึกษานอกโรงเรียน

ภารกิจหลักของกรมการศึกษานอกโรงเรียน แบ่งเป็น 3 ประเภท คือ

1. จัดการศึกษานอกโรงเรียน โดยมุ่งจัดการศึกษาให้กับประชาชนและผู้ด้อยโอกาสที่อยู่ในนอกระบบโรงเรียนให้ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อ่านออก เขียนได้ รวมทั้งการจัดการศึกษาสาย

สามัญและสายอาชีพในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อยกระดับการศึกษาและพัฒนาคุณภาพชีวิตให้กับกลุ่มเป้าหมาย

2. ส่งเสริมการศึกษาในระบบโรงเรียน โดยจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนในระบบโรงเรียน ในรูปแบบของการใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา สื่อรายการวิทยุโทรทัศน์เพื่อการศึกษา สื่อการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม และการจัดนิทรรศการวิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษา

3. ส่งเสริมการศึกษาตามอัธยาศัย โดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นและทันสมัย รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกที่เป็นไปอย่างรวดเร็วในยุคโลกาภิวัตน์ สามารถแสวงหาคำรู้ได้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต จากแหล่งต่าง ๆ ได้แก่ ห้องสมุดประชาชน ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษา และรายการวิทยุโทรทัศน์ เป็นต้น

กิจกรรม การศึกษานอกโรงเรียน

ในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนนั้น มุ่งให้ประชาชนได้รับการศึกษาและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องครบวงจร โดยผสมผสานการศึกษาในระบบโรงเรียน การศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัยเข้าด้วยกัน เพื่อให้เป็นกระบวนการต่อเนื่องที่ประชาชนจะได้รับการศึกษาตลอดชีวิตเพื่อมุ่งไปสู่เป้าหมาย เป็นการเตรียมประชาชนให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมที่พัฒนา และจะต้องสืบทอดชีวิตของสังคมต่อไปได้อย่างผสมผสานกลมกลืนกันโดย มีกิจกรรมที่จัดอยู่ 3 ลักษณะใหญ่ ๆ คือ

1. การจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ
2. การจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายอาชีพ
3. การจัดการศึกษาตามอัธยาศัย

การจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ

การจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ เป็นการจัดเพื่อขยายโอกาสทางการศึกษาและส่งเสริมให้ประชาชนที่พลาดโอกาสทางการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองอย่างกว้างขวางและต่อเนื่อง เพื่อนำความรู้ไปปรับปรุงคุณภาพชีวิต และความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น หรือเพื่อเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อในระดับสูงต่อไป โดยกำหนดหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ไว้ดังนี้

1. หลักสูตรการศึกษาเบื้องต้นพื้นฐาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษานั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. หลักสูตรการศึกษาเพื่อชุมชนในเขตภูเขา
3. หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับประถมศึกษา
4. หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
5. หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

1. หลักสูตรการศึกษาเบ็ดเสร็จพื้นฐาน

การศึกษาเบ็ดเสร็จพื้นฐาน เป็นการจัดการเรียนการสอนให้กับผู้ไม่รู้หนังสือ ผู้ที่อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ หรือผู้ที่ยังไม่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ให้สามารถอ่าน เขียน และคิด คำนวณ รวมทั้งการแก้ปัญหา โดยใช้กระบวนการ "คิดเป็น" สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน แก้ไขความเชื่อและวิธีดำเนินชีวิตอันเป็นอุปสรรคต่อการกินดีอยู่ดี เพื่อเป็นการช่วยยกระดับความเป็นอยู่ของชาวชนบท ซึ่งมีหลักสูตรเฉพาะที่หลากหลายสำหรับกลุ่มต่าง ๆ เช่น กลุ่มชาวไทยมุสลิมทางภาคใต้ กลุ่มชนชาวเขาทางภาคเหนือ เป็นต้น หลักสูตรเทียบเท่าระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

2. หลักสูตรการศึกษาเพื่อชุมชนในเขตภูเขา

หลักสูตรประถมศึกษาเพื่อชุมชนในเขตภูเขา พุทธศักราช 2524 เป็นหลักสูตรที่มีรูปแบบเฉพาะสำหรับกลุ่มคนชาวเขาที่ไม่รู้หนังสือในแถบภาคเหนือ และตะวันตกของประเทศไทย โดยเป็นการจัดการศึกษาที่ยึดชุมชนเป็นหลัก มุ่งให้เกิดการพัฒนาแก่บุคคล และชุมชนในเขตภูเขา กรมการศึกษานอกโรงเรียนตั้งใจที่จะขยายการให้บริการทางการศึกษาที่สนองตอบต่อความต้องการและปัญหาของชุมชนชาวเขาโดยเฉพาะ และส่งผลให้ชาวไทยภูเขาที่ไม่รู้หนังสือจำนวนมาก สามารถอ่านออกเขียนได้ หลักสูตรนี้เทียบเท่าระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

3. หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับประถมศึกษา พุทธศักราช 2531

เป็นการศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถขั้นพื้นฐาน และให้คงสภาพการอ่านออกเขียนได้ คิดคำนวณได้และดำรงตนเป็นพลเมืองดีในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข โดยมีการจัดหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับประถมศึกษาดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ระดับประถมศึกษา (ป.6)

- กลุ่มสภาพประสบการณพื้นฐาน (บังคับ) 190 สภาพ กลุ่มสภาพประสบการณเสริม เลือกลงไม่น้อยกว่า 60 สภาพ

- รวม 2 กลุ่มสภาพประสบการณไม่น้อยกว่า 250 สภาพ

ผู้เจ็บหลักสูตรต้องผ่านสภาพประสบการณพื้นฐาน (บังคับ) 190 สภาพ และกลุ่มสภาพประสบการณ (เลือก) ไม่น้อยกว่า 60 สภาพ การผ่านกลุ่มสภาพประสบการณต่างๆ อาจผ่านได้โดยการเทียบโอนผลการเรียนหรือผ่านข้อทดสอบตามเกณฑ์ที่กำหนด ผู้เรียนจะต้องผ่านกลุ่มสภาพประสบการณรวมกันแล้วไม่น้อยกว่า 250 สภาพ และใช้เวลาเรียนไม่น้อยกว่า 500 ชั่วโมง ยกเว้นกรณีมีการเทียบโอนผลการเรียนก็สงวนข้อยกเว้นได้ก่อนกำหนด

4. หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ. 2530

เป็นหลักสูตรต่อเนื่องจากหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับประถมศึกษา การศึกษาระดับนี้มุ่งที่จะส่งเสริมให้ผู้ต้องการศึกษาหาความรู้แต่พลาดโอกาสที่จะศึกษาต่อในระบบโรงเรียนได้มีโอกาสศึกษาหาความรู้ ผักกักษะและปลูกฝังเจตคติที่จำเป็นในการดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพได้เท่าเทียมกับผู้อื่น สามารถปฏิบัติตนให้ดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขตามสมควรแก่อัตภาพ หลักสูตรนี้มีความสอดคล้องกับหลักสูตรระดับเดียวกันในระบบโรงเรียน และมีความยืดหยุ่นพอเพียงที่จะให้ผู้เรียนเลือกเรียนได้ตามความสามารถ ความถนัด ความสนใจ และความต้องกรของตน

5. หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ. 2530

เป็นการจัดการศึกษาที่จัดขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม โดยสามารถเลือกแผนการเรียนและสายวิชาที่เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ เป้าหมายในการเรียนของตน

วิธีเรียน

การดำเนินงานการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญของหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ได้

จัดการการเรียนการสอนออกเป็น 3 วิธี ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารสงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. วิธีเรียนแบบชั้นเรียน (ขร.) ผู้เรียนจะต้องเข้าเรียนในชั้นเรียนระหว่างเวลา 17.00 – 20.00 น.

2. วิธีเรียนทางไกล (ทก.) ผู้เรียนสามารถศึกษาด้วยตนเองจากเอกสารรายวิชา รายการวิทยุ/โทรทัศน์ และพบกลุ่มสัปดาห์ละ 1 ครั้ง

3. วิธีเรียนแบบด้วยตนเอง (ตอ.) ผู้เรียนต้องศึกษาด้วยตนเองและเข้าร่วมกิจกรรมพบกลุ่มไม่น้อยกว่าร้อยละ 75

การจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายอาชีพ

การจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายอาชีพ เป็นการศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนมีอาชีพหรือเห็นช่องทางในการทำมาหากิน คิดเป็น แก้ปัญหาเป็น มีความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ดีในการทำงานเพื่อการประกอบอาชีพอิสระ อาชีพในตลาดแรงงาน หรือเพื่อปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่ของตนเองและชุมชน รวมทั้งเพื่อเพิ่มวุฒิทางการศึกษาและการพัฒนาตนเองเกี่ยวกับหน้าที่การงาน โดยมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ดังนี้

1. หลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน
2. กลุ่มสนใจวิชาชีพ
3. หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2533 (ปอ.)
4. หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2539

(กศน.ปวช.)

1. หลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน

หลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนจัดให้บริการแก่ประชาชน เป็นหลักสูตรที่ใช้เวลาเรียนสั้น ๆ ตามลักษณะของเนื้อหาที่สามารถจบในตัวเอง มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาอาชีพ ประกอบอาชีพอิสระ และพัฒนาทักษะฝีมือแรงงานเพื่อเข้าสู่ ตลาดแรงงาน เช่น การเพาะเห็ด ตัดผม แปรรูปผลผลิตการเกษตร ช่างไฟฟ้า ช่างเชื่อมโลหะ ช่างซ่อมจักรยาน วิทยุ โทรทัศน์ เป็นต้น

2. กลุ่มสนใจวิชาชีพ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เป็นการจัดการศึกษาอาชีพให้แก่ประชาชนกลุ่มต่าง ๆ ที่สามารถจัดได้รวดเร็ว เพื่อให้สามารถสนองความต้องการและความสนใจของผู้เรียนได้ในทันที โดยมีการรวมกลุ่มผู้สนใจในอาชีพเดียวกันมาเรียน กลุ่มหนึ่ง ๆ มีผู้เรียน 15 คนขึ้นไป มีระยะเวลาการเรียนไม่เกิน 30 ชั่วโมง โดยมีวิทยากร ผู้มีความรู้ ความชำนาญ ในเรื่องนั้น ๆ เป็นผู้สอน (สมาชิกกลุ่มรับผิดชอบค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับวัสดุฝึก)

3. หลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพ พุทธศักราช 2533 (ปอ.)

หลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพ (ปอ.) เป็นหลักสูตรที่จัดทำขึ้นเพื่อให้ผู้ขาดโอกาสทางการศึกษา สำหรับผู้จบระดับประถมศึกษา (ป.6) แล้ว ให้มีโอกาสศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเข้าสู่อาชีพ มีรายได้เกิดขึ้นระหว่างเรียน หรือเรียนจากประสบการณ์ในอาชีพที่ประกอบอยู่ โดยผ่านกระบวนการทางการศึกษาจนได้ประกาศนียบัตรเทียบเท่าระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในระบบโรงเรียน

4. หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2539 (กศน.ปวช.)

เป็นหลักสูตร 3 ปี สำหรับผู้เรียนที่จบมัธยมศึกษาตอนต้น และกำลังทำงานในสถานประกอบการ เพื่อมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถ และมีทักษะวิชาชีพเฉพาะด้าน ตลอดจนมีคุณธรรม จริยธรรม และเจตคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพ ให้สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการทั้งภาครัฐและเอกชน นอกจากนี้ยังเป็นการยกระดับการศึกษาของผู้เรียนให้สูงขึ้น โดยไม่ต้องเสียเวลาทำงาน ผู้ที่เรียนจบหลักสูตรนี้จะได้รับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) เทียบเท่าระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในระบบโรงเรียน - ช่างควบคุมงานก่อสร้าง

การจัดการศึกษาตามอัธยาศัย

การศึกษาตามอัธยาศัยเป็นการเสนอโอกาส และทางเลือก เพื่อการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองให้แก่ประชาชนทั่วไปให้ได้รับการศึกษา และเพิ่มเติมความรู้ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก ก่อให้เกิดโลกทัศน์ที่กว้างขวาง สามารถใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงชีวิตให้ก้าวหน้าและดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข การศึกษาตามอัธยาศัยเกิดขึ้นตามวิถีชีวิตที่เป็นการเรียนรู้จาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประสบการณ์ จากการทำงาน จากบุคคล จากครอบครัว จากสื่อ จากชุมชน และจากแหล่งความรู้
ซึ่งสามารถเรียนรู้ได้ตลอดเวลา และเกิดขึ้นในทุกช่วงวัยตลอดชีวิต

ห้องสมุดประชาชน

ห้องสมุดประชาชนเป็นแหล่งความรู้ของชุมชนที่ให้บริการการศึกษาตามอัธยาศัยแก่
ประชาชนในพื้นที่ระดับตำบล อำเภอ และจังหวัด ในรูปของสิ่งพิมพ์ สื่อทดลอง สื่อโสตทัศนศึกษา
สื่ออิเล็กทรอนิกส์ สื่อทดลอง สื่อสาริต และสื่ออื่น ๆ

ห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเล็งเห็นความสำคัญของห้องสมุด
ประชาชนในพื้นที่จะตอบสนองความต้องการด้านการอ่าน การศึกษาของประชาชน ซึ่งส่งผลต่อ
การพัฒนาประเทศชาติให้มีความเจริญก้าวหน้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ จากที่คณะที่พระองค์ทรง
มีต่อห้องสมุดในหนังสือเฉลิมพระเกียรติ และบทพระราชานิพนธ์เรื่อง "ห้องสมุดในทัศนะของ
ข้าพเจ้า" ตอนหนึ่งที่ขออัญเชิญมาว่า "ข้าพเจ้าอยากให้เราทั้งหลายมีห้องสมุดที่ดีมีหนังสือครบทุกประเภท
สำหรับประชาชน..." เพื่อสนองพระราชปณิธานและร่วมเฉลิมพระเกียรติในวโรกาสพระ
ชนมพรรษาครบ 3 รอบ ในปี พ.ศ. 2534 กระทรวงศึกษาธิการจึงได้พิจารณาขออนุมัติจากคณะรัฐ
มนตรีดำเนินการโครงการการจัดตั้งห้องสมุดประชาชนตามแนวพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตน
ราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี อันได้รับพระราชทานนามว่าห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"

เรื่องห้องสมุดศูนย์การเรียนรู้เคลื่อนที่

เรื่องห้องสมุดศูนย์การเรียนรู้เคลื่อนที่ เป็นแหล่งความรู้อีกมิติหนึ่งที่สามารถรุกเข้าถึงตัวผู้ใช้
บริการได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งสามารถให้บริการกับนักเรียน นักศึกษา เด็ก เยาวชน ผู้
ด้อยโอกาส และประชาชนทั่วไปที่อาศัยอยู่ริมน้ำ โดยนำสื่อต่าง ๆ ไปบริการกับกลุ่มเป้าหมาย เช่น
หนังสือคอมพิวเตอร์ ของเล่นเด็ก นิทรรศการ

ศูนย์รับบริจาคหนังสือ

เป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่บริการรับบริจาคหนังสือ เอกสาร และสิ่งพิมพ์ที่มีคุณค่าจากประชาชนที่มีจิตศรัทธา เพื่อจัดส่งไปให้แหล่งข่าวสารข้อมูลต่าง ๆ ในชนบทที่ขาดแคลนหนังสืออ่าน เช่น ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน และโรงเรียนในชนบทห่างไกล

วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษา

เป็นการจัดการศึกษาตามอัธยาศัยในรูปแบบของวิทยาศาสตร์เพื่อเป็นการพัฒนาคนให้มีความรู้ ความเข้าใจในสิ่งที่เปลี่ยนแปลงทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จึงได้จัดแหล่งความรู้ที่สำคัญยิ่งในการจัดการศึกษาทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ให้กับประชาชนทั้งในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน โดยมีศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษาเอคมัย, รั้งสิต และศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษาจังหวัด 12 แห่ง คือ จังหวัดตรัง ยะลา นครศรีธรรมราช กาญจนบุรี พระนครศรีอยุธยา สมุทรสาคร ลำปาง นครสวรรค์ สระแก้ว นครราชสีมา ขอนแก่น และอุบลราชธานี เป็นผู้รับผิดชอบในการจัดกิจกรรมดังกล่าว เช่น การจัดค่ายวิทยาศาสตร์ การจัดนิทรรศการ การฝึกอบรม การสอนวิทยาศาสตร์ ท้องฟ้าจำลอง การให้บริการสื่อประสม นิทรรศการเคลื่อนที่ รวมไปถึงวิทยาศาสตร์เพื่อชีวิต ซึ่งเป็นกรนำเสนอเนื้อหาสาระที่สอดคล้องและเหมาะสมกับการดำรงชีวิตในชุมชนต่อไป

การจัดกรศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม

เป็นการนำเทคโนโลยีการสื่อสารโทรคมนาคมที่ทันสมัยมาใช้ให้เกิดประโยชน์ทางการศึกษา โดยใช้สื่อที่เป็นรายการโทรทัศน์เสริมให้เกิดการเรียนรู้ ร่วมกับสื่ออื่น ๆ เช่น สื่อพิมพ์ วิทยุกระจายเสียง เพื่อให้ประชาชนทุกกลุ่มเป้าหมายได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงในคุณภาพและมาตรฐานเดียวกัน โดยกรมการศึกษานอกโรงเรียนเป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินโครงการดังกล่าว ได้นำออกอากาศทางรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษา สถานีวิทยุโทรทัศน์เพื่อการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ (ETV) สถานศึกษาและประชาชนที่มีอุปกรณ์รับสัญญาณดาวเทียมย่านความถี่ Ku Band ในระบบดิจิตอลสามารถเปิดรับชมรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาดังกล่าวได้ที่ช่อง 17

วิทยุเพื่อการศึกษา

เป็นบริการทางการศึกษาอีกรูปแบบหนึ่งทางรายการวิทยุที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนจัดให้แก่ประชาชนทั่วไป เพื่อให้ได้รับข่าวสารข้อมูลที่ทันสมัยต่อเหตุการณ์ รวมถึง ให้ความรู้ต่าง ๆ ที่

จะนำไปใช้พัฒนาคุณภาพชีวิต โดยศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษาทำหน้าที่ผลิตรายการให้แก่กลุ่ม
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อใช้ในการศึกษาเท่านั้น มิใช่ผู้จัดทำหรือเผยแพร่ขึ้นด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เป้าหมาย ครอบคลุมเนื้อหาความรู้ทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นการศึกษา สุขภาพอนามัย ครอบครัว อาชีพ กฎหมาย ดนตรีไทย ดนตรีสากล ธรรมะ การสรุปข่าว โดยจัดออกอากาศทางสถานีวิทยุศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในระบบ FM ความถี่ 92 Mhz และระบบ AM ความถี่ 1161 Khz

ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน

เป็นศูนย์กลางการจัดการศึกษาเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับประชาชนในชุมชน เป็นสถานที่เสริมสร้างโอกาสในการเรียนรู้ การถ่ายทอด และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ วิทยาการ ตลอดจนภูมิปัญญาของชุมชน อีกทั้งยังเป็นแหล่งบริการชุมชน ในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน โดยเน้นกระบวนการเรียนรู้ในวิถีชีวิตให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงของสังคมในยุคโลกาภิวัตน์ และก่อให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ การเสริมสร้างวิถีประชาธิปไตย และมุ่งการพัฒนาแบบพึ่งตนเอง โดยมีองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) เป็นผู้ส่งเสริมและกำกับดูแลการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน

การศึกษานอกโรงเรียนสำหรับผู้ด้อยโอกาส

การพัฒนาประเทศที่จะนำไปสู่ความเจริญและมั่นคง จะต้องเน้นการพัฒนาประชากรให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี โดยผู้ด้อยโอกาสอันได้แก่ เด็กที่อยู่ในภาวะยากลำบาก เช่น เด็กเร่ร่อน แรงงานเด็ก สตรีกลุ่มเสี่ยง คนพิการ ผู้สูงอายุที่ไม่มีผู้ดูแล กลุ่มผู้ถูกคุมประพฤติ หรือผู้ต้องขัง กลุ่มคนไทยต่างวัฒนธรรม (ชาวเขา ชาวเล) ถือได้ว่าเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณค่า กรมการศึกษานอกโรงเรียนให้ความสำคัญ โดยจัดการศึกษานอกโรงเรียนในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อมุ่งเน้นให้เกิดความเสมอภาคทางการศึกษา ให้มีความสอดคล้องกับสภาพวิถีชีวิตของกลุ่มเป้าหมาย และมุ่งพัฒนาผู้ด้อยโอกาสเหล่านั้น ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม และทักษะฝีมือ เพื่อให้เป็นคนดี มีทักษะในการดำรงชีวิต มีสุขภาพพลานามัยที่สมบูรณ์ พึ่งตนเองได้และมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมได้ตามศักยภาพ